

Det Sociale Indikatorprogram for sikrede institutioner SIP-sikret Landsrapport 2012

Det Sociale Indikatorprogram for sikrede institutioner

Landsrapport 2012

Undersøgelsen gennemføres i et samarbejde mellem Danske Regioner og de fem regioner

Udarbejdet af
CFK · Folkesundhed og Kvalitetsudvikling
Region Midtjylland
Olof Palmes Allé 15
8200 Aarhus N

Konsulent Camilla Bak Kristensen
Konsulent Peder Hau Lyng
Faglig leder Tina Willemann

www.socialkvalitetsmodel.dk

© CFK · Folkesundhed og Kvalitetsudvikling
Uddrag er tilladt mod tydelig kildeangivelse.
Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til
nærværende publikation, bedes tilsendt CFK · Folkesundhed og Kvalitetsudvikling

November 2012

Forord SIP sikret 2012

Det er nu tredje gang vi kan offentliggøre resultaterne fra det sociale indikatorprogram for de sikrede institutioner, SIP-sikret. Med rapporten har vi et konkret redskab, der både belyser hvilke indsatser der virker, og hvor der er plads til forbedringer hvis vi skal skabe de bedste rammer for de unge, der anbringes på de sikrede institutioner.

Rapporten er samtidig et udtryk for, at regionernes sætter fokus på kvalitet og kvalitetsudvikling på det sociale område og på vigtigheden af at kunne dokumentere indsatser, resultater og effekten af det socialfaglige arbejde.

Den viden, der hidtil har eksisteret om effekterne af det sociale arbejde, har ofte været begrænset til den enkelte medarbejder. Medarbejderne kan have stor viden om, hvad der virker i forhold til den enkelte borger, men det er sjældent, at denne viden på systematisk vis indsamles, analyseres og deles med andre.

Det sociale indikatorprogram for de sikrede institutioner (SIP-sikret) er et af flere SIP-programmer, som regionerne i fællesskab har udviklet netop med henblik på at videndele om indsats, resultater og effekt af den sociale indsats. Sammen med en række kvalitetsstandarder og bruger- og pårørendeundersøgelser udgør SIP-programmerne Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område.

Med den tredje rapport i rækken har vi samtidig mulighed for at sammenligne med resultaterne fra tidligere års undersøgelser og vi kan begynde at udpege tendenser og sammenhænge mellem indsatser og resultater.

Jeg håber, at denne rapport både vil blive brugt ude på de enkelte institutioner til at forbedre kvaliteten af den daglige praksis, blive læst af politikerne og blive brugt til at sætte fokus på behovet for dokumentation på sociale område og fungere som inspiration til andre sektorer, til hvordan man kan dokumentere og udvikle kvaliteten på de socialfaglige områder.

Flemming Stenild

Formand for Danske Regioners Social- og psykiatriudvalg

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	1
1.1.	Formål med denne rapport	1
1.2.	Baggrund for de Sociale Indikatorprogrammer (SIP).....	1
	Målgruppe.....	2
	Mål for indsatsen	2
	Evalueringsspørgsmålet.....	4
1.3.	Rapportens anonymitetsgrænse	4
2.	Sammenfatning af resultater.....	7
	Resultatindikator 1: Social adfærd og sociale ressourcer.....	9
	Resultatindikator 3: Fysisk og psykisk trivsel.....	13
	Resultatindikator 4: Faglige kvalifikationer.....	16
	Resultatindikator 5: Praktiske færdigheder	17
	Resultatindikator 6: Misbrugsproblemer	19
	Resultatindikator 7: Kriminalitet og recidiv	20
3.	Institutionsprofiler	22
3.1.	Bakkegården	22
3.2.	Egely.....	23
3.3.	Grenen.....	24
3.4.	Koglen.....	25
3.5.	Stevnsfortet	26
3.6.	Sølager.....	26
3.7.	Sønderbro.....	27
4.	De unges karakteristika og baggrund	29
4.1.	Køn og alder	29
4.2.	Etnicitet.....	30
4.3.	Problemer i familien.....	30
4.4.	Fysiske eller psykiske lidelser.....	30
4.5.	Anbringelsesfakta	31
4.6.	Psykiatrisk screening	32
4.7.	Kognitivt behandlingsprogram	33
5.	Kommunikation, Brugerinddragelse og Individuelle planer	34
5.1.	Kommunikation	34
5.2.	Brugerinddragelse	34
5.3.	Individuelle planer	36
6.	De 7 resultatindikatorer i SIP-sikret.....	37
6.1.	Social adfærd og sociale ressourcer.....	38
	De unges situation ved indskrivning inden for social adfærd og sociale ressourcer.....	40
	De unges udvikling inden for social adfærd og sociale ressourcer.....	43
	Hvad påvirker de unges udvikling inden for Social adfærd og sociale ressourcer?.....	49
	Sammenfatning for social adfærd og sociale ressourcer	58
6.2.	Familiemæssige relationer	63
	De unges situation ved indskrivning inden for familiemæssige relationer.....	64
	De unges udvikling inden for familiemæssige relationer	65
6.3.	Fysisk og psykisk trivsel	66
	De unges situation ved indskrivning inden for fysisk og psykisk trivsel.....	67
	De unges udvikling inden for fysisk og psykisk trivsel	70
	Hvad påvirker de unges udvikling inden for fysisk og psykisk trivsel?.....	76
	Sammenfatning for fysisk og psykisk trivsel.....	87

6.4. Faglige kvalifikationer.....	90
De unges situation ved indskrivning inden for faglige kvalifikationer	90
De unges udvikling inden for faglige kvalifikationer	91
Hvad påvirker de unges udvikling inden for faglige kvalifikationer?	95
Sammenfatning for faglige kvalifikationer	100
6.5. Praktiske færdigheder.....	102
De unges situation ved indskrivning inden for praktiske færdigheder	102
De unges udvikling inden for praktiske færdigheder	104
Hvad påvirker de unges udvikling inden for praktiske færdigheder?	105
Sammenfatning for praktiske færdigheder	110
6.6. Misbrugsproblemer	112
De unges situation ved indskrivning inden for misbrugsproblemer	112
Sammenfatning for misbrug	116
6.7. Kriminel adfærd	117
Sammenfatning for kriminalitet	118
7. Recidivundersøgelse.....	119
Sammenfatning for recidiv	124
8. Datagrundlag og design	126
8.1. Datagrundlag og population	126
8.2. Dataindsamlingsdesignet	126
8.3. Indikatorer	126
8.4. Auditkoncept.....	129
Audit på denne rapport.....	129
8.5. Metode- og designovervejelser	131
9. Referencer.....	133
10. Bilag 1: SDQ	134
11. Bilag 2: Underopdelte resultater	137
De unges karakteristika og baggrund	137
De unges situation ved indskrivning inden for Social adfærd og sociale ressourcer	139
De unges udvikling inden for Social adfærd og sociale ressourcer	142
De unges situation ved indskrivning inden for fysisk og psykisk trivsel.....	145
De unges udvikling inden for fysisk og psykisk trivsel	149
De unges udvikling inden for faglige kvalifikationer	151
De unges situation ved indskrivning inden for praktiske færdigheder	156
De unges udvikling inden for praktiske færdigheder	157
De unges udvikling inden for misbrugsproblemer	161
Kriminel adfærd	162

1. Indledning

1.1. Formål med denne rapport

Denne rapport beskriver, hvad der sker i løbet af unges ophold på en sikret institution. Der fokuseres både på, hvilken type af unge, der kommer ind på institutionerne og hvordan de unge udvikler sig. Gennem statistiske analyser af data undersøges det, hvad der har indflydelse på, hvordan de unge udvikler sig under opholdet på institutionen. Her fokuseres specielt på hvilken type unge, der er tale om, og hvilke indsatser, der er givet til de unge under opholdet.

Da erfaringerne fra landsrapporten i 2010 viste, at datamængden var for begrænset til at kunne foretage analyser, der inkluderede sammenhæng mellem mere end to variable, blev det besluttet at udvide dataindsamlingsperioden til 2 år. Det betyder at nærværende rapport indeholder data indsamlet i perioden fra 1. august 2010 til 31. juli 2012.

Sigtet med rapporten er at bidrage til at skabe mere fælles viden om arbejdet med de unge på de sikrede institutioner i Danmark. Det er forhåbningen, at de sikrede institutioner og andre aktører, der er i kontakt med de unge, kan bruge denne viden til at skabe forhold, der i fremtiden kan optimere de unges muligheder for at komme ud af institutionerne til et liv uden kriminalitet.

Det er forsøgt at gøre den nærværende rapport så handlingsorienteret som muligt, så institutionerne og andre aktører kan skabe sig et hurtigt overblik over resultaterne og de sammenhænge, som er fundet i data. Sigtet er at rapporten skal kunne fungere som et redskab til kvalitetsforbedringer på institutionerne. Der er derfor lagt vægt på de grafiske fremstillinger og på beskrivelser af sammenhænge i data, når der er fundet sådanne.

1.2. Baggrund for de Sociale Indikatorprogrammer (SIP)

SIP-sikret er en del af de Sociale Indikatorprogrammer (SIP), som tog sin begyndelse i 2004, da regionerne (amterne) traf beslutning om et fælles initiativ med henblik på at udvikle og gennemføre et dokumentationsprojekt på det sociale område i Danmark. Målgruppen for det første program var åbne døgninstitutioner for udadreagerende unge (SIP-åben). Siden er flere projekter kommet til. Se www.socialkvalitetsmodel.dk.

Udgangspunktet for SIP er en ambition om at inddrage praksis, forvaltning og forskning i at skabe et bredt grundlag for dokumentation og evaluering af det sociale arbejde, som kan imødekomme væsentlige dele af disse aktørers forskellige informations- og dokumentationsbehov.

Dette indebærer, at SIP søger at tilvejebringe dokumentation, som

1. skaber viden om den virkningsfulde indsats, der kan medvirke et mere effektivt ressourceforbrug,

2. er relevant for de sociale institutioner og bosteders kerneydelser og som kan omsættes i praksis og dermed styrke kvaliteten af det daglige sociale og socialpædagogiske arbejde,
3. kan udpege tendenser i sammenhænge mellem sociale indsatser og deres resultater.

Målgruppe

Der er 8 sikrede døgninstitutioner for kriminelle unge i Danmark. Disse institutioner drives af 5 regioner og Københavns Kommune. Denne rapport indeholder kun oplysninger om 7 af de 8 institutioner, idet den sikrede institution Kompasset, beliggende i Region Nordjylland, først er åbnet for unge den 1. september 2012. I denne rapport indgår data fra unge, der er blevet indskrevet eller udskrevet fra institutionerne i perioden 1. august 2010 til 31. juli 2012.

Institutionernes kapacitet varierer, hvilket er beskrevet i afsnittet Institutionsprofiler.

I henhold til Magtanvendelsesbekendtgørelsen (BKG nr. 1309 § 7) er grundlaget for anbringelsen, når

1. dette er absolut påkrævet for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre, og faren herfor ikke på forsvarlig måde har kunnet afværges ved andre mere lempeligere forholdsregler, eller
2. det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller
3. det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode, jf. nr. 2, fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling, eller
4. opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765, eller
5. opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf mv., og betingelserne i nr. 1, 2 eller 3 er opfyldt, eller
6. opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. straffelovens § 74 a, eller
7. der er tale om udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, jf. §§ 11-13.

Alle unge, som anbringes på en sikret institution, med undtagelse af uledsagede unge uden lovligt ophold i Danmark (ad. 7 §§11-13), er inkluderet i SIP-sikret.

Som det fremgår af de 7 anbringelseskriterier, kan der være tale om relativt forskellige formål med anbringelsen af unge på sikrede institutioner afhængigt af, hvilket kriterium den unge anbringes på. Den formelle afgrænsning af indsatsen på sikrede institutioner skal derfor ikke forstås sådan, at betingelserne for indsatsen er ensartede på tværs af de anbragte unge eller, at institutionerne modtager en homogen gruppe af unge med ensartede problemstillinger og anbringelsesformål.¹

Mål for indsatsen

I praksis finder indsatsen på en sikret institution sig i et spændingsfelt mellem på den ene side at varetage en strafferetlig funktion gennem *fastholdelse* af den unge og på

¹ Nissen 2006, s. 11

den anden side at *hjælpe* den unge gennem en socialpædagogisk indsats eller ved at udrede betingelserne for, at en sådan kan gennemføres. Frihedsberøvelsen kan fra institutionernes synspunkt både have negative virkninger for den enkelte unge og positive virkninger i forhold til at skabe grundlaget for hjælp. Hvordan institutionerne imødekommer dette spændingsfelt vurderes af den enkelte institution – men både fastholdelsen og hjælpen anses som værende grundstenene i indsatsens formål.

Målformuleringen for SIP-sikret er som følge heraf opbygget af 5 forskellige målsætninger med anbringelsen. De fem på hinanden følgende målsætninger skal forstås således, at mål 1 er et minimumsmål, hvorefter målsætninger bliver mere og mere ambitiøse. Mål 5 anses således som det optimale mål. Der er ikke på forhånd opsat en antagelse om, hvornår og for hvem, de forskellige mål kan opnås. Målformuleringen lægger således op til, at forskellige mål kan opnås for forskellige unge.

Målformuleringen er som følgende:

Målet med indsatsen anbringelse på en sikret institution er at forebygge (afværge), at den situation, en ung befinder sig i, får risikable sociale, kulturelle, materielle og personlige konsekvenser for den unge selv eller den unges omverden, ved i indsatsen at fastholde og yde hjælp til den unge. Målet med indsatsen er mere præcist at:

1. sikre at den unge ikke skades, skader sig selv eller skader andre herunder begår ny kriminalitet,
2. give den unge mulighed for at praktisere et hverdagsliv, der understøtter den unges sociale, materielle, kulturelle og personlige udvikling,
3. få et kendskab til den unges behov og situation og - såfremt det skønnes nødvendigt - opstille mål for, hvordan man på institutionen kan bidrage til at påbegynde en proces i retning af en forbedring af den unges sociale, kulturelle, materielle og personlige situation,
4. påbegynde en forbedring af den unges sociale, kulturelle, materielle og personlige situation,
5. skabe en forbedring af den unges sociale, kulturelle, materielle og personlige situation, således at den unge har bedre handlemuligheder ved anbringelsens afslutning set i forhold til den situation, den unge befandt sig i ved anbringelsen.

For pkt. 3-5 gælder ligeledes følgende:

At skabe et grundlag for udlusning og/eller en eventuel efterfølgende og mere langvarig indsats ved at hjælpe, forberede og motivere den unge til at forbedre sin sociale, materielle, kulturelle og personlige situation og – såfremt det er aktuelt - at indgå i en efterfølgende indsats.”²

Målformuleringen tager således højde for, at en anbringelse på en sikret institution ikke kan forventes at være en garanti for, at den enkelte unge ikke begår ny kriminalitet efter anbringelsen. Da de unge er anbragt under særlige rammer og ofte i kortere perioder, kan man fx ikke hindre, at den unge vender tilbage til et problematisk eller kriminalitetsfremmende miljø. Det betyder på den ene side, at man højest kan tale om, at der er en *sandsynlighed* for, at indsatsen udgør et virksomt *element i en proces*. På den

² Ibid., s. 18-19

anden side betyder det også, at såfremt der sker en forbedring af den unges situation på sigt fx i form af aftagende risikabel adfærd, så kan man også højest tale om, at der er en sandsynlighed for, at indsatsen har bidraget til det og kun under forudsætning af, at der i indsatsen successivt er påbegyndt eller skabt en egentlig forbedring af den unges situation.³

Evalueringsspørgsmålet

Med afsæt i ovenstående blev evalueringsspørgsmålet formuleret som følgende:

”Under hvilke betingelser og på hvilke områder kan indsatsen overfor en ung anbragt på en sikret institution via fastholdelse og hjælp bidrage til at understøtte, påbegynde eller skabe en successiv forbedring af den unges sociale, materielle, kulturelle og personlige situation (jf. målformuleringen), således at den unge opnår bedre handlemuligheder set i forhold til den situation, den unge befandt sig i ved anbringelsen?”

Det undersøges,

1. hvorvidt den unge begår kriminalitet
2. hvorvidt den unge opnår muligheder for at praktisere et hverdagsliv, der understøtter en positiv udvikling hos den unge inden for følgende resultatmål:
  - a. Social adfærd og sociale ressourcer
  - b. Familiemæssige relationer
  - c. Fysisk og psykisk trivsel
  - d. Faglige kvalifikationer
  - e. Praktiske færdigheder
  - f. Misbrugsproblemer
  - g. Kriminel adfærd

Rapporten beskriver de udvalgte indikatorer på landsplan samt institutionsniveau, hvor det er muligt, for derefter at undersøge sammenhænge i datamaterialet. *Det vil sige, sammenhænge mellem de unges udvikling i løbet af anbringelsen, de unges baggrund, de faglige indsatser og forholdene på institutionerne.* Hermed indskrives de Sociale Indikatorprogrammer (SIP) sig i den teoretiske tilgang kaldet virkningsevaluering, hvor fokus ligger på forklaringer af opnåede resultater og synliggørelse af konteksten. På den måde er det formålet med SIP-sikret at skabe mere viden om, hvad der ser ud til at påvirke institutionernes arbejde og muligheder for at hjælpe og udvikle de unge i løbet af de ofte meget korte ophold.

1.3. Rapportens anonymitetsgrænse

Nogle af de oplysninger, der indsamles via SIP-sikret omkring den enkelte unge er af meget personlig karakter for de unge. Derfor er det vigtigt, at de unge kan stole på, at de ikke kan genkendes i rapporten som enkeltpersoner. SIP-sikret-rapporten fokuserer på aggregerede oplysninger, der kan skabe fælles viden på de sikrede institutioner. For at sikre at det ikke er muligt at genkende enkeltpersoner, er der sat et anonymitetskrav på mindst 5 besvarelser. Det betyder at der ikke vil blive vist oplysninger, hvis der er under 5 observationer på en institution.

³ Ibid.

Tabellen nedenfor viser, hvor mange skemaer, hver enkelt institution har indberettet til SIP-sekretariatet. Benævnelsen øverst henviser til de forskellige typer af skemaer, som de fire forskellige persongrupper skal udfylde ved henholdsvis indskrivning og udskrivning. For de unge, der er indskrevet mindre end én måned, udfyldes et kort anbringelses-skema, og disse unge indgår ikke i denne rapport.

Tabel 1

Antal indberettede skemaer								
Institution	Kontakperson		Lærere		Socialrådgivere		De unge selv	
	Indskrivning	Udskrivning	Indskrivning	Udskrivning	Indskrivning	Udskrivning	Indskrivning	Udskrivning
Grenen SS	33	16	38	29	41	40	23	21
Grenen Alm	37	24	53	35	44	41	32	25
Bakkegården	81	66	53	41	115	103	66	41
Sølager	37	21	38	21	80	76	39	26
Sønderbro	46	27	42	28	82	61	41	16
Koglen	65	57	66	64	77	59	70	50
Egely SS	39	31	39	33	41	37	38	31
Egely alm	105	83	108	90	104	89	98	76
Stevnsfortet	102	79	98	86	73	45	86	37
Hele landet	545	404	535	427	657	551	493	323

Det skal bemærkes at en af årsagerne til forskelle mellem antallet af udfyldte indskrivningsskemaer og udskrivningsskemaer er at oversigten også indeholder unge, som stadig er indskrevet på institutionen og dermed er der naturligvis ikke udfyldt udskrivningsskemaer endnu.

Nedenstående tabel viser hvor mange unge, der har været indskrevet på de enkelte institutioner i perioden fra 1. august 2010 til 31. juli 2012. Oplysningerne stammer fra institutionernes egne registreringer.

Tabel 2

Indberettede skemaer i forhold til antal indskrivninger					
Institution	Antal indskrivninger	Andel indberettede indskrivningsskemaer			
		Kontakperson	Lærere	Socialrådgivere	De unge selv
Grenen	139	50%	65%	61%	40%
Bakkegården	181	45%	29%	64%	36%
Sølager	207	18%	18%	39%	19%
Sønderbro	151	30%	28%	54%	27%
Koglen	89	73%	74%	87%	79%
Egely	184	78%	80%	79%	74%
Stevnsfortet	175	58%	56%	42%	49%
Hele landet	1126	48%	48%	58%	44%

Som tidligere nævnt er unge med kort anbringelse ikke med i denne rapport, hvilket kan forklare en del af forskellene mellem registrerede unge i perioden og antal SIP-skemaer udfyldt.

Svarprocent

En høj svarprocent er ønskværdigt i kvantitative undersøgelser, da frafald kan være selektivt. Dermed kan resultaterne være skævvredne i forhold til det virkelige billede af botilbuddet. Der kan opstilles følgende retningslinjer for vurdering af svarprocenten:

Under 40 %	Ikke tilfredsstillende. Resultaterne skal tolkes med stor forsigtighed
40-49 %	Betænkelig lav. Resultaterne skal tolkes med forsigtighed
50-59 %	Acceptabel
60-69 %	Tilfredsstillende
Over 69 %	Meget tilfredsstillende

---

2. Sammenfatning af resultater

Sammenfatningen er udarbejdet på baggrund af beskrivelser og dybdegående statistiske analyser af data, samt resultaterne fra et auditmøde, hvor de statistiske data er blevet drøftet og fortolket af et auditpanel. Auditpanelet bestod af udvalgte fagpersoner fra sikrede institutioner, som hver især har en stor indsigt i og erfaring med fagpraksis på den institution, som de repræsenterede på mødet. Auditmødet blev afholdt den 14. november 2012, kl. 10.00 – 15.00.

De sikrede institutioner som en særlig kontekst

Auditmødet er en vigtig del af den landsdækkende rapportering. De statistiske analyser kan ikke stå alene, men skal læses og forstås ind i den særlige kontekst, de er produceret i, altså de særlige rammer og vilkår som en sikret institution fungerer under og med.

Auditpanelet har fremhævet specifikke kontekstbestemte problemstillinger i forbindelse med resultaterne vedrørende de enkelte resultatindikatorer, men først præsenteres en række overordnede problemstillinger, som ligger til grund for resultaterne.

Auditpanelet påpegede indledningsvist det faktum, at resultaterne grundlæggende er udtryk for de forventninger henholdsvis den unge og fagpersonen har til anbringelsen. Panelet vurderer, at hvor medarbejderne på de sikrede institutioner i høj grad opfatter anbringelsen som et pædagogisk udviklingsforløb, som har til formål at hjælpe og støtte den unge, er det mere uklart og mere varierende, hvordan de unge opfatter formålet med anbringelsen. De fængselslignende elementer i en anbringelse på en sikret institution, kan ifølge panelet gøre det mindre synligt for de unge, at et hovedformål med anbringelsen er at hjælpe og støtte op om de unge. Panelet vurderer, at det fremadrettet er relevant, at man på institutionerne sætter større fokus på at forklare de unge, at anbringelsen ud over frihedsberøvelse også har til formål at støtte dem i deres udvikling.

Auditpanelet understreger endvidere, at SIP-resultaterne først kan tolkes mere entydigt, hvis de kobles sammen med data, der kan vise, om den unge efter anbringelsen har haft mulighed for at bruge og bygge videre på den læring og udvikling anbringelsen har resulteret, herunder recidivmålinger. Det vil derfor være forkert at forvente, at den unges grad af trivsel og funktionsniveau under anbringelsen direkte kan overføres til den unges trivsel og funktionsniveau uden for institutionen og omvendt. Eksempelvis vil en del af de unge, der anbringes, netop i kraft af de rammer, som en sikret afdeling indebærer i form af tydelige krav, fast struktur, voksenkontakt mm opnå at kunne fungere bedre end før anbringelsen. Hvis den unge efterfølgende f.eks. ikke kan tilbydes de rammer, som der er brug for, vil funktionsniveauet falde igen.

Panelet påpeger endelig, at der på nogle områder ligger meget få besvarelser til grund for resultaterne, hvilket svækker validiteten. Panelet gav udtryk for, at det generelt er ønskeligt med en højere svarprocent. Det blev i den forbindelse drøftet, hvordan institutionerne hver især håndterer det at få motiveret de unge og medarbejderne til at udfylde skemaerne. Der var enighed i panelet om, at dette skal være et fortsat fokuspunkt på institutionerne, og at man vil arbejde på, at svarprocenten øges.

Auditpanelet vurderer, at landsresultaterne i SIP i høj grad kan anvendes som afsæt for faglige drøftelser og udvikling. Dette gælder både faglige drøftelser og udvikling på tværs af institutionerne bl.a. i auditsammenhæng, men også internt på institutionerne, hvor man i rapporten har mulighed for at sammenligne sig med de andre institutioner og undersøge, om der er områder, hvor man kan lære af hinanden.

Resultatindikator 1: Social adfærd og sociale ressourcer

Resultaterne i forhold området social adfærd og sociale relationer indsamles via SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire), som er et psykometrisk værktøj til screening af adfærd, følelser og relationer.

I SIP-sikret anvendes tre indikatorer, som hver især belyses af spørgsmål fra SDQ (som vurderes både den unge selv og kontaktpersonen. Indikatorerne er:

- Den unges prosociale adfærd (SDQ)
- Den unges adfærdsproblemer (SDQ)
- Den unges kammeratskabsproblemer (SDQ)

Inden for hvert SDQ-område beregnes en totalscore for den unge. Denne totalscore anvendes til at inddele de unge i tre grupper, der indikerer om de unge ligger hhv. inden for normalområdet, i grænseområdet eller uden for normalområdet.

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Dernæst ses på, hvordan gruppen af unge har udviklet sig inden for de tre indikatorer. Endelig beskrives signifikante sammenhænge.

De unges situation ved indskrivning i ift. normalområdet, grænseområdet og uden for grænseområdet

- Der er flere unge der, ifølge den unge selv og kontaktpersonen, ligger i normalområdet i forhold til prosocialadfærd (SDQ) i 2012 end i 2010.
- I forhold til adfærdsproblemer (SDQ) ligner de unge i 2012 de unge fra 2010. Dog er der lidt flere unge, der ifølge dem selv ligger i grænseområdet.
- Inden for kammeratskabsproblemer (SDQ) er de unge ifølge kontaktpersonen oftere inden for normalområdet i 2012, end de unge var i 2010. Ifølge de unges egen vurdering er de unge i 2012 fordelt på samme måde som i 2010 inden for kammeratskabsproblemer

Forbedring, stilstand eller forværring

- Der er et fald i andelen af unge, der forbedrer deres prosociale adfærd (både ifølge den unge selv og kontaktperson) fra 2010 til 2012.
- De unges udvikling inden for kammeratskabsproblemer er ifølge den unge selv i 2012 mere positiv end for de unge i 2010. Det modsatte gør sig gældende i forhold til kontaktpersonens vurdering.
- Unge, der ligger uden for normalområdet forbedrer oftere deres prosociale adfærd – dette gælder både ifølge kontaktperson og den unge selv.
- De unge, der forbedrer deres adfærdsproblemer ifølge kontaktpersonen, er ofte unge, der ved indskrivning blev placeret uden for normalområdet. Tilsvarende er der 75 % af de unge, som selv vurderede, at de ved indskrivning lå uden for normalområdet, der oplever en forbedring i deres adfærdsproblemer.

- Der er stor forskel på kontaktpersonens og den unges egen vurdering af udvikling inden for adfærdsproblemer. Kontaktpersonen vurderer, at 51 % af de unge forværrer deres adfærdsproblemer, mens kun 31 % af de unge selv mener, at de forværrer deres adfærdsproblemer.
- De unge, der ligger uden for normalområdet i forhold til kammeratskabsproblemer, forbedrer sig oftere end de unge, der ligger inden for normalområdet – dette gælder både ifølge kontaktperson og ung selv.
- Der er kun få unge, der selv vurderer, at de ligger uden for normalområdet i forhold til kammeratskabsproblemer ved indskrivning. Kun i 28 % af tilfældene er der enighed om den unges udvikling mellem kontaktpersonen og den unge selv i forhold til kammeratskabsproblemer.

Af ovenstående fremgår det, at unge uden for normalområdet udvikler sig mest i positiv retning både inden for prosocial adfærd, adfærdsproblemer og kammeratskabsproblemer. I forhold til dette resultat kommenterer auditpanelet, at unge uden for normalområdet ofte vil have et relativt større udviklingspotentiale end f.eks. gruppen af unge inden for normalområdet.

Auditpanelet fremhæver, at der især i forhold til spørgsmål vedrørende de unges kammeratskabsproblemer kan være en forskellig opfattelse af, hvad der spørges til i skemaet set fra hhv. den unges og kontaktpersonens perspektiv. Derfor er det særlig vigtigt ikke at tolke denne indikator ud fra, at der skal være overensstemmelse mellem hhv. kontaktpersonens og den unges besvarelser.

Auditpanelet understreger, at henholdsvis de unge og kontaktpersonerne ofte vil vurdere de spørgsmål, der omhandler de unges sociale relationer til andre unge ud fra forskellige præmisser. De unge kan f.eks. opleve det som en forbedring af kammeratskabsproblemerne, hvis de oplever, at de knytter kontakt med andre unge på institutionen, og en forværring hvis de ikke har kontakt med en tidligere kammeratskabskreds, mens kontaktpersonen afhængig af omstændighederne kunne vurdere det modsat, som en forværring. Panelet anfører, at målet er, via dialog og samarbejde at opnå en større overensstemmelse mellem de unges og kontaktpersonens svar, men man erkender samtidig, at der altid må forventes at være en vis differens, ikke mindst set i lyset af den relativt korte periode den unge er anbragt. Desuden understreger panelet, at dette understreger relevansen af det spørgsmål i indskrivningsskemaet, hvor den unge bliver spurgt om, hvordan forholdet til jævnaldrende har været forud for anbringelsen.

Endelig hæfter panelet sig ved, at 51 % af de unge jf. kontaktpersonen forværrer deres adfærdsproblemer under opholdet. Panelet påpeger, at det er afgørende, at se nærmere på, hvordan det påvirker en ung at være anbragt på en sikret institution for at få øje på de nuancer, som kan ligge til grund for dette resultat.

Hvordan påvirker de høje mure, den begrænsede kontakt til venner og familie, de nye krav, den meget faste struktur, usikkerhed om den unges situation frem over, osv. den unge? En nyanbragt ung vil ofte være usikker i den nye sammenhæng, og derfor vil nogle unge tilpasse sig mere i den første periode. Nogle unge vil i takt med, at de falder mere til, begynde at udvise en større grad af socialt uacceptabel adfærd.

Panelet nuancerer problemstillingen yderligere, idet der kan stilles spørgsmålstejn ved, hvilken type adfærd, som ud fra en faglig vurdering må anses som mest "sund" hos den enkelte unge. Hvis man som kontaktperson f.eks. står med en ung, som har tilpasset sig, står op, går i skole og passer spisetiderne mv., men til gengæld er blevet mere og mere indelukket, så kan der angives et positivt resultat i forhold til den unges sociale adfærd, men det betyder ikke, at man som fagperson kan være tilfreds med resultatet.

Sammenhænge mellem kognitiv behandling og udvikling

- En stor del af de unge, der deltager i et kognitivt behandlingsprogram forbedrer deres kammeratskabsproblemer ifølge kontaktpersonen.
- Der er en større andel af de unge, der har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram, der forbedrer sig inden for prosocial adfærd – både ifølge kontaktperson og den unge selv.

En del af institutionerne har søgt SATS-puljemidler til at indføre kognitive behandlingsprogrammer, og det er derfor meget tilfredsstillende, at der netop er signifikant sammenhæng mellem kognitiv behandling og både de unges og kontaktpersonernes vurdering af udviklingen i prosocial adfærd.

Der er pt. forskellig praksis i forhold til behandling af de unge i forhold til psykologiske problemstillinger pt. På nogle institutioner arbejdes systematisk med kognitive programmer i (f.eks. Refleks, Vejen frem og A.R.T), på andre er man endnu ikke i gang.

Panelet drøfter, om det er de kognitive behandlingsprogrammer, eller om den signifikante sammenhæng kan tilskrives det, at der arbejdes systematisk med en metode. Det er en generel erfaring i auditpanelet, at de unge gerne tager imod en-til-en-kontakt med voksne på institutionen, der interesserer sig særligt for, hvordan de har det. Denne form for kontakt har en meget stor betydning for den unges udvikling. Panelet konstaterer, at det fremadrettet kunne være interessant at undersøge, om udviklingen vil fremtræde mere markant i forhold til bestemte kognitive programmer, samt om der kan ses sammenhænge mellem andre (ikke-kognitive) typer af behandlingsprogrammer og de unges udvikling.

Sammenhænge mellem problemer i de unges familier og de unges udvikling

- Der er fundet signifikante sammenhænge mellem de unges udvikling inden for adfærdsproblemer og problemer med stoffer i den unges familie. Sammenhængene er modsatrettede afhængigt af, om det er kontaktpersonens vurdering eller den unges egen. Der er flere af de unge, der har oplevet problemer med stoffer i familien, der selv mener, at de forbedrer deres adfærdsproblemer mens de er anbragt, hvorimod kontaktpersonen oftere synes at de unge, der kommer fra familier uden stofproblemer, forbedrer sig.
- De unge, der kommer fra familier med psykiske problemer eller fysisk handicap/langvarig sygdom oplever oftere, at deres adfærdsproblemer forbedres, end de unge, der kommer fra familier uden denne type problemer.

- De unge, der kommer fra familier med fysisk handicap/langvarig sygdom oplever sjældnere forbedring inden for prosocialadfærd end unge fra familier uden fysisk handicap/langvarig sygdom.

Auditpanelet drøfter den sammenhæng, at unge, der kommer fra familier uden stofproblemer (vurderet af kontaktpersonen) oftere udvikler sig i forhold til adfærdsproblemer end unge fra familier med stofproblemer. Sammenhængen kan ses som et udtryk for, at den negative prægning mange unge fra familier med problemer kommer med, kan have betydning for, hvor langt en ung har mulighed for at udvikle sig i løbet af den relativt korte tid, som en anbringelse på en sikret institution varer. Erfaringen er, at en del af disse unge vil reagere meget voldsomt på anbringelsen. Desuden drøfter panelet betydningen af, man som medarbejder ud fra kendskabet til problemerne i den unges familie, kan få en forudfattet negativ forventning til disse unges muligheder for udvikling. En negativ forventning til den unges muligheder kan påvirke forløbet med den unge og medarbejderens registreringer til SIP.

Auditpanelet drøfter desuden sammenhængen mellem de unges egen vurdering af positiv udvikling inden for adfærdsproblemer og unge fra familier med stoffer, psykiske problemer eller langvarig sygdom. Panelet påpeger, at de unge, som kommer fra familier med problemer, ofte lever med høj grad uforudsigelighed, utryghed mv. og det er erfaringen, at unge der kommer fra denne type vilkår ofte oplever de tydelige rammer på den sikrede institution, hvor familien er på afstand, som en form for "pause" eller "helle". Det er derfor jf. auditpanelet meget sandsynligt, at den unge på denne baggrund selv oplever en mere positiv udvikling i adfærdsproblemer på den sikrede institution, set i forhold til unge, der ikke kommer fra familier med denne type problemer, og som måske ikke oplever samme grad af kontrast mellem livsbetingelserne uden for og inden for institutionen.

I forhold til, at der sjældnere er unge fra familier med fysisk handicap/langvarig sygdom som oplever en forbedring inden for prosocial adfærd, end unge fra familier uden fysisk handicap/langvarig sygdom, kommenterer panelet, at det vil være interessant at rette fokus på de unge som faktisk forbedrer sig på trods af fysisk handicap/langvarig sygdom i familien, for om muligt at uddrage lær af disse forløb.

Endelig drøftede auditpanelet det faktum, at en del af de unge, som indgår i ovenstående signifikante sammenhænge og tendenser reelt kan have flere forskellige problemstillinger i familien, end den ene, der har givet udslag i resultaterne her. Desuden blev det på baggrund af auditpaneldeltagernes erfaringer problematiseret, at nogle typer af problemstillinger i familien giver udslag i resultaterne, hvor det ifølge panelets vurdering i princippet lige så godt kunne være gældende for unge med de andre typer af problemstillinger i hjemmet.

Konklusionen på disse drøftelser blev en understregning af, at det er vigtigt, at materialet fortolkes med forsigtighed, og at det med en højere besvarelsesprocent ville blive mere tydeligt, om der reelt vil være forskelle i signifikante sammenhænge og tendenser i forhold til de enkelte typer af problemer i hjemmet.

Der blev endelig udtrykt ønske om, at det i fremtidige rapporter anføres, hvor mange unge, der kommer fra familier med flere typer af problemer.

Resultatindikator 3: Fysisk og psykisk trivsel

Resultater i forhold området Fysisk og psykisk trivsel indsamles lige som området social adfærd og sociale ressourcer via spørgsmål fra SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire) suppleret med spørgsmål udarbejdet på baggrund af programteorien. Der måles således på følgende indikatorer:

- Den unges emotionelle problemer (SDQ)
- Den unges hyperaktivitet (SDQ)
- Den unges egen vurdering af helbred
- Den unges vurdering af om han/hun ofte føler sig syg
- Den unges vurdering af om han/hun sover godt om natten

Inden for de to SDQ-områder beregnes en totalscore for den unge. Denne totalscore anvendes til at inddele de unge i tre grupper, der indikerer om de unge ligger hhv. inden for normalområdet, i grænseområdet eller uden for normalområdet.

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Dernæst ses på, hvordan gruppen af de unge har udviklet sig inden for de fem indikatorer. Endelig beskrives signifikante sammenhænge.

De unges situation ved indskrivning ift. normalområdet, grænseområdet og uden for grænseområdet samt de unges egen vurdering af helbred, sygdom og søvn

- Der er færre unge, der selv vurderer, at de ligger uden for normalområdet i forhold til emotionelle problemer (SDQ) ved indskrivning i 2012, end der var i 2010.
- De fleste af de unge (90 %) vurderer selv, at de ligger inden for normalområdet med hensyn til emotionelle problemer ved indskrivning. Ifølge kontaktpersonens vurdering er der ikke den store forskel på de unge i 2010 og 2012 med hensyn til emotionelle problemer ved indskrivning.
- I forhold til de unges hyperaktivitet (SDQ), er der færre unge, der selv placerer sig uden for normalen i 2012, end tilfældet var i 2010, hvorimod kontaktpersonen mener at færre af de unge er inden for normalområdet i 2012 end i 2010.
- De unge vurderer selv generelt, at de har et godt helbred – 92 % af de unge svarer i høj grad eller nogen grad til spørgsmålet. Det er samme niveau som i 2010. Kun få unge føler sig ofte syge ved indskrivningen – 11 % af de unge svarer i høj grad eller nogen grad.

Tendenser i forhold til forbedring, stilstand eller forværring

- De unges udvikling inden for emotionelle problemer vurderet af kontaktpersonen ser værre ud i 2012 end den gjorde i 2010. Der var flere unge, der ifølge kontaktpersonen forbedrede deres emotionelle problemer i 2010 end i 2012.

Derimod er der ikke forskel mellem, hvordan de unge selv vurderede deres udvikling i 2010, og hvordan de unge i 2012 vurderer udviklingen inden for emotionelle problemer. Flere unge svarer mere positivt på spørgsmålet vedr. generelt godt helbred ved udskrivningen end ved indskrivningen i 2012 i forhold til 2010.

- De unge, der ifølge kontaktpersonen er uden for normalområdet ved indskrivning i forhold til emotionelle problemer forbedrer oftere deres emotionelle problemer under anbringelsen end de unge, der af kontaktpersonen, placeres inden for normalområdet.
- I forhold til de unges hyperaktivitet er det oftest de unge, der ligger uden for normalområdet ved indskrivning, der forbedres. Dette gælder både når det er kontaktpersonen og den unge selv, der vurderer udviklingen.

Auditpanelet bemærker på baggrund af kontaktpersonernes vurderinger, at resultaterne underbygger den tendens der kendetegner den generelle udvikling på området, at ungegruppen gradvist er blevet "tungere" og "sværere". Samme tendens afspejles ikke i de unges egne vurderinger, som i høj grad vurderer deres trivsel mere positivt end kontaktpersonerne. Panelet reflekterer over de unges positive vurderinger af deres helbred, set i forhold til den ofte relativt "usunde livsstil", en stor del af de anbragte unge har, samt betydningen af det at være ung og opleve sig selv som "usårlig". Det afspejles således igen tydeligt i resultaterne, at opfattelsen af, hvad der er "normalt" og "sundt" vurderes forskelligt af de unge og kontaktpersonerne.

I forhold til tendensen til at unge uden for normalområdet oftere forbedrer deres trivsel end unge inden for normalområdet, henviser panelet igen til, at disse unge ofte har et relativt større udviklingspotentiale end de unge inden for normalområdet. Det pointeres særligt, at en stor del af disse unge ofte profiterer af de faste og tydelige rammer og strukturer, som kendetegner hverdagen på en sikret institution.

Sammenhænge mellem den modtagne indsats i forhold til den unges eventuelle psykiske og psykiatriske problemer og udviklingen i emotionelle problemer

- De unge, der får en indsats i forhold til eventuelle psykiske eller psykiatriske problemstillinger, forværrer oftere deres emotionelle problemer ifølge kontaktpersonen i forhold til de unge, der ikke modtager indsatser inden for dette område.

Auditpanelet påpeger en grundlæggende faktor, som har betydning for dette tilsyneladende negative resultat, nemlig den proces, der sættes i gang hos den unge (og kontaktpersonen/behandleren), når der rettes direkte fokus på den unges emotionelle problemer. Panelet beskriver, hvordan den unges (og kontaktpersonens/behandlerens) bevidsthed om den unges problemer vokser i takt med at problemerne afdækkes. Den unge som måske i lang tid har evnet at lægge låg på problemerne, kan opleve sig overvældet, når der tages hul på at tale om det, og derfor kan den indsats som institutionen tilbyder i mange tilfælde, opleves som en forværring fra den unges perspektiv.

Sammenhænge mellem problemer i den unges familie (fysisk handicap/langvarig sygdom, psykiske problemer, alkohol- og stofmisbrug) og den unges psykiske og fysiske trivsel

- Unge, der kommer fra familier med psykiske problemer oplever selv i højere grad en forbedring af deres hyperaktivitet end unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer.
- Unge, der kommer fra familier med enten psykiske problemer eller fysisk handicap/langvarig sygdom forværrer oftere deres emotionelle problemer ifølge kontaktpersonen under anbringelsen på en sikret institution end unge, der kommer fra familier uden disse former for problemer.
- I forhold til de unges egen vurdering af om de ofte føler sig syge og vurdering af generelt godt helbred, så er det oftere de unge, der kommer fra familier med enten psykiske problemer, alkoholproblemer eller stofproblemer, der profiterer af opholdet.

Panelet henviser igen til deres erfaring med, at de unge generelt, men især unge der har problemer med hyperaktivitet, profiterer af de faste rammer og strukturer som en sikret institution indbefatter. Desuden henvises til auditpanelets erfaring med at mange unge, der kommer fra familier med problemer oplever anbringelsen som et fristed eller "helle".

Sammenhænge mellem den unges grad af indforståethed med anbringelsen ved indskrivning og udvikling i emotionelle problemer

- De unge, der fra start i mindre grad eller slet ikke er indforstået med anbringelsen, og de unge, der reagerer voldsomt følelsesmæssigt på anbringelsen, forbedrer oftere deres emotionelle problemer ifølge kontaktpersonen end de unge, der er indforstået med anbringelsen eller slet ikke reagerer på anbringelsen.

Auditpanelet drøftede en række problemstillinger som forskellige bud på forklaringer af denne sammenhæng, men vurderer, at det ikke er muligt at nå frem til en entydig tolkning af resultatet. Det blev bl.a. drøftet, at der kan være vanskeligt at vide om den unges tydelige og emotionelt negative reaktion på anbringelsen er en naturlig angstreaktion på usikkerheden i den nye situation, eller tegn på deciderede emotionelle problemer hos den unge. Ligeledes kan det være vanskeligt at vide om den unge faktisk har udviklet sig i forhold til emotionelle problemer, eller om den unge er blevet mere afbalanceret fordi han/hun er faldet mere til og er blevet mere tryk. I forlængelse heraf, blev der pointeret, at der kan være grund til at rette opmærksomheden særligt mod de unge, der ikke reagerer tydeligt på anbringelsen. Det blev endelig pointeret, at en del af de unge, som er indforstået med anbringelsen kan være unge, der er langt i deres kriminelle løbebane og mindre påvirkelige af anbringelsen og de indsatser, som de modtager.

Resultatindikator 4: Faglige kvalifikationer

Resultater i forhold til området Faglige kvalifikationer indsamles via oplysninger fra læreren og faglæreren omkring den unges faglige udvikling, samt deltagelse i værkstedstilbud. Den unge bedes også vurdere deres egen forbedring inden for hhv. dansk, matematik og engelsk. Der måles på følgende indikatorer:

- De unges eget indtryk af opnået forbedring inden for en række fag
- Lærerens vurdering af de unges faglige niveau ved ind- og udskrivning inden for en række fag
- Den unges deltagelse i værkstedsfag
- Den unge har opnået særlig interesse i et værkstedsfag
- Den unges gennemførelse af afgangsprøve
- Den unges intensjon om job, skolegang eller uddannelse efter udskrivning

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning og udskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Endelig beskrives sammenhænge i data.

- De unge er mindre positive omkring deres forbedring inden for fagene dansk, matematik og engelsk i 2012, end de unge var i 2010.
- Der er flere unge, der har taget en afgangsprøve i 2012 end der var i 2010. I 2012 er det den unge selv, der tilkendegiver, om de har taget en afgangsprøve, mens det i 2010 var læreren, der tilkendegav om den unge havde taget en afgangsprøve.
- Lidt færre unge er tilmeldt eller påbegyndt en uddannelse ved udskrivningen fra institutionen i 2012 end det var tilfældet i 2010.

Skolen og uddannelse af de unge er gennem de sidste år blevet opprioriteret på flere institutioner. Auditpanelet diskuterer mulige årsager til, at de unge i nærværende rapport sjældnere mener, at de forbedrer sig inden for fagene dansk, matematik og engelsk. En mulig årsag kan være, at der netop er et stort fokus på de unges evner og skolegang. De unge testes oftere og nogle unge, der ytrer ønske om afgangsprøver får måske besked om, at de rent fagligt ikke er klar til at tage afgangsprøven. De unge får dermed selv større fokus på egne evner.

Auditpanelet påpeger, at der i forhold til muligheden for at gennemføre afgangsprøver for de unge, er visse strukturelle problemstillinger, der må tages hensyn til. Til trods for, at der er ønske om, at de unge skal tage en afgangsprøve, så kan dette kun lade sig gøre på visse tidspunkter af året, samt ved samarbejde med den lokale folkeskole og politiet. De unge skal endvidere have modtaget forberedende undervisning i en periode inden. Alle disse faktorer reducerer antallet af unge, der har mulighed for at gå til afgangsprøve.

Forskellen mellem 2010 og 2012, kan ligge i usikkerhed i målingerne og det faktum, at det er de unge, selv, der skal tilkendegive, om de har taget en afgangsprøve i år.

Der er generelt enighed i auditpanelet om, at undervisningen på en sikret institution er vigtig, og de sikrede institutioner faktisk har "den gyldne mulighed" for at give de unge den undervisning, som de har manglet. Det generelle indtryk er også, at de unge reelt gerne vil have undervisning og lære noget.

Sammenhænge i forhold til hvorvidt de unge har taget en afgangsprøve

- De unge, der deltog i undervisningen, ikke pjækkede og slet ikke havde konflikter med andre elever i forbindelse med tidligere skolegang tager oftere en afgangsprøve, mens de er anbragt på en sikret institution. Af de unge, der tilkendegiver, at de slet ikke har deltaget i tidligere undervisning, har ingen taget en afgangsprøve.
- Ingen af de unge, der kommer fra familier med alkoholproblemer, har taget en afgangsprøve mens de er på en sikret institution.

Auditpanelet havde ikke nogen uddybende kommentarer til de sammenhænge, der er fundet. Enkelte gav udtryk for, at de fundne sammenhænge var relevante for institutionerne, mens andre ikke var overraskede over den fundne sammenhæng.

Der er ikke fundet andre signifikante sammenhænge eller tendenser i forhold til indikatorer for de unges faglige kvalifikationer.

Resultatindikator 5: Praktiske færdigheder

Resultater i forhold området Praktiske færdigheder er indhentet ved spørgsmål til de unge og kontaktpersonen i forhold til følgende indikatorer:

- Interesse for egen personlig hygiejne
- Interesse for egen sundhed
- Opretholde normal døgnrytme
- Selv stå op om morgenen
- Sørge for personlig hygiejne
- Overholde mødetidspunkt
- Selv vaske og ordne tøj
- Deltage i madlavning
- Følge dagens program
- Gøre rent og rydde op på sit værelse

Først angives generelle tendenser i forhold til, i hvor høj grad de unge gennemfører de praktiske gøremål i deres dagligdag, samt hvordan dette udvikler sig under anbringelsen. Dernæst beskrives signifikante sammenhænge.

- Generelt set er kontaktpersonernes vurdering af de unges praktiske færdigheder positiv for mange af de unge.
- Der er overordnet set ca. 17-25 % af de unge, der i løbet af anbringelsen gennemfører de praktiske gøremål i dagligdagen i mindre grad end ved indskrivningen inden for én eller flere af indikatorerne under opholdet.

Auditpanelet drøftede, at en del af de unge i løbet af opholdet i mindre grad gennemfører de praktiske gøremål i hverdagen, herunder problemstillingen at nogle unge under anbringelsen "giver op, mister initiativet og livsgnisten", hvilket netop kan afspejle sig i, at de lukker mere af over for omverdenen og bliver mindre deltagende. En anden problemstilling er, at der kan opstå en negativ holdning i dele af ungegruppen til f.eks. selv at vaske tøj, deltage i madlavning, rydde op osv., og at dette kan udløse et gruppepres på hele ungegruppen for at følge denne linje.

Sammenhænge i forhold til den unges alder ved indskrivning

- De unge under 15 år har oftere en positiv udvikling i forhold til om de selv vasker deres tøj og om de selv sørger for deres personlige hygiejne under opholdet på en sikret institution.

Der blev givet flere mulige forklaringer på denne sammenhæng. Auditpanelet påpegede for det første, at en del af de helt unge (i kraft af deres unge alder) ikke har prøvet at stå så meget på egne ben, som de ældre unge, og at der derfor kan være en del praktiske gøremål, de ikke har været vant til at gøre selv. Generelt er de helt unge mere motiverede for at lære og gøre disse praktiske gøremål og der er behov for et større fokus på "opdragelse og skærmning" af denne gruppe, i forhold til de ældre unge. Endelig kommenteres det, at erfaringen er, at der generelt er en højere grad af "positiv stilstand" hos de ældre unge end blandt de helt unge.

Sammenhænge i forhold til problemer i den nærmeste familie

- Unge, der kommer fra familier med psykiske problemer har oftere en positiv udvikling i forhold til tøjvask, og hvorvidt de selv sørger for deres personlige hygiejne, end unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer.
- De unge, der har oplevet alkoholproblemer i hjemmet, bliver oftere bedre til selv at vaske tøj, end de unge, der ikke har alkoholproblemer i familien.
- I forhold til de unges interesse for personlig hygiejne er de unge, der kommer fra familier uden alkoholproblemer, oftere i gruppen med positiv stilstand end unge, der har oplevet alkoholproblemer i hjemmet.

Auditpanelet henviser i forhold til disse sammenhænge, til tidligere drøftelser om betydningen af, den familiebaggrund den unge kommer med, at der ofte er et større udviklingspotentiale hos unge fra familier med problemer, og at disse unge ofte i høj grad profiterer af de faste rammer og strukturer, som anbringelsen den sikrede institution sætter.

Sammenhænge i forhold til inddragelse af den unge i deres hverdag

- De unge, hvor kontaktpersonen tilkendegiver, at de er blevet inddraget i forhold til fx den individuelle plan, hverdagen, aktiviteter og fritid, forbedrer sig oftere i forhold til indikatorerne under praktiske færdigheder fx om de unge selv står op, tøjvask, sørger for personlig hygiejne osv.

Dette resultat er auditpanelet særligt tilfreds med, idet det understreger vigtigheden af at arbejde målrettet i forhold til den unges motivation og medindflydelse. Resultater viser, at de unge faktisk kan håndtere at blive inddraget og få at vide, hvad der skal ske med dem.

På en sikret institution stiller det at arbejde med medinddragelse særlige krav til medarbejdernes tilgang til de unge, på grund af de særlige begrænsninger for, hvad den unge kan og må have indflydelse på. Auditpanelet påpeger, at det derfor er særligt vigtigt at lytte til og forventningsafstemme med de unge, så det bliver tydeligt for dem hvor, de faktisk kan have indflydelse og få en oplevelse af at have grad af magt over og mening med sin egen tilværelse.

Endelig understreger auditpanelet, at der via deres arbejde med standarden om brugerinddragelse⁴ er blevet sat direkte fokus på, hvordan der på den enkelte institution skal arbejdes med at inddrage de unge, og at dette resultat viser at dette er et område, som man skal vedblive at have fokus på.

Resultatindikator 6: Misbrugsproblemer

Resultater i forhold til området Misbrugsproblemer indsamles fra den unges egen tilkendegivelse af forbrug ved ind- og udskrivning, samt de unges vurdering af hvorvidt opholdet kan hjælpe til med et liv uden misbrug. Følgende indikatorer beskriver således de unges misbrugsproblemer:

- Forbrug af euforiserende stoffer ved indskrivning
- Forbrug af euforiserende stoffer ved udskrivning
- Kan opholdet give et liv uden misbrug

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning og udskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Endeligt beskrives sammenhænge i data.

- Der er færre unge, der fortæller at de hver dag drikker alkohol inden indskrivningen i 2012 ift. 2010, til gengæld er der færre unge i 2012, der aldrig har prøvet at drikke alkohol.
- Der er sket en lille stigning i forhold til forbrug af hash inden de unge blev anbragt på institutionen i forhold til 2010.

Auditpanelet vurderer, at det er en tendens, der følger det øvrige samfund.

Sammenhænge i forhold til deltagelse i forbehandlingsprogrammet PAV (Projekt Andre Valg)

- De unge, der har deltaget i PAV svarer oftere positivt i forhold til hvorvidt de mener, at opholdet kan være medvirkende til et liv uden misbrugsproblemer.

---

⁴ Der refereres til 1.2 Brugerinddragelse i Standardprogrammet som er en del af Dansk kvalitetsmodel på det sociale område, som alle de sikrede institutionerne arbejder med. For yderligere information se www.socialkvalitetsmodel.dk

Forbehandlingsprogrammet PAV er et initiativ forestået af Socialstyrelsen, hvor alle de sikrede institutioner laver forbehandling af misbrug ud fra samme metode. Der er, som der ligger i navnet, ikke tale om et behandlingsprogram, men snarere en række motive-rende samtale med den unge omkring at komme ud af et misbrug. Auditpanelet fremhæver, at de unge er motiverede for at tale med misbrugskonsulenterne frivilligt.

Auditpanelet er enige om, at det er et meget positivt resultat, at de unge motiveres til at se en vej ud af misbrug. De fremhæver endvidere at brobygningen mellem PAV og efterfølgende behandlingstilbud er essentiel. Flere af institutionerne betegner PAV-programmet som et af de mest positive forløb, der har været på institutionerne de seneste år.

Resultatindikator 7: Kriminalitet og recidiv

I forhold til kriminalitet, spørges alle unge ved udskrivningen om de tror, at opholdet på den sikrede institution kan hjælpe dem til et liv uden kriminalitet. Her er tendensen at:

- De unge er lidt mere forbeholdne overfor, hvorvidt opholdet på en sikret institution kan hjælpe til et **liv uden for kriminalitet** i 2012, end de var i 2010.

Auditpanelet drøfter om denne forskel afspejler, at ungegruppen på de sikrede institutioner generelt er blevet "tungere" siden 2010.

Resultatindikatoren Recidiv belyser omfanget af tilbagefald til ny kriminalitet for de unge. Data er til denne undersøgelse er baseret på et fuldt udtræk fra Det Centrale Kriminalitetsregister (CKR) for 343 unge, der har været anbragt på de sikrede institutioner og som samtidig er blevet registreret i SIP i perioden 1. august 2009 – 31. juli 2010. Dette betyder, at data drejer sig om unge, der indgik i landsrapporten for SIP-sikret i 2010.

Følgende kategorisering af kriminaliteten er anvendt:

- Mindre alvorlig kriminalitet: Fx butikstyveri, hærværk, besiddelse af kniv eller hæleri
- Alvorlig kriminalitet: Fx indbrud, besiddelse af skydevåben, brandstiftelse, afpresning
- Personfarlig kriminalitet: fx røveri, overfald, vold, voldtægt

Signifikante sammenhænge mellem den unges sigtelse for kriminalitet og den unges egen vurdering af udvikling inden for adfærdsproblemer (SDQ)

- De unge, der oplever forbedring eller ligger i gruppen positiv tilstand i forhold til adfærdsproblemer, har oftere ingen sigtelse for kriminelle forhold end unge i grupperne med forværring eller negativ tilstand.
- Der er flere af de unge, der har oplevet negativ tilstand i adfærdsproblemer, der er sigtet for personfarlig kriminalitet.

Auditpanelet vurderer, at resultaterne giver god mening. Resultaterne kan være udtryk for, at de unge, der er mest modtagelige for indsatsen på institutionen og oplever en

forbedring eller positiv tilstand – også på længere sigt har bedre muligheder for at holde sig uden for kriminalitet. Dette kunne afspejle, at der er en langtidseffekt af opholdet på den sikrede institution.

Panelet påpeger, at det vil være interessant at få kortlagt gruppen med negativ tilstand eller forværring nærmere for at undersøge om gruppen er kendetegnet ved særlige problemstillinger. Er der f.eks. tale om unge med en psykiatrisk diagnose, unge med ADHD som ikke er medicinerede osv.

Signifikante sammenhænge mellem den unges domme for kriminalitet og hvorvidt den unge er tilmeldt skole- eller uddannelse efter udskrivningen

- De unge, der er tilmeldt et skole- eller uddannelsesforløb efter udskrivningen har i højere grad ingen domme for kriminalitet.

Auditpanelet understreger enstemmigt, at det er helt afgørende for, hvordan den unge klarer sig efter anbringelsen, at den unge har en uddannelse, et arbejde eller andet at komme ud til. Der bør være en forpligtelse til at hjælpe de unge i gang, også når de kommer ud af den sikrede institution på tidspunkter af året, hvor der f.eks. ikke er optag af nye elever på uddannelserne. Auditpanelet vurderer, at unge der kommer ud til "ingenting" har stor risiko for at falde tilbage kriminalitet, derfor er brobygning og efterværn meget vigtige indsatsområder.

Panelet ser et stort udviklingspotentiale i samarbejdet mellem UU-vejlederen i den unges hjemkommune og den sikrede institution.

Auditpanelet anerkender, at de ressourcer den unge har med sig fra tidligere, herunder f.eks. de erfaringer den unge har med skolegang, har betydning for, hvordan det går videre frem, herunder også den unges motivation og mulighed for at uddanne sig. Desuden anerkender panelet, at det på grund af de komplekse problemstillinger, nogle unge bærer med sig, kan være en meget vanskelig opgave at hjælpe den unge videre efter anbringelsen.

3. Institutionsprofiler

3.1. Bakkegården

Bakkegården er en landsdækkende institution under Region Sjælland, som både har sikrede afdelinger og åbne tilbud. Lovgrundlaget følger af magtanvendelsesbekendtgørelse nr. 1093 af den 21. september 2012 og SL § 67. Taksten for en sikret plads på Bakkegården er kr. 6.841 pr. døgn.

De sikrede afdelinger modtager fortrinsvis unge, der anbringes i varetægtssurrogat, som led i en ungdomssanktion eller i forbindelse med afsoning af en dom. De unge er primært i alderen 15-17 år.

Tidsperspektivet for de unges ophold på Bakkegården er på forhånd ukendt og kan være af kortere eller længere varighed.

Faciliteter

Bakkegården har plads til 27 unge. Pladserne er fordelt med 20 pladser på de sikrede afdelinger, henholdsvis på Elmehus og afdelingerne på den gamle Bakkegård. Derudover op til fem unge på Bakkegårdens åbne tilbud Skelbækgård samt, lige nu, tre unge på den særlige projektafdeling, Østerlund.

Herudover har institutionen en intern skole samt fem beskæftigelsestilbud. Institutionen prioriterer beskæftigelse og undervisning for de unge højt. På Bakkegården arbejder de tæt sammen med de unges pårørende foruden kommuner, regioner, politi, forsvarer, Kriminalforsorgen og andre institutioner.

Bakkegården er kompetencecenter for mentalt retarderede unge under 18 år med kriminel adfærd.

Værdier og arbejdsgrundlag

Bakkegårdens indsats bygger på værdier som anerkendelse, ligeværd, omsorg, trykthed, social integration og medbestemmelse. De unge betragtes som mennesker i udvikling. Der gives klare signaler om, at det er medarbejderne, der sætter normer og grænser. Bakkegården bekender sig ikke til en socialfaglig metode, men arbejder bl.a. med relationsbaseret pædagogik og selvpsykologi, der bygger på udvikling gennem relationer og i samspil med andre. Med udgangspunkt i observationer og faglig refleksion udarbejdes den pædagogiske plan.

Medarbejdere

Medarbejdergruppen omfatter pædagoger, pædagogstuderende, faglærere, lærere, socialrådgiver, psykolog, administration og en række medarbejdere med forskellige uddannelsesbaggrunde. De 4 sikrede afdelinger har en medarbejderstab på 93 ansatte. Samlet antal medarbejdere er ca. 150.

3.2. Egely

Egely er en sikret døgninstitution under Region Syddanmark beliggende i Nr. Aaby ved Middelfart.

Egely har særligt sikrede og sikrede afdelinger for unge hovedsageligt mellem 15-18 år. Der er 19 pladser fordelt på tre sikrede afdelinger og en særlig sikret afdeling. Taksten for førstnævnte pladser udgør 5.586 kr., mens taksten for den særlig sikrede afdeling er 6.821 kr. pr. døgn.

Faciliteter

Ungdomsinstitutionen er opført i 2004 og ligger i landlige omgivelser vest for Nr. Aaby. Byggeriet er moderne og tidssvarende og er opført med særlig hensyntagen til, at det skal kunne fungere som anbringelsessted for unge. Uden for afdelingerne og inden for den 5 meter høje ringmur er der græsarealer, og der er adgang til udendørsområdet under observation. Der er ligeledes en hal, musiklokale og en basketball- og fodboldbane. Ved indgangen til institutionen er der indslusningsareal og der er overvågnings- og sikringssystemer. Værelserne er hensigtsmæssigt indrettet med fast inventar, seng, bord, stol, hylde og ophængt TV med et afgrænset antal kanaler. Alle har eget bad og toilet. Fællesarealer og gangarealer er placeret rundt om en lille lukket gård. Fællesarealerne er lyse og køkkenet rummeligt.

Den særligt sikrede afdeling ligger som en selvstændig bygning på samme matrikel som Ungdomsinstitutionen Egelys administrationsbygninger og de almindeligt sikrede afdelinger. Institutionen blev færdiggjort i 2005 og blev taget i brug som sidste del af projektet.

Bygningen er projekteret og opført med særlig fokus på, at den skal kunne fungere som anbringelsessted for unge, der har udvist så ekstrem udadreagerende adfærd, at de ikke har kunnet rummes på de almindeligt sikrede institutioner. Afdelingen har plads til fem unge, som alle bor på eget værelse med bad og toilet. Der er køkken, spise-/opholdsrum, tv-stue, værksteder, skolestue med pc uden internetadgang, bordtennisrum, motionslokale, tøjvaskerum mv.

Værdier og arbejdsgrundlag

Egely har udarbejdet et overordnet arbejdsgrundlag som gælder for alle afdelinger. Grundlaget beskriver lovgivning, menneskesyn (værdier), målgruppe, teori og praktisk tilgang.

Principperne udtrykkes ved en kognitiv, anerkendende tilgang. Derfor tilbyder institutionen en struktureret hverdag med undervisning, værksteder og botræning, der er tilpasset de unges ressourcer og vanskeligheder.

Afhængig af den unges behov tilbyder Egely desuden:

- Screening for psykiatriske problemstillinger
- Træning i vredeshåndtering og sociale færdigheder
- Motiverende misbrugssamtaler
- Familierådslagning
- Psykologisk undersøgelse og samtale

Medarbejdere

Hovedparten af medarbejdergruppen er pædagogiske medarbejdere, og herudover er der ansat lærere, socialrådgivere, psykologer samt praktisk og administrative medarbejdere. Egelys sikrede og særligt sikrede afdelinger har en medarbejderstab på ca. 120 ansatte, inklusive vikarer.

3.3. Grenen

Grenen er en døgninstitution med sikrede, særligt sikrede og åbne døgnafdelinger for unge mellem 12 og 17 år. Grenen hører under Region Midtjylland og er beliggende på Djursland.

I alt er der samlet 28 pladser på Grenens afdelinger. Heraf er de ti pladser på sikrede og fem pladser på særligt sikrede afdelinger. Taksten for ophold på en almindeligt sikret afdeling er fastsat til kr. 6.529 pr. døgn, mens taksten på en særligt sikret afdeling er kr. 7.146 pr. døgn. Disse taster er eksklusiv skolegang.

Faciliteter

Institutionen består samlet set af fem afdelinger en særligt sikrede afdeling og to sikrede afdeling i Dalstrup, to åbne afdelinger i Glesborg. Desuden er der interne skoler og værksteder.

Kendetegnende for de fysiske rammer ved den særligt sikrede afdeling i Dalstrup er store, lyse rum samt særdeles gode udfoldelsesmuligheder i form af styrketrænings- og motionsrum med kredsløbsmaskiner, gymnastiksal, biograf, skoleundervisningslokaler, grovværksteder, kreativt værksted, musikundervisningslokale samt 5 store gårdmiljøer. Afdelingen befinder sig på landet.

Værdier og arbejdsgrundlag

Den socialfaglige metode er forankret i kognitivt adfærdsterapeutiske metoder og består af omsorg for de unge, samt en tydelig, gennemstruktureret og aktivitetsbaseret hverdag med kontaktstærke og grænsefaste voksne. Grenen ser deres opgave med de unge som omsorg, opdragelse, uddannelse og udvikling af sociale, praktiske og boglige færdigheder og bestræber sig på at fremme en funktionel, selvunderstøttende og realistisk erkendelse.

Indholdet i strukturen er undervisning, arbejde og fritidsaktiviteter. Den metodiske ramme består i at skabe hele, sammenhængende og stabile behandlingsforløb. Grundantagelsen er, at udvikling og læring finder sted via de unges egen aktive deltagelse og stræben mod diverse mål og under forskellige former for social udveksling og samvær og de voksnes aktive deltagelse og samvær med de unge.

Endelig undervises udvalgte unge i det kognitive behandlingsprogram A.R.T., hvor de unge trænes i sociale færdigheder, moralsk ræsonnement og aggressionskontrol. A.R.T. er et omfattende program på 90 undervisningstimer. Igennem A.R.T. udvikles de unges sociale kompetencer og derved reduceres aggressiv adfærd og kvaliteten og udbyttet af undervisningsrelationen stiger.

På Grenen er oprettet kompetencecenter for viden om børn og unge med psykiatriske problemstillinger. Centeret varetages i samarbejde med Egely i Region Syddanmark.

Medarbejdere

På en afdeling er der gennemgående ansat 12 medarbejdere. Derudover indeholder medarbejdergruppen faglærere, skolelærere, socialrådgivere, HK'ere i administrationen samt medarbejdere i køkken og rengøring. Grenen har alt i alt inklusiv de åbne afdelinger en medarbejderstab på 110 ansatte.

3.4. Koglen

Den sikrede institution Koglen hører under Region Midtjylland og er geografisk beliggende i landlige omgivelser i Stakroge i Vestjylland.

Koglen er en døgninstitution med to sikrede og en åben afdeling for unge i alderen mellem 12 og 17 år. Der er ti pladser fordelt på de to sikrede afdelinger. Taksten for opholdet udgør 5.951 kr. pr. døgn.

Faciliteter

Afdelingerne ligger i to etplansbygninger opført til formålet og taget i brug i henholdsvis 1999 og 2007. Ungeværrelserne er møblerede, og har alle eget bad og toilet. I bygningen findes endvidere køkken, spise-, opholds-, billardafdeling samt træningsrum, værksted og vaskerum. I direkte tilknytning til afdelingerne er et gårdareal og en indhegnet boldbane. Der er indrettet et særskilt undervisningslokale, som bruges af begge afdelinger. Derudover har Koglen opført en sportshal på grunden.

Værdier og arbejdsgrundlag

Koglens pædagogik tager sit udgangspunkt i de indlærings- og adfærdsterapeutiske principper og metoder. Inspireret af miljøterapien arbejdes der med at bremse den destruktive og uhensigtsmæssige adfærd i fællesskabet for at komme i dialog om de bagvedliggende følelser og tanker. Som led i de miljøterapeutiske tanker er der nøje planlagte aktiviteter, som den unge skal deltage i for at opnå en følelse af mestring samt træning af de sociale færdigheder i fællesskabet. Koglens pædagogik er endvidere inspireret af tanker fra den kognitive terapi, herunder social adfærdstræning. Et af grundprincipperne heri er at formidle til den unge, hvordan adfærd påvirker et miljø. Dette kan være gennem reel undervisning af omverdenens reaktionsmønstre på grænseoverskridende sociale handlinger, rollespil mm. for at tydeliggøre samt øge forståelsen for, hvordan adfærd påvirker omgivelserne.

Medarbejdere

Hovedparten af medarbejdergruppen er pædagogiske medarbejdere, og herudover er der ansat to faglærere og lærere, to socialrådgivere, en psykolog, nattevagter samt praktisk og administrative medarbejdere. De to sikrede afdelinger har en medarbejderstab på 50 fastansatte.

3.5. Stevnfortet

Den sikrede institution Stevnfortet ligger i Region Sjælland på Stevns ca. 2 km fra landsbyen Rødvig.

Stevnsfortet er en sikret døgninstitution med femten døgnpladser. Afdelingerne er ens, og de unge kommer ind på den afdeling, hvor der er plads. Taksten for opholdene er fastsat til 5723 kr. pr. døgn.

Faciliteter

Stevnsfortet er beliggende 2 km. fra landsbyen Rødvig og er omgivet af åbent landskab og tæt på strand og skov. Stevnfortet er en tidligere Søværnskaserne som er bygget i 1950. Institutionen er inddelt i tre afdelinger med hver 5 unge som har eget værelse med bad og toilet. På hver afdeling er der TV-stue, opholdsrum og køkken. Stevnfortet råder endvidere over mekanikværksted, Kreativt værksted, EDB-værksted samt gymnastiksal. Udendørsfaciliteterne rummer fælles boldbane, basketball-baner og en gokartbane.

Værdier og arbejdsgrundlag

Socialpædagogikken er det bærende element i indsatsen. Derudover kan der iværksættes undersøgelser og/eller behandling, som suppleres af speciallæger og psykologer. Socialpædagogik består af omsorg og udviklingsstøtte i kombination med undervisning. Rammerne for indsatsen er strukturen i sammenhæng med den insisterende og relationsorienterede tilgang, som de voksne medarbejdere præsenterer den unge for. Baggrunden for denne interventionsform er ideen om, at enhver positiv mellemmenneskelig relation på sigt vil bidrage til, at den unge får mulighed for at opnå grundlag for at tilegne sig sociale og personlige kompetencer. Det gælder i undervisnings-, beskæftigelses- og døgnssammenhænge. Det antages, at tilegnelse af forudsætninger for indlæring af udviklingsrelevante sociale kompetencer er betinget af, at forløbet overvejende er individorienteret, hvilket f. eks betyder, at indsatsen ikke kun er gruppeorienteret.

Medarbejdere

Hovedparten af medarbejdergruppen er pædagogiske medarbejdere, og herudover er der ansat en del faglærere/lærere, en socialrådgiver, en psykolog samt praktisk og administrative medarbejdere.

3.6. Sølager

Den sikrede institution Sølager hører under Region Hovedstaden og er beliggende i nærheden af Hundested og Skibby.

Sølager er en socialpædagogisk døgninstitution med fire sikrede afdelinger med i alt 21 pladser. Ud af disse pladser har Sølager en særlig forpligtigelse til at modtage op til fem unge, der ikke kan eller ikke skønnes at kunne rummes på almindelige sikrede afdelinger jf. bestemmelserne vedrørende særlig sikrede afdelinger i magtanvendelsesbekendtgørelsen. Taksten for de sikrede pladser er som grundtakst kr. 3.591, taksten for en pædagogisk observations plads er kr. 6.296, mens skoletaksten udgør kr. 519.

Faciliteter

Sølager er en geografisk spredt institution. To af afdelingerne ligger i Sølager ved Hundested i bygninger opført omkring 1970. Hver ung har eget værelse, alle med eget bad og toilet. Der er fælles opholdsstue og forskelligt udrustede aktivitetsrum. Afdelingerne er omgivet af hegn, og inden for disse har hver afdeling sine udendørsaktiviteter i form af bl.a. boldspil, grill mv.

De to øvrige sikrede afdelinger er beliggende i Skibby. Selve afdelingerne består af eneværelser med tilhørende bad/toilet samt opholdsrum, køkken og aktivitetsrum. I hver bygning, men adskilt fra afdelingerne, forefindes lokaler til undervisning og værksted. På udendørsarealerne er der fælles sportshal og mulighed for gokartkørsel.

Værdier og arbejdsgrundlag

Der arbejdes med udgangspunkt i relationspædagogik og pædagogik, der baserer sig på socialt regulerende elementer via vejledning, støtte og styring til den unge kombineret med viden fra psykologien og psykiatrien. Det er hensigten at skabe struktur for den unge via faste rammer og aftaler, således at den unge opnår tryghed og ro til at reflektere over sit eget liv. Ledergruppens værdigrundlag bygger på de fire værdier: ansvarlighed, loyalitet, tillid og troværdighed.

Medarbejdere

Hovedparten af medarbejdergruppen er pædagogiske medarbejdere, og herudover er der ansat faglærere/lærere, socialrådgivere, psykologer samt praktisk og administrative medarbejdere. Samlet er der ca. 100 ansatte på Sølager.

3.7. Sønderbro

Den sikrede institution Sønderbro hører under Københavns Kommune og ligger på Amager.

Sønderbro er en døgninstitution med tre sikrede afdelinger for unge i alderen 15-18 år. Der er i alt 16 sikrede pladser på institutionen. Taksten for opholdene udgør 5.850 kr. pr. døgn.

Faciliteter

Sønderbros afdelinger ligger samlet på Sundholm på Amager. Afdeling Syd er den senest oprettede afdeling og er fordelt i en række bygninger. Afdeling Øst og Vest er placeret i en ældre bygning. De unge på de sikrede afdelinger har værelse med eget bad og toilet. Herudover rummer afdelingerne køkken, fælles opholdsarealer, tv-stue, motionsfaciliteter og værksteder til dagbeskæftigelse. Endelig deler afdelingerne adgang til udendørs boldbane.

Værdier og arbejdsgrundlag

Udgangspunktet for pædagogikken på Sønderbro er relationsbaseret pædagogik. Med dette menes, at menneskelig udvikling sker i relationer. Metoden består grundlæggende i at skabe de rammer og den hverdag som medvirker til, at de unge opbygger tilstrækkeligt overskud og tryghed til at kunne indgå i givende relationer med professionelle voksne. Der er nedsat en udviklings- og behandlingsenhed som udgør en psykolog og en koordinator. Disse har alle nye unge til intro-samtaler, ligesom der anvendes samtaleterapi og individuelle samtaleforløb. En stor andel af de unge gennemfører et kursus i vredeshåndtering (Anger Management).

Medarbejdere

Hovedparten af medarbejdergruppen er pædagogiske medarbejdere, og herudover er der ansat faglærere/lærere, socialrådgivere, en psykolog samt praktisk og administrative medarbejdere. De tre sikrede afdelinger har en medarbejderstab på 150 ansatte.

4. De unges karakteristika og baggrund

I det følgende beskrives de unge, som har været indskrevet på en sikret institution i perioden fra 1. august 2010 til 31. juli 2012.

Baggrundsoplysningerne, som indebærer køn, alder, etnicitet, samt den unges familiebaggrund og psykiske eller fysiske lidelser, skal bruges til at give et billede af, hvad der kendetegner de unge på sikrede institutioner.

I den efterfølgende analyse af indikatorerne for resultatområderne i SIP-sikret vil de unges karakteristika og baggrund blive inddraget.

Der foretages sammenligninger med SIP-sikret landsrapporten fra 2010, hvor det er muligt.

Bemærk at procentsatser i dette afsnit er beregnet ud fra antallet af besvarelser på spørgsmålet og ikke ud fra det samlede antal unge, der er i data.

4.1. Køn og alder

I nedenstående tabel vises den kønsmæssige fordeling af de unge, der indgår i denne rapport.

Tabel 3

Køn	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Dreng	94%	753
Pige	6%	46
Besvarelser i alt	100%	799

Fordelingen af drenge og piger på de sikrede institutioner i denne rapport er den samme som i SIP-sikret-landsrapporten fra 2010, hvor der også var hhv. 94 % drenge og 6 % piger blandt de unge, der indgik i rapporteringen.

Nedenstående tabel viser de unges alder ved indskrivningen.

Tabel 4

Alder	Hele landet Procent	Hele landet Antal
13 år	2%	8
14 år	3%	12
15 år	13%	53
16 år	32%	131
17 år	49%	202
18 år	1%	4
Besvarelser i alt	100%	410
Gennemsnitsalder		16,3 år

Gennemsnitsalderen i SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 var 16,1 år og fordelingen af de unge over alderstrin var stort set, som i denne rapport, dog med en lidt større gruppe 16-årige og en lidt mindre gruppe 17-årige i 2010.

4.2. Etnicitet

Tabellen herunder viser de unges etnicitet.

Tabel 5

Etnicitet	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Etnisk dansk	35%	106
Efterkommer af indvandrere	24%	74
Efterkommer af flygtninge	12%	36
Selv indvandrer	9%	28
Selv flygtning	3%	9
Selv udlænding	17%	51
Besvarelser i alt	100%	304

I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 blev etnicitet udelukkende opgjort ud fra forældrenes oprindelsesland. Derfor er det ikke muligt med en direkte sammenligning. I 2010 svarede 35 % af de unge, at begge deres forældres oprindelsesland var Danmark.

4.3. Problemer i familien

I tabellen nedenfor vises de unges oplevelser af problemer i familien. Det er muligt for de unge at sætte kryds ved flere problemer.

Tabel 6

Problemer blandt familiemedlemmer	Ja Procent	Nej Procent	Antal svar
Familiemedlem med handicap eller langvarigt syg?	22%	78%	449
Familiemedlem med psykiske problemer?	19%	81%	448
Familiemedlem med alkoholproblemer?	16%	84%	446
Familiemedlem med stofproblemer?	13%	87%	447
Familiemedlem som har begået kriminalitet?	37%	63%	450

Niveauet af problemer i de unges familier er næsten det samme, som i rapporten fra 2010, dog er der en lidt større andel unge i denne rapport, der oplever psykiske problemer, problemer med stoffer eller kriminalitet i familien. I 2010 var der 15 % af de unge som oplevede problemer af psykisk karakter mod 19 % i år. 11 % af de unge i 2010 oplevede stofproblemer (i år er der 13 %) og 35 %, der oplevede at der var kriminalitet i familien, mens der i år er 37 % af de unge, der oplever kriminalitet. Til gengæld var der i 2010 18 % af de unge, der havde oplevet alkoholproblemer i hjemmet, mens der i år er 16 %.

4.4. Fysiske eller psykiske lidelser

Ved indskrivningen udfylder socialrådgiveren, hvorvidt der er kendskab til eventuelle sygdomme, fysiske handicaps eller psykiske lidelser hos den unge, samt om den unge modtager medicin ved indskrivningstidspunktet.

Tabellerne herunder viser socialrådgiverens besvarelser.

Tabel 7

Sygdomme, handicaps, psykiske lidelser	Ja Procent	Nej Procent	Antal svar
Har den unge en alvorlig fysisk sygdom?	1%	99%	642
Har den unge et fysisk handicap?	1%	99%	646
Har den unge en diagnose på en psykisk lidelse?	17%	83%	591

I SIP-sikret rapporten fra 2010 var der 12 % af de unge, der ifølge socialrådgiverens oplysninger havde en psykisk lidelse, mens kun 1 % af de unge havde en alvorlig fysisk sygdom og kun én ud af de 315 unge, som socialrådgiveren havde udfyldt skemaer for, havde et fysisk handicap.

Tabel 8

Modtog den unge medicin for psykiske problemer ved ankomsten til institutionen?	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Ja	12%	67
Nej	88%	495
Besvarelser i alt	100%	562

Af de unge, der indgik i rapporten fra 2010 var der 10 %, der fik medicin for psykiske sygdomme ved anbringelsens start, mens der i år er 12 % der modtog medicin ved indskrivning.

4.5. Anbringelsesfakta

Tabel 9

Anbringelsesgrundlag	Hele landet Procent	Hele landet Antal
At afværge	1%	7
Pædagogisk observation	5%	31
Længerevarende behandlingsforløb	0%	1
Varetægtssurrogat	86%	548
Afsoning	0%	1
Fase 1 i ungdomssanktion	3%	22
Tilbageførsel under ungdomssanktion	5%	30
Besvarelser i alt	100%	640

I 2010 var anbringelsesgrundlaget for de unge, som indgik i SIP-sikret-landsrapporten tilsvarende mønstret for anbringelsesgrundlaget for de unge, der indgår i denne rapport. 81 % af de unge var i varetægtssurrogat, hvilket er lidt mindre end i år, til gengæld var der en lidt større procentdel (3 %), der var på den sikrede institution for at afværge at den unge skadede sig selv eller andre.

Tabellen med opholdslængde viser opholdslængden for de unge, som indgår i denne rapport.

Tabel 10

Opholdets længde	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Under 3 mdr	67%	302
3 - 6 mdr	25%	114
6 mdr - 1 år	6%	25
Over 1 år	2%	8
Besvarelser i alt	100%	449

4.6. Psykiatrisk screening

Ifølge bekendtgørelse nr. 1093 skal alle sikrede institutioner fra den 1. november 2011 ifølge loven tilbyde screeninger for psykiatiske problemer af alle unge på de sikrede institutioner, undtagelse herfor er de unge, der ikke giver tilsagn hertil eller allerede har gennemgået psykiatrisk udredning og lignende. Formålet med screeningen er at vurdere, om der er brug for yderligere udredning for psykiatiske diagnoser.

Spørgsmål vedr. screening af psykiatiske problemer blev tilføjet socialrådgiverens skema i august 2011.

Da Sølager ikke har "Bosted" som fagsystem⁵, men indberetter unge via excelskemaer, hvor spørgsmålene ikke er tilføjet, er der ikke besvarelser fra Sølager.

Tabel 11

Der er foretaget en psykologisk undersøgelse indenfor en 1-årig periode, hvis den unge er under 16 år eller indenfor en 2-årig periode hvis den unge er mellem 16 og 17 år	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Ja	84%	32
Nej	16%	166
Besvarelser i alt	100%	198

Tabel 12

Hvis der IKKE er foretaget en psykologisk undersøgelse (procent er udregnet af de 166 der har svaret nej)	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Der er allerede planlagt en anden undersøgelse (retspsykiatri el.lign)	9%	15
Der er grundlag for en vurdering af, at den unge fremstår psykisk upåfaldende	11%	19
Den unge vurderes at have behov for en akut psykiatrisk udredning	4%	6
Er den unge blevet tilbudt deltagelse i et kognitivt behandlingsprogram?	2%	4

⁵ Bosted er et socialfagligt it-system, der understøtter institutionernes daglige arbejde med dokumentation

4.7. Kognitivt behandlingsprogram

De sikrede institutioner har alle i løbet af 2010 og 2011 implementeret kognitive behandlingsprogrammer som et tilbud til de unge på institutionerne.

I den forbindelse er der tilføjet spørgsmål i SIP-skemaerne, der drejer sig om den unges deltagelse i de respektive programmer, som er meget forskelligartede på de enkelte institutioner.

Nedenstående tabeller viser hvor mange unge, der har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram, samt hvorfor de eventuelt ikke har gennemført programmet.

Da Sølager ikke har "Bosted" som fagsystem, men indberetter unge via excelskemaer, hvor spørgsmålene ikke er tilføjet, er der ikke besvarelser fra Sølager.

Tabel 13

Behandlingsprogram	Ja Procent	Nej Procent	Antal svar
Er den unge blevet tilbudt deltagelse i et kognitivt behandlingsprogram?	52%	48%	151
Har den unge deltaget i et kognitivt behandlingsprogram?	47%	53%	126
Har den unge gennemført programmet?	70%	30%	64

Tabel 14

Årsager til at afbryde behandlingsprogram (procent udregnet af de 19 der har svaret nej til at programmet er gennemført)	Hele landet Procent	Hele landet Antal
Den unge er blevet udskrevet af institutionen inden fuldførelse	42%	8
Der har været uoverensstemmelser mellem den unge og instruktøren	5%	1
Den unge har ikke ønsket at fortsætte sin deltagelse i programmet	37%	7

5. Kommunikation, Brugerinddragelse og Individuelle planer

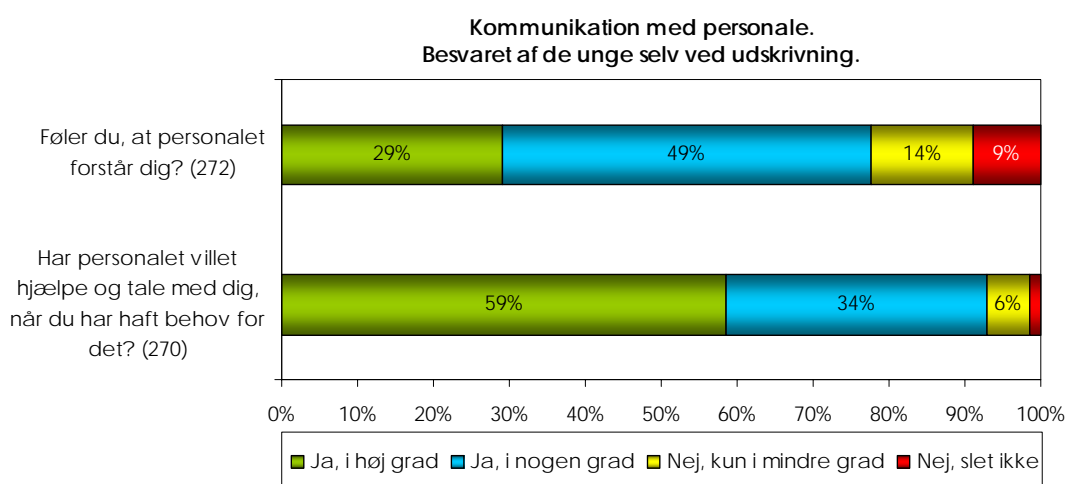
SIP-sikret er en del af Dansk kvalitetsmodel på det sociale område og spiller derfor også sammen med arbejdet med Standardprogrammet. Specielt i forhold til arbejdet med de tre standarder, som omhandler hhv. kommunikation, brugerinddragelse og individuelle planer. Se mere på www.socialkvalitetsmodel.dk.

I de tre efterfølgende afsnit ses institutionernes besvarelser inden for de spørgsmål i SIP-sikret, som kan indgå i standardarbejdets kvalitetsovervågning. Procentsatser under 5 % er ikke vist i figurene af læsermæssige hensyn.

5.1. Kommunikation

I figur 1 vises de unges besvarelser af, hvorvidt de føler at medarbejderne på institutionen forstår dem og hvorvidt de føler at medarbejderne har villet hjælpe dem og tale med dem, hvis de har haft behov for det.

Figur 1

I SIP-sikret landsrapporten fra 2010 var der 81 % af de unge, der svarede at de i høj grad eller nogen grad følte, at medarbejderne forstod dem, mens der i år er 78 % af de unge, der har svaret at de i høj grad eller nogen grad føler sig forstået.

Når de unge i 2010-rapporten har besvaret spørgsmålet om, hvorvidt medarbejderne har villet snakke med dem og hjælpe dem, hvis de har haft behov for det, var der 90 % af de unge, der svarede i høj grad eller i nogen grad. Til sammenligning er der i år 93 % af de unge, der svarer i høj grad eller i nogen grad til det spørgsmål.

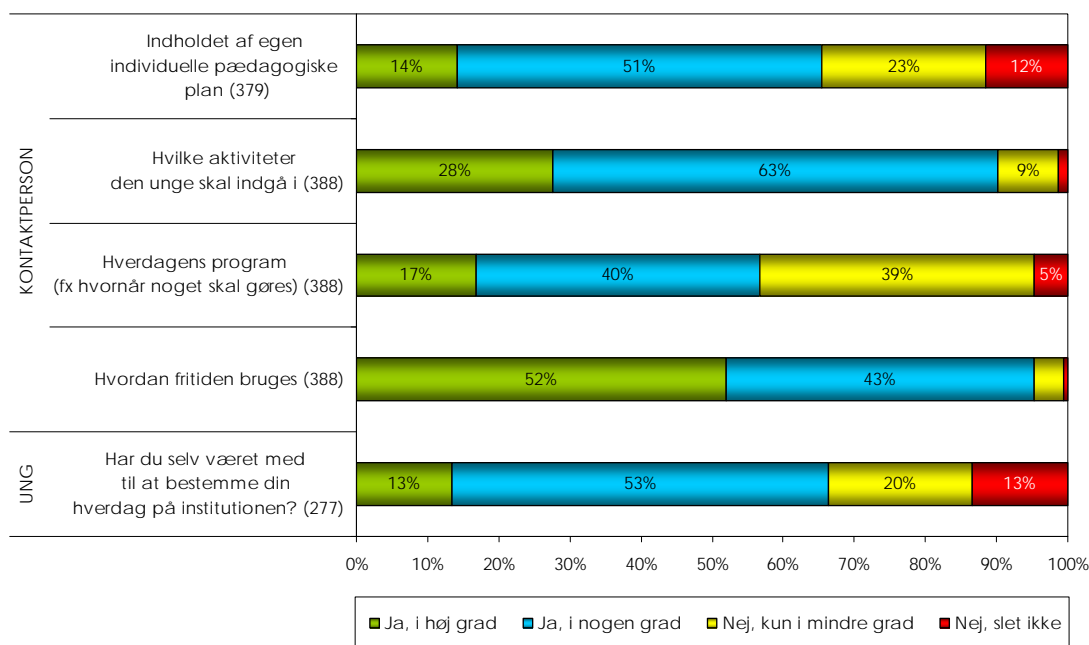
5.2. Brugerinddragelse

Nedenstående figur viser inddragelsen af de unge i forbindelse med fastlæggelse af individuelle planer og de unges hverdag på de sikrede institutioner.

Figur 2

Den unges indflydelse på hverdagen.
Besvaret af kontaktperson og de unge selv ved udskrivning.

Ifølge kontaktpersonen har de unge, der indgår i denne rapport haft større indflydelse på deres individuelle plan og deres hverdag, end de unge, der indgik i SIP-sikret landsrapporten fra 2010. Specielt i forhold til de unges indflydelse på den individuelle plan er der sket ændringer. I 2010 var det kun 49 % af de unge, der i høj grad eller nogen grad havde indflydelse på indholdet af den individuelle plan, mens det i år er 65 % af de unge.

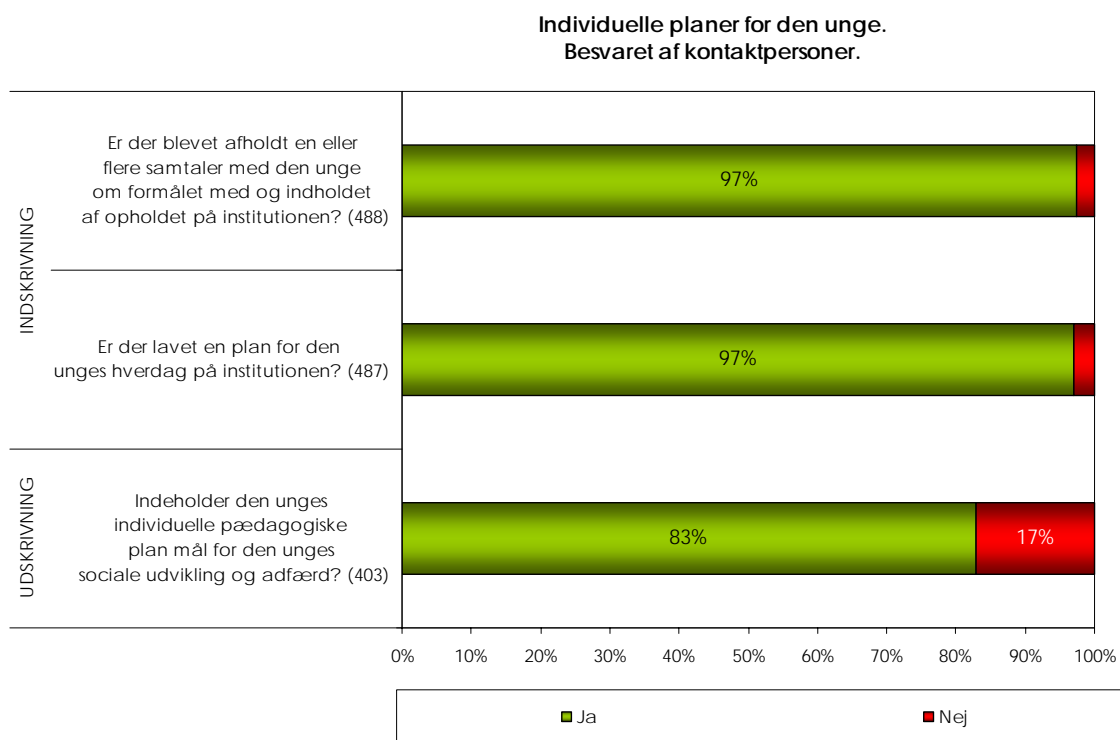
De unge fra 2010-rapporten følte sig mere inddragede end de unge i denne rapport gør. I 2010 var der 36 % af de unge, der svarede, at de i høj grad selv havde været med til at bestemme hverdagen på institutionen. I år er der kun 13 % af de unge, der svarer at de i høj grad har haft medbestemmelse i forhold til deres hverdag. Kun 17 % af de unge i 2010 følte at de kun i mindre grad eller slet ikke havde haft medbestemmelse, mens det i år er en tredjedel af de unge, der svarer kun i mindre grad eller slet ikke.

5.3. Individuelle planer

Figur 3

De to indskrivningsspørgsmål øverst i figur 3, indgik ikke i SIP-sikret skemaerne fra 2010, hvorfor der ikke kan foretages sammenligning til den tidligere SIP-sikret landsrapport.

Ved udskrivningen svarer den unges kontaktperson på, hvorvidt der i den unges individuelle plan er opstillet mål for den unges sociale udvikling og adfærd (se figur 3, nederst). I forhold til SIP-sikret landsrapporten fra 2010 er der i år flere af de unges individuelle planer, der indeholder mål for social udvikling og adfærd. I 2010 var det 77 % af de individuelle planer, der indeholdt denne type mål, i år indeholder 97 % af de unges individuelle planer mål for social udvikling og adfærd.

6. De 7 resultatindikatorer i SIP-sikret

Med udgangspunkt i SIP-sikrets programteori, lægges der vægt på 7 resultatindikatorer i SIP-sikret. Indikatorområderne er følgende:

1. Social adfærd og sociale ressourcer
2. Familiemæssige relationer
3. Fysisk og psykisk trivsel
4. Faglige kvalifikationer
5. Praktiske færdigheder
6. Misbrugsproblemer
7. Kriminel adfærd

Dette afsnit indeholder beskrivelser og dybdegående analyser af de 7 resultatindikatorer for SIP-sikret.

Til nogle af resultatindikatorerne i de to områder inden for social adfærd og sociale ressourcer, samt fysisk og psykisk trivsel anvendes screeningsredskabet SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire). SDQ er et psykometrisk værktøj til screening af adfærd, følelser og relationer. På baggrund af kontaktpædagogernes og de unges egne besvarelser af spørgsmålene i SDQ inddeles de unge i tre grupper: de der karakteriseres som værende inden for normalområdet, de der karakteriseres som værende i grænseområdet, og de der karakteriseres som værende uden for normalområdet. Inddelingen af de unge i disse tre områder præciseres nærmere i bilag 1 vedr. SDQ. Der skal dog gøres opmærksom på, at disse inddelinger skal tages med et vist forbehold, da SDQ må betragtes som et relativt groft screeningsredskab. SDQ's funktion er således at give en overordnet karakteristik af de unges problembillede.

Ved læsning af de figurer, der illustrerer de unges og kontaktpædagogernes besvarelser inden for de forskellige SDQ-områder, skal læseren være særligt opmærksom. Datagrundlaget varierer nemlig alt efter, om det er de unge eller kontaktpædagogerne, der svarer. Det skyldes, at det ikke altid er de samme unge, der er udfyldt kontaktpersonskemaer for og som selv har udfyldt skemaer. Beregningen af udviklingen forudsætter at både ind- og udskrivningsspørgsmålene er besvaret. Vi har valgt at tage så mange besvarelser med som muligt, for at bruge så meget som muligt af det datamateriale, som institutionerne har indberettet. Det betyder dog, at sammenligninger af figurerne, der illustrerer de to gruppers besvarelser, skal foretages med forbehold. Efterfølgende analyser beskriver sammenhængen mellem kontaktpersons og unges besvarelse i ord.

I de følgende afsnit vil de 7 hovedområder blive præsenteret. Hvert afsnit vedr. hovedområderne er inddelt således at den unges situation ved indskrivning først beskrives, hvorefter den unges udvikling vises. For fire af hovedområderne (social adfærd og sociale ressourcer; fysisk og psykisk trivsel; faglige kvalifikationer; praktiske færdigheder) er der foretaget yderligere analyser, der viser hvad der påvirker de unges udvikling inden for området. Disse analyser beskrives i slutningen af hvert afsnit.

Procentsatser under 5 % vises ikke i figurerne af læsermæssige hensyn.

6.1. Social adfærd og sociale ressourcer

Jf. målformuleringen (se indledningsafsnittet) har et ophold på en sikret institution bl.a. til formål at påbegynde og om muligt skabe en forbedring af den unges sociale situation for at forbedre den unges handlemuligheder. Derfor undersøges det i SIP-sikret, hvorvidt den unge opnår en positiv udvikling i sin sociale adfærd og sine sociale ressourcer under opholdet på en sikret institution.

Hvordan måles den unges sociale adfærd og sociale ressourcer?

I SIP-sikret anvendes tre indikatorer på den unges sociale adfærd og sociale ressourcer:

- Den unges prosociale adfærd (SDQ⁶)
- Den unges adfærdsproblemer (SDQ)
- Den unges kammeratskabsproblemer (SDQ)

Prosocial adfærd handler om, hvorvidt den unge agerer hensynsfuldt over for andre personer. I SDQ anvendes følgende spørgsmål til at vurdere den unges prosociale adfærd:

- Er hensynsfuld og betænksom over for andre
- Er god til at dele med andre unge
- Prøver at hjælpe, hvis nogen slår sig, er kedde af det eller skidt tilpas
- Er god mod mindre børn og unge
- Tilbyder ofte af sig selv at hjælpe andre

Adfærdsproblemer handler om, hvorvidt den unge har en problematisk adfærd forstået som problemer med at styre sit temperament, aggressiv adfærd eller småkriminell adfærd. Den unges adfærdsproblemer vurderes ud fra følgende spørgsmål:

- Har ofte raserianfald eller bliver let hidsig
- Gør for det meste, hvad der bliver sagt
- Kommer ofte i slagsmål og mobber andre børn
- Lyver eller stjæler ofte
- Stjæler fra hjemmet, i skolen eller andre steder

Kammeratskabsproblemer handler om, hvorvidt den unge kommer godt ud af det med andre unge – om den unge har gode kammeratskabsrelationer. Af SIP-sikrets programteori fremgår det, at man kan *”formode, at kammeratskabsrelationer præget af intimitet, loyalitet og støtte kan fungere som en beskyttende faktor”* (Nissen, 2007: 31).

Den unges kammeratskabsproblemer vurderes ud fra følgende spørgsmål:

- Er lidt af en enspænder, leger mest alene
- Har mindst én god ven
- Er generelt vellidt af andre unge⁷
- Bliver mobbet eller drillet af andre unge
- Kommer bedre ud af det med voksne end med andre unge

Inddelingen af de unge i normalområde, grænseområde og uden for normalområdet

Inden for hvert SDQ-område beregnes en totalscore for den unge. Denne totalscore anvendes til at inddele de unge i tre grupper, der indikerer om den unge ligger hhv. inden for normalområdet, i grænseområdet eller uden for normalområdet. En nærmere synliggørelse af hvordan disse grupper defineres for hvert SDQ-område findes i bilag 1, som omhandler SDQ.

⁶ SDQ er et psykometrisk redskab til at screene den unges sociale adfærd og psykiske trivsel. Forkortelsen står for *Strengths and Difficulties Questionnaire*. Se bilag 1 for en nærmere beskrivelse af SDQ.

⁷ Den oprindelige formulering i SDQ er: ”Er generelt vellidt af andre børn”. Af hensyn til målgruppen på de sikrede institutioner, er ”børn” i skemaerne i SIP erstattet af ”unge” eller med ”børn og unge”.

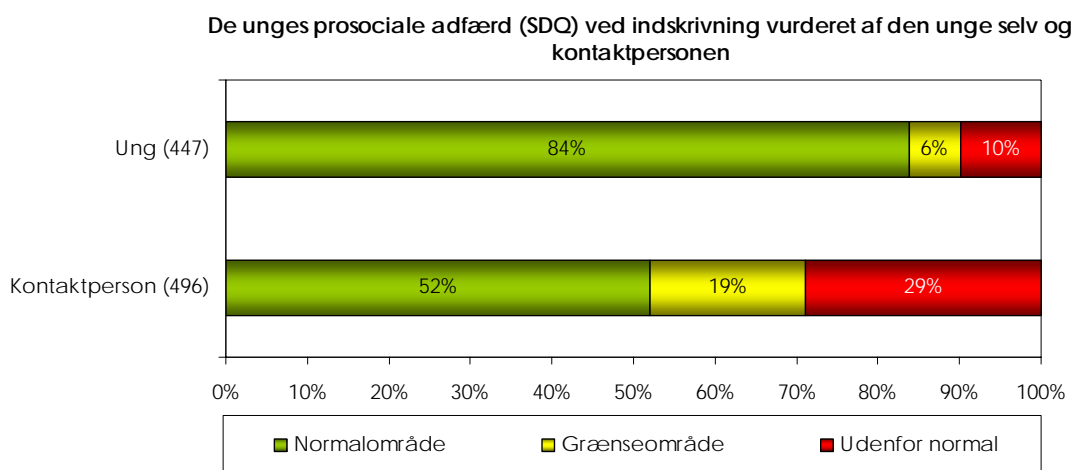
De unges situation ved indskrivning inden for social adfærd og sociale ressourcer

Både de unge selv og deres kontaktperson har svaret på spørgsmålene vedr. den unges sociale adfærd og ressourcer.

Nedenstående figur viser de unges situation ved indskrivning inden for SDQ-området prosocial adfærd.

Bemærk at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har besvaret spørgsmålene, som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge på institutionen og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne, vurderer deres situation ved indskrivningen.

Figur 4

Som nævnt er det ikke nødvendigvis de samme unge, der indgår i de to søjler i figuren. Foretages en sammenligning af de unges og kontaktpersonens besvarelser for de unge, hvor begge er udfyldt, viser det sig, at for 58 % af de unge er kontaktpersonen og den unge enige i, hvilken gruppe den unge tilhører ved indskrivningen. Specielt er kontaktpersonen og den unge meget enige om, hvorvidt den unge ligger i normalområdet. Hvis kontaktpersonen vurderer den unge til at være i normalområdet, har den unge i mere end ni ud af ti gange vurderet det samme. Det er dog oftere, at når den unge selv vurderer, at han/hun er inden for normalområdet, så er kontaktpersonen uenig. Således er det kun i ca. seks ud af ti gange, at kontaktpersonen placerer en ung, der selv mener, at han/hun ligger inden for normalen, i normalområdet.

I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 vurderede 78 % af de unge, at de lå i normalområdet i forhold til deres prosociale adfærd, mens 14 % lå uden for normalområdet. De unge, der er med i rapporten i år, vurderer i højere grad dem selv til at ligge i normalområdet. Det samme billede tegner sig i forhold til kontaktpersonernes vurdering af de unges prosociale adfærd. I 2010 vurderede kontaktpersonerne, at 46 % af de unge lå inden for normalområdet og 37 % lå uden for normalområdet.

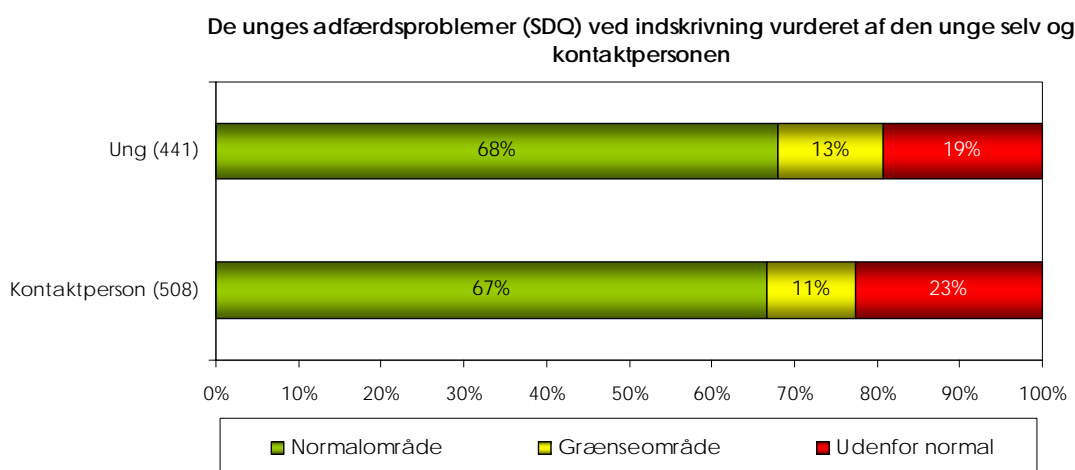
Generelt ligger de unge, der indgår i dette års rapport, oftere inden for normalområdet i forhold til prosocial adfærd, end de unge fra 2010-rapporten.

Nedenstående figur viser de unges situation ved indskrivning inden for SDQ-området adfærdsproblemer.

Bemærk igen, at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har besvaret skemaet, som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne, vurderer deres situation ved indskrivningen.

Figur 5

Sammenlignes de unges besvarelser med kontaktpersonens besvarelser for de unge, hvor begge er udfyldt, er kontaktpersonen og den unge enige i 58 % af tilfældene. Når kontaktpersonen vurderer den unge til at være i normalområdet, er næsten tre fjerdedele af de unge enige i denne vurdering, og tilsvarende når de unge selv vurderer, at de er i normalområdet, så er kontaktpersonen enig i 75 % af tilfældene.

De unge og kontaktpersonen er dog ikke helt så enige, når det kommer til de unge, som kontaktpersonen vurderer ligger uden for normalområdet. I disse tilfælde er det kun knap en fjerdedel af de unge, der er enige, mens 63 % af disse unge selv mener, at de ligger i normalområdet. Tilsvarende gælder for de unge, der selv mener, at de ligger uden for normalen, da kontaktpersonen i to tredjedele af disse tilfælde placerer den unge i normalområdet.

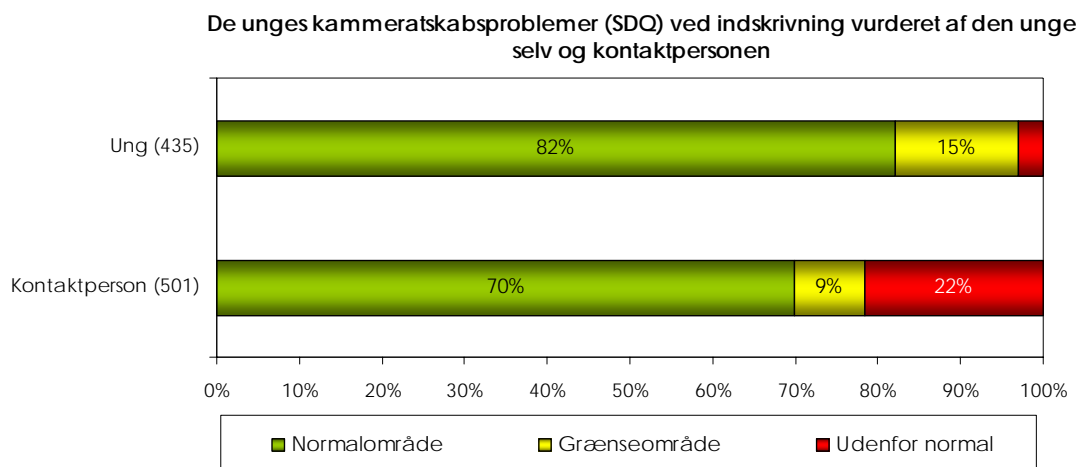
Sammenlignes de unges adfærdsproblemer ved indskrivning, som vist i figur 5 med adfærdsproblemerne hos de unge, der indgik i SIP-sikret-landsrapporten fra 2010, ses at der er færre unge i denne rapport, der vurderer, at de ligger i grænseområdet. I 2010 vurderede 66 % af de unge, at de var inden for normalområdet, 16 % vurderede, at de lå i grænseområdet, mens 17 % mente, at de lå uden for normalen. Der er ikke nogen målbar forskel på, hvordan kontaktpersonerne vurderede de unges adfærdsproblemer i 2010-rapporten kontra, hvordan de vurderer adfærdsproblemerne hos de unge, der indgår i denne rapport.

Nedenstående figur giver de unges situation ved indskrivning inden for SDQ-området kammeratskabsproblemer.

Bemærk igen, at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har besvaret skemaet, som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne vurderer deres situation ved indskrivningen.

Figur 6

Som nævnt er det ikke nødvendigvis de samme unge, der indgår i de to søjler i figuren. Isoleres de unge, hvor der findes besvarelser fra både den unge selv og kontaktpersonen, er de to parter enige i to tredjedele af tilfældene. For 75 % af de unge, der selv har vurderet, at de ligger i normalområdet, er kontaktpersonen enig. Det tal er en del højere, når det er kontaktpersonen, der har placeret den unge i normalområdet. Her er det nemlig ni ud af ti af de unge, der giver samme vurdering.

Der er kun få unge, der placerer sig selv uden for normalområdet, i forhold til hvor mange, kontaktpersonen placerer i denne gruppe. Af de unge, som kontaktpersonen vurderer ligger uden for normalområdet i forhold til kammeratskabsproblemer, er det kun én ud af ti af disse unge, der er enige i vurderingen. To tredjedele af den gruppe unge, der af kontaktpersonen placeres uden for normalen, vurderer selv at de ligger inden for normalområdet i forhold til kammeratskabsproblemer.

I forhold til, hvordan de unge i 2010-rapporten selv vurderede deres kammeratskabsproblemer ved indskrivningen, er der ikke den store forskel til dette års rapport. 82 % af de unge fra 2010-rapporten placerede sig selv i normalområdet, mens kun 1 % placerede sig selv uden for normalen. I år placerer 3 % af de unge sig selv uden for normalområdet.

Billedet er dog et lidt andet, når det kommer til kontaktpersonens vurdering af den unges kammeratskabsproblemer. Ifølge kontaktpersonerne er de unge, der indgår i denne rapport oftere inden for normalområdet end de unge, der indgik i rapporten i 2010. Kun 59 % af de unge lå i 2010 inden for normalområdet, mens hver fjerde lå uden for normalområdet.

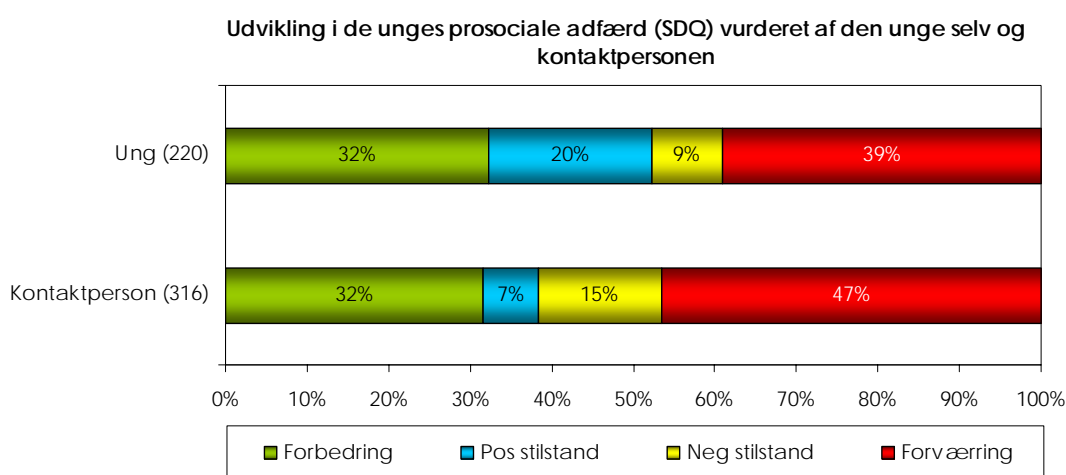

De unges udvikling inden for social adfærd og sociale ressourcer

De unge og de unges kontaktperson har både ved ind- og udskrivning besvaret spørgsmål, der omhandler den unges sociale adfærd og ressourcer. Ud fra disse besvarelser er udviklingen inden for området for den enkelte unge beregnet.

De unge er grupperet alt efter, om de har haft en negativ udvikling (forværring), en positiv udvikling (forbedring) eller slet ikke har udviklet sig målbart under anbringelsen. De unge, der ikke har udviklet sig er delt i to grupper; positiv stilstand, som er de unge, der har et initial niveau, der ikke kan forbedres, og negativ stilstand, som er de unge, der ved indskrivning har et lavere niveau, som objektivt set kan forbedres.

Figur 7

Sammenholdes de unges vurdering af udvikling med kontaktpersonens vurdering af udvikling inden for prosocial adfærd, viser det sig at de to parter er enige i 38 % af tilfældene. Specielt er den unge sjældent enig, når kontaktpersonen vurderer at de forbedrer deres prosociale adfærd. Kun 28 % af de unge, som kontaktpersonen vurderer, forbedrer sig, er selv enige i denne vurdering, mens 42 % af denne gruppe unge selv mener, at de har oplevet en forværring af deres prosociale adfærd. Når kontaktpersonen vurderer, at de unge har opnået en forværring, er det halvdelen af de unge, der er enige, mens hver femte af dem, selv mener, at de har forbedret sig.

Ved analyser af, hvordan de unge udvikler sig ifølge kontaktpersonen, alt efter hvilken situation de var i ved indskrivningen, viser det sig at de unge, der ved indskrivningen lå uden for normalområdet, oftere forbedrer deres prosociale adfærd, end de unge, der ligger inden for normalområdet.

Næsten seks ud af ti af de unge, som kontaktpersonen ved indskrivning placerede i normalområdet, forværrer deres tilstand, mens det kun er hver tredje af de unge, der placeres uden for normalen, der forværrer deres prosociale adfærd under anbringelsen på en sikret institution.

Dette billede er endnu mere udtalt, når de unge selv vurderer deres udvikling i prosocial adfærd i forhold til, hvordan de selv vurderede deres adfærd ved indskrivning. Hele 84 % af de unge, som selv mente, at de lå uden for normalområdet ved indskrivningen,

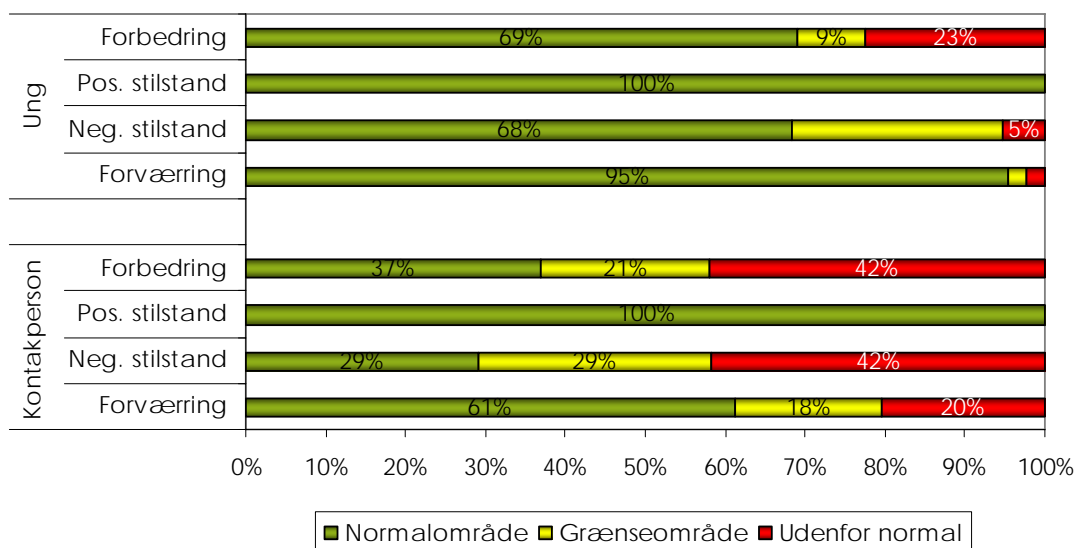
mener, at de har opnået en forbedring, mens det kun er lidt mere end hver fjerde af de unge inden for normalområdet, der oplever en forbedring. Med til dette billede hører, at lidt under en fjerdedel af de unge inden for normalområdet placerer sig selv i gruppen positiv tilstand⁸. De unge, der placerer sig selv i grænseområdet oplever i 46 % af tilfældene en forbedring i deres prosociale adfærd.

Det er kun 11 % af de unge uden for normalområdet, der selv mener at de har forværret sig, mens 44 % af de unge, der selv mente at de lå inden for normalen ved indskrivning, oplever en forværring af prosocial adfærd under anbringelsen. De unge, der placerede sig selv i grænseområdet, oplever sjældent en forværring af deres adfærd, faktisk er det kun 15 % af dem, der selv mener, at de under opholdet har haft en negativ udvikling i prosocial adfærd.

I nedenstående figur ses, hvorledes de unges udvikling og situation ved indskrivning hænger sammen. Kontaktpersonens vurdering af unges udvikling er sammenholdt med kontaktpersonens vurdering af unges situation ved indskrivning og tilsvarende for den unges besvarelser. Figuren viser at de unge, der selv oplever en forbedring, i 69 % af tilfældene, ligger inden for normalområdet ifølge dem selv ved indskrivning, mens der er 23 % af de unge, der selv oplever forbedring, der selv vurderede, at de lå uden for normalen ved indskrivning.

Figur 8

De unges udvikling inden for prosocial adfærd (SDQ) fordelt på de unges situation ved indskrivning inden for prosocial adfærd (SDQ)

I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 var der 41 % af de unge, der selv mente, at de havde forbedret sig inden for prosocial adfærd, mens 35 % mente, at de havde oplevet en forværring under anbringelsen. I 2010 mente kontaktpersonen at 40 % af de unge opnåede en forbedring i prosocial adfærd, mens de vurderede, at 36 % opnåede en forværring. I denne rapport er der 32 % af de unge, der ifølge kontaktpersonen forbedrer

⁸ Positiv tilstand betyder at den unge ikke har udviklet sig, men ved indskrivningen har en score, der er så positiv, at den unge ikke nødvendigvis kan udvikles i positiv retning.

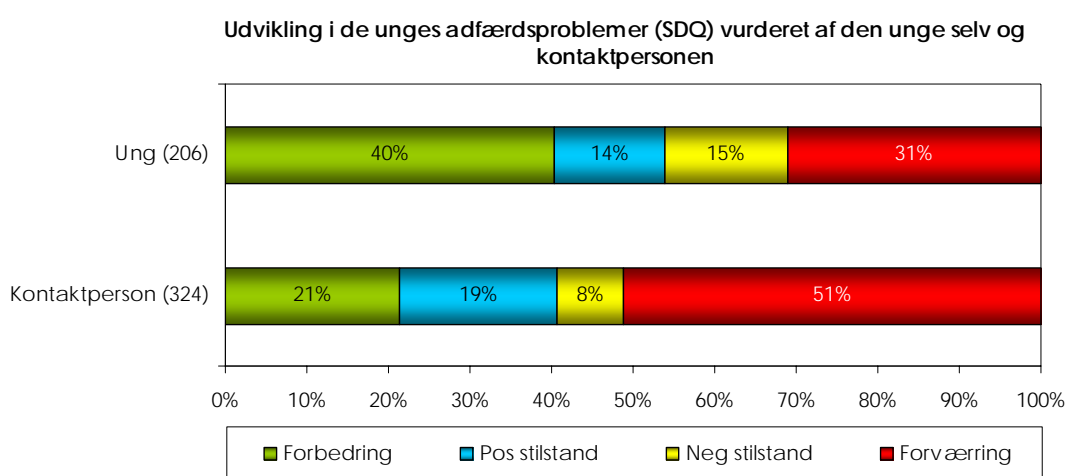

deres prosociale adfærd, mens 39 % forværrer den prosociale adfærd. Der er således sket et fald i andelen af unge, der forbedres både ifølge kontaktperson og ifølge de unge selv, siden 2010.

Nedenstående figur viser de unges udvikling inden for SDQ-området adfærdsproblemer, vurderet af både den unge selv og den unges kontaktperson.

Bemærk igen, at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har vurderet udviklingen, og som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge, og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne, vurderer udviklingen.

Figur 9

Ved nærmere analyse af de unges vurderinger kontra kontaktpersonens vurderinger ses, at for 37 % af de unge er den unge selv og kontaktpersonen enige i den unges udvikling under anbringelsen. I denne analyse er det således kun de unge, hvor der både er en vurdering af udvikling i adfærdsproblemer fra kontaktpersonen og den unge selv, der indgår.

De unge, som kontaktpersonen har vurderet har opnået en forbedring inden for adfærdsproblemer, har selv i 45 % af tilfældene vurderet, at de har haft en forbedring, mens næsten én tredjedel af dem selv mener, at de har forværret deres adfærdsproblemer.

Tilsvarende er 41 % af de unge, som kontaktpersonen mener, har haft en forværring i adfærdsproblemer, enige, mens 40 % af dem selv mener, at de har forbedret sig.

Det er endvidere interessant at se på, hvordan de unge, der ligger i normalområdet, i grænseområdet og uden for normalområdet ved indskrivningen, udvikler sig mens, de er på en sikret institution. Der er signifikant forskel på, hvordan de unge i de tre grupper udvikler sig, både når det er den unge selv og når det er kontaktpersonen, der vurderer.

Når det er den unge selv, der vurderer udviklingen inden for adfærdsproblemer er billedet således, at næsten tre fjerdedele af de unge, som vurderede sig selv til at være uden for normalområdet ved indskrivningen, oplever en forbedring af deres adfærdsproblemer under anbringelsen.

Det er tilsvarende kun 6 % af de unge, der forværres, der ved indskrivning lå uden for normalen, mens det er 39 % af de unges, der forbedres, der lå i denne gruppe.

Næsten 9 ud af 10 af de unge, der oplever en forværring er unge, der ved indskrivningen vurderede sig selv til at ligge i normalområdet.

Mere end 3 ud af 5 af de unge, der lå i grænseområdet oplever selv en forbedring af deres adfærdsproblemer og rykker dermed hen i normalområdet ved udskrivning.

Sammenhængen mellem kontaktpersonens vurdering af den unge ved indskrivning og kontaktpersonens vurdering af udvikling er følgende: betragtes først de unge, der lå uden for normalområdet ved indskrivning, viser det sig, at 45 % af disse unge ifølge kontaktpersonen opnår en forbedring inden for deres adfærdsproblemer. Det er lidt over halvdelen af de unge, der ved indskrivningen lå uden for normalområdet, som opnår en forbedring, mens det kun er knap hver tredje af de unge, der ved indskrivning lå i normalområdet, der forbedrer sig.

Det er samtidigt kun én ud af fem af de unge, som var uden for normalområdet ved indskrivning, der forværres, mens hele 71 % lå i normalområdet ved indskrivning.

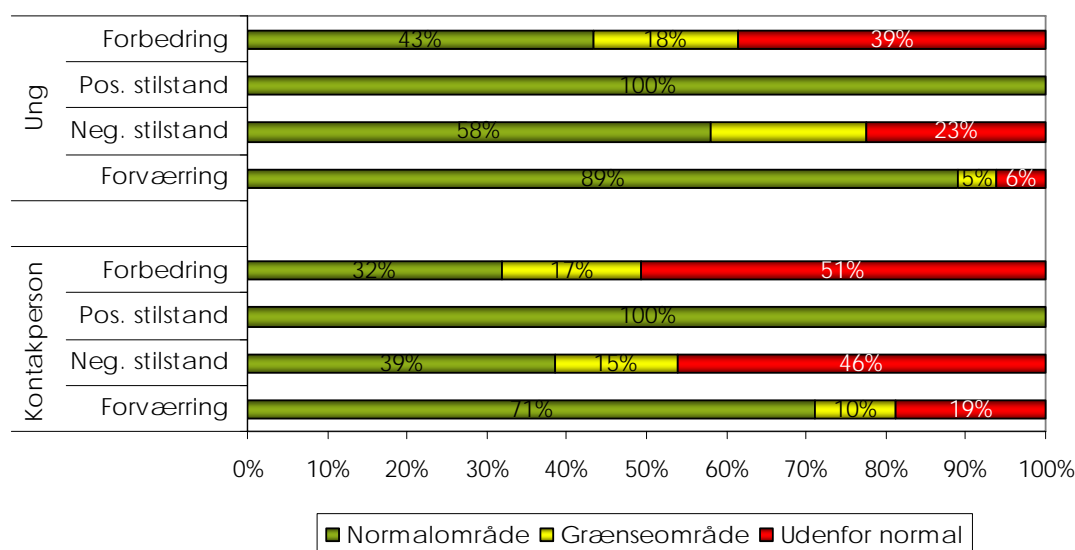
Over halvdelen af de unge, som kontaktpersonen ved indskrivning vurderede til at ligge i grænseområdet, forværres under opholdet, således at de rykker hen i gruppen for uden for normalområdet ved udskrivning.

I nedenstående figurer ses, hvorledes de unges udvikling og situation ved indskrivning i forhold til adfærdsproblemer hænger sammen. Kontaktpersonens vurdering af unges udvikling er sammenholdt med kontaktpersonens vurdering af unges situation ved indskrivning og tilsvarende for den unges besvarelser. Figuren viser, at de unge, der selv oplever en forbedring af deres adfærdsproblemer, i 43 % af tilfældene selv har vurderet at de ligger inden for normalområdet ved indskrivning, mens 39 % af de unge, der forbedrer sig, selv har vurderet, at de lå uden for normalområdet ved indskrivningen.

Figur 10

De unges udvikling inden for adfærdsproblemer(SDQ) fordelt på de unges situation ved indskrivning inden for adfærdsproblemer (SDQ)

I SIP-sikret-rapporten fra 2010 vurderede 42 % af de unge selv, at de opnåede en forbedring inden for deres adfærdsproblemer, mens 24 % synes, at de forværrede deres adfærdsproblemer under anbringelsen. I år er der 40 % af de unge, der oplever en forbedring i adfærdsproblemer, mens 31 % oplever en forværring.

På samme måde som i år, var der også i 2010 forskel på de unges egen vurdering og kontaktpersonens vurdering af udvikling i forhold til adfærdsproblemer. I 2010 mente kontaktpersonen kun at 23 % af de unge forbedrede sig, mens 48 % forværrede sig. Der er en tendens til, at der er sket en lille glidning mod forværring i forhold til 2010, men det er kun få procentpoint, der er rykket⁹. Som tidligere beskrevet, er der heller ikke den store forskel på, hvordan de unge og kontaktpersonen vurderer den unge ved indskrivning nu og i 2010.

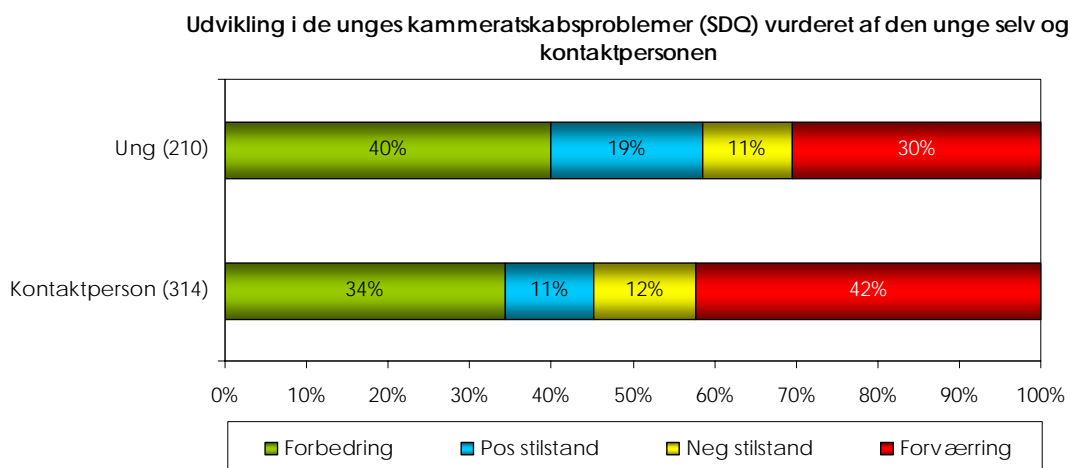
Nedenstående figur viser de unges udvikling inden for SDQ-området kammeratskabsproblemer vurderet af både den unge selv og den unges kontaktperson.

Bemærk igen, at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har vurderet udviklingen og som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne, vurderer udviklingen.

⁹ En forskel på mindre end to procentpoint tilskrives statistisk usikkerhed.

Figur 11

Når den unges og kontaktpersonens vurdering af den unges udvikling inden for kammeratskabsproblemer vurderes, er det kun i 28 % af tilfældene, at de to parter er enige om, hvordan den unges udvikling har været. Af de unge, som kontaktpersonen mener, har opnået en forbedring, er der 38 % af de unge, der er enige, mens 35 % af de unge selv mener, at deres kammeratskabsproblemer er blevet værre under anbringelsen. Tilsvarende er det næsten fire ud af ti af de unge, som kontaktpersonen mener, forværrer sig, der selv mener, at de har forbedret deres problemer i forhold til kammeratskaber. Det er kun én tredjedel af de unge, som kontaktpersonen mener, forværrer sig, der er enige i denne vurdering.

Ved analyser af hvordan de unge udvikler sig, ses det at de unge, som ved indskrivningen lå uden for normalområdet, ifølge kontaktpersonen, forbedrer sig i højere grad end de unge, der ligger inden for normalområdet. 46 % af de unge, der ligger uden for normalområdet ved indskrivningen opnår en forbedring, mens omkring en tredjedel ifølge kontaktpersonen forværrer deres kammeratskabsproblemer, mens de er på institutionen. Tilsvarende er det hele to tredjedele af de unge, der ligger i grænseområdet, der opnår en forbedring og derved rykkes inden for normalområdet under anbringelsen. Af de unge, som kontaktpersonen ved indskrivningen placerer inden for normalområdet er det kun 28 %, der forbedrer deres kammeratskabsproblemer. Hertil skal nævnes at 15 % af de unge i normalområdet ligger i gruppen positiv stilstand. Der er 46 % af de unge i normalområdet, der forværrer deres kammeratskabsproblemer under anbringelsen på en sikret institution.

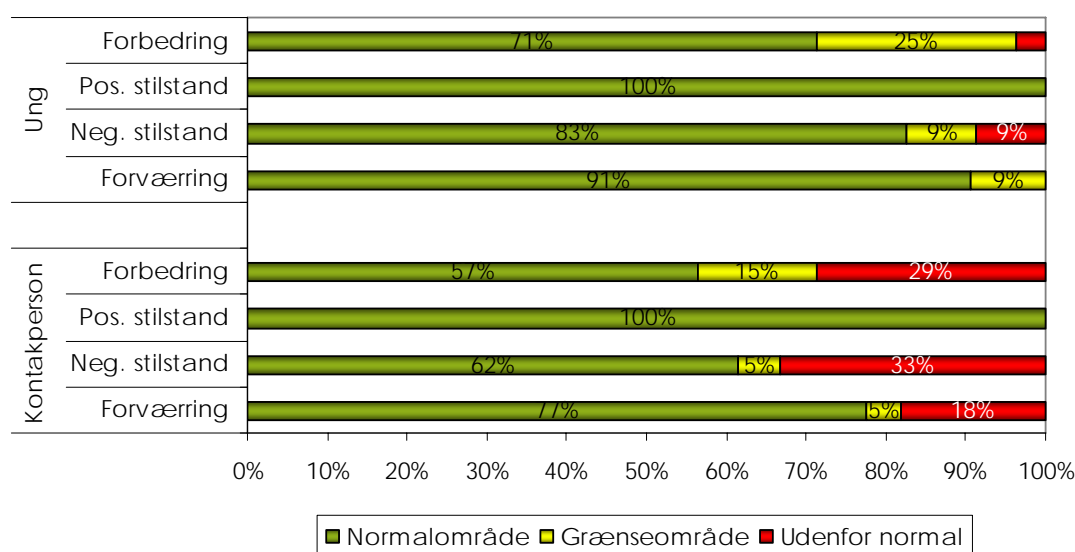
Når de unge selv vurderer deres udvikling inden for kammeratskabsproblemer, er billedet næsten det samme som ved kontaktpersonens vurdering i den henseende, at de unge, der ligger i grænseområdet eller uden for normalområdet oftere forbedrer sig end de unge, der ligger i normalområdet. Det er dog kun meget få af de unge, der ved indskrivning selv vurderer, at de ligger uden for normalområdet, hvilket gør det sværere at generalisere. Der er ca. en tredjedel af de unge, der selv vurderer, at de ligger i normalområdet, der forbedrer deres tilstand og tilsvarende andel, der oplever en forværring af deres kammeratskabsproblemer.

I nedenstående figurer ses, hvorledes de unges udvikling og situation ved indskrivning i forhold til kammeratskabsproblemer hænger sammen. Kontaktpersonens vurdering af unges udvikling er sammenholdt med kontaktpersonens vurdering af unges situation ved indskrivning og tilsvarende for den unges besvarelser. Figuren viser for eksempel at 71 % af de unge, der selv mener at de forbedrer deres kammeratskabsproblemer, ligger i normalområdet, mens under 5 % ligger udenfor normalområdet ved indskrivning.

Figur 12

**De unges udvikling inden for kammeratskabsproblemer (SDQ)
fordelt på de unges situation ved indskrivning inden for
kammeratskabsproblemer (SDQ)**

I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 var der 37 % af de unge, der mente, at de enten havde opnået en forbedring eller en forværring af deres kammeratskabsproblemer. Der er altså sket en lille fremgang i år i forhold til de unges egen vurdering af udviklingen. Ifølge den unges kontaktperson er billedet dog modsat, idet det i 2010 ifølge kontaktpersonen var 39 % af de unge, der forbedrede sig, mens 37 % forværrede deres kammeratskabsproblemer. Andelen af unge, der ikke gennemgik en udvikling på institutionen var den samme i 2010 som nu.

Hvad påvirker de unges udvikling inden for Social adfærd og sociale ressourcer?

I programteorien, som er fundamentet for SIP-sikret, er der opstillet en række antagelser om hvilke indikatorer, der kan have indflydelse på den unges udvikling inden for social adfærd og sociale ressourcer. Dette afsnit tager udgangspunkt i analyser af sammenhænge mellem de tre SDQ-områder, der ligger til grund for beskrivelse af den unges sociale adfærd og ressourcer. De tre områder er som vist i ovenstående afsnit udviklingen i henholdsvis den unges prosociale adfærd, den unges adfærdsproblemer og den unges kammeratskabsproblemer.

I dette afsnit beskrives kun de signifikante sammenhænge, der er fundet.

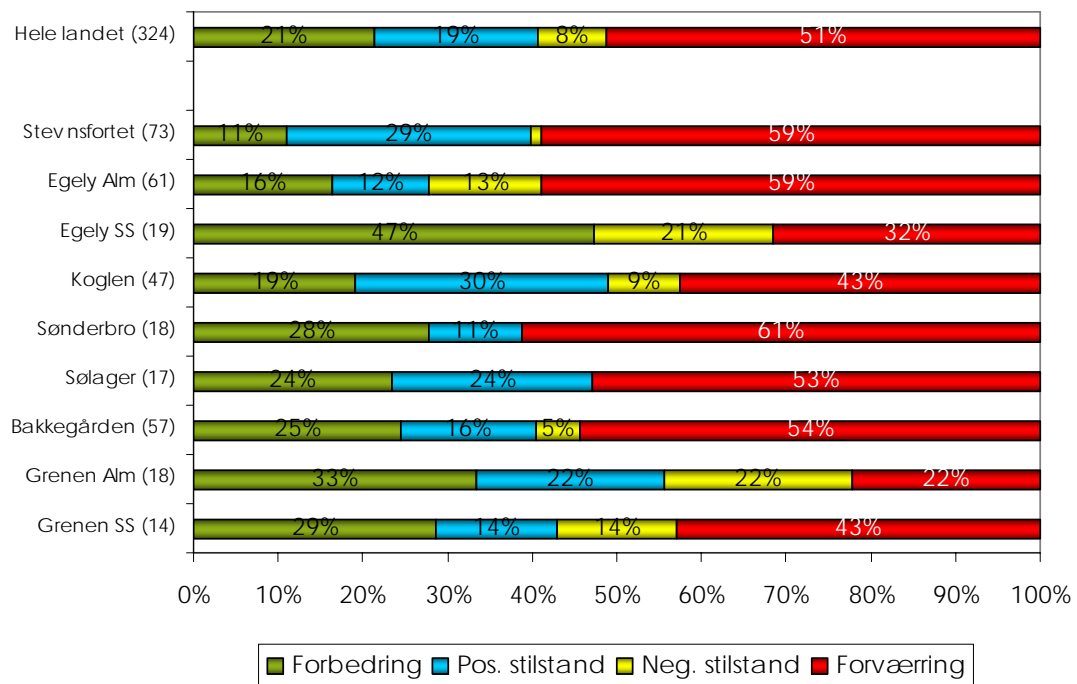
De sikrede institutioner er forskellige, hvad angår pædagogik, medarbejdere og fysiske rammer. Derfor er det også en vigtig del af analysen at undersøge, om der er signifikante forskelle mellem institutionerne, når det kommer til den unges udvikling i forhold til social adfærd og sociale ressourcer.

Der er signifikant forskel mellem institutionerne, når det kommer til de unges udvikling ifølge kontaktpersonen inden for områderne kammeratskabsproblemer og adfærdsproblemer.

I nedenstående figurer ses udviklingen i de unges adfærdsproblemer og kammeratskabsproblemer vurderet af den unges kontaktperson fordelt på de sikrede institutioner.

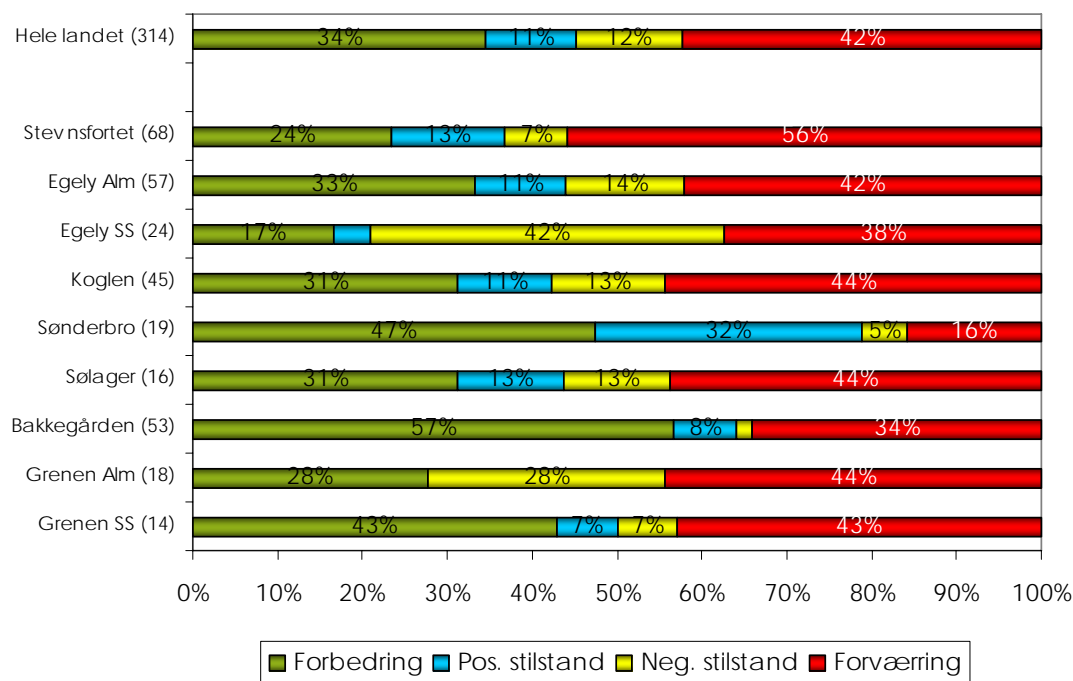
Figur 13

Udvikling i adfærdsproblemer (SDQ) ifølge kontaktperson fordelt på institution.

Figur 14

Udvikling i kammeratskabsproblemer (SDQ) ifølge kontaktperson fordelt på institution.

Der er ikke fundet signifikante forskelle mellem institutionerne i forhold til de unges udvikling inden for prosocial adfærd eller de unges egen vurdering af kammeratskabsproblemer og adfærdsproblemer.

Indsatser

De unge modtager, mens de er indskrevet på en sikret institution, forskellige målrettede indsatser, som medarbejdere på institutionen fastlægger ud fra en individuel vurdering af hver enkelt ung og pågældendes udfordringer og ressourcer. I forhold til social adfærd og sociale ressourcer har analysen fokuseret på indsatser inden for området social udvikling og adfærd, indsatser i forbindelse med den unges eventuelle psykiske og psykiatriske problemstillinger og om den unge har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram på institutionen.

Der findes en sammenhæng mellem unges udvikling i kammeratskabsproblemer ifølge kontaktpersonen og hvorvidt de unge har modtaget en indsats inden for psykiske eller psykiatriske problemer.

Der er en mindre procentdel af de unge, der modtager en indsats i forhold til eventuelle psykiske eller psykiatriske problemstillinger, der er i gruppen med positiv tilstand¹⁰ i kammeratskabsproblemer, i forhold til de unge, der ikke modtager en indsats. Med andre ord er de unge, der ikke modtager en indsats i forhold til psykiske og psykiatriske

¹⁰ Positiv tilstand betyder at den unge ikke har udviklet sig, men ved indskrivningen har en score, der er så positiv, at den unge ikke nødvendigvis kan udvikles i positiv retning.

problemer bedre stillet inden for kammeratskabsproblemer ved indskrivning og er samtidigt i stand til at vedligeholde niveauet.

Næsten fire ud af ti af de unge, der ifølge kontaktpersonen opnår en forbedring, har modtaget en indsats målrettet mod psykiske eller psykiatriske problemstillinger.

De kognitive behandlingsprogrammer på de sikrede institutioner er forskelligartede i såvel form som pædagogik, men et fælles træk er fokus på adfærdsproblematikker hos de unge.

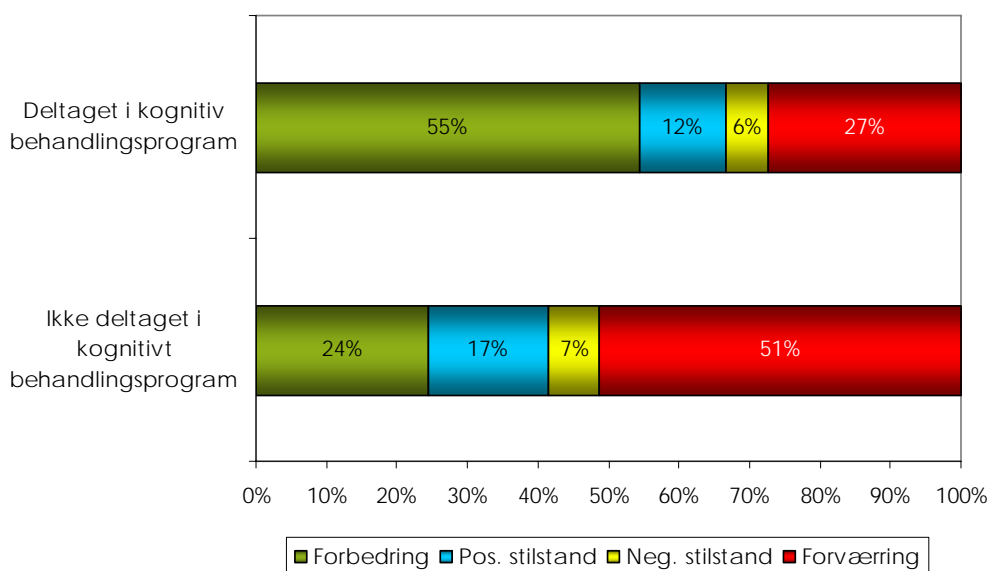
I forhold til de unges deltagelse i kognitive behandlingsprogrammer på institutionerne er der fundet flere tendenser til sammenhænge.

64 % af de unge, der ifølge kontaktpersonen har forbedret deres kammeratskabsproblemer har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram. Det betyder samtidigt at, hvis der ses bort fra de unge, som har en positiv tilstand, så opnår over seks ud af ti af de unge, som deltager i et kognitivt behandlingsprogram, en forbedring inden for kammeratskabsproblemer.

Nedenstående figur illustrerer den ovenfor beskrevne sammenhæng.

Figur 15

Udvikling i kammeratskabsproblemer (SDQ) ifølge kontaktperson fordelt på om den unge har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram.

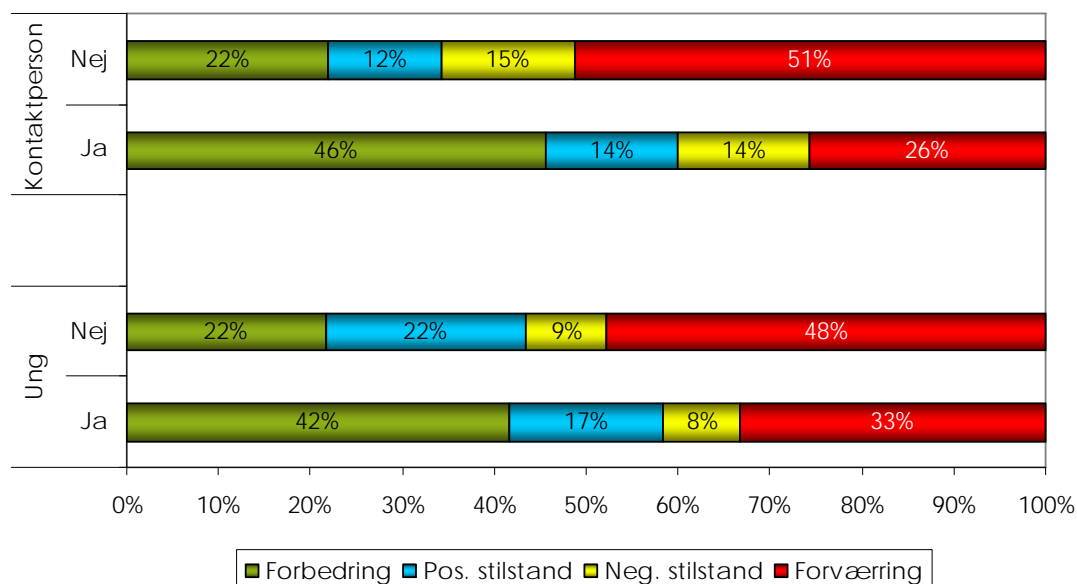

Der er en klar sammenhæng mellem de unge, som har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram og den unges udvikling inden for prosocial adfærd, både når det er den unge selv og kontaktperson, der vurderer. De unge, som deltager i et kognitivt behandlingsprogram opnår i over 40 % af tilfældene en forbedring inden for prosocial adfærd, mens det kun er 22 % af de unge, som ikke deltager, der opnår en forbedring. Nedenstående figur viser sammenhængen mellem udviklingen inden for prosocial adfærd og den unges deltagelse i et kognitivt behandlingsprogram.

Figur 16

Udvikling i prosocial adfærd fordelt på om den unge har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram.

Tidligere skolegang

I forbindelse med de unges indskrivning spørges der til de unges erfaringer med tidligere skolegang. Spørgsmålene giver et indtryk af de unges oplevelser med skolegang inden de blev anbragt på institutionen¹¹.

I analyserne vedr. de unges sociale adfærd og sociale ressourcer er der fundet flere signifikante sammenhænge mellem de unges udvikling og deres erfaringer fra tidligere skolegang.

Specielt udviklingen i den unges adfærdsproblemer hænger sammen med de tidligere skoleerfaringer.

Der er ingen af de unge, som i høj grad havde konflikter med lærere eller andre elever, der ligger i gruppen med positiv tilstand ifølge de unges egen vurdering.

Ved kontaktpersonens vurdering af udviklingen i den unges adfærdsproblemer, er det interessant at bemærke, at andelen af unge, der forværrer sine adfærdsproblemer stiger i takt med hvor høj grad, de unge har oplevet at have konflikter med lærerne ved tidligere skolegang. Det er således 65 % af de unge som i høj grad havde konflikter med lærerne, der oplever en forværring, mens andelen for de unge, der slet ikke oplevede konflikter er 40 %. Der er 44 % af de unge, som ikke har oplevet konflikter med lærere, der ligger i gruppen med positiv tilstand og dermed har en meget positiv initial score, og ikke har udviklet sig i negativ retning under opholdet. For de unge, der i høj grad har oplevet konflikter, er andelen af unge med positiv tilstand kun 5 %.

¹¹ Se fordelingen af de unges besvarelser på spørgsmål vedr. den tidligere skolegang i figur 46.

Betragtes de unge, som selv vurderer, at de udvikler sig inden for adfærdsproblemer¹², er der 65 % af de unge, som slet ikke lavede lektier inden anbringelsen, der har forbedret sig. Tilsvarende er det ca. halvdelen af de unge, som har svaret i mindre grad, i nogen grad eller i høj grad til lektielæsning, som forbedrer sig.

Betragtes kontaktpersonens vurdering af de unges udvikling i adfærdsproblemer er dette billede også, at de unge, der slet ikke har læst lektier inden anbringelsen i højere grad ligger i gruppen af unge, der forbedrer sig. Der er dog en markant forskel i kontaktpersonens og den unges vurderinger af udvikling inden for adfærdsproblemer. Forskellen mellem kontaktpersonens vurdering og den unges egen vurdering ligger i, at der ud af de unge, der slet ikke læste lektier, ifølge de unges egen vurdering, er 53 %, der har forbedret sig og 35 %, der oplever en forværring, mens der ifølge kontaktpersonen kun er 28 % der forbedrer sig og derimod 58 % der opnår en forværring.

De unge, der slet ikke lavede lektier tidligere, profiterer i højere grad af opholdet i forhold til deres adfærdsproblemer end de resterende unge.

Problemer i nærmeste familie

Analysen af indikatorerne under området social adfærd og sociale ressourcer inddrager også de problemer, de unge oplever, der er i deres nærmeste familie. Det kan være problemer i forhold til fysisk handicap eller længerevarende sygdom, psykiske problemer, problemer med stoffer eller alkohol samt kriminalitet.

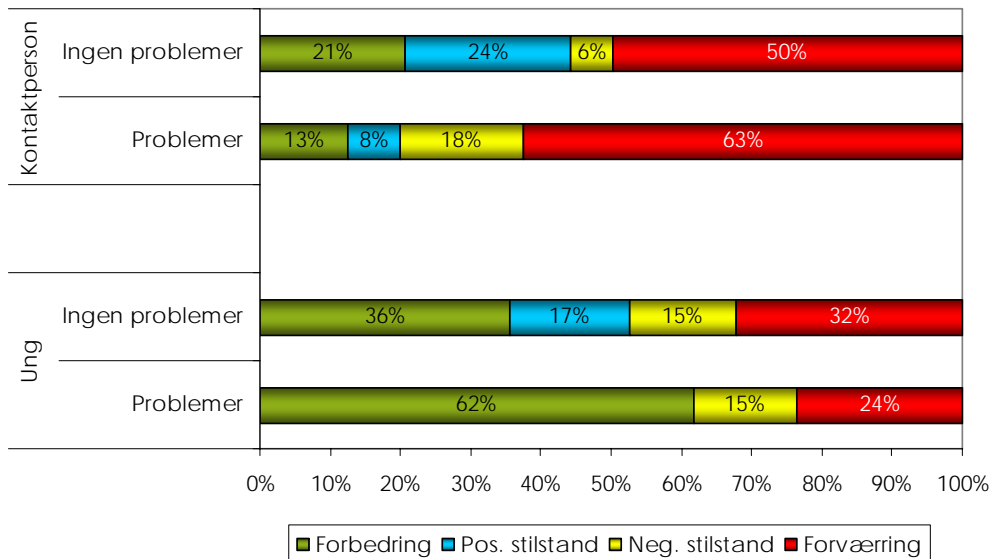
Der er fundet signifikante sammenhænge mellem de enkelte problemer i familien og de unges adfærdsproblemer. Der er en langt større andel af de unge, som kommer fra familier, der har problemer med euforiserende stoffer, som opnår en forbedring i adfærdsproblemer under opholdet, hvis de selv skal vurdere det. Mere end seks ud af ti af de unge, som kommer fra familie med stofproblemer, oplever selv en forbedring i deres adfærdsproblemer, mens det kun er 36 % af de unge, der kommer fra familier uden stofproblemer, der oplever en forbedring. Billedet er til gengæld helt modsat, hvis man spørger den unges kontaktperson. Ifølge kontaktpersonen er det kun 13 % af de unge, som kommer fra familier med stofproblemer, der forbedrer deres adfærdsproblemer, mens det er hver femte af de unge, som ikke har stofproblemer i familien, der forbedrer sig.

¹² Dvs. der ses bort fra de unge, der ligger i grupperne positiv og negativ tilstand

Figur 17

Udvikling i adfærdsproblemer (SDQ) fordelt på om der er problemer med stoffer i den unges familie.

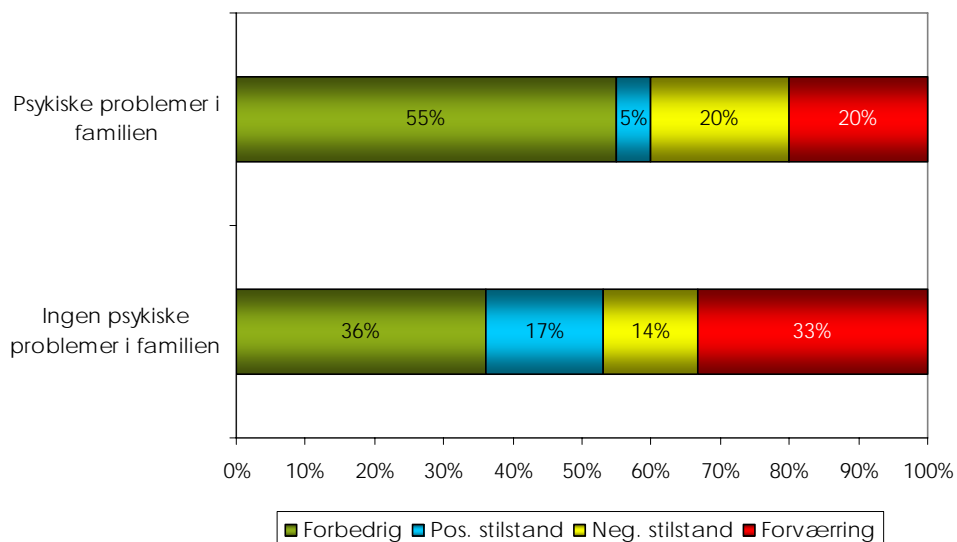

Over halvdelen af de unge, der har familie med psykiske problemer, oplever at deres adfærdsproblemer forbedres, mens de er på den sikrede institution, hvorimod hver femte oplever at deres adfærdsproblemer er blevet værre. Til sammenligning er det hver tredje af de unge, som kommer fra familier uden psykiske problemer, der oplever en forværring og kun 36 %, der oplever en forbedring.

Der er ikke fundet nogen signifikant sammenhæng til kontaktpersonens vurdering af de unges udvikling inden for adfærdsproblemer.

Figur 18

Udvikling i adfærdsproblemer (SDQ) ifølge den unge fordelt på om den unges familie har psykiske problemer.

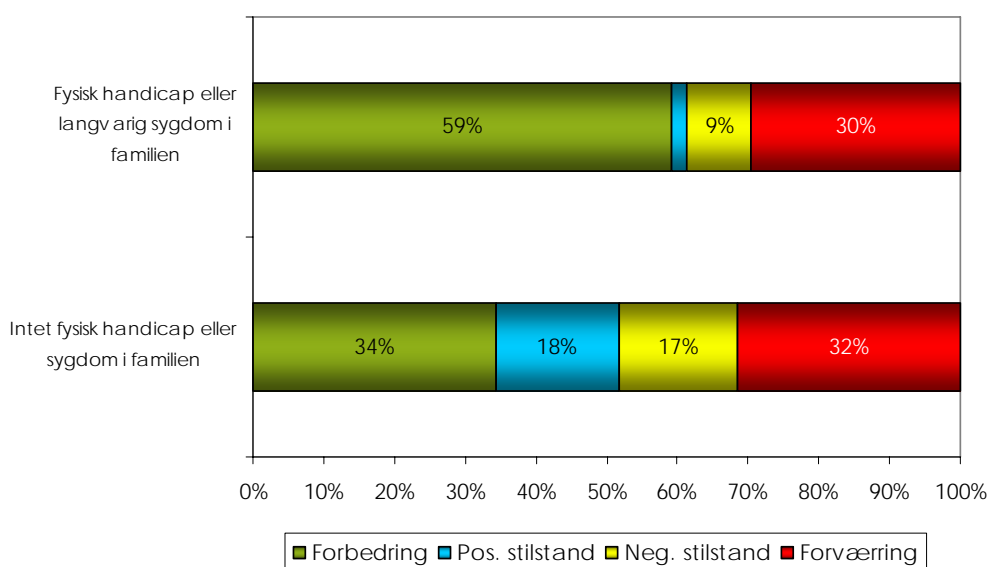

Billedet er tilsvarende for de unge, som kommer fra familier, hvor der er et fysisk handicap eller en langvarig sygdom. Det er knap 60 % af disse unge, som oplever en forbedring inden for deres adfærdsproblemer, mens de er på en sikret institution. Hvorimod det kun er 36 % af de unge, der kommer fra hjem uden handicaps eller langvarig sygdom, der oplever en forbedring.

Der er ikke fundet nogen signifikant sammenhæng til kontaktpersonens vurdering af de unges udvikling inden for adfærdsproblemer.

Figur 19

Udvikling i adfærdsproblemer (SDQ) ifølge den unge fordelt på fysisk handicap eller langvarig sygdom i familien.

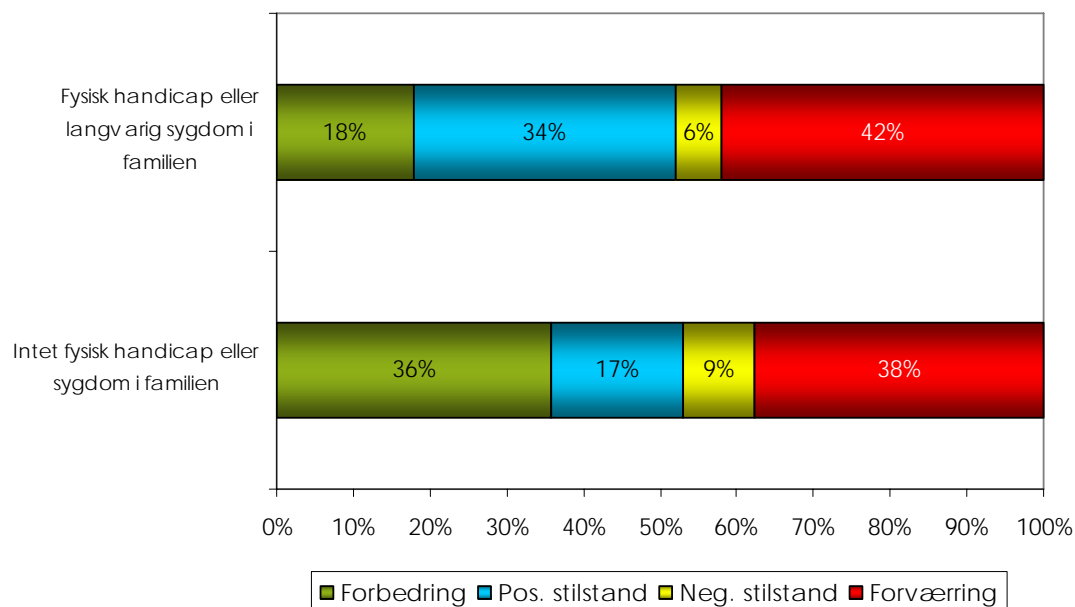

Der findes også en sammenhæng mellem de unges oplevelse af udvikling inden for prosocial adfærd, og hvorvidt de unge kommer fra familie med fysisk handicap eller langvarig sygdom. De unge som kommer fra familie med handicap eller sygdom, oplever sjældnere at de forbedrer sig deres prosocial adfærd.

Figur 20

Udvikling i prosocial adfærd (SDQ) ifølge kontaktperson fordelt på fysisk handicap eller langvarig sygdom i familien.

Forbrug af alkohol og euforiserede stoffer

De unge spørges ved indskrivning til deres forbrug af alkohol og euforiserende stoffer inden de blev anbragt på institutionen. I analysen er det undersøgt om de unges forbrug/misbrug har en indvirkning på, hvordan de udvikler sig inden for adfærdsproblemer, kammeratskabsproblemer og prosocial adfærd. Et misbrug eller stort forbrug i denne sammenhæng beskrives som unge, der hver dag eller flere gange om ugen drikker alkohol eller tager stoffer.

Der findes en signifikant sammenhæng mellem de unges forbrug og udviklingen i de unges adfærdsproblemer, både når det er den unge selv og kontaktpersonen, der vurderer udviklingen. En interessant observation i denne forbindelse er forskelligheden i hvordan kontaktpersonen og den unge, som har et stort forbrug af alkohol eller euforiserende stoffer vurderer den unges udvikling. Næsten halvdelen af disse unge mener selv, at de forbedrer deres adfærdsproblemer, hvorimod kun en fjerdedel mener at have forværret sig. Kontaktpersonen mener derimod, at kun 15 % af de unge, som havde et stort forbrug af alkohol og euforiserende stoffer, opnår en forbedring, mens kontaktpersonen vurderer, at 52 % forværret deres adfærdsproblemer. Det skal her bemærkes, at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der er vurderet af kontaktpersonen, som selv har svaret.

Forhold til medarbejdere og de andre unge på institutionen

Ni ud af ti af de unge vurderer ved udskrivningen, at de i nogen eller i høj grad har et godt forhold til medarbejderne eller de andre unge på institutionen.

Der ses en tendens til at de unge, som slet ikke mener at have haft et godt forhold til medarbejdere eller andre unge på institutionen, i højere grad oplever en forværring af deres kammeratskabsproblemer i opholdstiden. Der er kun fire ud af 205 unge, som

mener at de slet ikke har haft et godt forhold til medarbejderne på institutionen, og alle disse unge oplever selv en forværring i kammeratskabsproblemer, tilsvarende er det fem ud af seks af de unge, som slet ikke har haft et godt forhold til de andre unge, som oplever forværring. Til sammenligning er det kun knap en tredjedel af de unge, som i nogen eller høj grad har haft et godt forhold til andre unge eller medarbejdere, der oplever forværring. Der er omkring 40 % af de unge, som i nogen grad eller høj grad har et godt forhold til medarbejdere eller andre unge, som oplever en forbedring i kammeratskabsproblemer.

Der er en tendens til sammenhæng mellem de unges egen vurdering af udvikling inden for prosocial adfærd og hvorvidt de unge har oplevet, at de har et godt forhold til medarbejderne på institutionen. Hvis de unge, der udvikler sig, betragtes separat fra de unge, der ikke udvikler sig, ses en klar tendens, der viser at de unge, som har et godt forhold til medarbejderne i højere grad oplever en forbedring af deres prosociale adfærd.

Sammenfatning for social adfærd og sociale ressourcer

Resultaterne i forhold området social adfærd og sociale relationer indsamles via SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire), som er et psykometrisk værktøj til screening af adfærd, følelser og relationer.

I SIP-sikret anvendes tre indikatorer, som hver især belyses af spørgsmål fra SDQ (som vurderes både den unge selv og kontaktpersonen). Indikatorerne er:

- Den unges prosociale adfærd
- Den unges adfærdsproblemer
- Den unges kammeratskabsproblemer

Inden for hvert SDQ-område beregnes en totalscore for den unge. Denne totalscore anvendes til at inddele de unge i tre grupper, der indikerer om de unge ligger hhv. inden for normalområdet, i grænseområdet eller uden for normalområdet.

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Dernæst ses på, hvordan gruppen af unge har udviklet sig inden for de tre indikatorer. Endelig beskrives signifikante sammenhænge.

De unges situation ved indskrivning ift. normalområdet, grænseområdet og uden for grænseområdet

- Der er flere unge der, ifølge den unge selv og kontaktpersonen, ligger i normalområdet i forhold til prosocialadfærd (SDQ) i 2012 end i 2010.
- I forhold til adfærdsproblemer (SDQ) ligner de unge i 2012 de unge fra 2010. Dog er der lidt flere unge, der ifølge dem selv ligger i grænseområdet.
- Inden for kammeratskabsproblemer (SDQ) er de unge ifølge kontaktpersonen oftere inden for normalområdet i 2012, end de unge var i 2010. Ifølge de unges egen vurdering er de unge i 2012 fordelt på samme måde som i 2010 inden for kammeratskabsproblemer

Forbedring, stilstand eller forværring

- Der er et fald i andelen af unge, der forbedrer deres prosociale adfærd (både ifølge den unge selv og kontaktperson) fra 2010 til 2012.
- De unges udvikling inden for kammeratskabsproblemer er ifølge den unge selv i 2012 mere positiv end for de unge i 2010. Det modsatte gør sig gældende i forhold til kontaktpersonens vurdering.
- Unge, der ligger uden for normalområdet forbedrer oftere deres prosociale adfærd – dette gælder både ifølge kontaktperson og den unge selv.
- De unge, der forbedrer deres adfærdsproblemer ifølge kontaktpersonen, er ofte unge, der ved indskrivning blev placeret uden for normalområdet. Tilsvarende er der 75 % af de unge, som selv vurderede, at de ved indskrivning lå uden for normalområdet, der oplever en forbedring i deres adfærdsproblemer.
- Der er stor forskel på kontaktpersonens og den unges egen vurdering af udvikling inden for adfærdsproblemer. Kontaktpersonen vurderer, at 51 % af de unge forværrer deres adfærdsproblemer, mens kun 31 % af de unge selv mener, at de forværrer deres adfærdsproblemer.
- De unge, der ligger uden for normalområdet i forhold til kammeratskabsproblemer, forbedrer sig oftere end de unge, der ligger inden for normalområdet – dette gælder både ifølge kontaktperson og ung selv.
- Der er kun få unge, der selv vurderer, at de ligger uden for normalområdet i forhold til kammeratskabsproblemer ved indskrivning. Kun i 28 % af tilfældene er der enighed om den unges udvikling mellem kontaktpersonen og den unge selv i forhold til kammeratskabsproblemer.

Af ovenstående fremgår det, at unge uden for normalområdet udvikler sig mest i positiv retning både inden for prosocial adfærd, adfærdsproblemer og kammeratskabsproblemer. I forhold til dette resultat kommenterer auditpanelet, at unge uden for normalområdet ofte vil have et relativt større udviklingspotentiale end f.eks. gruppen af unge inden for normalområdet.

Auditpanelet fremhæver, at der især i forhold til spørgsmål vedrørende de unges kammeratskabsproblemer kan være en forskellig opfattelse af, hvad der spørges til i skemaet set fra hhv. den unges og kontaktpersonens perspektiv. Derfor er det særligt vigtigt ikke at tolke denne indikator ud fra, at der skal være overensstemmelse mellem hhv. kontaktpersonens og den unges besvarelser.

Auditpanelet understreger, at henholdsvis de unge og kontaktpersonerne ofte vil vurdere de spørgsmål, der omhandler de unges sociale relationer til andre unge ud fra forskellige præmisser. De unge kan f.eks. opleve det som en forbedring af kammeratskabsproblemerne, hvis de oplever, at de knytter kontakt med andre unge på institutionen, og en forværring hvis de ikke har kontakt med en tidligere kammeratskabskreds, mens kontaktpersonen afhængig af omstændighederne kunne vurdere det modsat,

som en forværring. Panelet anfører, at målet er, via dialog og samarbejde at opnå en større overensstemmelse mellem de unges og kontaktpersonens svar, men man erkender samtidig, at der altid må forventes at være en vis differens, ikke mindst set i lyset af den relativt korte periode den unge er anbragt. Desuden understreger panelet, at dette understreger relevansen af det spørgsmål i indskrivningsskemaet, hvor den unge bliver spurgt om, hvordan forholdet til jævnaldrende har været forud for anbringelsen.

Endelig hæfter panelet sig ved, at 51 % af de unge jf. kontaktpersonen forværrer deres adfærdsproblemer under opholdet. Panelet påpeger, at det er afgørende, at se nærmere på, hvordan det påvirker en ung at være anbragt på en sikret institution for at få øje på de nuancer, som kan ligge til grund for dette resultat.

Hvordan påvirker de høje mure, den begrænsede kontakt til venner og familie, de nye krav, den meget faste struktur, usikkerhed om den unges situation frem over, osv. den unge? En nyanbragt ung vil ofte være usikker i den nye sammenhæng, og derfor vil nogle unge tilpasse sig mere i den første periode. Nogle unge vil i takt med, at de falder mere til, begynde at udvise en større grad af socialt uacceptabel adfærd.

Panelet nuancerer problemstillingen yderligere, idet der kan stilles spørgsmålstejn ved, hvilken type adfærd, som ud fra en faglig vurdering må anses som mest "sund" hos den enkelte unge. Hvis man som kontaktperson f.eks. står med en ung, som har tilpasset sig, står op, går i skole og passer spisetiderne mv., men til gengæld er blevet mere og mere indelukket, så kan der angives et positivt resultat i forhold til den unges sociale adfærd, men det betyder ikke, at man som fagperson kan være tilfreds med resultatet.

Sammenhænge mellem kognitiv behandling og udvikling

- En stor del af de unge, der deltager i et kognitivt behandlingsprogram forbedrer deres kammeratskabsproblemer ifølge kontaktpersonen.
- Der er en større andel af de unge, der har deltaget i et kognitivt behandlingsprogram, der forbedrer sig inden for prosocial adfærd – både ifølge kontaktperson og den unge selv.

En del af institutionerne har søgt SATS-puljemidler til at indføre kognitive behandlingsprogrammer, og det er derfor meget tilfredsstillende, at der netop er signifikant sammenhæng mellem kognitiv behandling og både de unges og kontaktpersonernes vurdering af udviklingen i prosocial adfærd.

Der er pt. forskellig praksis i forhold til behandling af de unge i forhold til psykologiske problemstillinger pt. På nogle institutioner arbejdes systematisk med kognitive programmer i (f.eks. Refleks, Vejen frem og ART), på andre er man endnu ikke i gang.

Panelet drøfter, om det er de kognitive behandlingsprogrammer, eller om den signifikante sammenhæng kan tilskrives det, at der arbejdes systematisk med en metode. Det er en generel erfaring i auditpanelet, at de unge gerne tager imod en-til-en-kontakt med voksne på institutionen, der interesserer sig særligt for, hvordan de har det. Denne form for kontakt har en meget stor betydning for den unges udvikling. Panelet konstaterer, at det fremadrettet kunne være interessant at undersøge, om udviklingen

vil fremtræde mere markant i forhold til bestemte kognitive programmer, samt om der kan ses sammenhænge mellem andre (ikke-kognitive) typer af behandlingsprogrammer og de unges udvikling.

Sammenhænge mellem problemer i de unges familier og de unges udvikling

- Der er fundet signifikante sammenhænge mellem de unges udvikling inden for adfærdsproblemer og problemer med stoffer i den unges familie. Sammenhængene er modsatrettede afhængigt af, om det er kontaktpersonens vurdering eller den unges egen. Der er flere af de unge, der har oplevet problemer med stoffer i familien, der selv mener, at de forbedrer deres adfærdsproblemer mens de er anbragt, hvorimod kontaktpersonen oftere synes at de unge, der kommer fra familier uden stofproblemer, forbedrer sig.
- De unge, der kommer fra familier med psykiske problemer eller fysisk handicap/langvarig sygdom oplever oftere, at deres adfærdsproblemer forbedres, end de unge, der kommer fra familier uden denne type problemer.
- De unge, der kommer fra familier med fysisk handicap/langvarig sygdom oplever sjældnere forbedring inden for prosocialadfærd end unge fra familier uden fysisk handicap/langvarig sygdom.

Auditpanelet drøfter den sammenhæng, at unge, der kommer fra familier uden stofproblemer (vurderet af kontaktpersonen) oftere udvikler sig i forhold til adfærdsproblemer end unge fra familier med stofproblemer. Sammenhængen kan ses som et udtryk for, at den negative prægning mange unge fra familier med problemer kommer med, kan have betydning for, hvor langt en ung har mulighed for at udvikle sig i løbet af den relativt korte tid, som en anbringelse på en sikret institution varer. Erfaringen er, at en del af disse unge vil reagere meget voldsomt på anbringelsen. Desuden drøfter panelet betydningen af, man som medarbejder ud fra kendskabet til problemerne i den unges familie, kan få en forudfattet negativ forventning til disse unges muligheder for udvikling. En negativ forventning til den unges muligheder kan påvirke forløbet med den unge og medarbejderens registreringer til SIP.

Auditpanelet drøfter desuden sammenhængen mellem de unges egen vurdering af positiv udvikling inden for adfærdsproblemer og unge fra familier med stoffer, psykiske problemer eller langvarig sygdom. Panelet påpeger, at de unge, som kommer fra familier med problemer, ofte lever med høj grad uforudsigelighed, utryghed mv. og det er erfaringen, at unge der kommer fra denne type vilkår ofte oplever de tydelige rammer på den sikrede institution, hvor familien er på afstand, som en form for "pause" eller "helle". Det er derfor jf. auditpanelet meget sandsynligt, at den unge på denne baggrund selv oplever en mere positiv udvikling i adfærdsproblemer på den sikrede institution, set i forhold til unge, der ikke kommer fra familier med denne type problemer, og som måske ikke oplever samme grad af kontrast mellem livsbetingelserne uden for og inden for institutionen.

I forhold til, at der sjældnere er unge fra familier med fysisk handicap/langvarig sygdom som oplever en forbedring inden for prosocial adfærd, end unge fra familier uden fysisk

handicap/langvarig sygdom, kommenterer panelet, at det vil være interessant at rette fokus på de unge som faktisk forbedrer sig på trods af fysisk handicap/langvarig sygdom i familien, for om muligt at uddrage lær af disse forløb.

Endelig drøftede auditpanelet det faktum, at en del af de unge, som indgår i ovenstående signifikante sammenhænge og tendenser reelt kan have flere forskellige problemstillinger i familien, end den ene, der har givet udslag i resultaterne her. Desuden blev det på baggrund af auditpaneldeltagernes erfaringer problematiseret, at nogle typer af problemstillinger i familien giver udslag i resultaterne, hvor det ifølge panelets vurdering i princippet lige så godt kunne være gældende for unge med de andre typer af problemstillinger i hjemmet.

Konklusionen på disse drøftelser blev en understregning af, at det er vigtigt, at materialet fortolkes med forsigtighed, og at det med en højere besvarelsesprocent ville blive mere tydeligt, om der reelt vil være forskelle i signifikante sammenhænge og tendenser i forhold til de enkelte typer af problemer i hjemmet.

Der blev endelig udtrykt ønske om, at det i fremtidige rapporteringer anføres, hvor mange unge, der kommer fra familier med flere typer af problemer.

6.2. Familiemæssige relationer

Ifølge SIP-sikrets programteori kan man på baggrund af forskellige undersøgelser¹³ "formode, at en del unge på sikrede institutioner har et sårbart, mangelfuldt eller problematisk familienetværk, hvis ressourcer i forhold til at støtte den unge, kan være begrænsede. Det er imidlertid ikke givet, hvordan familieforhold virker ind på indsatsen og dens resultater samt, hvordan det går den unge på sigt. Men man kan formode, at positive resultater og den unges situation på sigt, kan være afhængig af, om den unge har et familienetværk, der kan udgøre en positiv støtte for den unge under og efter anbringelsen.

Noget tyder på, at en anbringelse kan svække den unges bånd til familien således, at den unge ved anbringelsens ophør bliver alene om at mestre tilværelsen (Egelund og Hestbæk 2003:235). Dette kan nok i nogle tilfælde tilskrives sårbare familieforhold allerede ved anbringelsen, men selve indsatsen kan også ændre på, hvordan relationen til familien er. Hansen og Zobbe påpeger fx, at de sikrede institutioner ofte ligger uhenigtsmæssigt i forhold til at opretholde en tæt kontakt til familien men påpeger, at dette kan både være positivt eller negativt afhængigt af, hvordan denne kontakt er, dvs. om familien udgør en ressource eller belastning." (Nissen, 2007: 29f).

Det er derfor relevant at undersøge den unges forhold til de personer, han/hun har i sin familie, samt den støtte eller mangel på samme, som den unge oplever fra disse personer.

Indikatorerne inden for området familiemæssige relationer omhandler de unges forhold til deres familie samt oplevelsen af støtte fra familien. Begge dele vurderes af de unge selv både ved indskrivnings- og udskrivningstidspunktet.

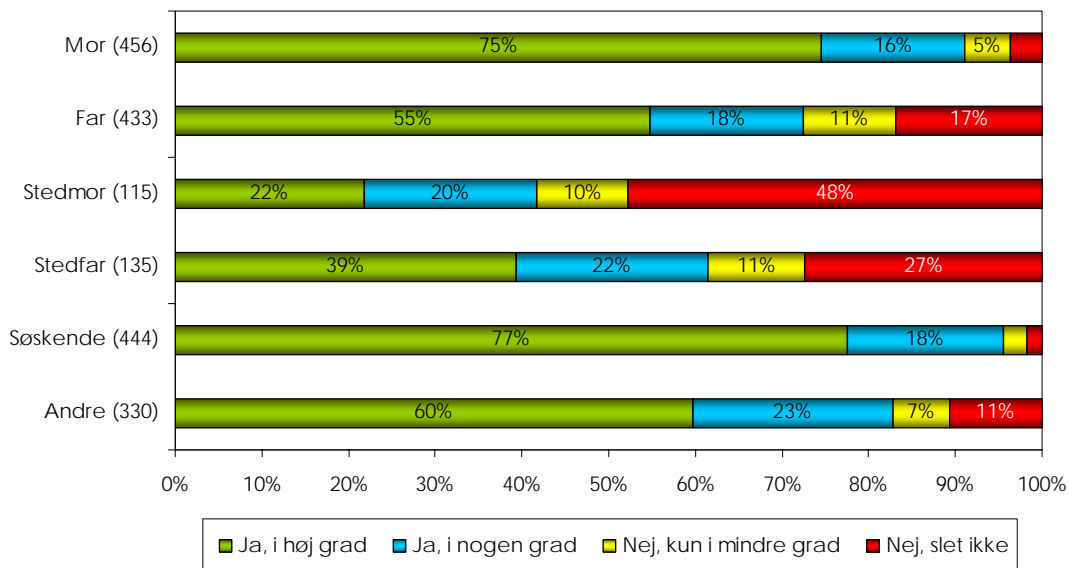
---

¹³ Se SIP-sikrets programteori (Nissen, 2007: 28f).

De unges situation ved indskrivning inden for familiemæssige relationer

Figur 21

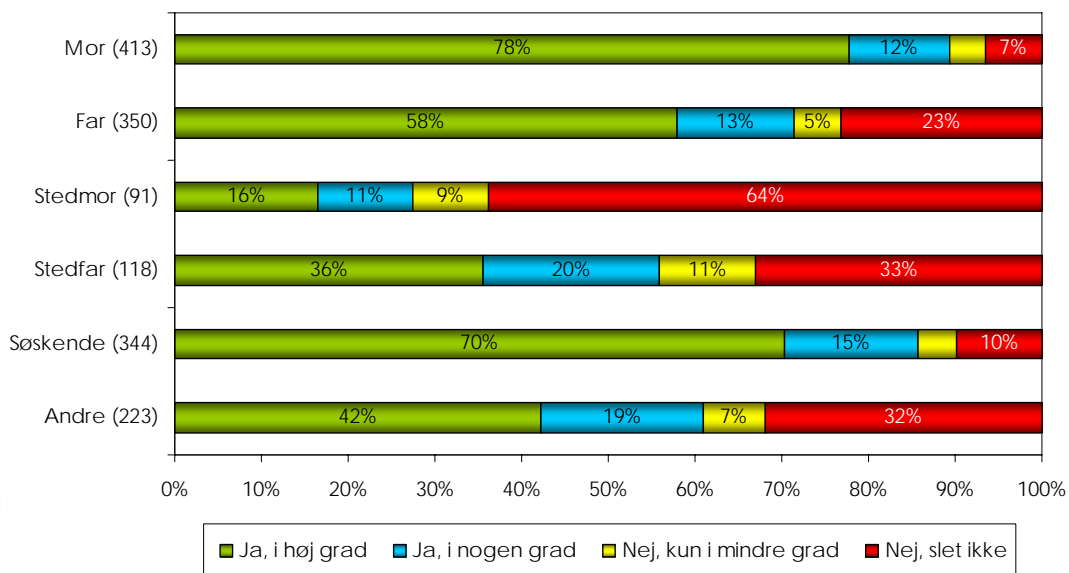
De unges svar på, om de har det godt med deres familie ved indskrivningen

Billedet af de unges forhold til familiemedlemmer svarer til billedet af forholdet ved indskrivningen for de unge, der indgik i SIP-sikret-landsrapporten i 2010. Generelt set var de unge i 2010 en lille smule mere positive omkring forholdet til familiemedlemmer. I 2010 var der 78 % af de unge, der beskrev, at de i høj grad havde et godt forhold til deres mor, mens kun hhv. 2 % og 1 % svarede, at de kun i mindre grad eller slet ikke havde et godt forhold til moderen. Der var i 2010 63 % af de unge, der i høj grad mente, at de havde et godt forhold til deres far, mens kun 7 % svarede, at de slet ikke havde et godt forhold.

Figur 22

De unges svar på, om personerne i deres familie har støttet dem (indskrivning)

I forhold til den støtte de unge mener at have modtaget hjemmefra, er støtten til de unge, der indgår i denne rapport mindre end den støtte de unge i 2010-rapporten oplevede. I 2010 var der 85 % af de unge, der mente at deres mor i høj grad støttede dem og 73 %, der mente, at de i høj grad havde støtte fra deres far. Kun hhv. 3 % og 12 % mente at de slet ikke havde støtte fra mor eller far.

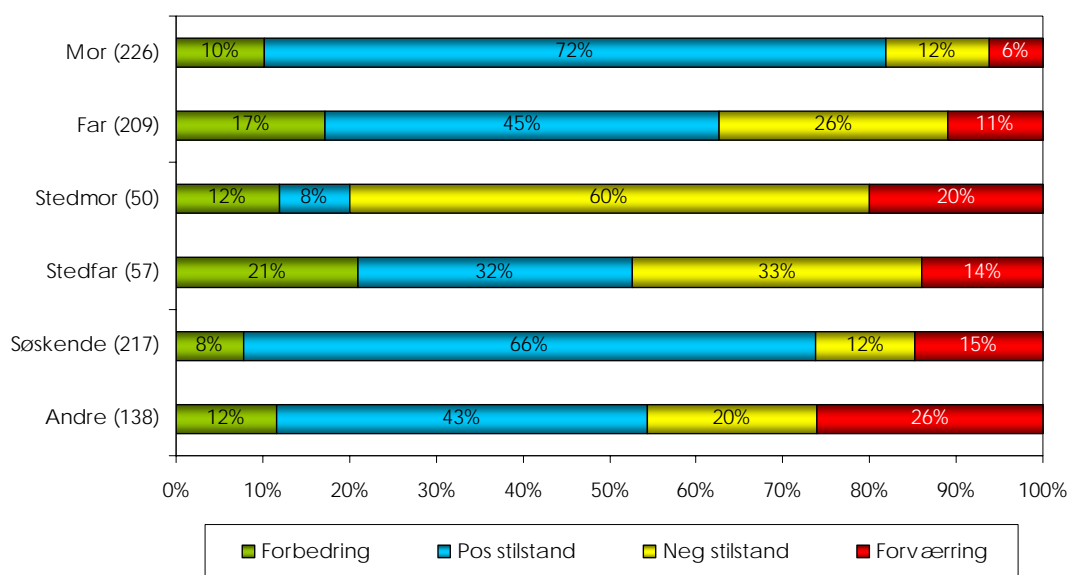
De unges udvikling inden for familiemæssige relationer

De unge har svaret på spørgsmål vedr. deres forhold til familiemedlemmer og støtte fra familiemedlemmer både ved ind- og udskrivning. På basis af disse besvarelser er der for hver enkelt unge beregnet udviklingen i forholdet til og støtten fra familiemedlemmer under opholdet på den sikrede institution. Nedenstående figurer viser udviklingen.

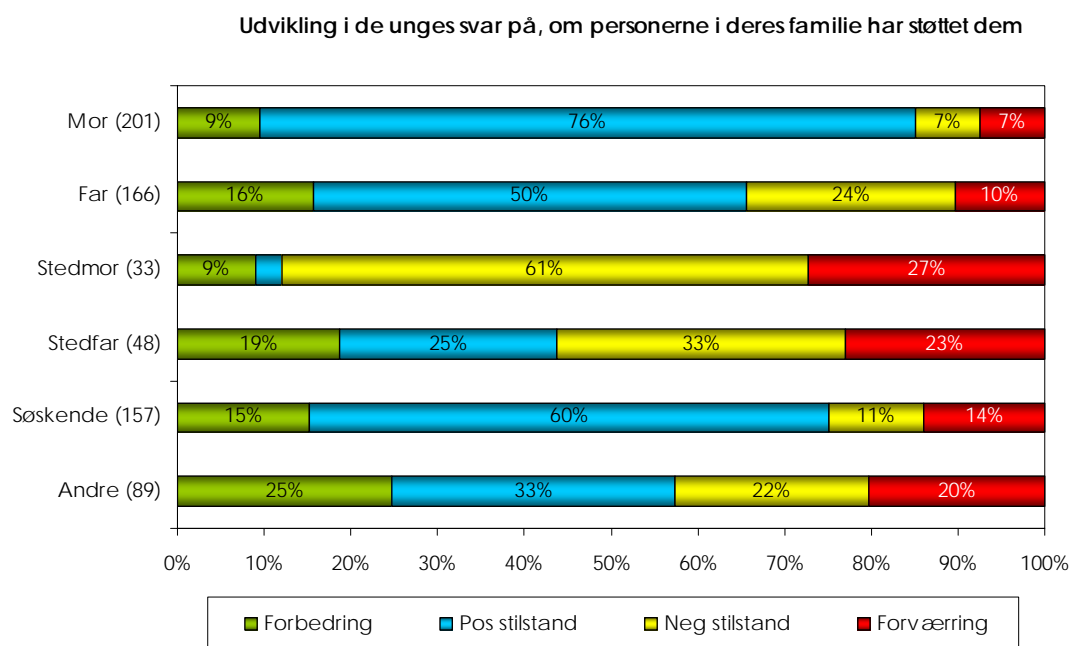
De unge er grupperet alt efter, om de har oplevet en negativ udvikling (forværring), en positiv udvikling (forbedring) eller slet ikke har oplevet en målbar udvikling. De unge, der ikke har oplevet en udvikling er delt i to grupper; positiv stilstand, som er de unge, der ved indskrivning har svaret i høj grad, og negativ stilstand, som er de unge, der ved indskrivning har svaret i nogen grad, mindre grad og slet ikke.

Figur 23

Udvikling i de unges svar på, om de har det godt med deres familie

Figur 24

I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 blev der ikke beregnet udvikling i forhold til støtte på hvert familiemedlem, derfor kan tallene ikke direkte sammenlignes.

Der er ikke foretaget analyser af, hvilke faktorer, der påvirker de unges forhold til familiemedlemmer, da der er mange eksterne faktorer, der påvirker de unges forældre og deres forhold til de unge. I analyserne inden for de andre resultatområder, er de unges forhold til deres familie og støtten fra familien taget med i analyserne, for at se om de unges familiemæssige relationer har betydning for, hvordan de udvikler sig inden for andre områder, fx social adfærd, faglige kvalifikationer, fysisk og psykisk trivsel.

6.3. Fysisk og psykisk trivsel

Unge på sikrede institutioner er ifølge programteorien¹⁴ i højere grad udsat for fysiske og psykiske sygdomme eller lidelser end ikke-anbragte unge. Det fremgår af SIP-sikret-landsrapport fra 2009, at der er "solid dokumentation for, at anbragte børn og unge udviser en relativt stor grad af psykiske problemer" (Møller & Søbjerg, 2009: 23).

Det betyder, at de sikrede institutioner er nødt til at være opmærksomme på de unges fysiske og psykiske trivsel. Derfor er det interessant at undersøge, om der ser ud til at ske ændringer i de unges fysiske og psykiske trivsel under opholdet.

Jf. operationaliseringen af indikatorerne i SIP-sikret er en del af de unge på sikrede institutioner "kendetegnet ved, at de i udgangspunktet har psykiske problemer, og det kan ikke udelukkes, at anbringelsen på en sikret institution kan forstærke den psykiske sårbarhed, som en del af disse unge tilsyneladende har. Hansen og Zøbbe fremhæver, at nogle unge får psykiske problemer efter anbringelsen. I interviews giver unge fx udtryk for, at der gik et halvt år, før de var normale igen, eller at de har været nødt til at spise piller for at falde til ro og sove (Hansen og Zøbbe 2006:127). Dette tyder på, at det er vigtigt, at man i indsatsen er opmærksom på forværringer i den unges psykiske tilstand,

¹⁴ Nissen 2007

men også, at man efter indsatsen er opmærksom på psykiske problemer. Eftersom flertallet af de unge er anbragt i kortvarige varetægtssurrogater er det formentligt urealistisk, at mere alvorlige psykiske problemer hos den gruppe unge kan lindres eller helbredes under anbringelsen, men man kan måske nå at blive opmærksom på dem.”

Psykisk trivsel omhandler den unges psykiske problembillede og den følelsesmæssige tilstand.

Hvordan måles de unges fysiske og psykiske trivsel?

I SIP-sikret er indikatorerne på den unges fysiske og psykiske trivsel:

- Den unges emotionelle problemer (SDQ)
- Den unges hyperaktivitet (SDQ)
- Den unges egen vurdering af helbred
- Den unges vurdering af om han/hun ofte føler sig syg
- Den unges vurdering af om han/hun sover godt om natten

Området emotionelle problemer omhandler som ovenfor nævnt den unges følelsesmæssige tilstand. I SDQ vurderes det ud fra følgende udsagn:

- Klager ofte over hovedpine, ondt i maven eller kvalme
- Bekymrer sig om mange ting, virker ofte bekymret
- Er ofte ked af det, trist eller har let til gråd
- Er utryg og klæbende i nye situationer, bliver nemt usikker på sig selv
- Er bange for mange ting, er nem at skræmme

Området hyperaktivitet handler om den unges evne til at koncentrere sig. I SDQ vurderes denne evne ud fra følgende udsagn:

- Er rastløs, "overaktiv", har svært ved at holde sig i ro i længere tid
- Sidder konstant uroligt på stolen, har svært ved at holde arme og ben i ro
- Er nem at distrahere, mister let koncentrationen
- Tænker sig om, før han/hun handler
- Gør tingene færdige, er god til at koncentrere sig

Inddelingen af de unge i normalområde, grænseområde og uden for normalområdet
Inden for hvert SDQ-område beregnes en totalscore for den unge. Denne totalscore anvendes til at inddele de unge i tre grupper, der indikerer om den unge ligger hhv. inden for normalområdet, i grænseområdet eller uden for normalområdet. En nærmere synliggørelse af hvordan disse grupper defineres for hvert SDQ-område findes i bilag 1, som omhandler SDQ.

De unges situation ved indskrivning inden for fysisk og psykisk trivsel

Både de unge selv og deres kontaktperson har svaret på spørgsmålene vedr. de unges fysiske og psykiske trivsel.

Nedenstående figur viser de unges situation ved indskrivning inden for SDQ-området emotionelle problemer.

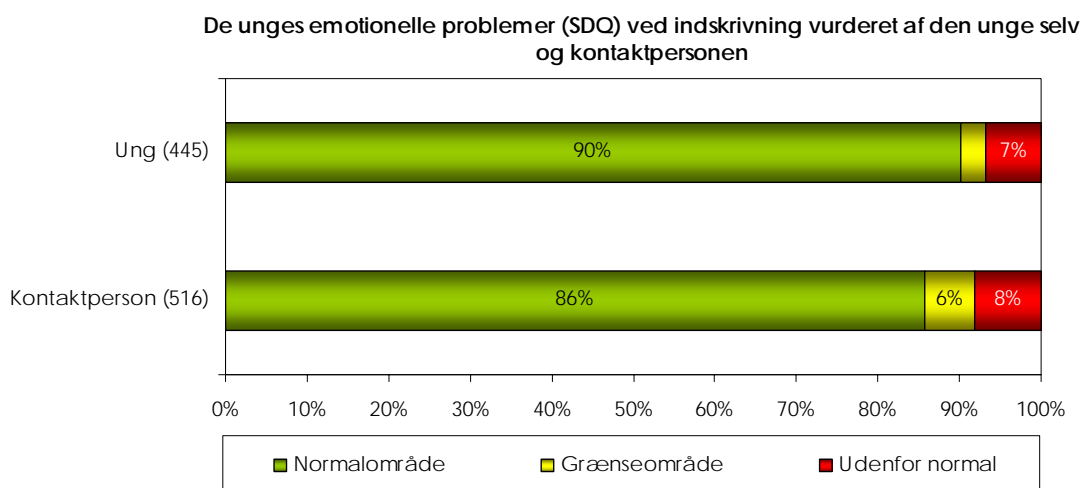
Bemærk at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har besvaret skemaet, som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammen-

lignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne vurderer deres situation ved indskrivningen.

Figur 25

Som nævnt skal sammenligningen mellem kontaktpersonens score og de unges egen score foretages med påpasselighed, da det ikke nødvendigvis er de samme unge, der indgår i de to søjler.

Ved nærmere analyse af de unges vurderinger kontra kontaktpersonens vurderinger viser det sig, at kontaktpersonen og den unge ofte er enige i deres vurderinger af den unges situation ved indskrivningen i forhold til emotionelle problemer. For 85 % af de unge placerer den unge og kontaktpersonen den unge i samme gruppe.

Det er oftest når kontaktpersonen eller den unge selv vurderer, at den unge hører til i normalområdet, at de to parter er enige. Således er de enige i ca. ni ud af ti tilfælde, når det kommer til normalområdet. Billedet er ikke helt det samme når kontaktpersonen eller den unge selv vurderer, at den unge hører til uden for normalområdet. I disse tilfælde er de kun enige under halvdelen af gangene.

I SIP-sikret-landsrapport fra 2010 var det 92 % af de unge, som selv vurderede at de lå inden for normalområdet, mens kun 2 % selv mente at de lå uden for normalen i forhold til emotionelle problemer. I denne rapport er der 90 % af de unge, der selv mener at de ligger i normalområdet, mens 7 % mener at de ligger uden for normalen. Ifølge kontaktpersonens vurdering er der ikke den store forskel mellem de unge fra 2010 og de unge, der indgår i rapporten i år. Kontaktpersonen vurderede i 2010, at 84 % af de unge lå inden for normalområdet (i år er der 86 %), mens 10 % lå uden for normalområdet i 2010 (i år er der 8 %) ¹⁵.

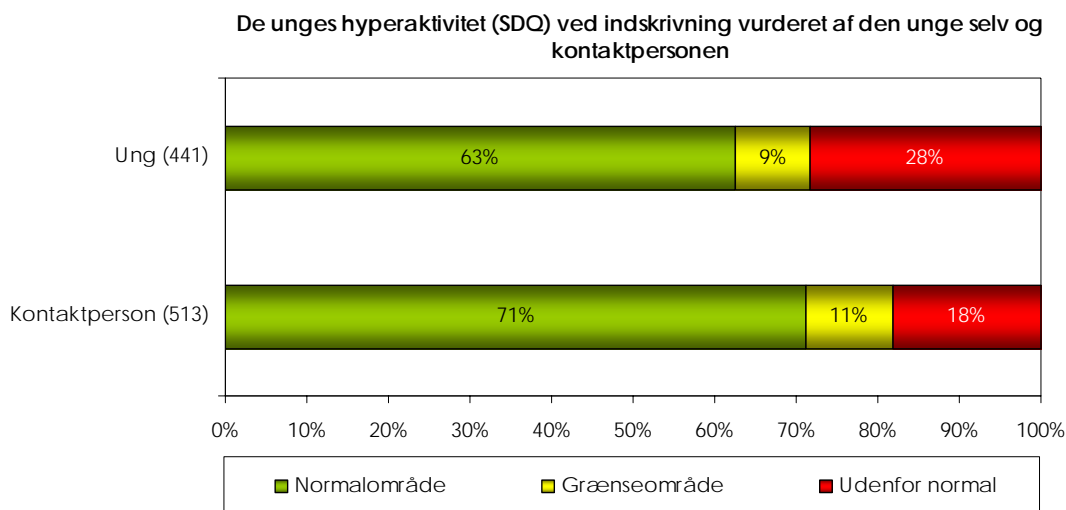
Nedenstående figur viser de unges situation ved indskrivning inden for SDQ-området hyperaktivitet.

¹⁵ En forskel på mindre end to procentpoint tilskrives statistisk usikkerhed.

Bemærk igen at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har besvaret skemaet, som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge, og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne vurderer deres situation ved indskrivningen.

Figur 26

I forhold til de unges hyperaktivitet viser analyse af sammenhængen mellem kontaktpersons og unges besvarelse, når begge er udfyldt, at de to parter er enige for næsten seks ud af ti unge. Hvis den unge selv har vurderet, at han/hun ligger i normalområdet, er kontaktpersonen i 80 % af tilfældene enige, mens kontaktpersonen kun er enig i ét ud af tre tilfælde, når den unge selv mener, at han/hun er uden for normalen.

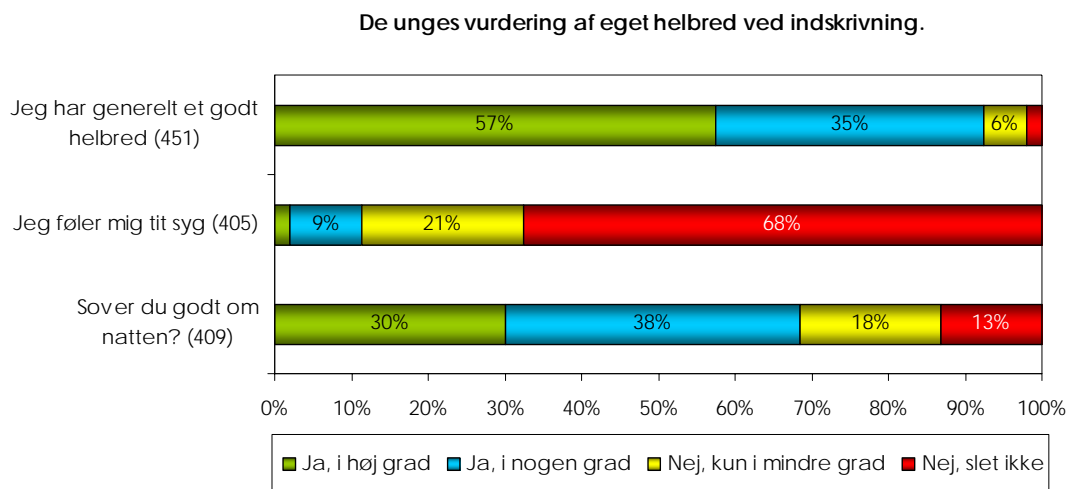
Der er en lidt mindre andel af de unge i dette års rapport, der placerer sig selv inden for normalområdet, i forhold til i 2010-rapporten. I 2010 var der 66 % af de unge, som selv mente, at de lå inden for normalen i forhold til hyperaktivitet. Der er til gengæld ikke nogen målbar forskel i forhold til andelen af unge uden for normalen.

I forhold til kontaktpersonens vurdering af de unges hyperaktivitet ved indskrivningen, er der en forskel på de unge fra 2010 og de unge, der indgår i denne rapport, når det kommer til de unge uden for normalområdet. I 2010 vurderede kontaktpersonen, at 22 % af de unge lå uden for normalområdet i forhold til hyperaktivitet, mens 8 % lå i grænseområdet.

De unge bliver ved indskrivning og udskrivning bedt om at vurdere deres fysiske og psykiske trivsel ud fra tre spørgsmål. Nedenstående figur viser de unges besvarelser ved indskrivning.

Figur 27

I 2010 vurderede 67 % af de unge at de i høj grad havde et godt helbred, mens 25 % mente, at de i nogen grad havde et godt helbred. Andelen af unge, der vurderede at de i hhv. mindre grad eller slet ikke havde et godt helbred ved indskrivning, er den samme som i denne rapport nemlig hhv. 6 % og 2 %.

De to sidste spørgsmål var ikke en del af SIP-sikret spørgeskemaet til den unge i rapporten for 2010.

De unges udvikling inden for fysisk og psykisk trivsel

De unge og de unges kontaktperson har både ved ind- og udskrivning besvaret spørgsmål, der omhandler den unges fysiske og psykiske trivsel. Ud fra disse besvarelser er udviklingen i den enkelte unges fysiske og psykiske trivsel beregnet.

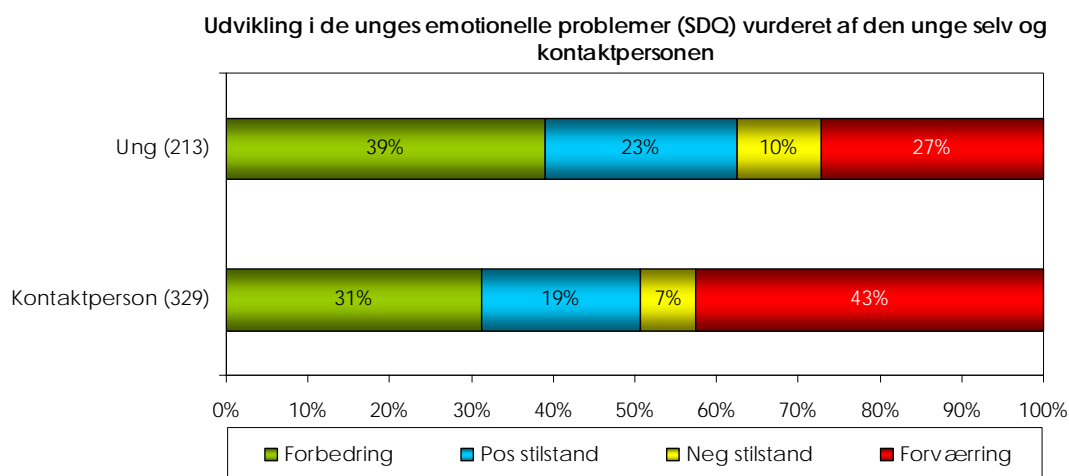
De unge er grupperet alt efter, om de har haft en negativ udvikling (forværring), en positiv udvikling (forbedring) eller slet ikke har udviklet sig målbart. De unge, der ikke har udviklet sig er delt i to grupper; positiv tilstand, som er de unge, der har et initial niveau, der ikke kan forbedres, og negativ tilstand, som er de unge, der ved indskrivning har et lavere niveau, som objektivt set kan forbedres.

Nedenstående figur viser de unges udvikling inden for SDQ-området emotionelle problemer vurderet af både den unge selv og den unges kontaktperson.

Bemærk at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har vurderet udviklingen og som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne, vurderer udviklingen.

Figur 28

Som nævnt ovenfor skal sammenligningen mellem kontaktpersonens score og de unges egen score foretages med påpasselighed, da det ikke nødvendigvis er de samme unge, der indgår i de to søjler.

Ved nærmere analyse af de unges vurderinger kontra kontaktpersonens vurderinger ses at, i 40 % af tilfældene er den unge og kontaktpersonen enige i deres vurdering af den unges udvikling inden for emotionelle problemer. Det er specielt i forhold til de unge, som kontaktpersonen vurderer ligger i gruppen med negativ stilstand¹⁶, der er uenighed. Tre ud af syv af disse unge vurderer selv, at de har forbedret deres emotionelle problemer, mens samme andel mener, at de forværrer deres problemer.

Betragtes den gruppe, som kontaktpersonen vurderer, har forbedret deres emotionelle problemer under anbringelsen, er det ca. halvdelen af de unge, der er enige, mens over én femtedel af de unge tværtimod mener, at deres emotionelle problemer er blevet værre. Samme billede tegner sig i gruppen, som kontaktpersonen mener, har forværret deres problemer. I denne gruppe er der kun ca. fire ud af ti af de unge, som er enige med kontaktpersonen, mens 23 % af de unge selv mener at de har forbedret sig og en fjerdedel mener, at de ligger i gruppen positiv stilstand¹⁷.

Det er endvidere interessant at se på sammenhængen mellem de unges udvikling og deres score ved indskrivning i forhold til emotionelle problemer. Der er signifikant forskel på, hvordan de unge inden for normalområdet, i grænseområdet og uden for normalområdet udvikler sig, både når det er den unge selv og kontaktpersonen, der vurderer.

Forudsætningen for at kunne foretage en sammenligning af, hvordan de unge, i de tre forskellige grupper (normalområde, grænseområde og uden for normalområde), har udviklet sig hen over anbringelsestiden, er at de unge har udfyldt både indskrivnings- og udskrivningsskemaet. Af de unge, som har udfyldt begge skemaer, vurderer ni ud af ti af de unge, at de ligger i normalområdet ved indskrivningen. Der er således kun syv

¹⁶ Negativ stilstand betyder at den unge ikke har udviklet sig målbart i hverken positiv eller negativ retning, og at den unges initial score ikke var tilstrækkelig til at en positiv udvikling ville være mulig.

¹⁷ Positiv stilstand betyder at den unge ikke har udviklet sig målbart og at den unges initial score var så positiv, at den det ikke er muligt med en forbedring.

unge, der vurderer at de ligger i grænseområdet og ud af disse er det fem, der selv mener at deres emotionelle problemer forbedres. Forbedringen blandt de 12 unge, der ifølge dem selv lå uden for normalområdet ved indskrivningen, er også stor, da ti selv synes at de forbedrer sig. De resterende opnår ingen udvikling.

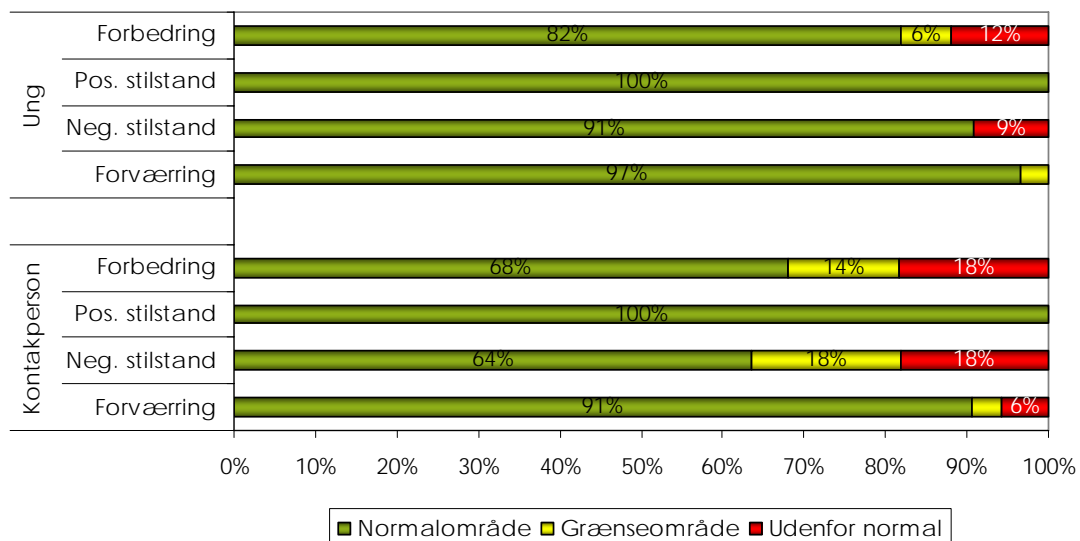
29 % af de unge, der ligger i normalområdet ved indskrivningen oplever selv en forværring af deres emotionelle problemer, mens de er på den sikrede institution, mens over en tredjedel oplever en forbedring. Der er ca. en fjerdedel af de unge i normalområdet, som ligger i gruppen med positiv tilstand.

Der er mere end seks ud af ti af de unge, som kontaktpersonen vurderer ligger uden for normalområdet, der opnår en forbedring af deres emotionelle problemer, mens de er på en sikret institution. Til sammenligning er det kun en fjerdedel af de unge i normalområdet, der opnår en forbedring, men her skal det nævnes at 23 % af de unge i normalområdet ligger så højt ved indskrivning, at en forbedring ikke nødvendigvis er mulig og disse unge opretholder deres høje score under anbringelsen. Der er dog stadig 46 % af de unge i normalområdet, der ifølge kontaktpersonen forværrer deres tilstand inden for emotionelle problemer. Det betyder samtidigt at ni ud af ti af de unge, der forværrer deres emotionelle problemer, er unge, der ved indskrivningen lå i normalområdet.

I nedenstående figurer ses, hvorledes de unges udvikling og situation ved indskrivning i forhold til emotionelle problemer hænger sammen. Kontaktpersonens vurdering af unges udvikling er sammenholdt med kontaktpersonens vurdering af unges situation ved indskrivning og tilsvarende for den unges besvarelser. Figuren viser bl.a. at 82 % af de unge, der selv oplever en forbedring inden for emotionelle problemer, selv vurderede at de lå i normalområdet ved indskrivning, mens 12 % af dem ligger uden for normalområdet.

Figur 29

De unges udvikling inden for emotionelle problemer (SDQ) fordelt på de unges situation ved indskrivning inden for emotionelle problemer (SDQ)

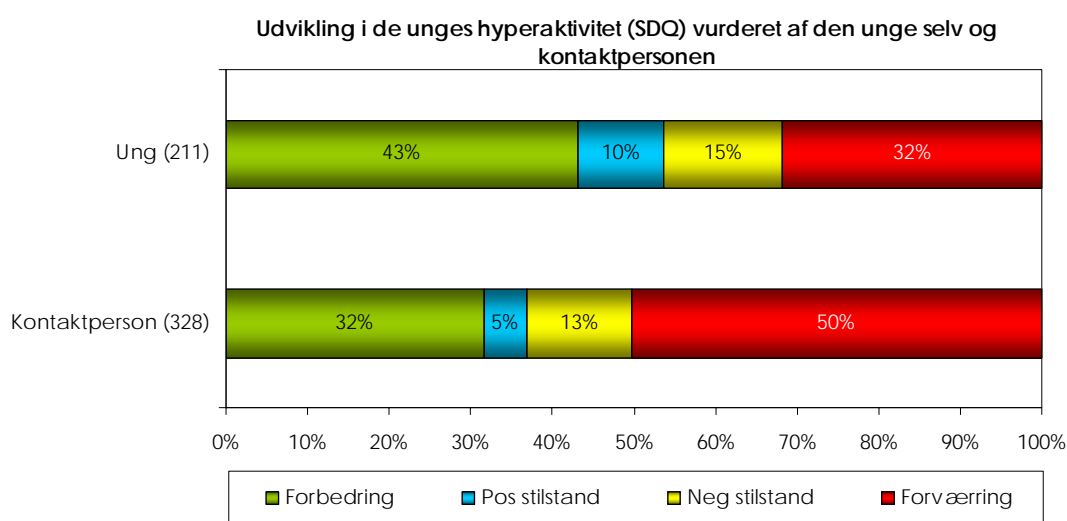
I SIP-sikret rapporten fra 2010 vurderede 40 % af de unge at de havde oplevet en forbedring af deres emotionelle problemer, mens 27 % vurderede at de havde oplevet en forværring under anbringelsen. Det stemmer helt overens med de unges vurdering i denne rapport.

Ifølge kontaktpersonens vurdering er der dog flere af de unge i 2010, der opnåede en forbedring end i denne rapport. I 2010 vurderede kontaktpersonen at 34 % af de unge opnåede en forbedring, mens 38 % opnåede en forværring af deres emotionelle problemer, mens de var på institutionen.

Nedenstående figur viser de unges udvikling inden for SDQ-området hyperaktivitet vurderet af både den unge selv og den unges kontaktperson.

Bemærk at det ikke nødvendigvis er de samme unge, der selv har vurderet udviklingen og som kontaktpersonen har vurderet. Dermed er de to søjler ikke fuldstændigt sammenlignelige, men viser et billede af, hvordan kontaktpersonen har vurderet de unge og hvordan de unge, der selv har udfyldt skemaerne, vurderer udviklingen.

Figur 30

Som nævnt ovenfor skal sammenligningen mellem kontaktpersonens score og de unges egen score foretages med påpasselighed, da det ikke nødvendigvis er de samme unge, der indgår i de to søjler.

I 46 % af tilfældene er kontaktpersonen og den unge enige i deres vurdering af, hvorvidt den unge forbedres, forværres eller ikke udvikles målbart inden for hyperaktivitet. Særligt er de unge og kontaktpersonen enige i forhold til, om den unge forbedrer sig. Over seks ud af ti af de unge, som kontaktpersonen mener, forbedrer sig, er enige i den vurdering, mens hver femte af disse unge, selv mener, at de forværres deres problemer med hyperaktivitet.

Af de unge, som kontaktpersonen vurderer, forværres sig inden for hyperaktivitet, er det en tredjedel af de unge, som selv mener at de forbedrer sig, mens 40 % af de unge er enige med kontaktpersonen i forværring af deres hyperaktivitet under anbringelsen.

Det er interessant at kigge nærmere på, hvordan de unges situation inden for hyperaktivitet var ved indskrivningen, sammenholdt, med hvordan de unge udvikler sig i løbet af anbringelsen på en sikret institution.

Ifølge kontaktpersonens vurdering er det næsten halvdelen af de unge uden for normalområdet, der forbedrer sig inden for hyperaktivitet under anbringelsen, mens det kun er en fjerdedel af de unge i normalområdet, der forbedrer sig. Tilsvarende er der seks ud af ti af de unge i normalområdet ved indskrivningen, der forværrer deres problemer med hyperaktivitet, mens det kun er to ud af ti af de unge uden for normalområdet, der forværres.

Når de unge selv skal vurdere deres udvikling i forhold til hyperaktivitet, er det igen de unge i grænseområdet og uden for normalområdet, der oftest forbedrer deres situation i forhold til indskrivningen. Hele 79 % af de unge, der har placeret sig selv i grænseområdet ved indskrivning, mener, at de har forbedret sig, mens 62 % af de unge uden for normalområdet oplever en forbedring. Til sammenligning er det kun 30 % af de unge inden for normalområdet, der forbedrer sig, men med til dette billede hører at 17 % af de unge inden for normalområdet ligger i positiv tilstand, hvilket betyder, at de fra starten havde en score inden for hyperaktivitet, som ikke kunne forbedres, samtidigt med at de ikke har forværret sig.

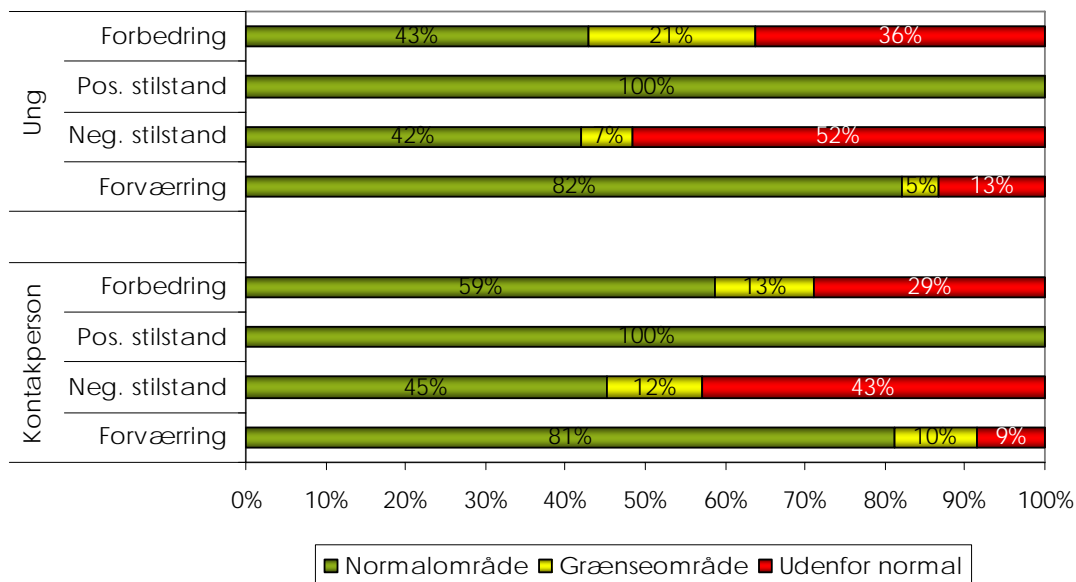
Det er kun 15 % af de unge, der vurderer sig selv som værende uden for normalområdet, der oplever en forværring, mens de er på institutionen, mens 27 % af disse unge slet ikke oplever en målbar udvikling inden for hyperaktivitet. Tilsvarende er det mere end fire ud af ti af de unge inden for normalområdet, der oplever en forværring i deres problemer omkring hyperaktivitet under anbringelsen på en sikret institution.

I nedenstående figurer ses, hvorledes de unges udvikling og situation ved indskrivning i forhold til hyperaktivitet hænger sammen. Kontaktpersonens vurdering af unges udvikling er sammenholdt med kontaktpersonens vurdering af unges situation ved indskrivning og tilsvarende for den unges besvarelser. Figuren viser for eksempel at 43 % af de unge, som selv mener, at de har forbedret sig inden for hyperaktivitet, lå i normalområdet ifølge dem selv ved indskrivningen, mens 36 % af disse unge selv mente, at de lå uden for normalområdet.

Figur 31

De unges udvikling inden for hyperaktivitet (SDQ) fordelt på de unges situation ved indskrivning inden for hyperaktivitet (SDQ)

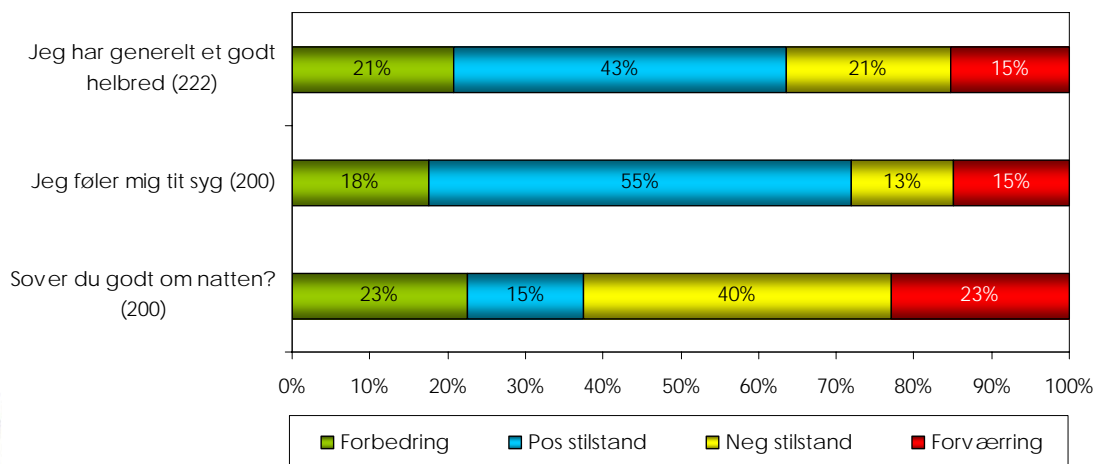

Inden for hyperaktivitet er der forskel på udviklingen for de unge i SIP-sikret-landsrapporten i 2010, og udviklingen for de unge i denne rapport. I 2010 vurderede 48 % af de unge at de havde opnået en forbedring, mens 28 % havde opnået en forværring i forbindelse med hyperaktivitet. I år er andelen af unge, der oplever en forbedring, mindre, og andelen af unge, der oplever forværring, er større. Der er også flere unge, der ifølge kontaktpersonen forværrer sig i denne rapport i forhold til 2010. Andelen af unge, som kontaktpersonen mente forværrede deres hyperaktivitet i 2010 var 43 %, mod 50 % i denne rapport. Til gengæld var andelen af forbedrede unge også en lille smule mindre i 2010, nemlig 30 %. Der var altså flere unge, der ikke udviklede sig målbart, mens de var på institutionen.

Figur 32 viser udviklingen i hvordan de unge selv vurderer deres helbred ved ind- og udskrivningen.

Figur 32

De unges vurdering af udvikling i eget helbred.

I forhold til 2010 er der flere unge i denne rapport, der oplever en forbedring og færre, der oplever en forværring i deres vurdering af, om de generelt har et godt helbred. I 2010 var der 15 % af de unge, der oplevede en forbedring, mens 23 % oplevede en forværring.

De to spørgsmål vedrørende henholdsvis om, den unge tit føler sig syg eller om den unge synes han/hun sover godt om natten, indgår ikke i SIP-sikret landsrapporten fra 2010.

Hvad påvirker de unges udvikling inden for fysisk og psykisk trivsel?

Dette afsnit tager udgangspunkt i analyser af sammenhænge mellem de indikatorer, der ligger til grund for beskrivelse af den unges fysiske og psykiske trivsel. De fem indikatorer er som nævnt i ovenstående afsnit udviklingen i henholdsvis den unges emotionelle problemer (SDQ), den unges hyperaktivitet (SDQ) og den unges egen vurdering af hhv. helbred, om de ofte føler sig syg og hvorvidt de sover godt om natten.

I forhold til de unges fysiske og psykiske trivsel er der i programteorien for SIP-sikret opstillet en række indikatorer, som kan have indflydelse på den unges udviklingen inden for de områder, der beskriver den fysiske og psykiske trivsel.

I dette afsnit beskrives kun de signifikante sammenhænge, der er fundet.

De sikrede institutioner er forskellige med henblik på både faciliteter og pædagogiske ideologier. Derfor er alle institutionerne blevet sammenlignet på de indikatorer, der er indeholdt i området fysisk og psykisk trivsel.

For de fleste indikatorer findes der ingen signifikant forskel mellem institutionerne, men der er en forskel på udviklingen inden for SDQ-scorene hyperaktivitet (vurderet af kontaktpersonen) og emotionelle problemer (vurderet af den unge).

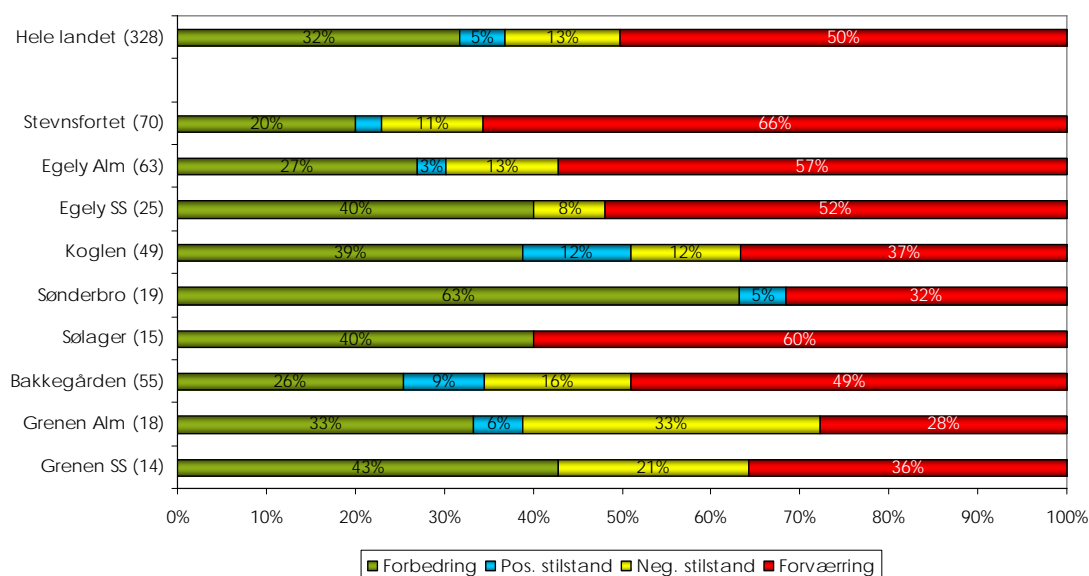
Nedenstående figur viser den unges udvikling i disse to scorere fordelt på institutionerne¹⁸.

¹⁸ Opdeling af de resterende indikatorer på institutioner findes i bilag 2.

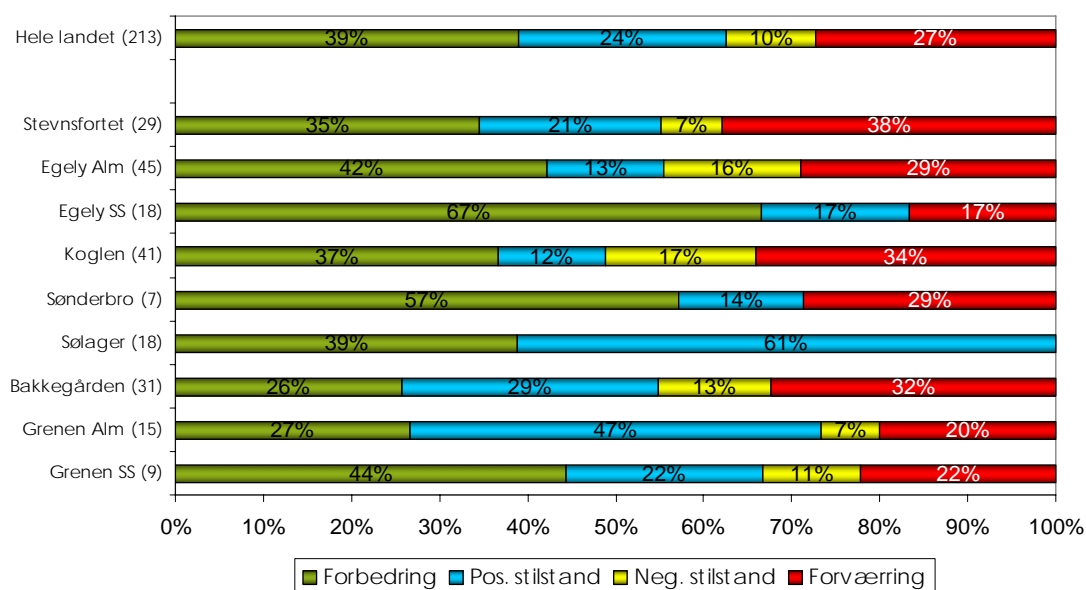
Figur 33

Udvikling i hyperaktivitet (SDQ) ifølge kontaktpædagog fordelt på institutioner.

Figur 34

Udvikling i emotionelle problemer (SDQ) ifølge ung fordelt på institutioner.

Indsatser

En af hovedoverskrifterne i sammenhængsanalyserne er indsatser i forhold til de unges psykiske problemer, samt indsatser i forhold til de unges misbrug, herunder den unges deltagelse i behandlingsprogrammet PAV.

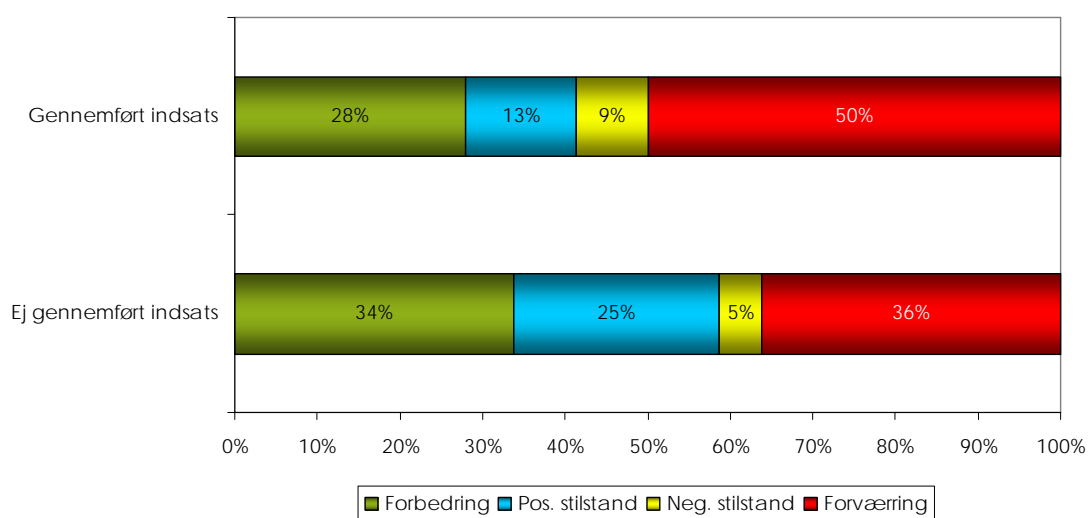
Der findes en forskel mellem de unge, der modtager en indsats for deres psykiske eller psykiatriske problemer og de unge, der ikke modtager denne type indsats, i forhold til deres udvikling inden for emotionelle problemer, vurderet af kontaktpersonen. De emotionelle problemer for halvdelen af de unge, der modtager indsats, forværres i anbringelsesperioden. For de unge, der ikke modtager en indsats, forværres de emotionel-

le problemer for 36 % af de unge. Udgangspunktet, for de unge, der ikke modtager en indsats er en anden end for de unge, der modtager en indsats. En fjerdedel af de unge, som ikke modtager en indsats har en initial score inden for emotionelle problemer, der er så høj, at disse unge ikke kan forbedres målbart. I nedenstående figur ses forskellen i udviklingen af emotionelle problemer (vurderet af kontaktpersonen) for de unge, der modtager en indsats og dem, der ikke gør.

Figur 35

Udvikling i emotionelle problemer (SDQ) ifølge kontaktpædagog fordelt på hvorvidt der er gennemført indsatser i forhold til den unges evt. psykiske eller psykiatriske problemer.

For de resterende indikatorer inden for fysiske og psykiske problemer, er der ikke fundet sammenhænge til de indsatser, der er givet de unge inden for områderne psykiske problemer eller misbrug. Det betyder, at der i data, ikke er indikationer på, at der er en forskel på forbedring kontra forværring mellem de unge, der modtager en indsats og dem, der ikke gør.

Problemer i nærmeste familie

Et andet hovedområde i analysen af sammenhænge i data inden for området fysisk og psykisk trivsel, er problemer i den unges familie. Problemerne, som den unge selv angiver i indskrivningsskemaet er delt i fem overordnede kategorier; fysisk handicap/langvarig sygdom; psykiske problemer; alkoholproblemer; problemer med stoffer; kriminalitet.

Der findes i flere tilfælde sammenhænge mellem problemer i familien og den unges udvikling inden for indikatorerne for fysisk og psykisk trivsel.

De unge har både ved indskrivning og udskrivning vurderet, om de ofte føler sig syge og om de generelt har et godt helbred. Der er en klar sammenhæng mellem den unges udvikling inden for disse to områder, og de problemer de unge har oplevet i deres familie.

De unge, der oplever psykiske problemer, problemer med alkohol eller stoffer i familien, profiterer af at være på den sikrede institution i forhold til helbredsspørgsmål.

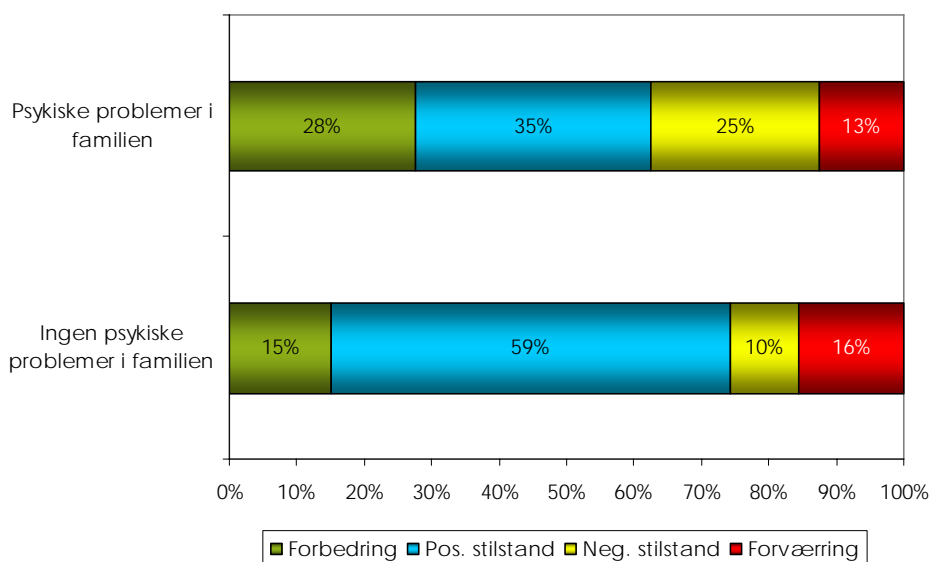
Ser man isoleret på de unge, som opnår en udvikling, oplever ca. 70 % af de unge, som kommer fra en familie, der har et af de beskrevne problemer, en forbedring i forhold til om de ofte føler sig syge, mens det for de unge, som ikke oplever den form for problem i familien kun er halvdelen, der oplever en forbedring.

Seks ud af ti unge, som ikke oplever den specifikke type af problem vurderer ved indskrivningen, at de aldrig føler sig syge. Den andel er kun tre-fire ud af ti for de unge, der kommer fra en familie med det specifikke problem.

De unges svar fordelt på problemer i familien illustreres i de følgende tre figurer.

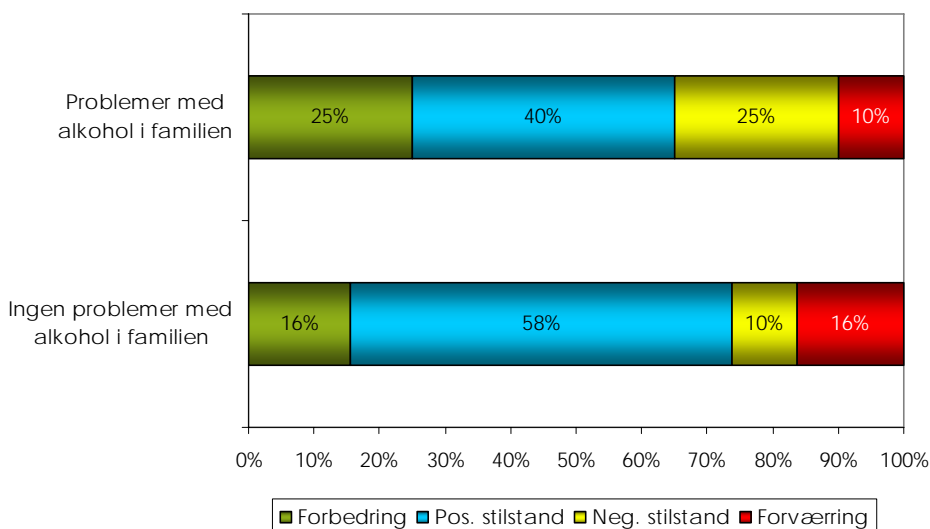
Figur 36

Den unge føler sig tit syg fordelt på psykiske problemer i familien.

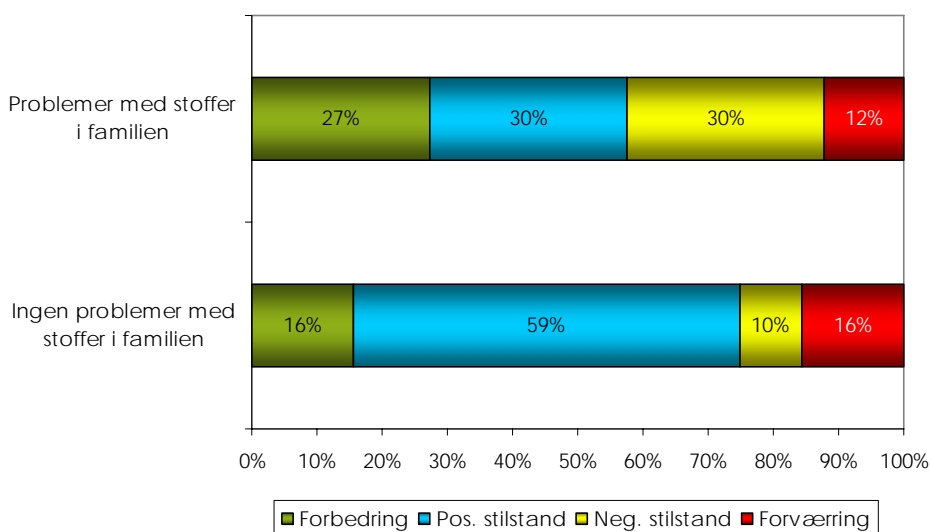
Figur 37

Den unge føler sig tit syg fordelt på problemer med alkohol i familien.

Figur 38

Den unge føler sig tit syg fordelt på problemer med stofmisbrug i familien.

Kigger man igen kun på de unge, som oplever en udvikling i, om de selv mener, at de har et godt helbred, er billedet meget lig ovenstående.

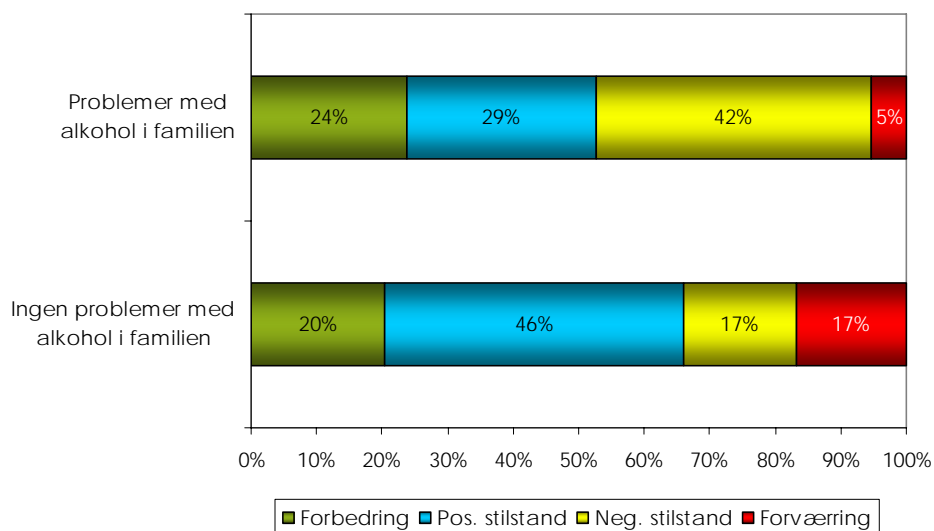
Når de unge bliver bedt om at vurdere, om de generelt har et godt helbred er det omkring 80 % af de unge, som oplever problemer med alkohol eller stoffer, der oplever en forbedring under opholdet på en sikret institution. For de unge, som ikke oplever denne form for problemer i familien, er det kun ca. 55 %, der oplever en forbedring.

Udvides billedet til også at inkludere de unge, som ikke oplever en udvikling, er der omkring fire ud af ti af de unge, hvor der er alkohol- eller stofproblemer i familien, der ikke udvikler sig og samtidig har en initial vurdering, der lægger op til, at en udvikling vil være ønskelig (negativ tilstand). For de unge, der ikke har alkohol- eller stofproblemer i familien er andelen af unge, der har en negativ tilstand, kun knap 20 %. Derimod er der omkring 45 % af disse unge som ved indskrivningen vurderer, at de i høj grad har et godt helbred. Se sammenhængen mellem de variable i nedenstående figurer.

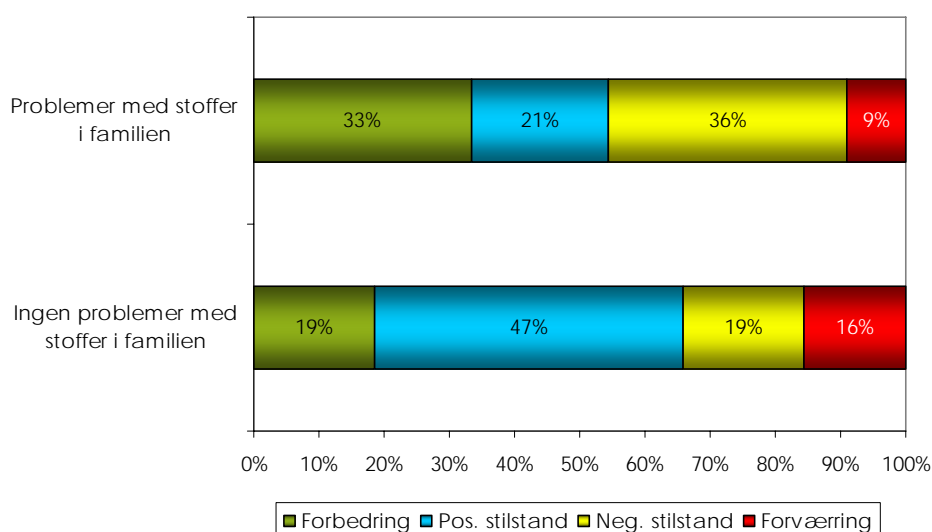
Figur 39

Udvikling i den unges vurdering af godt helbred fordelt på problemer med alkohol i familien.

Figur 40

Udvikling i den unges vurdering af godt helbred fordelt på problemer med stofmisbrug i familien.

Inden for de to SDQ-områder emotionelle problemer og hyperaktivitet er der også sammenhænge til problemer i den unges familie.

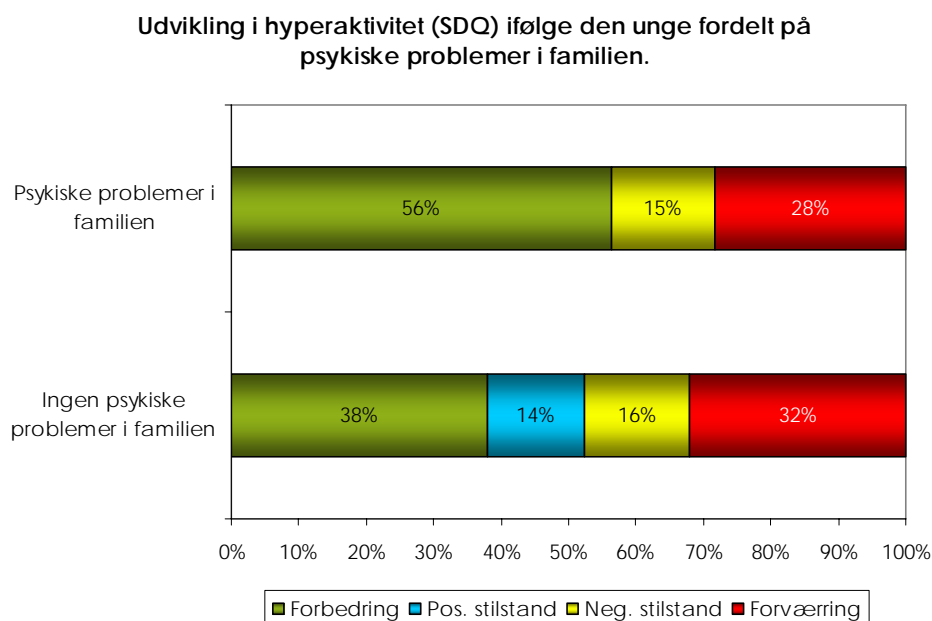
Der er ikke fundet nogen sammenhæng mellem kontaktpersonens vurdering af udviklingen i hyperaktivitet og problemer i den unges familie. Til gengæld er der fundet en enkelt sammenhæng mellem den unges egen vurdering af udvikling i hyperaktivitet og psykiske problemer i familien.

For de unge, der kommer fra en familie uden psykiske problemer, er der 14 %, der ligger i gruppen positiv tilstand¹⁹. Tilsvarende er der ingen af de unge, som kommer fra en familie med psykiske problemer, som ligger i gruppen med positiv tilstand.

Kigges der isoleret på de unge, der opnår en udvikling i enten negativ eller positiv retning, profiterer de unge, der kommer fra familier med psykiske problemer, i højere grad af anbringelsen. To tredjedele af de unge med psykiske problemer i familien oplever en forbedring inden for hyperaktivitet, mens andelen for de unge, der ikke har psykiske problemer i familien, er 54 %.

Figur 41

Rettes blikket mod udviklingen i de unges emotionelle problemer, er der fundet sammenhænge mellem kontaktpersonens vurdering af den unges udvikling inden for området og problemer af både fysisk og psykisk art i den unges familie.

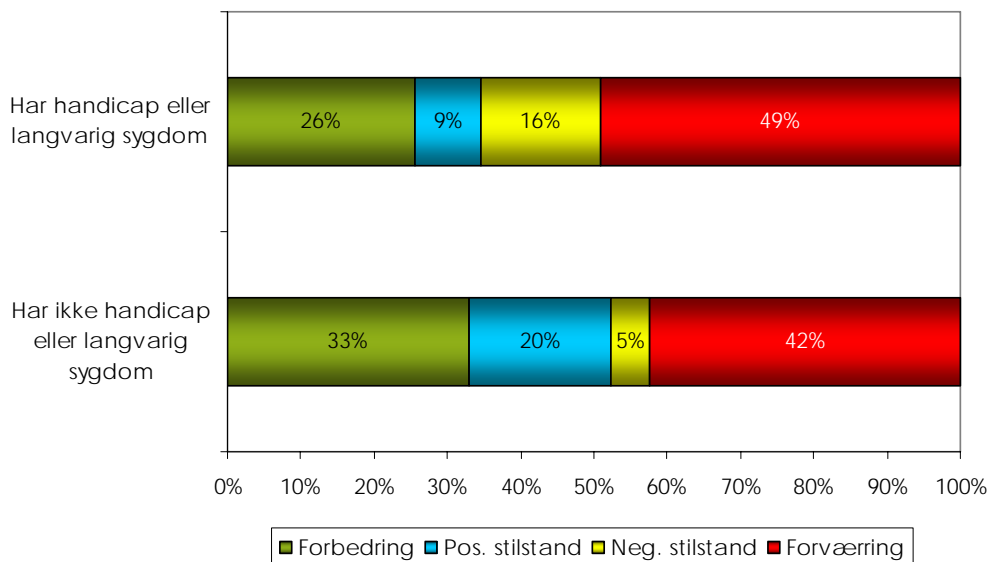
Det generelle billede er, at de emotionelle problemer for de unge, som kommer fra familier med fysisk handicap, langvarig sygdom eller psykiske problemer, oftere forværres end for de unge, som kommer fra familier, der ikke oplever disse problemer. Der er en markant større del af de unge uden denne form for problemer i familien, som ved anbringelsens start vurderes til ikke at have nogen emotionelle problemer. Se fordelingen af de unges udvikling inden for emotionelle problemer sammenholdt med fysiske handicaps/sygdom og psykiske problemer i nedenstående figur.

¹⁹ Positiv tilstand er betegnelsen for de unge, som ikke opnår en målbart udvikling, og som samtidigt ved indskrivningen havde en score på et niveau, hvor en positiv udvikling ikke er målbar mulig ud fra skalaen.

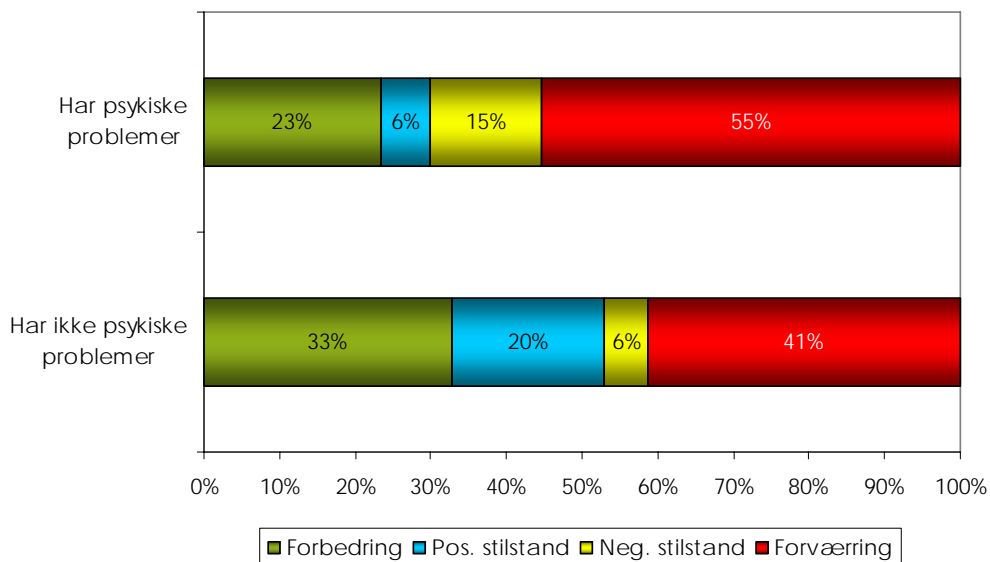
Figur 42

Udvikling i emotionelle problemer ifølge kontaktperson fordelt på problemer med handicap eller langvarig sygdom i familien.

Figur 43

Udvikling i emotionelle problemer ifølge kontaktperson fordelt på problemer med psykiske problemer i familien.

Der er ikke fundet nogen sammenhæng mellem den unges egen vurdering af emotionelle problemer og problemer i familien

Den unges reaktion på anbringelsen

Kontaktpersonen vurderer ved anbringelsens begyndelse, hvordan den unge har reageret på anbringelsen. Dette gøres ved besvarelse af fire spørgsmål:

- Har den unge vist tydelige tegn på modstand mod anbringelsen?
- Har den unge været god til at omstille sig til sin nye situation?

- Er den unge indforstået med anbringelsen?
- Har den unge reageret voldsomt følelsesmæssigt på anbringelsen?

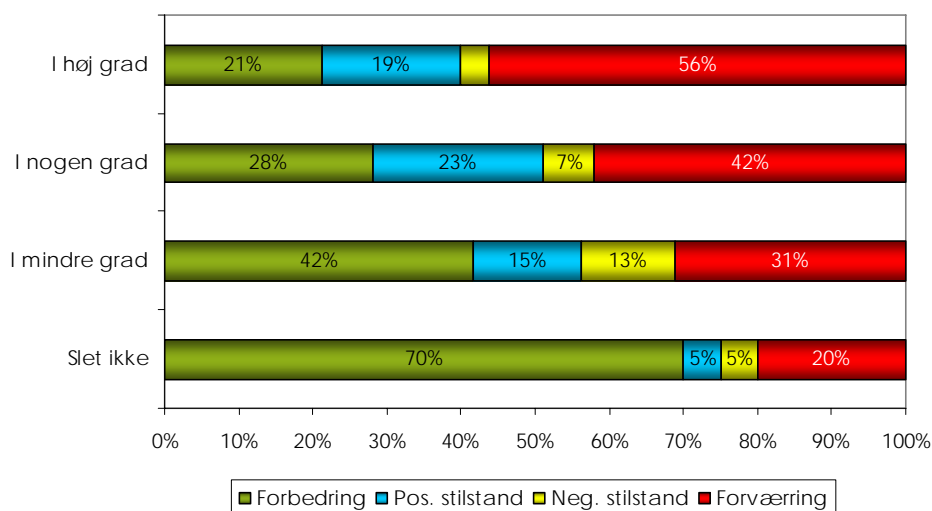
Der er en sammenhæng mellem, hvorvidt den unge er indforstået med anbringelsen fra starten og den unges egen vurdering af udvikling i emotionelle problemer. I jo mindre grad den unge er indforstået med anbringelsen, desto oftere forbedrer den unge sine emotionelle problemer mens han eller hun er på institutionen. Betragtes kun de unge, der udvikler sig, er det hele 77 % af de unge, der slet ikke er indforstået med anbringelsen, der opnår en forbedring, mens det kun er 27 % af de unge, der i høj grad er indforstået med anbringelsen, der forbedrer sig.

Der findes tilsvarende sammenhæng mellem kontaktpersonens vurdering af udviklingen af den unges emotionelle problemer og hvorvidt den unge har reageret voldsomt følelsesmæssigt på anbringelsen. De unge, der reagerer voldsomt følelsesmæssigt forbedrer sig oftere end de unge, der slet ikke har reageret følelsesmæssigt på anbringelsen.

Nedenstående figur viser fordelingen af udviklingen i emotionelle problemer vurderet af kontaktpersonen delt på, i hvor høj grad den unge hhv. er indforstået med anbringelse eller har reageret voldsomt følelsesmæssigt på anbringelsen.

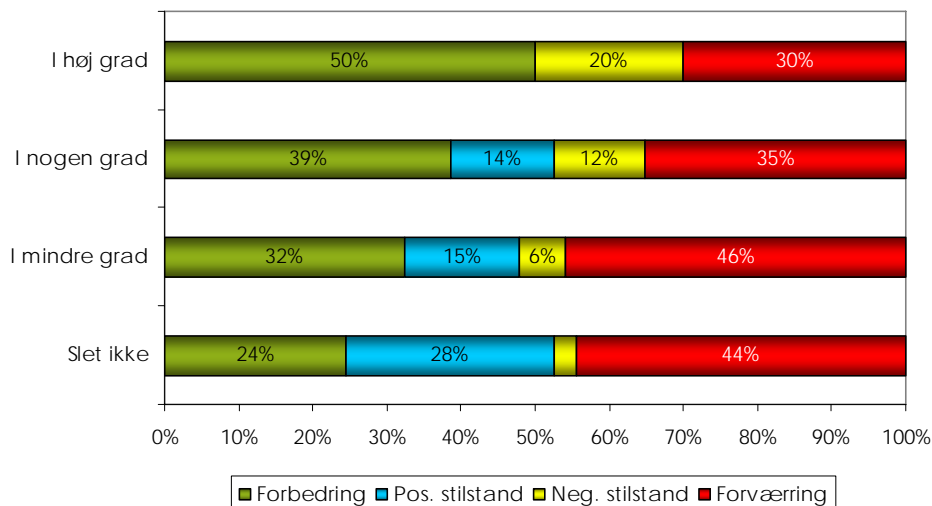
Figur 44

Udvikling i emotionelle problemer (SDQ) ifølge kontaktpædagog fordelt på hvor indforstået den unge var med anbringelsen ved indskrivning ifølge kontaktpersonen.

Figur 45

Udvikling i emotionelle problemer (SDQ) ifølge kontaktpædagog fordelt på hvorvidt den unge reagerede voldsomt følelsesmæssigt på anbringelsen ifølge kontaktpersonen.

Tidligere skolegang

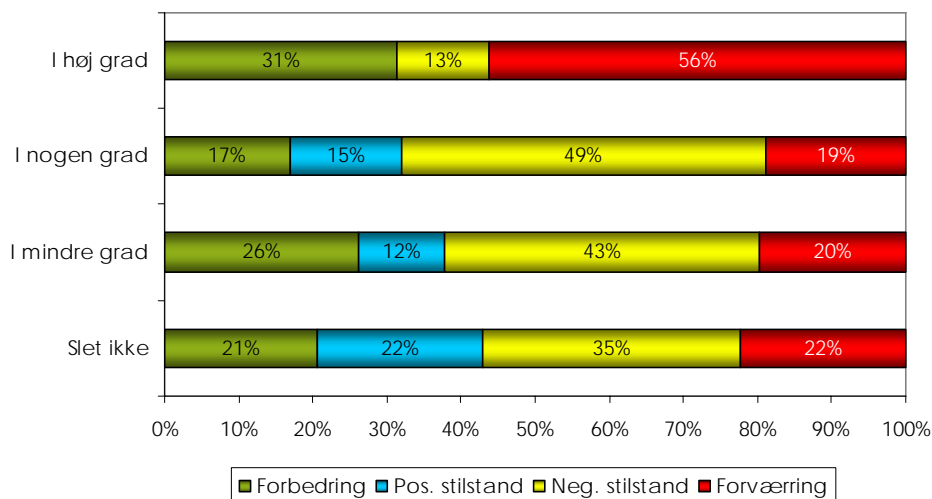
Indikatorerne, der giver et billede af de unges fysiske og psykiske trivsel er testet for sammenhænge med de unges tidligere skoleoplevelser. Den eneste indikator, som har en signifikant sammenhæng til de tidligere skoleoplevelser, er den unges egen vurdering af udvikling i om han/hun sover godt om natten. De unge, der beskriver, at de i høj grad havde konflikter med de andre elever i forbindelse med skolegangen inden de kom på institutionen, er overrepræsenteret både i gruppen af unge, der oplever en forbedring i søvnen og i gruppen, der oplever en forværring.

Ingen af de unge, der i høj grad har haft konflikter i tidligere skoleforløb, har tilkendegivet, at de i høj grad sover godt ved anbringelsens start og kun få af dem har en negativ stilstand. Således er det kun 13 % af disse unge, der ikke udvikler sig i enten negativ eller positiv retning, mens mellem 35 % og 49 % af de unge slet ikke eller kun i mindre eller nogen grad har haft konflikter med andre elever. Nedenstående figur illustrerer beskrivelsen. Bemærk at der ikke er en lineær sammenhæng mellem de to variable, men blot en forskel mellem grupperne.

Figur 46

Udvikling i den unges vurdering af om de sover godt fordelt på hvorvidt den unge ofte havde konflikter med andre elever ved tidligere skolegang.

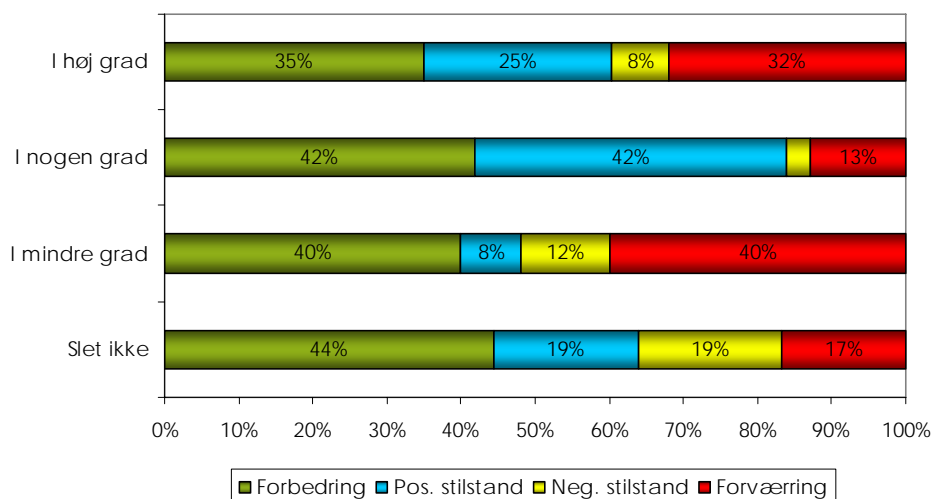
Forhold til og støtte fra familie

I analysen er der undersøgt, om de unges forhold til deres familier og den støtte, som de unge har modtaget under anbringelsen, har en betydning for, hvordan de unge udvikles inden for området fysisk og psykisk trivsel.

Det eneste forhold, der har signifikant betydning for udviklingen af den unges emotionelle problemer, vurderet af den unge selv, er forholdet til far ved indskrivning. Der er en større andel af unge, der ikke har et godt forhold til deres far, der forbedrer deres emotionelle problemer end de unge som i højere grad har et godt forhold til deres far. Det betyder dog ikke, at der er en klar lineær sammenhæng mellem udviklingen og forholdet til deres far, da det ikke er muligt at konkludere tilsvarende i forhold til den gruppe af unge, der oplever en forværring af emotionelle problemer. Se nedenstående figur.

Figur 47

Udvikling i emotionelle problemer (SDQ) ifølge den unge fordelt på i hvor høj grad den unge har et godt forhold til sin far ved indskrivningen.

Sammenfatning for fysisk og psykisk trivsel

Resultater i forhold området Fysisk og psykisk trivsel indsamles lige som området social adfærd og sociale ressourcer via spørgsmål fra SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire) suppleret med spørgsmål udarbejdet på baggrund af programteorien. Der måles således på følgende indikatorer:

- Den unges emotionelle problemer (SDQ)
- Den unges hyperaktivitet (SDQ)
- Den unges egen vurdering af helbred
- Den unges vurdering af om han/hun ofte føler sig syg
- Den unges vurdering af om han/hun sover godt om natten

Inden for de to SDQ-områder beregnes en totalscore for den unge. Denne totalscore anvendes til at inddele de unge i tre grupper, der indikerer om de unge ligger hhv. inden for normalområdet, i grænseområdet eller uden for normalområdet.

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Dernæst ses på, hvordan gruppen af de unge har udviklet sig inden for de fem indikatorer. Endelig beskrives signifikante sammenhænge.

De unges situation ved indskrivning ift. normalområdet, grænseområdet og uden for grænseområdet samt de unges egen vurdering af helbred, sygdom og søvn

- Der er færre unge, der selv vurderer, at de ligger uden for normalområdet i forhold til emotionelle problemer (SDQ) ved indskrivning i 2012, end der var i 2010.
- De fleste af de unge (90 %) vurderer selv, at de ligger inden for normalområdet med hensyn til emotionelle problemer ved indskrivning. Ifølge kontaktpersonens vurdering er der ikke den store forskel på de unge i 2010 og 2012 med hensyn til emotionelle problemer ved indskrivning.
- I forhold til de unges hyperaktivitet (SDQ), er der færre unge, der selv placerer sig uden for normalen i 2012, end tilfældet var i 2010, hvorimod kontaktpersonen mener at færre af de unge er inden for normalområdet i 2012 end i 2010.
- De unge vurderer selv generelt, at de har et godt helbred – 92 % af de unge svarer i høj grad eller nogen grad til spørgsmålet. Det er samme niveau som i 2010. Kun få unge føler sig ofte syge ved indskrivningen – 11 % af de unge svarer i høj grad eller nogen grad.

Tendenser i forhold til forbedring, stilstand eller forværring

- De unges udvikling inden for emotionelle problemer vurderet af kontaktpersonen ser værre ud i 2012 end den gjorde i 2010. Der var flere unge, der ifølge kontaktpersonen forbedrede deres emotionelle problemer i 2010 end i 2012. Derimod er der ikke forskel mellem, hvordan de unge selv vurderede deres udvikling i 2010, og hvordan de unge i 2012 vurderer udviklingen inden for emotio-

nelle problemer. Flere unge svarer mere positivt på spørgsmålet vedr. generelt godt helbred ved udskrivningen end ved indskrivningen i 2012 i forhold til 2010.

- De unge, der ifølge kontaktpersonen er uden for normalområdet ved indskrivning i forhold til emotionelle problemer forbedrer oftere deres emotionelle problemer under anbringelsen end de unge, der af kontaktpersonen, placeres inden for normalområdet.
- I forhold til de unges hyperaktivitet er det oftest de unge, der ligger uden for normalområdet ved indskrivning, der forbedres. Dette gælder både når det er kontaktpersonen og den unge selv, der vurderer udviklingen.

Auditpanelet bemærker på baggrund af kontaktpersonernes vurderinger, at resultaterne underbygger den tendens der kendetegner den generelle udvikling på området, at ungegruppen gradvist er blevet "tungere" og "sværere". Samme tendens afspejles ikke i de unges egne vurderinger, som i høj grad vurderer deres trivsel mere positivt end kontaktpersonerne. Panelet reflekterer over de unges positive vurderinger af deres helbred, set i forhold til den ofte relativt "usunde livsstil", en stor del af de anbragte unge har, samt betydningen af det at være ung og opleve sig selv som "usårlig". Det afspejles således igen tydeligt i resultaterne, at opfattelsen af, hvad der er "normalt" og "sundt" vurderes forskelligt af de unge og kontaktpersonerne.

I forhold til tendensen til at unge uden for normalområdet oftere forbedrer deres trivsel end unge inden for normalområdet, henviser panelet igen til, at disse unge ofte har et relativt større udviklingspotentiale end de unge inden for normalområdet. Det pointeres særligt, at en stor del af disse unge ofte profiterer af de faste og tydelige rammer og strukturer, som kendetegner hverdagen på en sikret institution.

Sammenhænge mellem den modtagne indsats i forhold til den unges eventuelle psykiske og psykiatriske problemer og udviklingen i emotionelle problemer

- De unge, der får en indsats i forhold til eventuelle psykiske eller psykiatriske problemstillinger, forværrer oftere deres emotionelle problemer ifølge kontaktpersonen i forhold til de unge, der ikke modtager indsatser inden for dette område.

Auditpanelet påpeger en grundlæggende faktor, som har betydning for dette tilsyneladende negative resultat, nemlig den proces, der sættes i gang hos den unge (og kontaktpersonen/behandleren), når der rettes direkte fokus på den unges emotionelle problemer. Panelet beskriver, hvordan den unges (og kontaktpersonens/behandlerens) bevidsthed om den unges problemer vokser i takt med at problemerne afdækkes. Den unge som måske i lang tid har evnet at lægge låg på problemerne, kan opleve sig overvældet, når der tages hul på at tale om det, og derfor kan den indsats som institutionen tilbyder i mange tilfælde, opleves som en forværring fra den unges perspektiv.

Sammenhænge mellem problemer i den unges familie (fysisk handicap/langvarig sygdom, psykiske problemer, alkohol- og stofmisbrug) og den unges psykiske og fysiske trivsel

- Unge, der kommer fra familier med psykiske problemer oplever selv i højere grad en forbedring af deres hyperaktivitet end unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer.
- Unge, der kommer fra familier med enten psykiske problemer eller fysisk handicap/langvarig sygdom forværrer oftere deres emotionelle problemer ifølge kontaktpersonen under anbringelsen på en sikret institution end unge, der kommer fra familier uden disse former for problemer.
- I forhold til de unges egen vurdering af om de ofte føler sig syge og vurdering af generelt godt helbred, så er det oftere de unge, der kommer fra familier med enten psykiske problemer, alkoholproblemer eller stofproblemer, der profiterer af opholdet.

Panelet henviser igen til deres erfaring med, at de unge generelt, men især unge der har problemer med hyperaktivitet, profiterer af de faste rammer og strukturer som en sikret institution indbefatter. Desuden henvises til auditpanelets erfaring med at mange unge, der kommer fra familier med problemer oplever anbringelsen som et fristed eller "helle".

Sammenhænge mellem den unges grad af indforståethed med anbringelsen ved indskrivning og udvikling i emotionelle problemer

- De unge, der fra start i mindre grad eller slet ikke er indforstået med anbringelsen, og de unge, der reagerer voldsomt følelsesmæssigt på anbringelsen, forbedrer oftere deres emotionelle problemer ifølge kontaktpersonen end de unge, der er indforstået med anbringelsen eller slet ikke reagerer på anbringelsen.

Auditpanelet drøftede en række problemstillinger som forskellige bud på forklaringer af denne sammenhæng, men vurderer, at det ikke er muligt at nå frem til en entydig tolkning af resultatet. Det blev bl.a. drøftet, at der kan være vanskeligt at vide om den unges tydelige og emotionelt negative reaktion på anbringelsen er en naturlig angstreaktion på usikkerheden i den nye situation, eller tegn på deciderede emotionelle problemer hos den unge. Ligeledes kan det være vanskeligt at vide om den unge faktisk har udviklet sig i forhold til emotionelle problemer, eller om den unge er blevet mere afbalanceret fordi han/hun er faldet mere til og er blevet mere tryk. I forlængelse heraf, blev der pointeret, at der kan være grund til at rette opmærksomheden særligt mod de unge, der ikke reagerer tydeligt på anbringelsen. Det blev endelig pointeret, at en del af de unge, som er indforstået med anbringelsen kan være unge, der er langt i deres kriminelle løbebane og mindre påvirkelige af anbringelsen og de indsatser, som de modtager.

6.4. Faglige kvalifikationer

Anbragte unge klarer sig ofte dårligere i skolen og senere uddannelsesmæssigt og på arbejdsmarkedet²⁰. Blandt forklaringerne på dette mønster fremhæves blandt andet, at de unge har dårlige erfaringer med skolen forud for anbringelsen, herunder dårlige erfaringer med pjækkeri og mobning²¹ (Møller & Søbjerg, 2009: 22).

Det er relevant at undersøge de unges faglige kvalifikationer via SIP-sikret. Som indikatorer benyttes den unges tidligere skoleoplevelser og beskæftigelse forud for anbringelsen til at give os et billede af de unge ved opholdets start. Den unges skolemæssige og værkstedsmæssige deltagelse og indsats fortæller os sammen med den unges intentioner for tiden efter opholdet om den unges situation ved udskrivning.

Hvordan måles de unges faglige kvalifikationer?

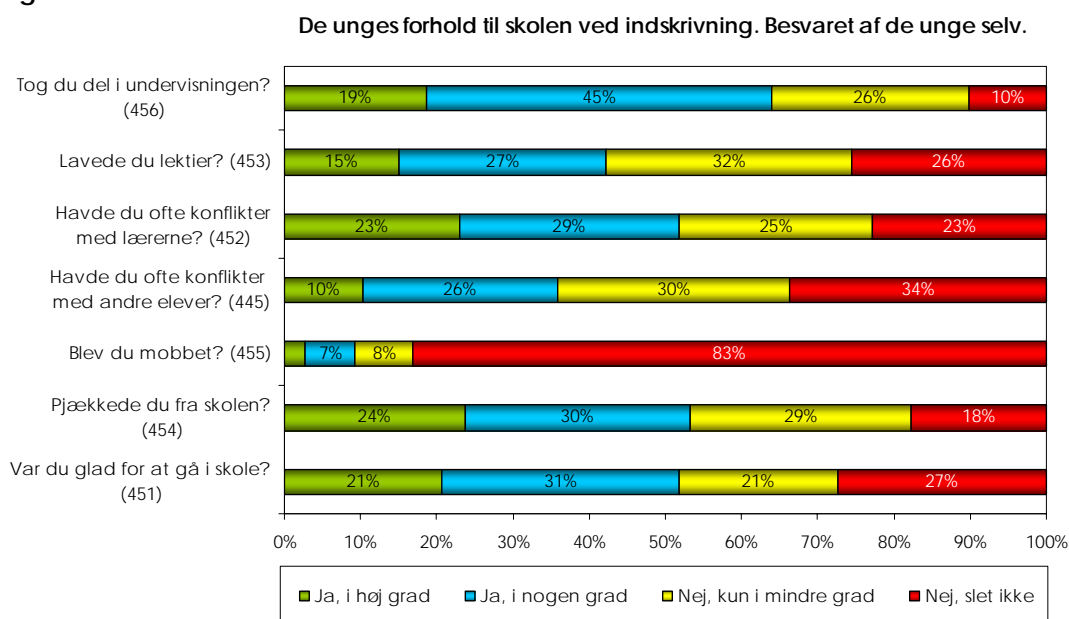
Der er flere indikatorer, der beskriver den unges faglige kvalifikationer:

- De unges eget indtryk af opnået forbedring inden for en række fag
- Lærerens vurdering af de unges faglige niveau ved ind- og udskrivning inden for en række fag
- Den unges deltagelse i værkstedsfag
- Den unge har opnået særlig interesse i et værkstedsfag
- Den unges gennemførelse af afgangsprøve
- Den unges intension om job, skolegang eller uddannelse efter udskrivning

De unges situation ved indskrivning inden for faglige kvalifikationer

I indskrivningsskemaet spørges de unge vedrørende deres tidligere erfaringer med skole. I nedenstående figur ses de unges erfaringer med skolegang inden de blev anbragt på institutionen.

Figur 48

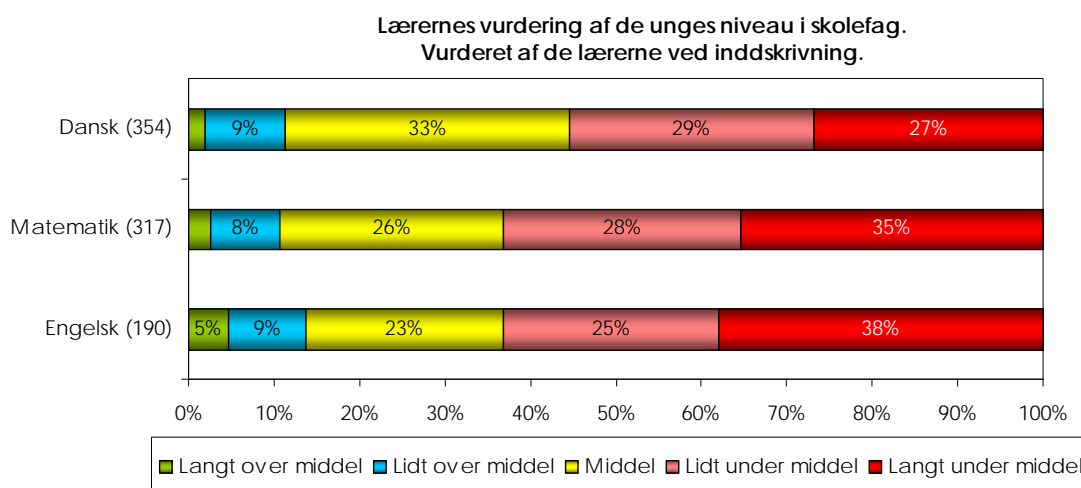

²⁰ Nissen 2007

²¹ Egelund og Hestbæk 2003, s. 133

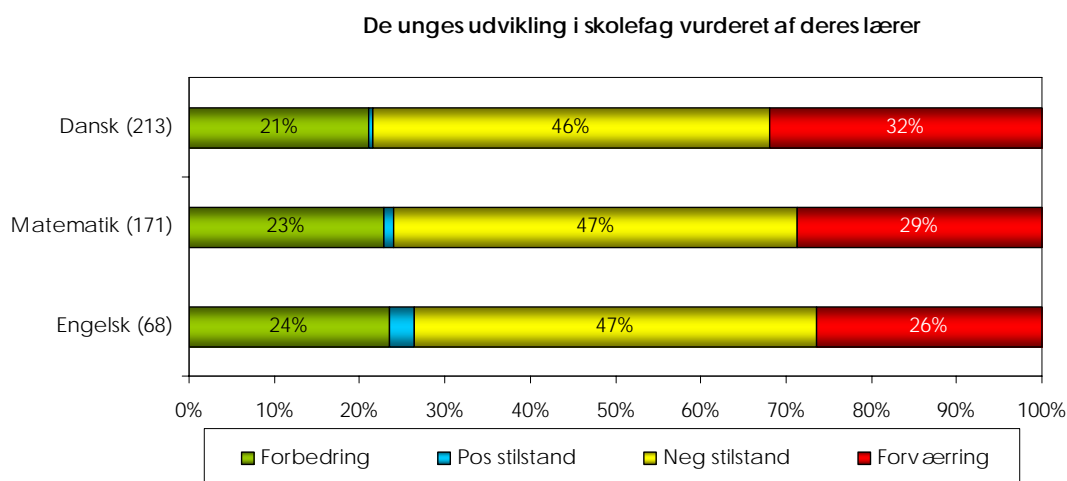
Lærerne vurderer de unges faglige niveau ved indskrivningen inden for fagene dansk, matematik og engelsk i forhold til, hvad der er et forventeligt niveau for den unges alderstrin.

Figur 49

De unges udvikling inden for faglige kvalifikationer

Figur 50

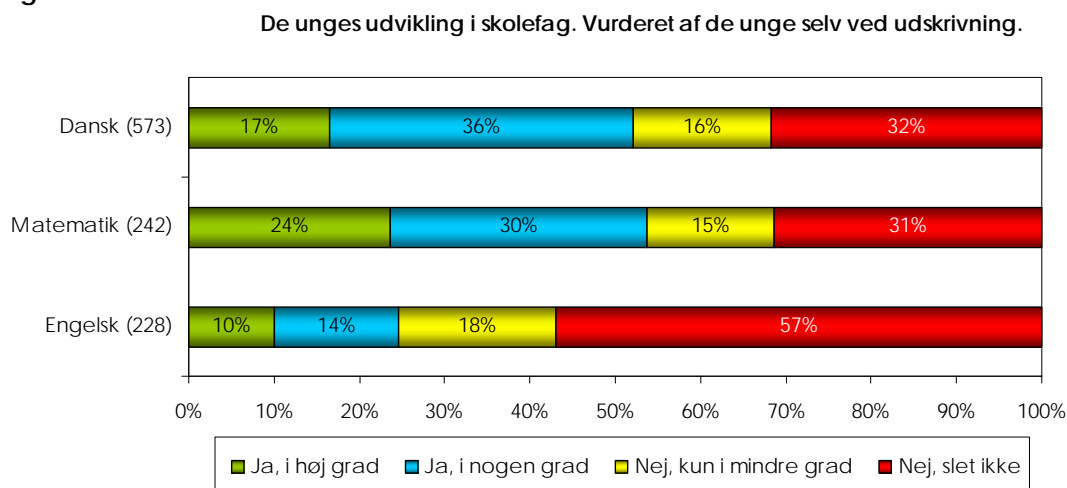
I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 indgik der ikke spørgsmål, hvor læreren vurderede den unges faglige niveau.

De unge vurderer ved udskrivningen, hvorvidt de selv mener, at de har forbedret sig inden for fagene dansk, matematik og engelsk. Denne besvarelse er således subjektivt vurderet af den unge selv i forbindelse med deres oplevelser inden for skolefag.

Figur 51

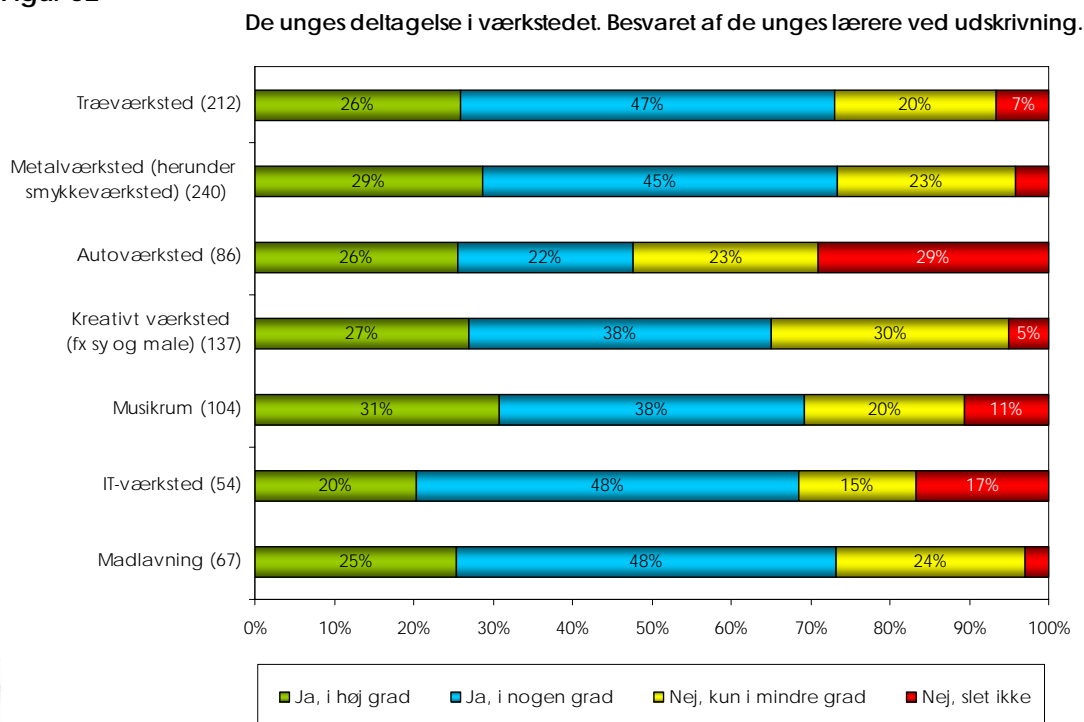

I SIP-sikret rapporten fra 2010 vurderede 27 % af de unge, at de i høj grad havde forbedret sig i faget dansk. 31 % mente at de i høj grad var blevet bedre til matematik, mens 14 % i høj grad havde oplevet en forbedring inden for faget engelsk under opholdet. I den mere negative del af skalaen havde 26 % af de unge slet ikke forbedret sig inden for dansk, 25 % mente slet ikke, at de havde forbedret sig i matematik og hele 49 % af de unge i 2010 oplevede slet ikke, at deres engelskkundskaber blev forbedret under deres ophold på institutionen.

Alt i alt er de unge mere negative i deres vurdering af forbedringer inden for skolefag i denne rapport i forhold til vurderingerne i rapporten i 2010.

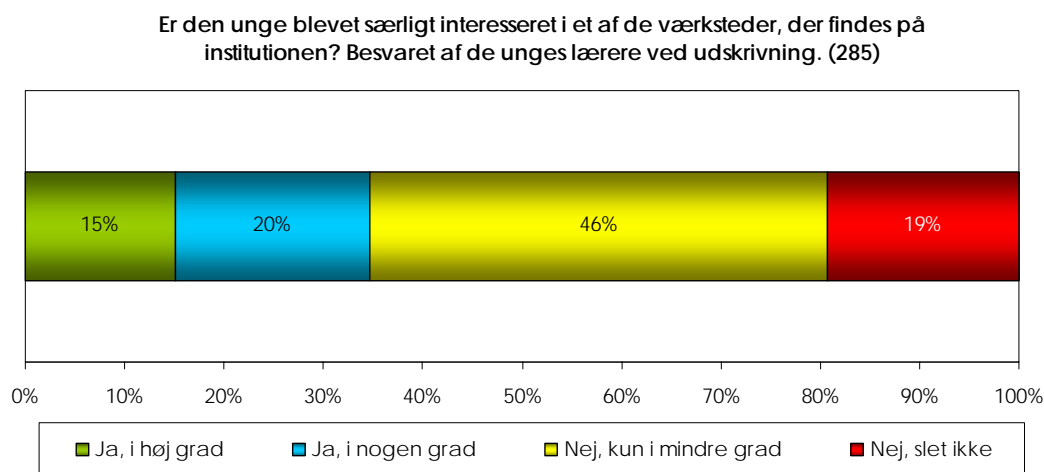
Neden stående figur viser faglærerens vurdering af, den unges deltagelse i værkstedsfag.

Figur 52

Figuren herunder viser faglærerens vurdering af, hvorvidt den unge har fået særlig interesse for ét eller flere værkstedsfag på institutionen.

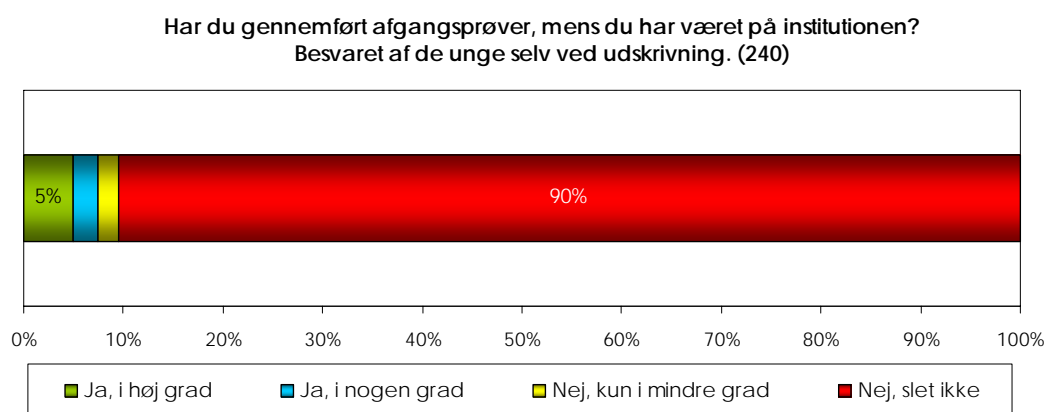
Figur 53

I SIP-sikret rapporten fra 2010 vurderede faglærerne de enkelte unges særlige interesse i hvert enkelt værkstedsfag, og hvis man lægger disse angivelser sammen var der 18 % af de unge, som faglærerne vurderede i høj grad havde fundet særlig interesse inden for værkstedsfag. Det skal dog bemærkes, at den unge i opgørelsen fra 2010 kan have fundet særlig interesse for mere end ét værksted og derfor vil indgå to gange. En direkte sammenligning skal man derfor være forsigtig med.

Nedenstående figur viser i hvor høj grad den unge har gennemført afgangsprøver under anbringelsen.

Figur 54

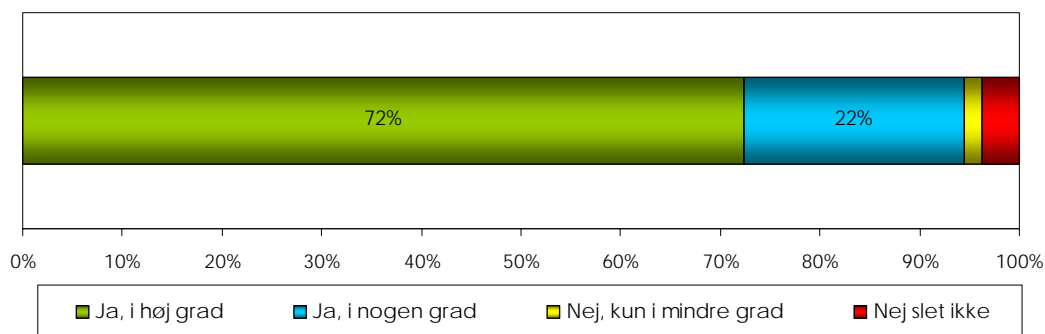

I 2010 var det læreren, der svarede på hvorvidt den unge har gennemført en afgangsprøve under anbringelsen. Lærerne svarede i 2010, at 97 % af de unge ikke havde gennemført afgangsprøver under anbringelsen.

Figur 55

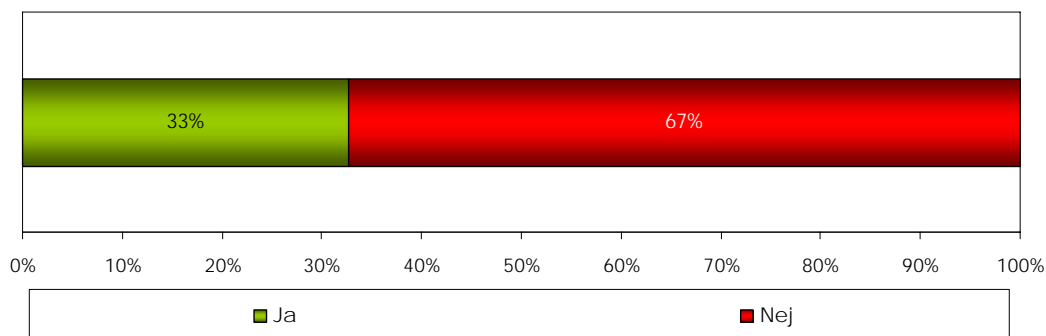
Har du lyst til at finde et job eller få en uddannelse, når du forlader institutionen?
 Besvaret af de unge selv ved udskrivning. (272)

De unge er i denne rapport positive omkring deres ønsker for fremtiden mht. job og uddannelse, hvilket også var tilfældet for de unge, der indgik i SIP-sikret-landsrapporten i 2010.

Figur 56

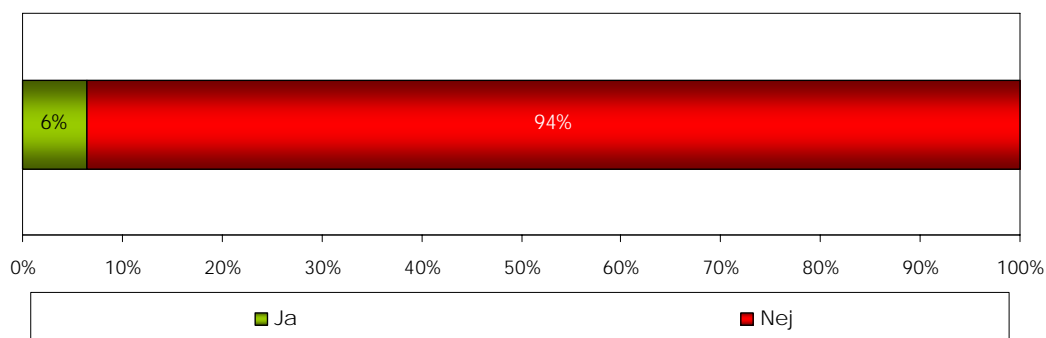
Er den unge tilmeldt/påbegyndt en uddannelse efter anbringelsen? Besvaret af de unges lærere ved udskrivning. (278)

SIP-sikret rapporten fra 2010 viser at 35 % af de unge, der indgik i den rapport var tilmeldt eller påbegyndt en uddannelse efter udskrivningen.

Figur 57

Har den unge fået tilsagn om/påbegyndt et job/læreplads? Besvaret af de unges lærere ved udskrivning. (262)

Spørgsmålet vedr. job eller læreplads indgik ikke i SIP-sikret rapporten fra 2010 og kan derfor ikke sammenlignes.

Hvad påvirker de unges udvikling inden for faglige kvalifikationer?

I programteorien henvises til en række af faktorer, som kan have en indflydelse på den unges faglige kvalifikationer under et ophold på en sikret institution. Herunder den unges tidligere skolegang, indsatser, der er givet inden for skolegang og værksted, problemer i den unges familie, misbrugsproblematikker osv. I dette afsnit analyseres og beskrives de signifikante sammenhænge, der er fundet i data.

Der er på de sikrede institutioner forskel på, hvorledes undervisningen indgår i den unges hverdag. På nogle institutioner lægges der vægt på, at den unge er selvbestemmende i forhold til deres skolegang og værkstedsdeltagelse – hvor meget og hvor ofte de unge ønsker at deltage i undervisningen. På andre institutioner indgår undervisning, som en helt fast obligatorisk del af de unges hverdag og der stilles forventninger til de unges deltagelse i undervisningen både på værksteder og i skolen.

Derudover er der forskel på de fysiske rammer, hvori undervisningen i skolen eller på værkstederne foregår.

Forskellen mellem institutionerne skinner igennem, når den unge selv vurderer sin fremgang inden for fagene dansk og matematik ved udskrivningen fra institutionen, samt når faglæreren vurderer om den unge har fået en særlig interesse i ét eller flere værkstedsfag.

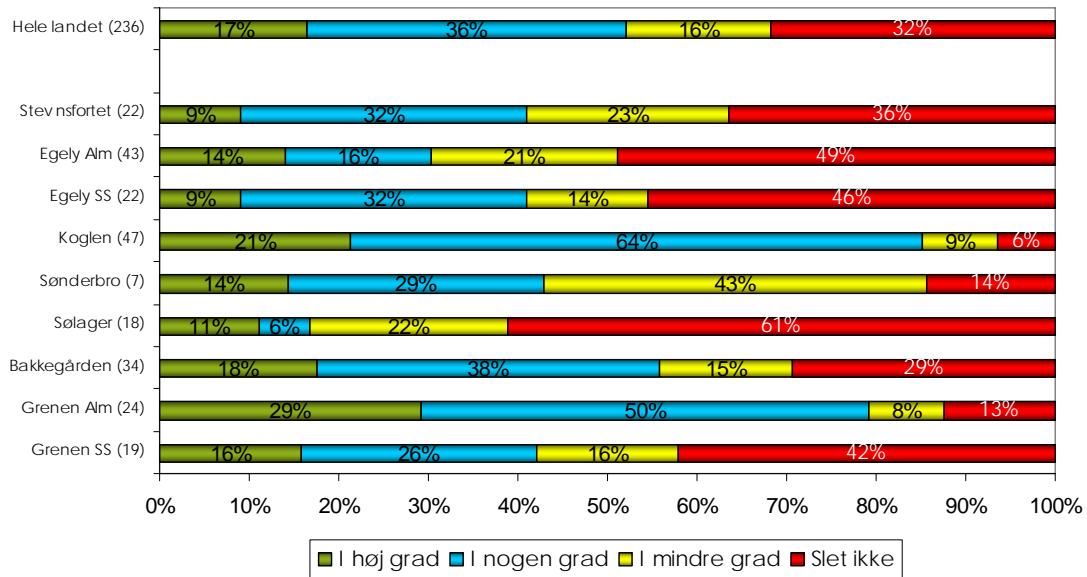
Der er signifikant forskel på, hvordan de unge selv vurderer deres forbedring inden for specielt dansk og matematik alt efter hvilken institution, de unge har været indskrevet på.

Figur 53 viser forskelle mellem institutionerne i forhold til den unges vurdering af deres forbedring i dansk, mens figur 54 illustrerer forskellene i den unges vurdering af forbedringen i matematik.

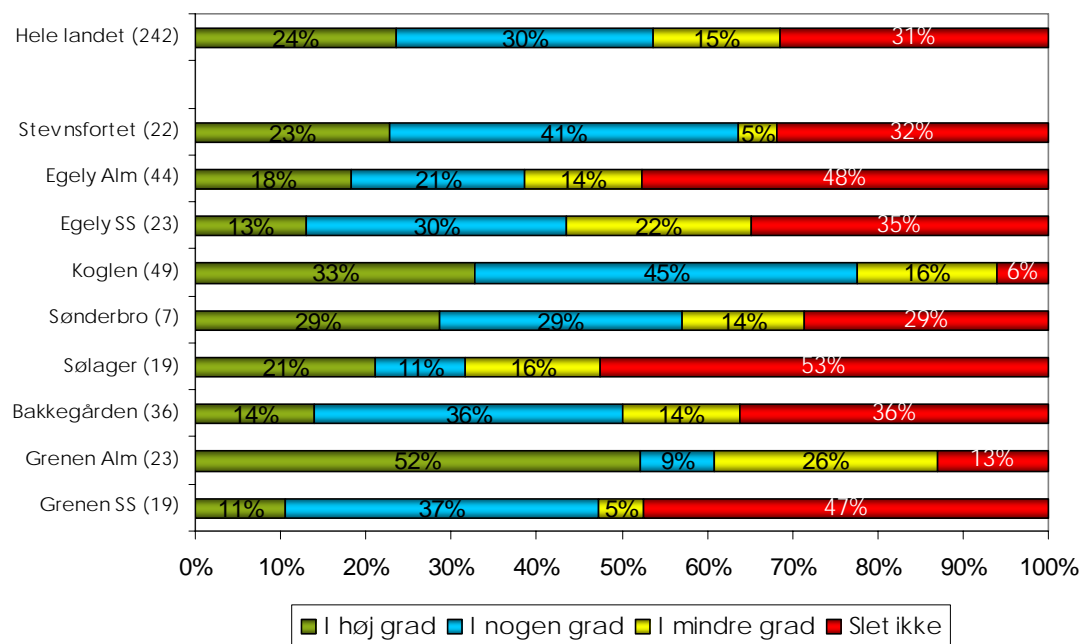
Figur 58

De unges vurdering af forbedring i faget dansk fordelt på institution.

Figur 59

De unges vurdering af forbedring i faget matematik fordelt på institution.

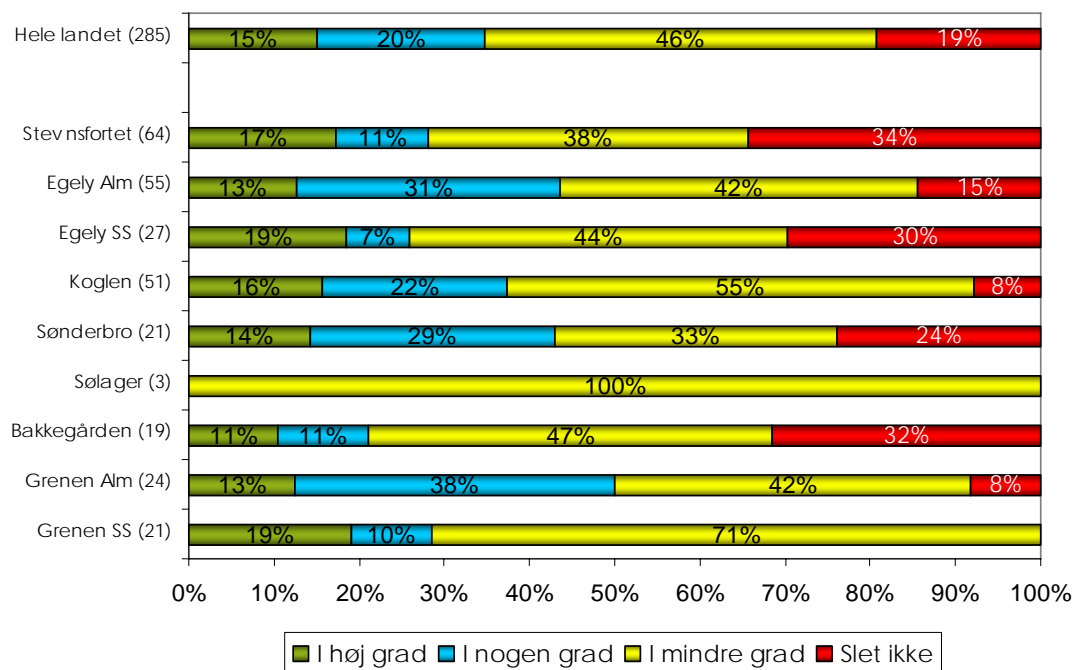

Nedenstående figur viser faglærerens indtryk af, om den unge har fået særlig interesse for et af værkstederne på institutionen fordelt på institutionerne.

Figur 60

Er den unge blevet særligt interesseret i et af værkstederne på institutionen fordelt på institution.

Der er ikke fundet andre signifikante forskelle mellem institutionerne inden for indikatorerne under området faglige kvalifikationer.

Indsatser

Der findes ingen signifikante sammenhænge mellem om de unge modtager indsatser i forhold til skole- og værkstedsdeltagelse, og de indikatorer, der er for de faglige kvalifikationer. Der er 85 % af de unge²², der er gennemført indsatser for i forhold til skole- og værkstedsdeltagelse.

Tidligere skolegang

De unge på en sikret institution har ofte en noget fragmenteret skolegang bag sig og ofte har de unge ikke de bedste erfaringer med fra den tidligere skolegang. Ved indskrivningen spørges den unge til deres erfaringer fra tidligere skolegang bl.a. i forhold til om de deltog i undervisningen, havde konflikter med lærere eller andre elever og om de lavede deres lektier.

Der er flere af de spørgsmål, som drejer sig om den unges tidligere skolegang, hvor der findes en signifikant sammenhæng til de enkelte indikatorer inden for området faglige kvalifikationer.

Der findes en signifikant sammenhæng mellem den unges vurdering af egen forbedring inden for faget engelsk og på i hvor høj grad den unge har haft konflikter med lærerne ved tidligere skolegang. Der er næsten syv ud af ti af de unge, der i høj grad

²²Spørgsmålet er besvaret for 421 af de unge, dvs. 52 % af de unge, der indgår i data. Det er i forhold til disse unge, at procentsatsen er beregnet.

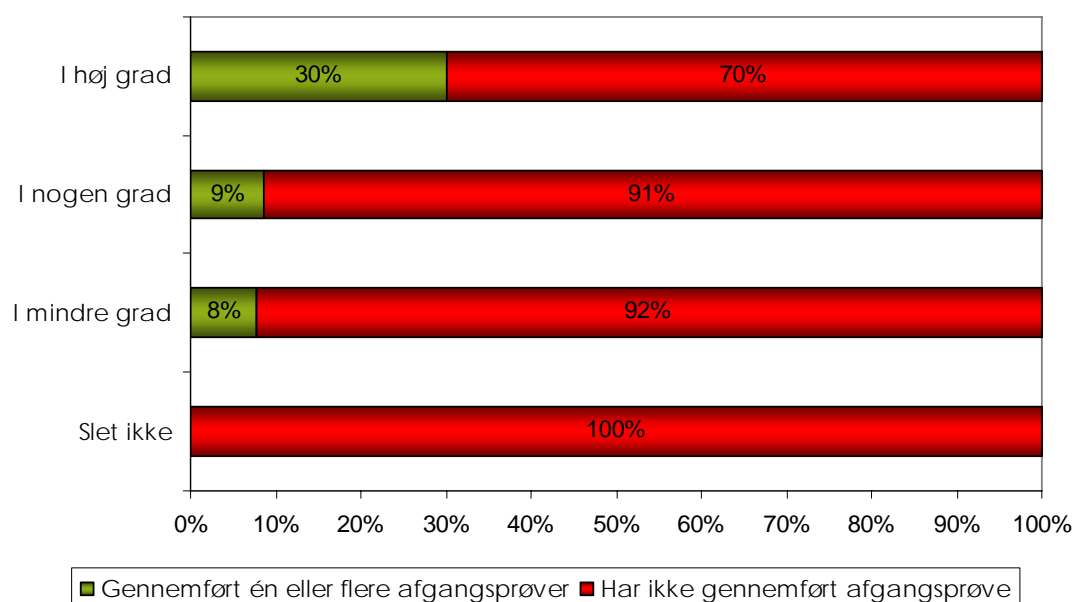
havde konflikter med lærere ved tidligere skolegang, som slet ikke mener, at de har forbedret sig i engelsk, mens denne andel kun er fire ud af ti unge, der slet ikke oplevede konflikter med lærerne. Tilsvarende er det kun 5 % af de unge, der i høj grad havde konflikter med lærerne, som mener, at de i høj grad har forbedret deres engelskkundskaber på institutionen. Der er ikke en klar lineær sammenhæng mellem de to variable, men der er en signifikant forskel på hvordan de unge, der slet ikke, i mindre grad, i nogen grad eller i høj grad har haft konflikter med lærerne, vurderer deres forbedring inden for faget engelsk.

Når den unge vurderer sin egen forbedring inden for faget engelsk og hvorvidt de inden anbringelsen tog del i undervisningen, er der ikke en fuldstændig klar lineær sammenhæng, men der tegner sig et klart billede af, at de unge, der slet ikke tidligere har deltaget i undervisning, er overrepræsenteret i gruppen af unge, der slet ikke mener at de har forbedret sig inden for engelsk.

Der findes en markant forskel mellem de unge, der slet ikke har deltaget i undervisning inden anbringelsen og de unge, der i høj grad har deltaget, når det kommer til, hvorvidt de unge har gennemført en afgangsprøve, mens de har været på institutionen. Der er ingen af de unge, som ikke deltog i undervisningen, der har taget en afgangsprøve, mens de har været på institutionen, mens 30 % af de unge, som i høj grad har deltaget i tidligere undervisning, har gennemført afgangsprøve.

Figur 61

Har den unge gennemført en afgangsprøve fordelt på hvorvidt den unge tog del i undervisningen ved tidligere skolegang

En af de ting, der karakteriserer de unge, som tager en afgangsprøve på en sikret institution, er at de slet ikke eller kun i mindre grad pjækkede fra den tidligere skole. Det er næsten en fjerdedel af de unge, som slet ikke har pjækket fra tidligere skole, der tager en afgangsprøve, mens kun knap én ud af ti af de unge, som i høj grad pjækkede, bliver udskrevet fra institutionen med en afgangsprøve.

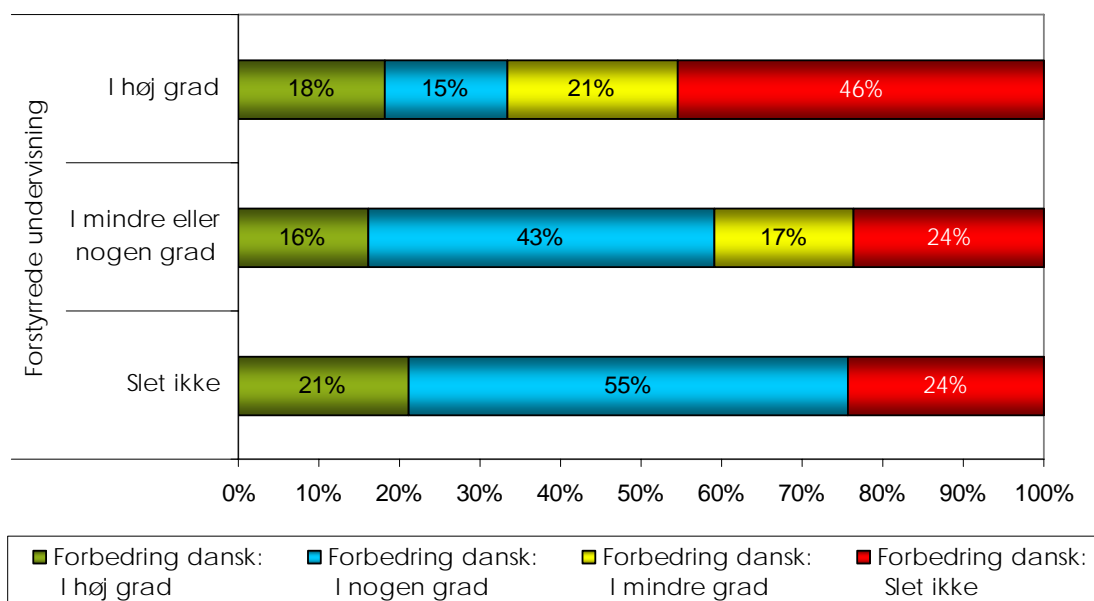

En anden sammenhæng som findes mellem hvorvidt den unge har taget en afgangsprøve og den unges tidligere skoleerfaringer, er sammenhængen mellem om den unge har oplevet konflikter med de andre elever ved skolegangen inden anbringelsen og afgangsprøve. Næsten to tredjedele af de unge, som tager en afgangsprøve har slet ikke oplevet at have konflikter med andre elever på tidligere skole, mens kun 6 % af de unge, som i høj grad har haft konflikter med andre elever, tager en afgangsprøve fra en sikret institution.

De unges egen vurdering af deres forbedring inden for faget dansk hænger sammen med i hvor høj grad de unge forstyrrede undervisningen inden anbringelsen. De unge, som slet ikke forstyrrede undervisningen fordeler sig således, at 76 % af dem mener, at de i nogen eller høj grad har forbedret deres kundskaber i dansk. Til sammenligning er det kun en tredjedel af de unge, som i høj grad forstyrrede undervisningen, som mener, at de i nogen eller høj grad har forbedret sig i dansk. Sammenhængen er ikke helt lineær i den forstand, at det kan konkluderes at i jo højere grad en ung forstyrrede undervisningen, desto mindre forbedring vil den unge opleve inden for dansk. Hvis midtergrupperne betragtes, dvs. de unge, der har svaret at de i mindre eller nogen grad har forstyrret undervisningen, ses at de unge, der i nogen grad forstyrrede undervisningen i højere grad oplever en forbedring end de unge, som i mindre grad forstyrrede undervisningen. Men hvis vi slår disse to kategorier sammen viser der sig et billede af sammenhængen. Se nedenstående figur over sammenhængen mellem den unges forbedring inden for faget dansk og i hvor høj grad den unge forstyrrede undervisningen inden anbringelsen.

Figur 62

Den unges vurdering af forbedring i faget dansk fordelt på hvorvidt den unge forstyrrede undervisningen ved tidligere skolegang

Problemer i nærmeste familie

De unge bliver ved indskrivningen bedt om at tilkendegive, om der er problemer i deres nærmeste familie i forhold til alkohol, stoffer, psykiske problemer, fysiske handi-

caps/langvarig sygdom eller om der er kriminalitet i den nærmeste familie²³. Der er kun fundet én signifikant sammenhæng mellem indikatorerne inden for faglige kvalifikationer og om de unge oplever problemer i deres nærmeste familie. Der er ingen af de unge, der kommer fra familier, hvor der er problemer med stoffer, der tager en afgangsprøve, mens de er på en sikret institution. Til sammenligning er det 13 % af andre unge, der kommer ud fra institutionen med en afgangsprøve i et eller flere fag.

Lærerens vurdering af den unges udvikling i fagligt niveau

Der er ikke fundet nogen signifikante sammenhænge mellem hvordan læreren vurderer den unges faglige udvikling og de unges baggrund eller indsatserne på institutionen.

Sammenfatning for faglige kvalifikationer

Resultater i forhold til området Faglige kvalifikationer indsamles via oplysninger fra læreren og faglæreren omkring den unges faglige udvikling, samt deltagelse i værkstedstilbud. Den unge bedes også vurdere deres egen forbedring inden for hhv. dansk, matematik og engelsk. Der måles på følgende indikatorer:

- De unges eget indtryk af opnået forbedring inden for en række fag
- Lærerens vurdering af de unges faglige niveau ved ind- og udskrivning inden for en række fag
- Den unges deltagelse i værkstedsfag
- Den unge har opnået særlig interesse i et værkstedsfag
- Den unges gennemførelse af afgangsprøve
- Den unges intensjon om job, skolegang eller uddannelse efter udskrivning

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning og udskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Endelig beskrives sammenhænge i data.

- De unge er mindre positive omkring deres forbedring inden for fagene dansk, matematik og engelsk i 2012, end de unge var i 2010.
- Der er flere unge, der har taget en afgangsprøve i 2012 end der var i 2010. I 2012 er det den unge selv, der tilkendegiver, om de har taget en afgangsprøve, mens det i 2010 var læreren, der tilkendegav om den unge havde taget en afgangsprøve.
- Lidt færre unge er tilmeldt eller påbegyndt en uddannelse ved udskrivningen fra institutionen i 2012 end det var tilfældet i 2010.

Skolen og uddannelse af de unge er gennem de sidste år blevet opprioriteret på flere institutioner. Auditpanelet diskuterer mulige årsager til, at de unge i nærværende rapport sjældnere mener, at de forbedrer sig inden for fagene dansk, matematik og engelsk. En mulig årsag kan være, at der netop er et stort fokus på de unges evner og skolegang. De unge testes oftere og nogle unge, der ytrer ønske om afgangsprøver får

²³ Se tabel 5 i afsnittet omhandlende karakteristikken af de unge på sikrede institutioner.

måske besked om, at de rent fagligt ikke er klar til at tage afgangsprøven. De unge får dermed selv større fokus på egne evner.

Auditpanelet påpeger, at der i forhold til muligheden for at gennemføre afgangsprøver for de unge, er visse strukturelle problemstillinger, der må tages hensyn til. Til trods for, at der er ønske om, at de unge skal tage en afgangsprøve, så kan dette kun lade sig gøre på visse tidspunkter af året, samt ved samarbejde med den lokale folkeskole og politiet. De unge skal endvidere have modtaget forberedende undervisning i en periode inden. Alle disse faktorer reducerer antallet af unge, der har mulighed for at gå til afgangsprøve.

Forskellen mellem 2010 og 2012, kan ligge i usikkerhed i målingerne og det faktum, at det er de unge, selv, der skal tilkendegive, om de har taget en afgangsprøve i år. Der er generelt enighed i auditpanelet om, at undervisningen på en sikret institution er vigtig, og de sikrede institutioner faktisk har "den gyldne mulighed" for at give de unge den undervisning, som de har manglet. Det generelle indtryk er også, at de unge reelt gerne vil have undervisning og lære noget.

Sammenhænge i forhold til hvorvidt de unge har taget en afgangsprøve

- De unge, der deltog i undervisningen, ikke pjækkede og slet ikke havde konflikter med andre elever i forbindelse med tidligere skolegang tager oftere en afgangsprøve, mens de er anbragt på en sikret institution. Af de unge, der tilkendegiver, at de slet ikke har deltaget i tidligere undervisning, har ingen taget en afgangsprøve.
- Ingen af de unge, der kommer fra familier med alkoholproblemer, har taget en afgangsprøve mens de er på en sikret institution.

Auditpanelet havde ikke nogen uddybende kommentarer til de sammenhænge, der er fundet. Enkelte gav udtryk for, at de fundne sammenhænge var relevante for institutionerne, mens andre ikke var overraskede over den fundne sammenhæng.

Der er ikke fundet andre signifikante sammenhænge eller tendenser i forhold til indikatorer for de unges faglige kvalifikationer.

6.5. Praktiske færdigheder

Kompetencer til at klare hverdagen kan være til stor gavn for de unge, da mange unge typisk har andre problemstillinger at forholde sig til. På den måde kan evner til at tilrettelægge hverdagen og håndtere dagligdagens udfordringer være en stor hjælp.²⁴

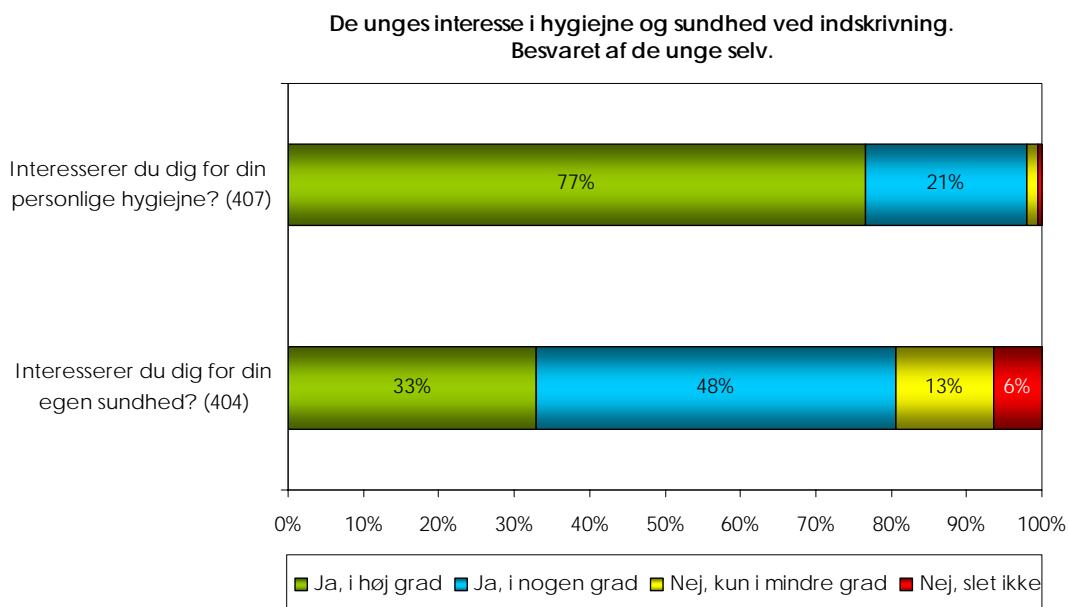
Hvordan måles de unges praktiske færdigheder?

De unges praktiske færdigheder vurderes ud fra følgende emner:

- Interesse for egen personlig hygiejne
- Interesse for egen sundhed
- Opretholde normal døgnrytme
- Selv stå op om morgenen
- Sørge for personlig hygiejne
- Overholde mødetidspunkter
- Selv vaske og ordne tøj
- Deltage i madlavning
- Følge dagens program
- Gøre rent og rydde op på sit værelse

De unges situation ved indskrivning inden for praktiske færdigheder

Figur 63

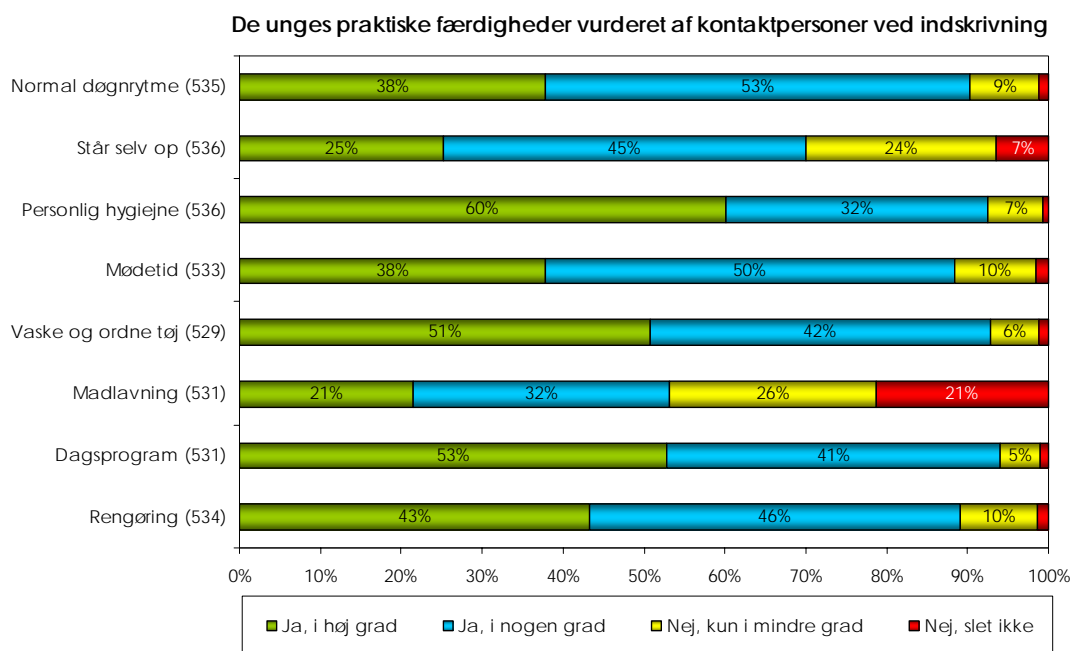

Disse to spørgsmål indgik ikke i spørgeskemaerne, der lå til grund for SIP-sikret-landsrapporten i 2010, og der kan derfor ikke laves sammenligning.

²⁴ Ibid.

Figur 64

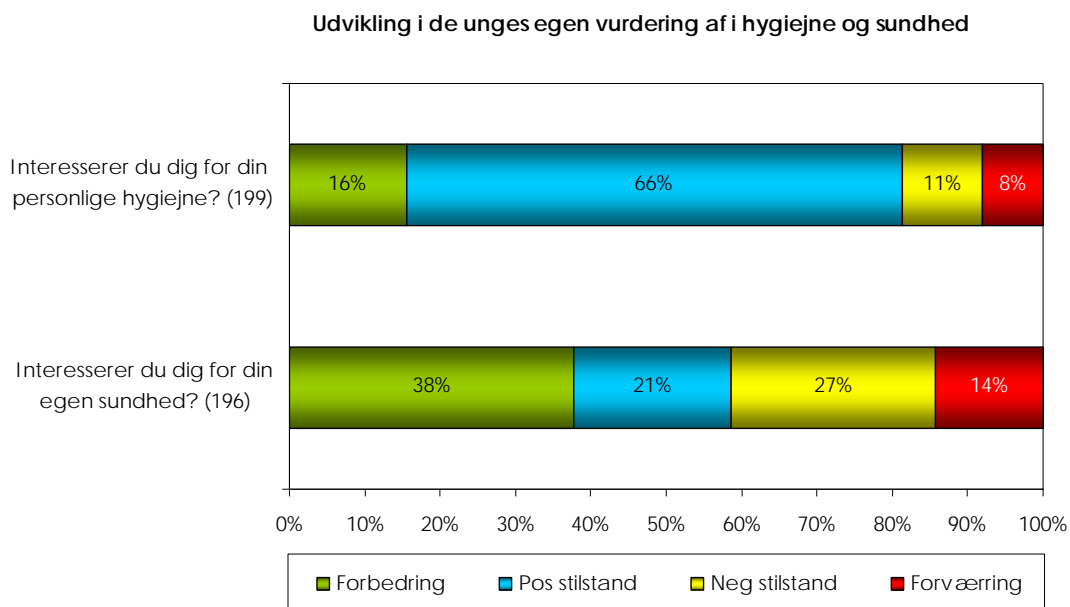

For de fleste af spørgsmålene under praktiske færdigheder, som vises i figuren ovenfor, er de unges niveau inden for praktiske færdigheder højere i denne rapport end i 2010-rapporten.

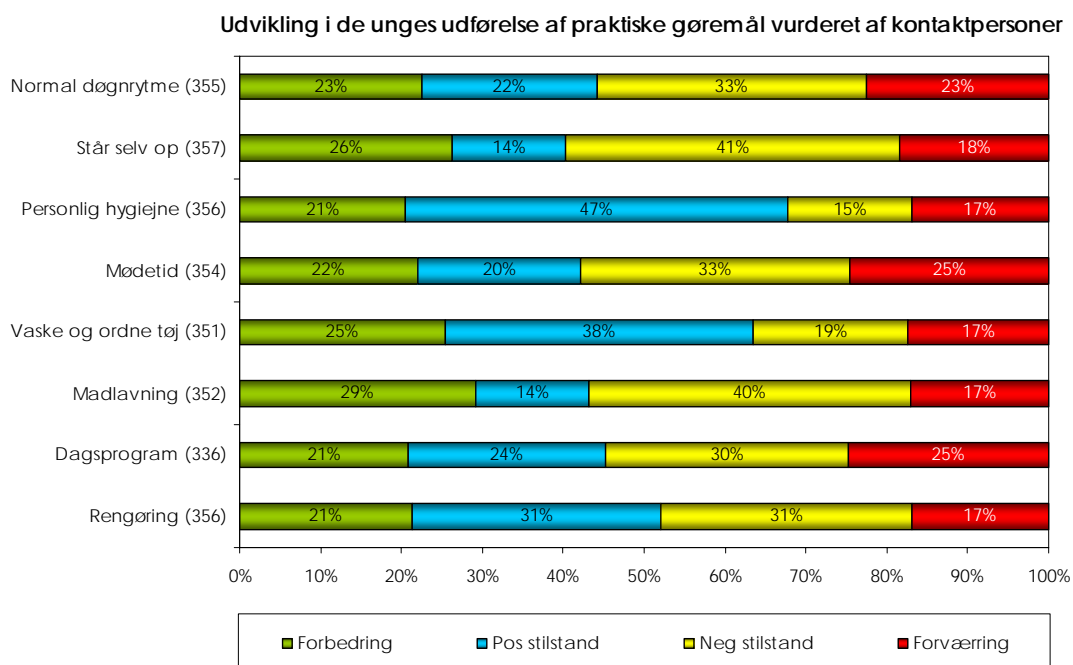
De unges udvikling inden for praktiske færdigheder

Figur 65

Spørgsmålene indgik ikke i SIP-sikret i 2010 og der kan derfor ikke drages sammenligninger.

Figur 66

Billedet af de unges udvikling inden for praktiske gøremål, som illustreret ovenfor, svarer billedet af de unges udvikling i SIP-sikret landsrapporten fra 2010. I 2010 var der lidt færre unge, der var dårligere til at overholde mødetidspunkter ved udskrivning end ved indskrivning, end nu. Mens der er flere unge, der oftere deltager i madlavning ved udskrivningen end ved indskrivningen i denne rapport end i 2010.

Hvad påvirker de unges udvikling inden for praktiske færdigheder?

Dette afsnit tager udgangspunkt i analyser af sammenhænge mellem de indikatorer, der ligger til grund for beskrivelse af den unges praktiske færdigheder.

I forhold til de unges praktiske færdigheder er der i programteorien for SIP-sikret opstillet en række indikatorer, som kan have indflydelse på den unges udviklingen inden for de områder, der beskriver den unges praktiske færdigheder.

I dette afsnit beskrives kun de signifikante sammenhænge, der er fundet.

Der findes signifikante forskelle mellem udviklingen i om de unge udfører de praktiske gøremål for de fleste indikatorer og institutionerne. Udviklingen fordelt på institutionerne vises i bilag.

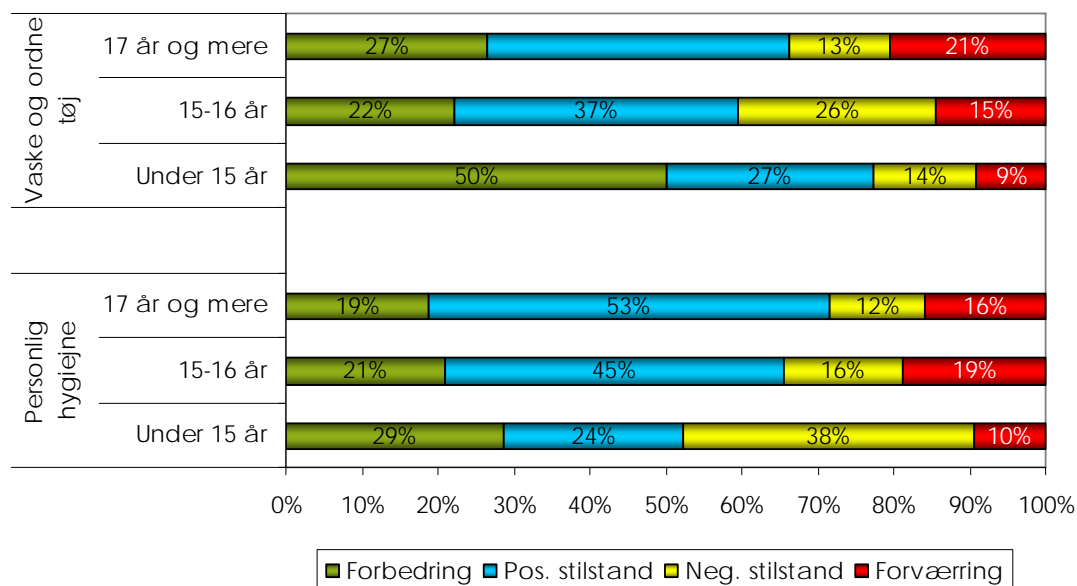
Alder

De unges alder ved indskrivning har en betydning i forhold til udviklingen inden for to af de indikatorer, der ligger under praktiske færdigheder. I forhold til hvorvidt de unge selv sørger for deres personlige hygiejne er det oftest de unge under 15 år, der opnår en forbedring. Næsten tre ud af ti af de unge under 15 år opnår en forbedring ifølge kontaktpersonen, hvor i mod det kun er ca. to ud af ti af de unge på 15 år eller over, der forbedrer sig. Det kan hænge sammen med, at der ikke er så stor en andel af de unge under 15 år, der ligger i gruppen med positiv tilstand, og dermed ved indskrivning vurderes til i høj grad at sørge for personlig hygiejne selv. Samme billede tegner sig for de unge under 15 år i forhold til at vaske og ordne tøj selv. En større andel af de helt unge forbedrer deres færdigheder i forhold til de ældre, men samtidig er der en mindre gruppe af de helt unge, som ligger i positiv tilstand. Det er også oftere de unge på 17 år eller ældre, der i mindre grad ordner egen tøjvask ved udskrivningen end ved indskrivningen. Hver femte af de unge over 17 år vurderes af kontaktpersonen til sjældnere at ordne tøjvask ved udskrivning end ved indskrivning, mens det kun er hver tiende af de helt unge under 15 år, hvor dette er gældende.

Figur 67

Udvikling i om den unge sørger for personlig hygiejne samt vasker og ordner tøj fordelt på alderskategorier

I analyserne af udviklingen i de unges praktiske færdigheder og almindelig daglig læring, er der nogle overordnede sammenhænge mellem de forskellige indikatorer for de unges praktiske færdigheder og den unges familiebaggrund, samt hvilken grad af indflydelse den unge har haft i forhold til hverdagen og aktiviteterne på institutionen.

Problemer i nærmeste familie

De unge svarer ved indskrivning på, hvorvidt der er forskellige problemer i deres familie. Det kan være fysisk handicap/sygdom, psykiske problemer, problemer med alkohol eller euforiserende stoffer samt kriminalitet i familien. Der findes i mange tilfælde sammenhænge mellem de problemer, som de unge oplever i deres familie og deres udvikling i praktiske færdigheder.

Der findes en signifikant sammenhæng mellem tre indikatorer for praktiske færdigheder og hvorvidt de unge kommer fra familier med psykiske problemer. De tre indikatorer er:

- Udviklingen i den unges interesse for sundhed ifølge dem selv
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge vasker og ordner tøj
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge selv står op om morgenen

Det generelle billede for de to indikatorer, som kontaktpersonen vurderer, er, at de unge, der kommer fra familier med psykiske problemer oftere opnår en forbedring, end de unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer. De unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer ligger oftere i gruppen med positiv tilstand, men selv når man ser bort fra disse unge, som ved starten får den bedste vurdering, så de ikke kan udvikle sig mere på skalaen, er sammenhængen klar.

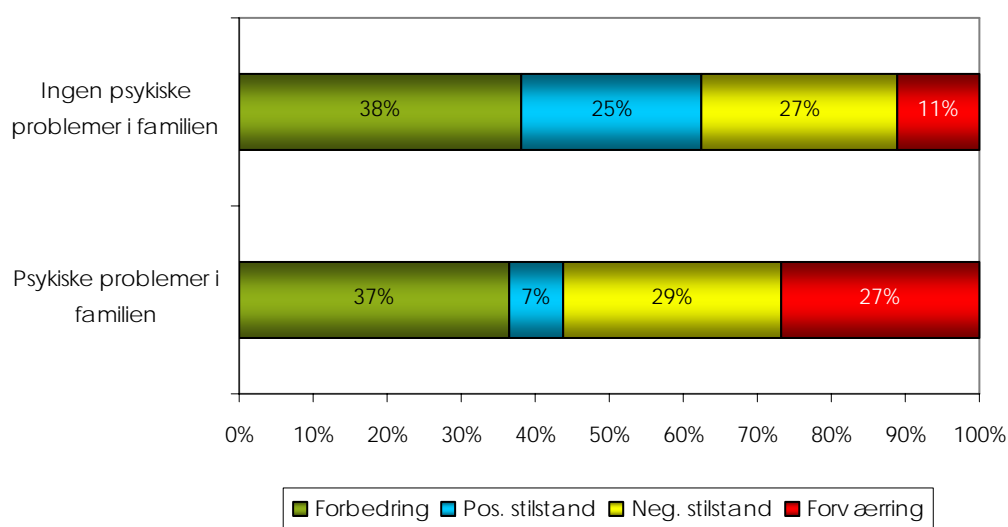

I forhold til de unges egen interesse for sundhed oplever unge, der kommer fra familier med psykiske problemer oftere, at deres interesse for egen sundhed falder under anbringelsen. Der er en betydelig større del af de unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer, der ligger i gruppen med positiv stilstand.

Nedenfor ses sammenhængen mellem psykiske problemer i familien og de tre ovennævnte indikatorer for praktiske færdigheder.

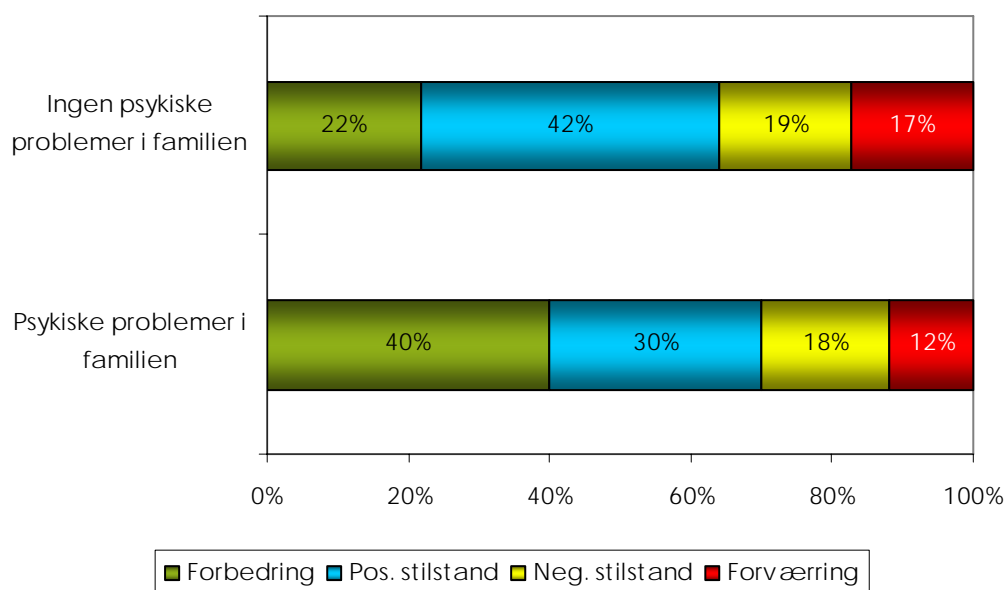
Figur 68

Udvikling i den unges interesse for sundhed fordelt på om der er psykiske problemer i den unges familie.

Figur 69

Udvikling i om den unge selv vasker og ordner tøj fordelt på om der er psykiske problemer i den unges familie.

Problemer med alkohol i den unges familie har ligeledes indflydelse på, hvordan den unge udvikler sig inden for praktiske færdigheder under anbringelsen. De tre indikatorer, hvor der findes en sammenhæng til, om den unge oplever problemer med alkohol eller stoffer i familien er:

- Udviklingen i den unges interesse for personlig hygiejne ifølge dem selv
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge selv sørger for personlig hygiejne
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge vasker og ordner tøj

De unge, der kommer fra hjem uden problemer med alkohol eller stoffer, ligger oftere i gruppen over unge med positiv tilstand end unge, der kommer fra hjem hvor der findes disse problemer. Det er hele 70 % af de unge fra familier uden problemer, der både ved indskrivningen og ved udskrivningen svarer, at de i høj grad interesserer sig for deres personlige hygiejne. Tilsvarende er det ca. 45 % af de unge fra familier med problemer.

Til gengæld er det sjældnere at de unge fra familier med problemer vurderer, at deres interesse for personlig hygiejne er blevet mindre, mens de har været på institutionen, end de unge, der kommer fra familier uden problemer.

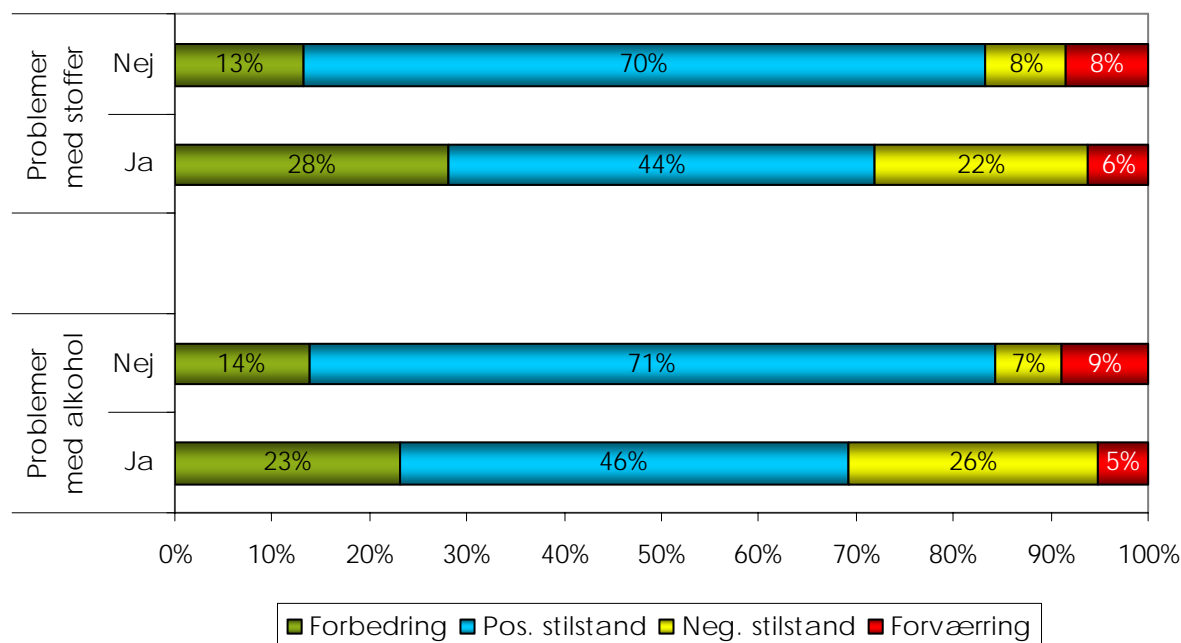
Sammenhængen mellem de unges udvikling i interesse for personlig hygiejne og problemer med alkohol eller stoffer i familien illustreres nedenfor.

I forbindelse med alkoholproblemer i familien er der færre unge fra familier uden problemer, der forbedrer sig, men bemærk samtidigt den store gruppe af unge, der er i positiv tilstand og som dermed ikke kan forbedres. Hvis vi ser bort fra denne gruppe unge er der 47 % af unge fra familier uden problemer, der får større interesse for hygiejne, mens andelen er 42 % for de unge, der kommer fra familier med alkoholproblemer.

Figur 70

Udvikling i den unges interesse for personlig hygiejne fordelt på om den unge oplever problemer med stoffer eller alkohol i familie

I forhold til kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, hvorvidt den unge selv sørger for personlig hygiejne er der fundet følgende sammenhæng. Næsten halvdelen af de unge, der kommer fra familier uden alkoholproblemer ligger i gruppen med positiv stilstand, hvilket betyder at de ikke har forværret sig og at kontaktpersonen ved indskrivningen vurderer, at den unge i høj grad selv sørger for personlig hygiejne og derfor ikke kan udvikle sig positivt. For de unge, der kommer fra familier med alkoholproblemer er det lidt under en tredjedel, der ligger i denne gruppe. Hver fjerde af unge, der oplevede alkoholproblemer i hjemmet, sørger mindre for sin personlige hygiejne ved udskrivning end ved indskrivning ifølge kontaktpersonen, mens det er under hver 6. af de unge, der kommer fra familier uden alkoholproblemer, hvor dette gælder.

Der er en større andel af de unge, der kommer fra familier med alkoholproblemer, der ifølge kontaktpersonen bliver bedre til selv at vaske og ordne deres tøj, mens de er på institutionen, end de unge, der kommer fra familier uden alkoholproblemer. Andelen af unge, som både ved ind- og udskrivning i høj grad selv kunne vaske og ordne deres tøj er større for de unge, der kommer fra familier, der ikke har problemer med alkohol, men selv når der tages højde for dette er der altså flere af de unge fra problemramte familier, der forbedrer sig inden for dette område.

Inddragelse af den unge

Der er meget fokus på, hvorvidt de unge bliver inddraget i forhold til forskellige elementer i deres hverdag på institutionen. I afsnittet omkring brugerinddragelse viser figur 2, hvordan kontaktpersonen mener, den unge er blevet inddraget i forhold til udarbejdelse af den individuelle plan, fritid, aktiviteter og hverdagen på institutionen. De unge

vurderer også selv ved udskrivningen, om de selv mener, at de har haft medbestemmelse i forhold til deres hverdag på institutionen.

Der er flere af indikatorerne inden for de unges praktiske færdigheder, der hænger sammen med i hvor høj grad den unge er blevet inddraget. Specielt inddragelse af de unge i forhold til fastlæggelse af den individuelle plan, hænger sammen med udviklingen af mange af indikatorerne inden for praktiske færdigheder. Der findes signifikante sammenhænge mellem de unges inddragelse i forhold til den individuelle plan og følgende indikatorer:

- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge selv står op
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge selv vasker og ordner tøj
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge selv sørger for personlig hygiejne
- Kontaktpersonens vurdering af udviklingen i, om den unge overholder mødetidspunkter

For udviklingen i alle fire indikatorer gælder, at de unge, der i høj grad er blevet inddraget i fastlæggelsen af deres individuelle plan, oftere selv sørger for praktiske gøremål i forhold til selv at stå op, vaske og ordne tøj, sørge for personlig hygiejne og overholde mødetidspunkter ved udskrivning i forhold til indskrivning, end de unge, der slet ikke bliver inddraget.

De unges udvikling i forbindelse med, om de selv vasker og ordner deres tøj hænger sammen med flere af spørgsmålene inden for inddragelse af den unge. Der ses også en tydelig sammenhæng mellem inddragelse af den unge i forhold til hvilke aktiviteter den unge skal indgå i og hverdagens program. I jo højere grad den unge inddrages desto oftere er det tilfældet at den unge selv sørger for tøjvask i højere grad ved udskrivning end tilfældet var ved indskrivningen.

Sammenfatning for praktiske færdigheder

Resultater i forhold området Praktiske færdigheder er indhentet ved spørgsmål til de unge og kontaktpersonen i forhold til følgende indikatorer:

- Interesse for egen personlig hygiejne
- Interesse for egen sundhed
- Opretholde normal døgnrytme
- Selv stå op om morgenen
- Sørge for personlig hygiejne
- Overholde mødetidspunkt
- Selv vaske og ordne tøj
- Deltage i madlavning
- Følge dagens program
- Gøre rent og rydde op på sit værelse

Først angives generelle tendenser i forhold til, i hvor høj grad de unge gennemfører de praktiske gøremål i deres dagligdag, samt hvordan dette udvikler sig under anbringelsen. Dernæst beskrives signifikante sammenhænge.

- Generelt set er kontaktpersonernes vurdering af de unges praktiske færdigheder positiv for mange af de unge.
- Der er overordnet set ca. 17-25 % af de unge, der i løbet af anbringelsen gennemfører de praktiske gøremål i dagligdagen i mindre grad end ved indskrivningen inden for én eller flere af indikatorerne under opholdet.

Auditpanelet drøftede, at en del af de unge i løbet af opholdet i mindre grad gennemfører de praktiske gøremål i hverdagen, herunder problemstillingen at nogle unge under anbringelsen "giver op, mister initiativet og livsgnisten", hvilket netop kan afspejle sig i, at de lukker mere af over for omverdenen og bliver mindre deltagende. En anden problemstilling er, at der kan opstå en negativ holdning i dele af ungegruppen til f.eks. selv at vaske tøj, deltage i madlavning, rydde op osv., og at dette kan udløse et gruppepres på hele ungegruppen for at følge denne linje.

Sammenhænge i forhold til den unges alder ved indskrivning

- De unge under 15 år har oftere en positiv udvikling i forhold til om de selv vasker deres tøj og om de selv sørger for deres personlige hygiejne under opholdet på en sikret institution.

Der blev givet flere mulige forklaringer på denne sammenhæng. Auditpanelet påpegede for det første, at en del af de helt unge (i kraft af deres unge alder) ikke har prøvet at stå så meget på egne ben, som de ældre unge, og at der derfor kan være en del praktiske gøremål, de ikke har været vant til at gøre selv. Generelt er de helt unge mere motiverede for at lære og gøre disse praktiske gøremål og der er behov for et større fokus på "opdragelse og skærmning" af denne gruppe, i forhold til de ældre unge. Endelig kommenteres det, at erfaringen er, at der generelt er en højere grad af "positiv stilstand" hos de ældre unge end blandt de helt unge.

Sammenhænge i forhold til problemer i den nærmeste familie

- Unge, der kommer fra familier med psykiske problemer har oftere en positiv udvikling i forhold til tøjvask, og hvorvidt de selv sørger for deres personlige hygiejne, end unge, der kommer fra familier uden psykiske problemer.
- De unge, der har oplevet alkoholproblemer i hjemmet, bliver oftere bedre til selv at vaske tøj, end de unge, der ikke har alkoholproblemer i familien.
- I forhold til de unges interesse for personlig hygiejne er de unge, der kommer fra familier uden alkoholproblemer, oftere i gruppen med positiv stilstand end unge, der har oplevet alkoholproblemer i hjemmet.

Auditpanelet henviser i forhold til disse sammenhænge, til tidligere drøftelser om betydningen af, den familiebaggrund den unge kommer med, at der ofte er et større udviklingspotentiale hos unge fra familier med problemer, og at disse unge ofte i høj grad profiterer af de faste rammer og strukturer, som anbringelsen den sikrede institution sætter.

Sammenhænge i forhold til inddragelse af den unge i deres hverdag

- De unge, hvor kontaktpersonen tilkendegiver, at de er blevet inddraget i forhold til fx den individuelle plan, hverdagen, aktiviteter og fritid, forbedrer sig oftere i forhold til indikatorerne under praktiske færdigheder fx om de unge selv står op, tøjvask, sørger for personlig hygiejne osv.

Dette resultat er auditpanelet særligt tilfreds med, idet det understreger vigtigheden af at arbejde målrettet i forhold til den unges motivation og medindflydelse. Resultater viser, at de unge faktisk kan håndtere at blive inddraget og få at vide, hvad der skal ske med dem.

På en sikret institution stiller det at arbejde med medinddragelse særlige krav til medarbejdernes tilgang til de unge, på grund af de særlige begrænsninger for, hvad den unge kan og må have indflydelse på. Auditpanelet påpeger, at det derfor er særligt vigtigt at lytte til og forventningsafstemme med de unge, så det bliver tydeligt for dem hvor, de faktisk kan have indflydelse og få en oplevelse af at have grad af magt over og mening med sin egen tilværelse.

Endelig understreger auditpanelet, at der via deres arbejde med standarden om brugerinddragelse²⁵ er blevet sat direkte fokus på, hvordan der på den enkelte institution skal arbejdes med at inddrage de unge, og at dette resultat viser at dette er et område, som man skal vedblive at have fokus på.

6.6. Misbrugsproblemer

Ifølge tidligere SIP-rapporter spiller forbrug af alkohol og euforiserende stoffer en stor rolle for mange af de unge, som bliver anbragt på en sikret institution. Problemstillingen omkring de unges forbrug og misbrug af alkohol og euforiserende stoffer er en meget aktuel problemstilling, som de sikrede institutioner skal forholde sig til, da et misbrug antageligvis kan spille ind på den unges situation på andre livsområder. I 2011 blev Projekt Andre Valg – PAV sat i gang, som følge af et samarbejde mellem Socialstyrelsen og de sikrede institutioner. PAV er et forbehandlingsprogram af misbrug, som tilbydes de unge, som vurderes at have behov for det på institutionerne.

Hvordan måles de unges misbrugsproblemer?

- Forbrug af euforiserende stoffer ved indskrivning
- Forbrug af euforiserende stoffer ved udskrivning
- Kan opholdet give et liv uden misbrug

De unges situation ved indskrivning inden for misbrugsproblemer

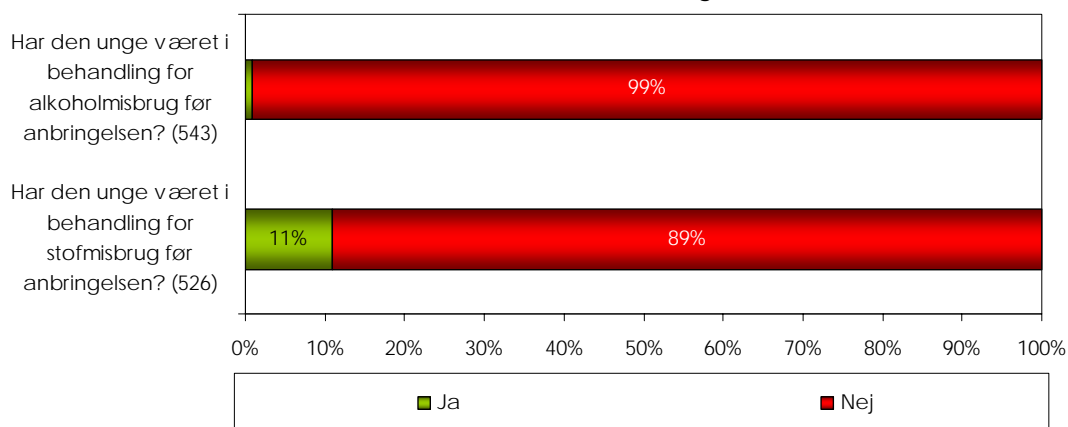
---

²⁵ Der refereres til 1.2 Brugerinddragelse i Standardprogrammet som er en del af Dansk kvalitetsmodel på det sociale område, som alle de sikrede institutionerne arbejder med. For yderligere information se www.socialkvalitetsmodel.dk

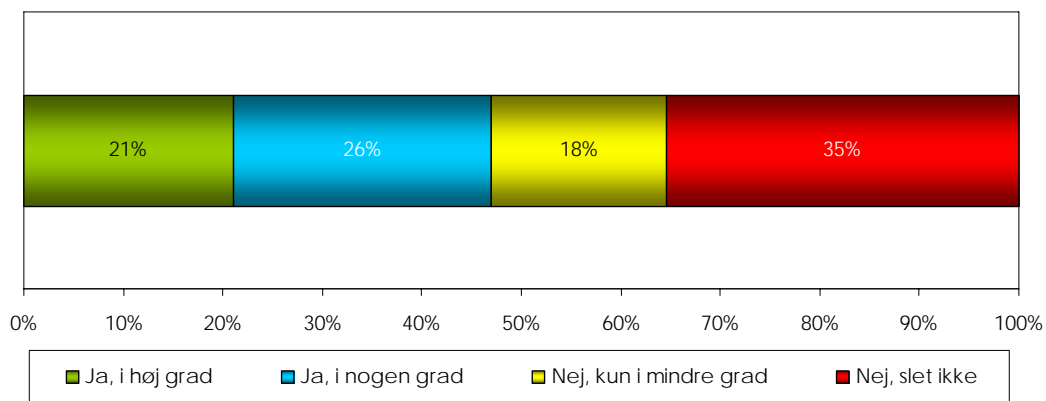
Figur 71

Har den unge været i behandling før anbringelsen. Besvaret af socialrådgiveren ved indskrivningen.

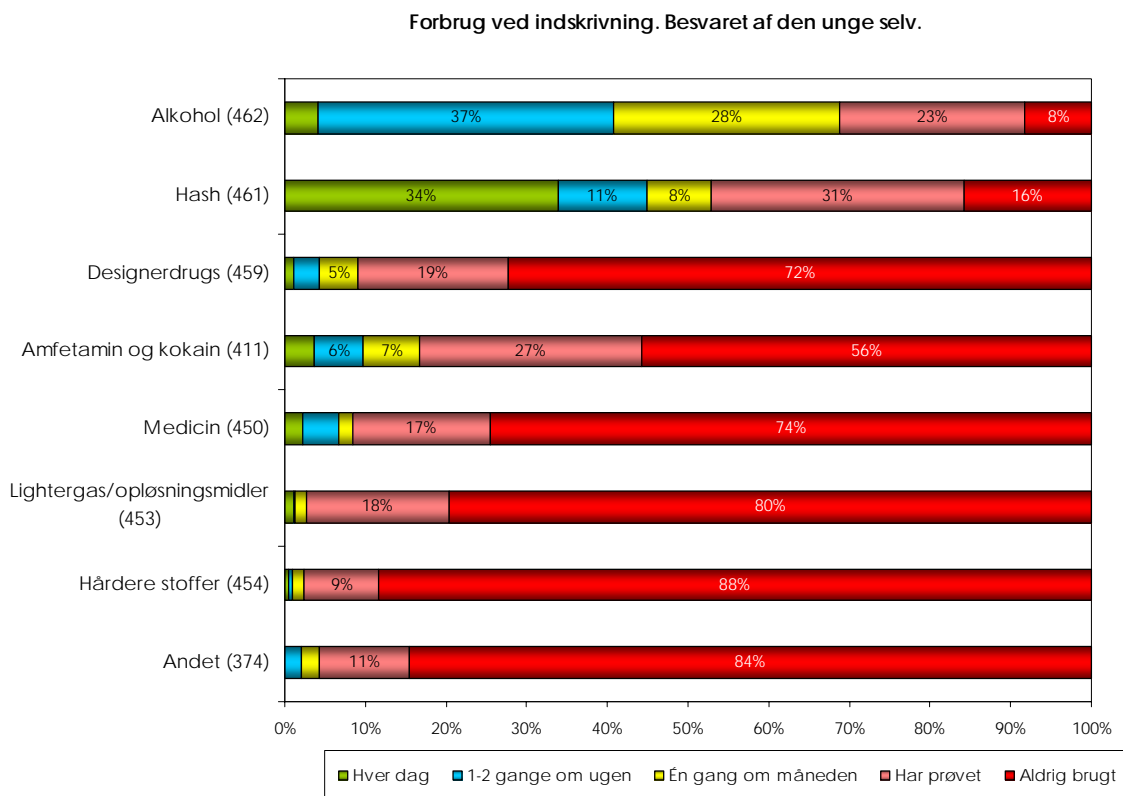

Figur 72

Vurderer du, at den unge har behov for misbrugsbehandling? Besvaret af kontaktperson ved indskrivning. (232)

Figur 73

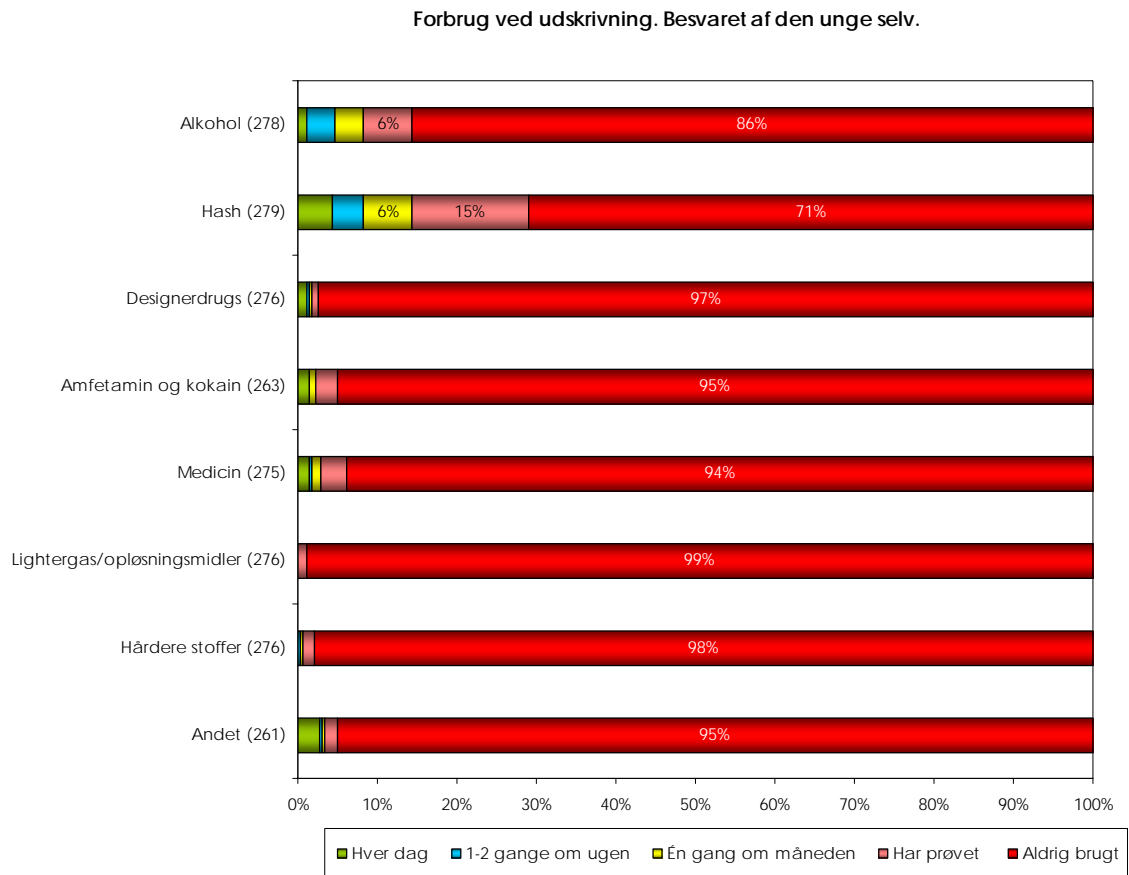
De unges forbrugsmønster af alkohol og euforiserende stoffer er en smule ændret i forhold til SIP-sikret rapporten i 2010. Der var flere unge, der i 2010 angav at de drak alkohol hver dag, mens der samtidigt var 14 %, der sagde, at de aldrig havde drukket alkohol.

Der er lidt flere unge, der i 2010 angiver, at de aldrig har prøvet at ryge hash, nemlig 23 %, mens 31 % af de unge i 2010 angiver, at de ryger hash hver dag. Til gengæld er der kun 60 % af de unge i 2010, der aldrig har prøvet designerdrugs, hvor det næsten er tre fjerdedele i denne rapport.

I 2010 var der 70 % af de unge, der aldrig havde prøvet hårdere stoffer, hvorimod andelen i denne rapport er 88 %.

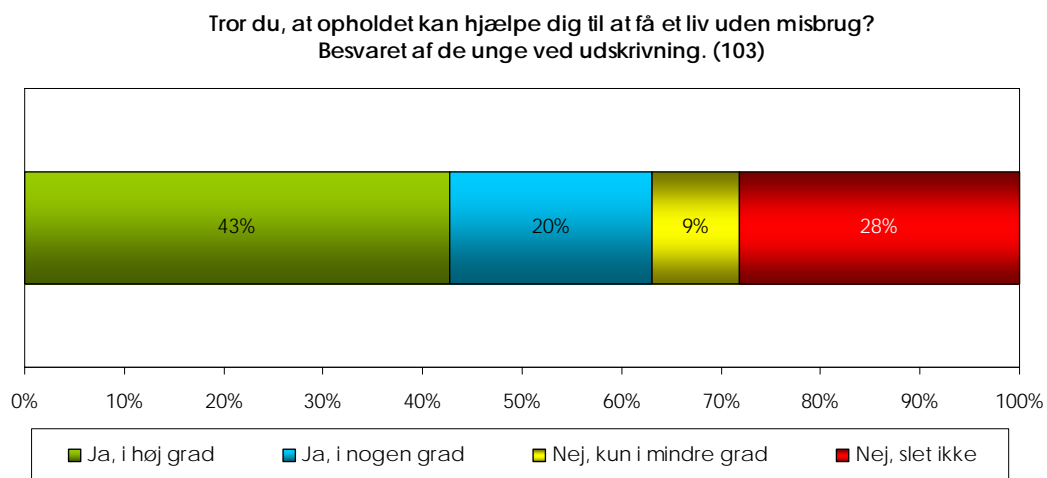

Figur 74

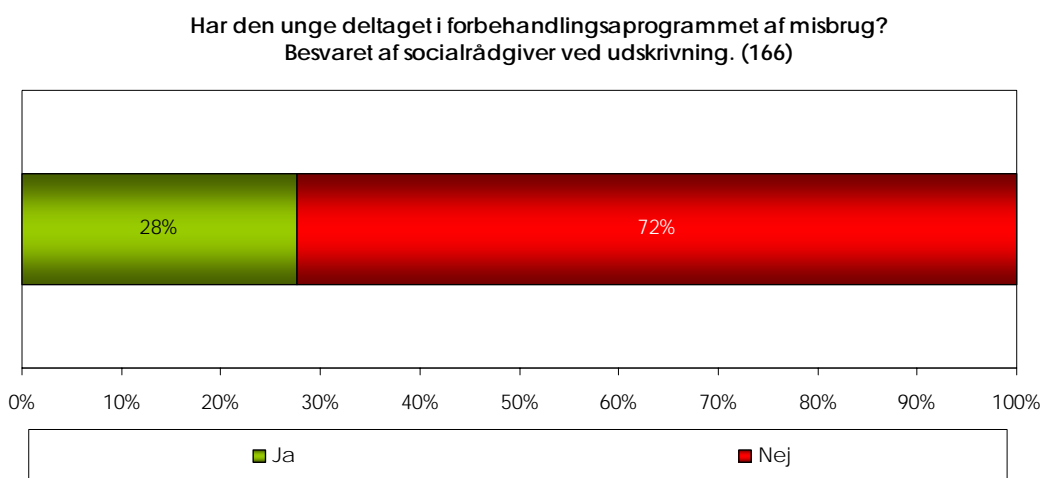
Der er færre af de unge i 2010, der ikke havde prøvet at drikke alkohol under anbringelsen, nemlig 78 %. Niveaulet for de unges hashforbrug er det samme i denne rapport som det var i 2010, og tilsvarende gælder de resterende euforiserede stoffer.

Figur 75

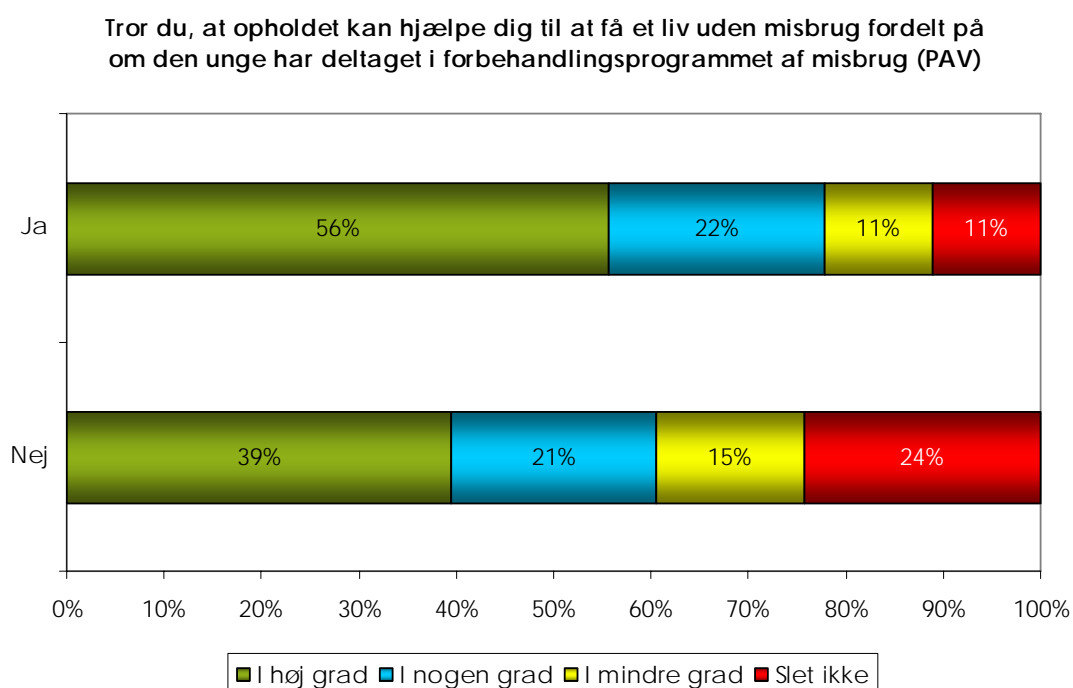

Figur 76

Der er ikke fundet en signifikant forskel på, hvordan de unge, der har deltaget i forbehandlingsprogrammet og dem, der ikke har deltaget, svarer på spørgsmålet omkring et liv uden misbrug efter anbringelsen. Der er dog en tendens til at de unge, der har deltaget i Projekt Andre Valg svarer mere positivt end de unge, der ikke har deltaget.

Figur 77

Sammenfatning for misbrug

Resultater i forhold til området Misbrugsproblemer indsamles fra den unges egen tilkendegivelse af forbrug ved ind- og udskrivning, samt de unges vurdering af hvorvidt opholdet kan hjælpe til med et liv uden misbrug. Følgende indikatorer beskriver således de unges misbrugsproblemer:

- Forbrug af euforiserende stoffer ved indskrivning

- Forbrug af euforiserende stoffer ved udskrivning
- Kan opholdet give et liv uden misbrug

I det følgende gives først en beskrivelse af de unges situation ved indskrivning og udskrivning på ovennævnte indikatorer set i forhold til 2010. Endeligt beskrives sammenhænge i data.

- Der er færre unge, der fortæller at de hver dag drikker alkohol inden indskrivningen i 2012 ift. 2010, til gengæld er der færre unge i 2012, der aldrig har prøvet at drikke alkohol.
- Der er sket en lille stigning i forhold til forbrug af hash inden de unge blev anbragt på institutionen i forhold til 2010.

Auditpanelet vurderer, at det er en tendens, der følger det øvrige samfund.

Sammenhænge i forhold til deltagelse i forbehandlingsprogrammet PAV (Projekt Andre Valg)

- De unge, der har deltaget i PAV svarer oftere positivt i forhold til hvorvidt de mener, at opholdet kan være medvirkende til et liv uden misbrugsproblemer.

Forbehandlingsprogrammet PAV er et initiativ forestået af Socialstyrelsen, hvor alle de sikrede institutioner laver forbehandling af misbrug ud fra samme metode. Der er, som der ligger i navnet, ikke tale om et behandlingsprogram, men snarere en række motive-rende samtale med den unge omkring at komme ud af et misbrug. Auditpanelet fremhæver, at de unge er motiverede for at tale med misbrugskonsulenterne frivilligt.

Auditpanelet er enig om, at det er et meget positivt resultat, at de unge motiveres til at se en vej ud af misbrug. De fremhæver endvidere at brobygningen mellem PAV og efterfølgende behandlingstilbud er essentiel. Flere af institutionerne betegner PAV-programmet som et af de mest positive forløb, der har været på institutionerne de seneste år.

6.7. Kriminel adfærd

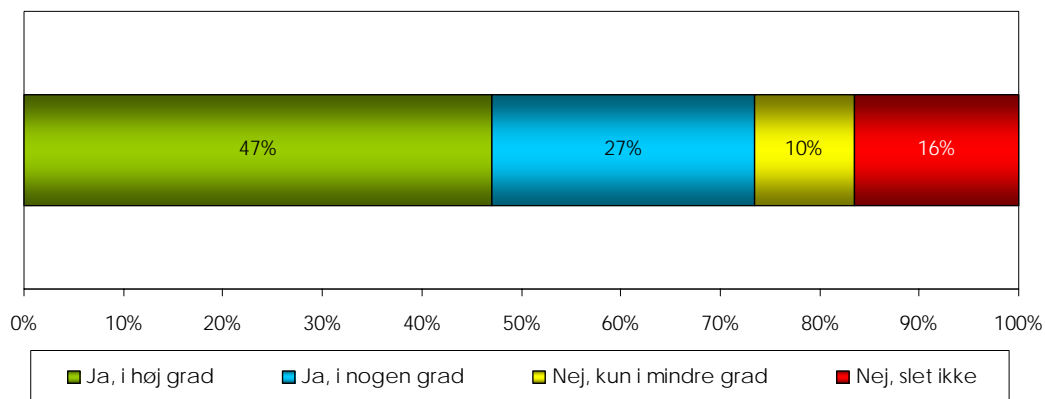
Næsten alle unge anbringes på en sikret institution, som følge af en kriminel handling. Se tabel 8 i afsnit 4.4.

De unge spørges ved udskrivningen, om de mener, at opholdet kan hjælpe dem til et liv uden kriminalitet.

Figur 78

Tror du, at opholdet kan hjælpe dig til at få et liv uden kriminalitet?
Besvaret af de unge selv ved udskrivning. (249)

I SIP-sikret-landsrapporten fra 2010 var de unge lidt mere positive omkring hvorvidt opholdet kunne hjælpe dem til et liv uden kriminalitet. 58 % af de unge svarede i høj grad, 26 % svarede i nogen grad, mens kun hver tiende svarede slet ikke.

Sammenfatning for kriminalitet

I forhold til kriminalitet, spørges alle unge ved udskrivningen om de tror, at opholdet på den sikrede institution kan hjælpe dem til et liv uden kriminalitet. Her er tendensen at:

- De unge er lidt mere forbeholdne overfor, hvorvidt opholdet på en sikret institution kan hjælpe til et **liv uden for kriminalitet** i 2012, end de var i 2010.

Auditpanelet drøfter om denne forskel afspejler, at ungegruppen på de sikrede institutioner generelt er blevet "tungere" siden 2010.

7. Recidivundersøgelse

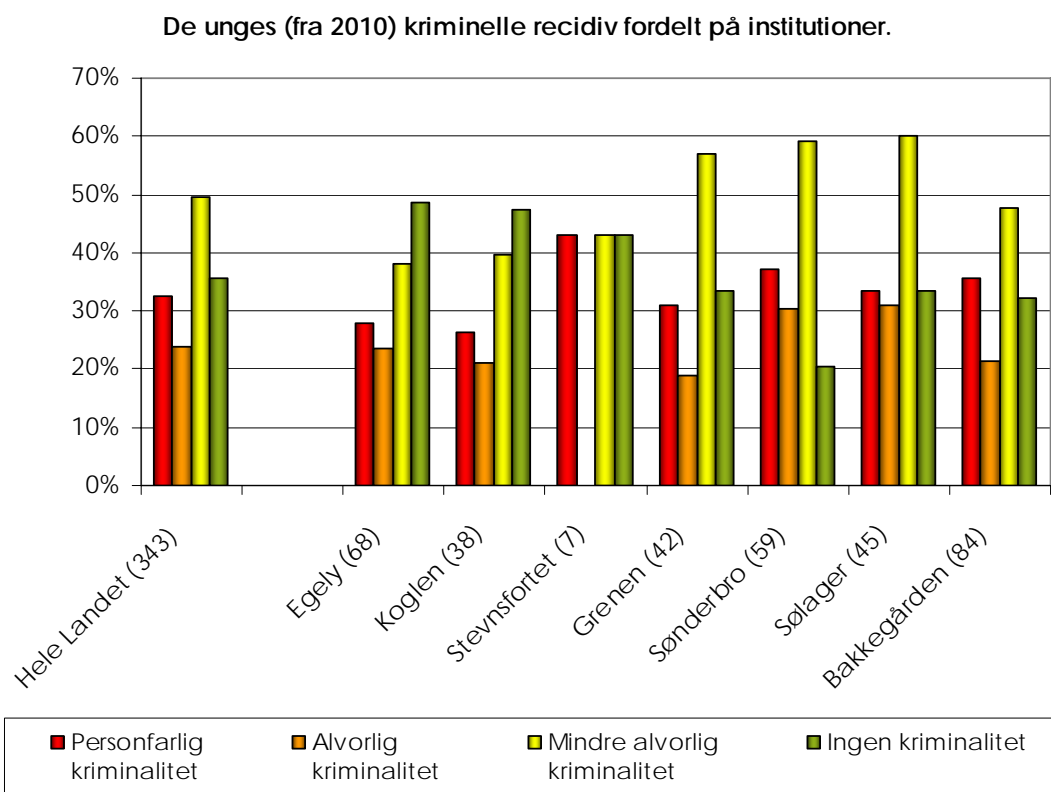
Dette afsnit belyser omfanget af tilbagefald til ny kriminalitet for de unge. Data til denne undersøgelse er baseret på et fuldt udtræk fra Det Centrale Kriminalitetsregister (CKR) af oplysninger for 343 unge, der har været anbragt på de sikrede institutioner i Danmark og som samtidig er blevet registreret i SIP i perioden 1. august 2009 til 31. juli 2010. Det er de unge, som indgik i landsrapporten for SIP-sikret i 2010. Udtrækket fra CKR er foretaget ultimo april 2012.

Der er anvendt følgende kategorisering af kriminaliteten²⁶

- Mindre alvorlig kriminalitet: Fx butikstyveri, hærværk, besiddelse af kniv eller hæleri
- Alvorlig kriminalitet: Fx indbrud, besiddelse af skydevåben, brandstiftelse, afpresning
- Personfarlig kriminalitet: Fx røveri, overfald, vold, voldtægt

Nedenstående figur viser de unges recidiv fordelt på de sikrede institutioner, samt for hele landet. Det bør her bemærkes, at der er stor forskel på antallet af unge, der er registreret for hver institution. Bemærk at den samme unge godt kan indgå flere gange, hvis han/hun har fået domme inden for flere af kategorierne. Antallet af domme for hver enkelt ung har ikke indflydelse på figuren her, da en ung, der har flere domme inden for hver kategori kun tæller med én gang.

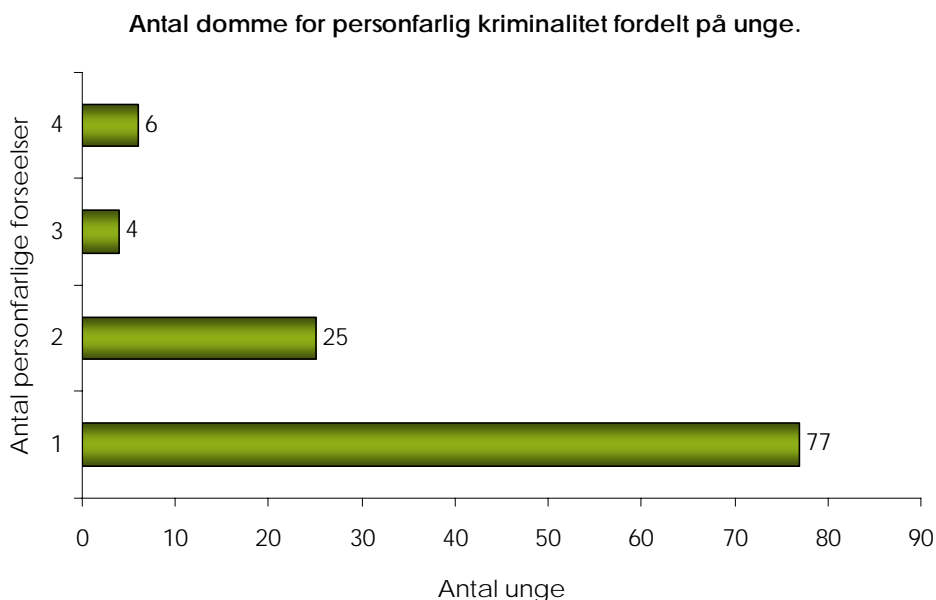
Figur 79

²⁶ Straffelovrådets betænkning om straffastsættelse og strafferammer. Betænkning nr. 1424.

Figuren nedenfor viser, hvordan de unge fordeler sig på antal af domme for personfarlig kriminalitet. Det er kun de unge, som har modtaget én eller flere domme for personfarlig kriminalitet, der indgår i figuren.

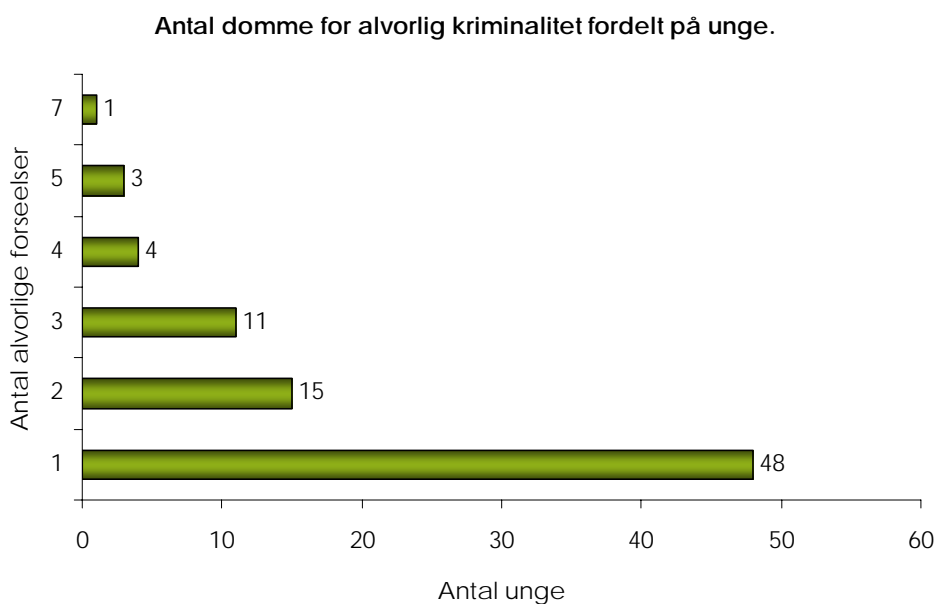
Figur 80

Det kan således konkluderes at langt størstedelen af de unge, der dømmes for personfarlig kriminalitet kun har modtaget én dom i perioden.

Herunder vises en opgørelse over, hvordan de unge fordeler sig i forhold til antallet af domme for alvorlige forseelser. Det er igen kun de unge, som har modtaget én eller flere domme for personfarlig kriminalitet, der indgår i figuren.

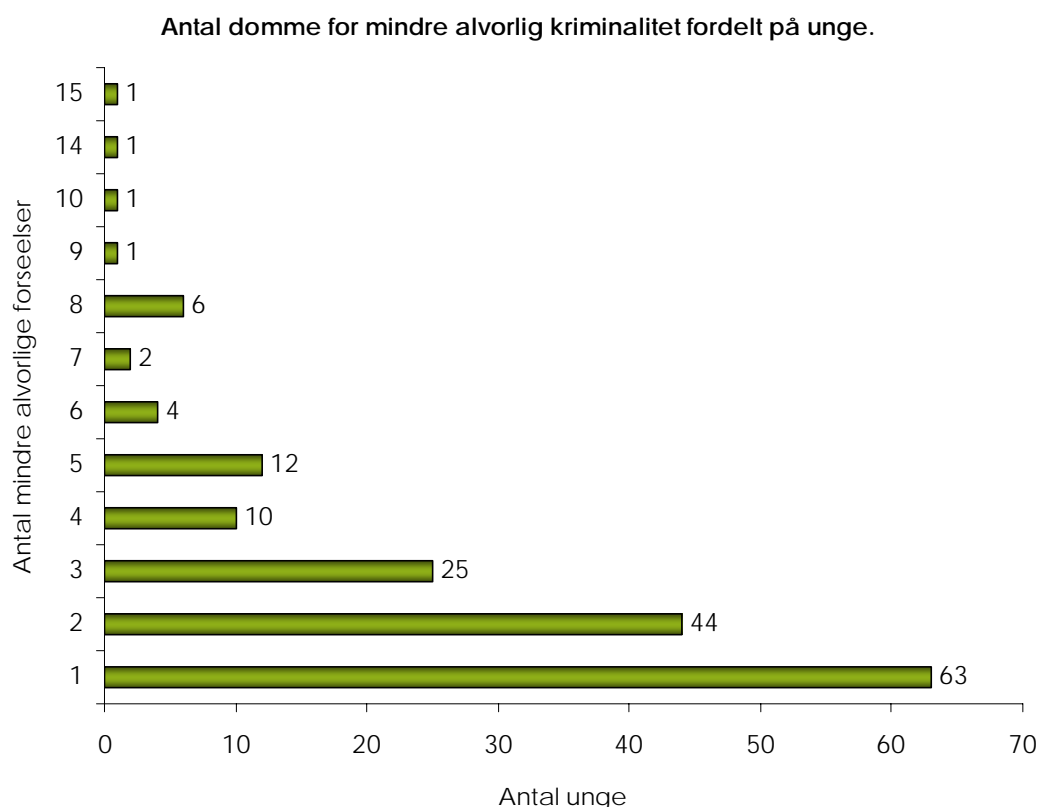
Figur 81

Her viser samme tendens, som ved personfarlig kriminalitet sig, idet langt størstedelen af de dømte unge kun modtager en dom i perioden.

Sidste opgørelse over hvordan de unge fordeler sig på antallet af domme, viser antallet af domme for mindre alvorlig kriminalitet. Igen er det kun de unge, som har modtaget én eller flere domme, der er med i opgørelsen.

Figur 82

Som det kan ses af figuren er spredningen af antallet af domme noget større end ved alvorligere kriminalitet.

Hvad påvirker de unges recidiv?

Der er foretaget en række forskellige analyser, for at undersøge hvilke indikatorer, der påvirker de unges tilbagefald til kriminalitet.

I forbindelse med analyserne er der lavet en hierarkisk inddeling af de unges domme, hvor personfarlig kriminalitet er vurderet som værende mere kritisk end alvorlig kriminalitet, som så igen er vurderet mere kritisk end mindre alvorlig kriminalitet. Det betyder, at hver ung vil indgå én gang i analyserne uafhængigt af hvor mange domme, den unge har. En ung med domme i flere kategorier vil således kun tælle for den forseelse, der er vurderet som mest kritisk.

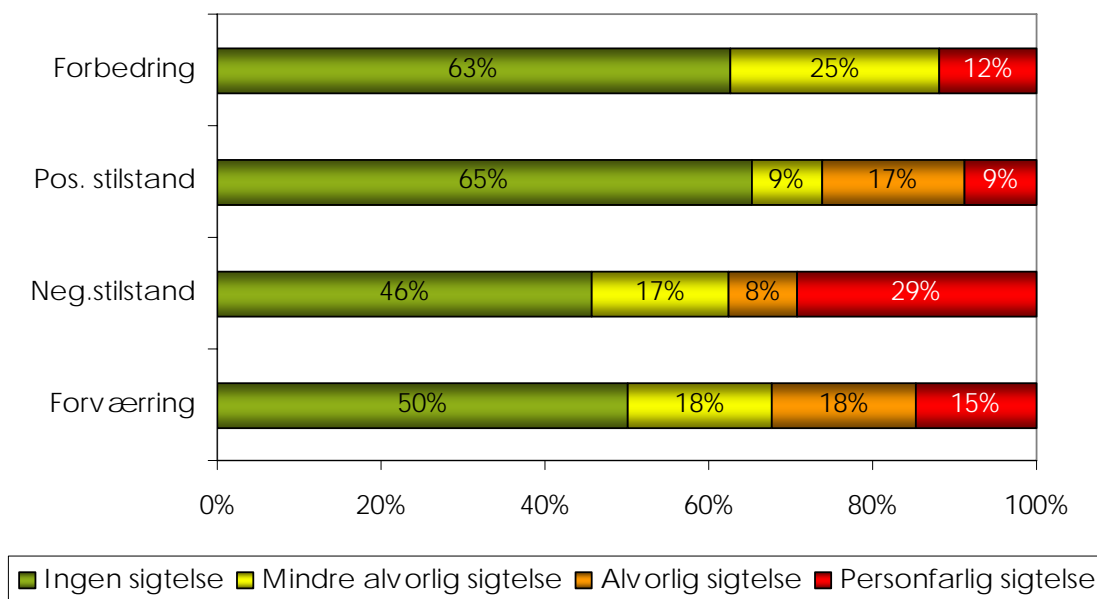
Det samme gør sig gældende, når vi ser på de unges sigtelser, som også er analyseret. Sigtelserne er inddelt i de samme tre kategorier, som beskrevet tidligere i forbindelse med domme.

Der er fundet signifikante sammenhænge i forhold til de unges sigtelser for kriminalitet og den unges vurdering af sin udvikling inden for adfærdsproblemer (SDQ). Sammenhængen mellem den unges egen vurdering af udvikling inden for adfærdsproblemer og sigtelser er vist i nedenstående figur.

Figur 83

Udvikling i adfærdsproblemer (SDQ) ifølge den unge fordelt på sigtelser.

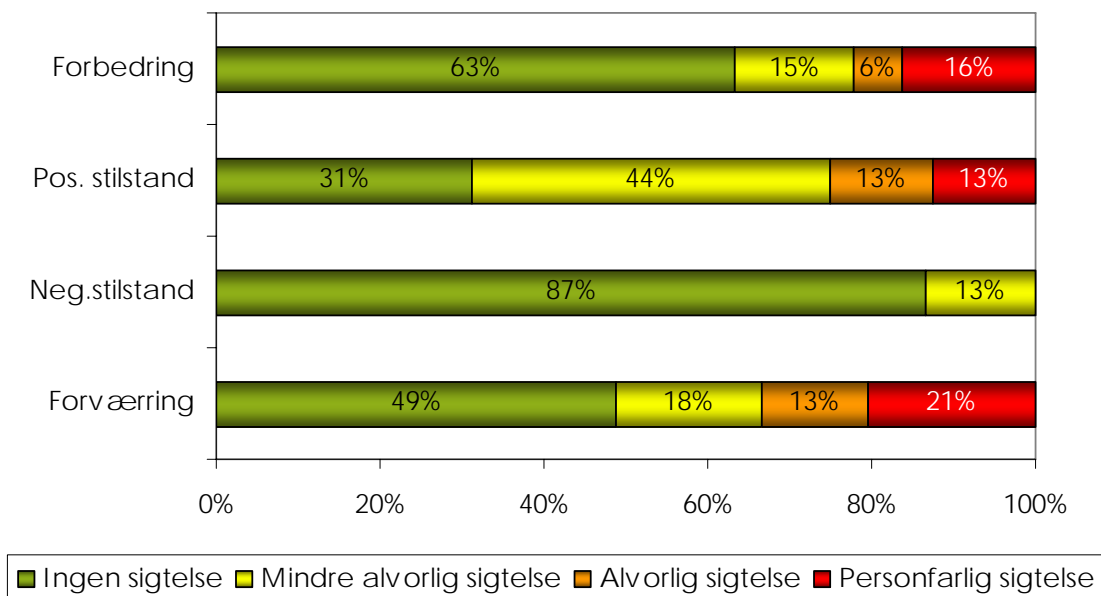
Der er en større andel af de unge, der selv vurderer at de har forbedret sig inden for adfærdsproblemer, der ikke sigtes for ny kriminalitet efter udskrivningen fra en sikret institution. De unge, der slet ikke udvikler sig, og som ved indskrivningen havde en lavere vurdering inden for adfærdsproblemer (negativ stilstand) laver oftere personfarlig kriminalitet end de andre tre grupper. Det er også denne gruppe, der generelt oftest sigtes for ny kriminalitet efter udskrivning.

Derudover er der fundet en signifikant sammenhæng mellem den unges egen vurdering af udvikling inden for hyperaktivitet og alvorligheden af den unges sigtelser. Den sammenhæng illustreres i følgende figur.

Figur 84

Udvikling i hyperaktivitet (SDQ) ifølge den unge fordelt på sigtelser.

De unge, der selv mener, at deres hyperaktivitet forværres, mens de er på institutionen, sigtes oftere for personfarlig kriminalitet efter udskrivningen, mens de unge, der ved ikke har udviklet sig og som samtidig ved indskrivningen lå i den positive ende af normalområdet inden for hyperaktivitet (positiv tilstand) er de unge, der oftest sigtes for ny kriminalitet generelt.

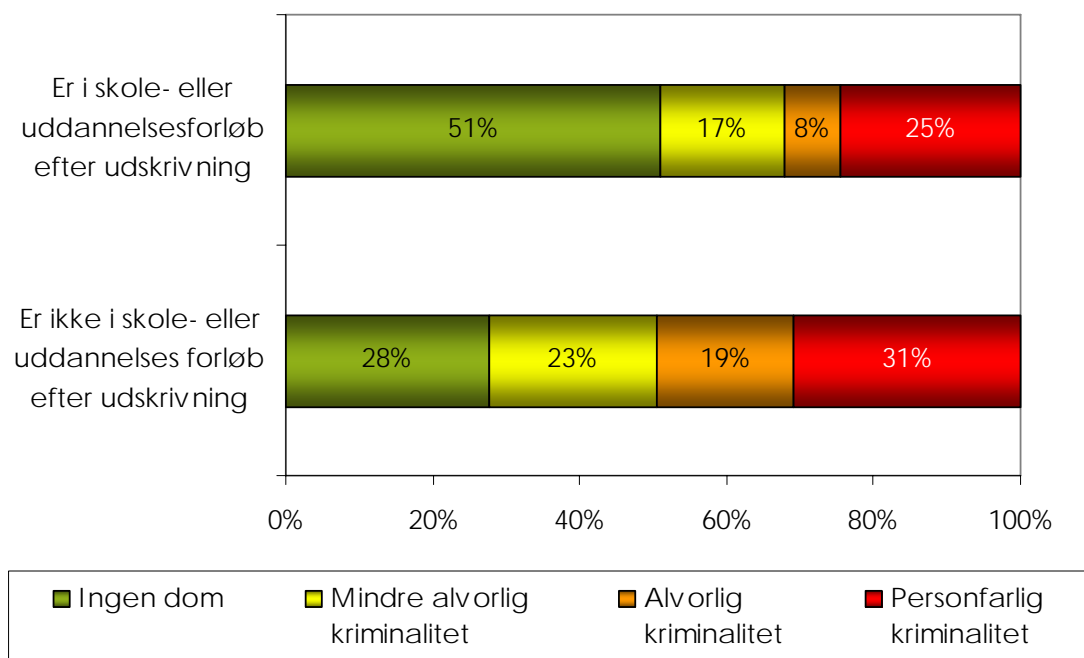
Der er fundet signifikante forskelle, mellem de unge, der er startet på et uddannelsesforløb efter udskrivning og hvorvidt den unge modtager en dom for ny kriminalitet efter udskrivning.

Figur 85

Domme fordelt på hvorvidt den unge er i skole- eller uddannelsesforløb efter udskrivning eller ej.

Analysen viser, at unge, der efter deres udskrivelse fra en institution er startet på et skole- eller uddannelsesforløb i mindre grad vil falde tilbage til kriminel adfærd, målt på domme. Det kan således ses i figuren, at der blandt unge, der starter på et forløb er over 50 %, der ikke får dom efter udskrivelse. For unge der ikke starter på et forløb efter udskrivning er antallet, der ikke modtager dom, kun på 28 %.

I denne forbindelse indikerer undersøgelsen yderligere, at der er sammenhæng mellem hvorvidt mål omkring motivering af den unge til at starte på et skole- eller uddannelsesforløb vurderes positivt og hvorvidt den unge rent faktisk starter på et forløb efter udskrivning.

Det indikerer, at fokus på at få den unge motiveret til at starte på et skole- eller uddannelsesforløb efter udskrivningen, kan være en god måde at holde den unge fra at falde tilbage til kriminel adfærd.

Sammenfatning for recidiv

Recidiv belyser omfanget af tilbagefald til ny kriminalitet for de unge. Data er til denne undersøgelse er baseret på et fuldt udtræk fra Det Centrale Kriminalitetsregister (CKR) for 343 unge, der har været anbragt på de sikrede institutioner og som samtidig er blevet registreret i SIP i perioden 1. august 2009 – 31. juli 2010. Dette betyder, at data drejer sig om unge, der indgik i landsrapporten for SIP-sikret i 2010.

Følgende kategorisering af kriminaliteten er anvendt:

- Mindre alvorlig kriminalitet: Fx butikstyveri, hærværk, besiddelse af kniv eller hæleri

- Alvorlig kriminalitet: Fx indbrud, besiddelse af skydevåben, brandstiftelse, afpresning
- Personfarlig kriminalitet: fx røveri, overfald, vold, voldtægt

Signifikante sammenhænge mellem den unges sigtelser for kriminalitet og den unges egen vurdering af udvikling inden for adfærdsproblemer (SDQ)

- De unge, der oplever forbedring eller ligger i gruppen positiv tilstand i forhold til adfærdsproblemer, har oftere ingen sigtelser for kriminelle forhold end unge i grupperne med forværring eller negativ tilstand.
- Der er flere af de unge, der har oplevet negativ tilstand i adfærdsproblemer, der er sigtet for personfarlig kriminalitet.

Auditpanelet vurderer, at resultaterne giver god mening. Resultaterne kan være udtryk for, at de unge, der er mest modtagelige for indsatsen på institutionen og oplever en forbedring eller positiv tilstand – også på længere sigt har bedre muligheder for at holde sig uden for kriminalitet. Dette kunne afspejle, at der er en langtidseffekt af opholdet på den sikrede institution.

Panelet påpeger, at det vil være interessant at få kortlagt gruppen med negativ tilstand eller forværring nærmere for at undersøge om gruppen er kendetegnet ved særlige problemstillinger. Er der f.eks. tale om unge med en psykiatrisk diagnose, unge med ADHD som ikke er medicinerede osv.

Signifikante sammenhænge mellem den unges domme for kriminalitet og hvorvidt den unge er tilmeldt skole- eller uddannelse efter udskrivningen

- De unge, der er tilmeldt et skole- eller uddannelsesforløb efter udskrivningen har i højere grad ingen domme for kriminalitet.

Auditpanelet understreger enstemmigt, at det er helt afgørende for, hvordan den unge klarer sig efter anbringelsen, at den unge har en uddannelse, et arbejde eller andet at komme ud til. Der bør være en forpligtelse til at hjælpe de unge i gang, også når de kommer ud af den sikrede institution på tidspunkter af året, hvor der f.eks. ikke er optag af nye elever på uddannelserne. Auditpanelet vurderer, at unge der kommer ud til "ingenting" har stor risiko for at falde tilbage kriminalitet, derfor er brobygning og efterværn meget vigtige indsatsområder.

Panelet ser et stort udviklingspotentiale i samarbejdet mellem UU-vejlederen i den unges hjemkommune og den sikrede institution.

Auditpanelet anerkender, at de ressourcer den unge har med sig fra tidligere, herunder f.eks. de erfaringer den unge har med skolegang, har betydning for, hvordan det går videre frem, herunder også den unges motivation og mulighed for at uddanne sig. Desuden anerkender panelet, at det på grund af de komplekse problemstillinger, nogle unge bærer med sig, kan være en meget vanskelig opgave at hjælpe den unge videre efter anbringelsen.

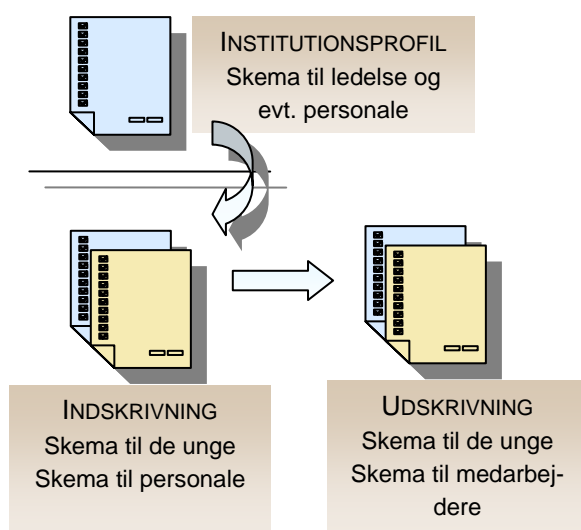
8. Datagrundlag og design

8.1. Datagrundlag og population

8.2. Dataindsamlingsdesignet

Den kvantitative dataindsamling i SIP-sikret foregår via spørgeskemaer, der baserer sig på en række udvalgte indikatorer, som er specifikke for SIP-sikret. Indikatorerne er udvalgt i et tæt samarbejde mellem Institut for Sociologi, Socialt Arbejde og Organisation på Aalborg Universitet og arbejdsgrupper bestående af fagfolk fra praksis. De udvalgte indikatorer er således fagligt relevante.

Spørgeskemaerne er udarbejdede på grundlag af en operationalisering af de udvalgte indikatorer for SIP-sikret. Undersøgelingsdesignet fremgår af nedenstående figur:

Figur 86. Undersøgelingsdesign for SIP-sikret

Der er tale om:

- En institutionsprofil for hver af de deltagende sikrede institutioner.
- Indskrivningsskemaer, som tegner en profil af hver ung som går igennem et indsatsforløb på en sikret døgninstitution. Disse skemaer fungerer som baseline for hvert forløb, dvs. her etableres målepunktet for de senere resultatmålinger.
- Udskrivningsskemaer: Her indsamles information om hver ung ved indsatsforløbets afslutning inden for resultatmålingene samt informationer om hvilken indsats, pågældende har modtaget siden indskrivning.

8.3. Indikatorer

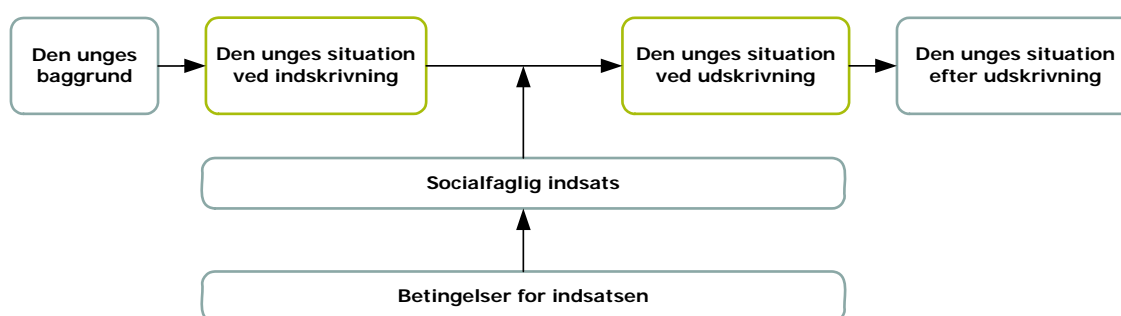
Med fokus på, *hvad der virker for hvem under hvilke betingelser*, placerer SIP sig i en evalueringstradition, der lægger vægt på teoristyret evaluering, der i sit undersøgelses-

design indbygger forventninger om variation i den gennemførte indsats og i indsatsens betingelser og rammevilkår.²⁷ Programteorien for SIP-sikret redegør for en række parametre, der kan bruges som indikatorer på væsentlige elementer af variationen de sikrede institutioner imellem.

Evalueringsmodellen i SIP er opbygget med henblik på at understøtte dette fokus, hvor ønsket er at undersøge, hvordan indsatsen virker eller ikke virker på de anbragte unges situation og hvilke betingelser for indsatsen, der ser ud til at have betydning for denne virkning. Den nedenstående figur viser evalueringsmodellen for SIP.

Figur 87. Evalueringsmodel. SIP for sikrede institutioner.

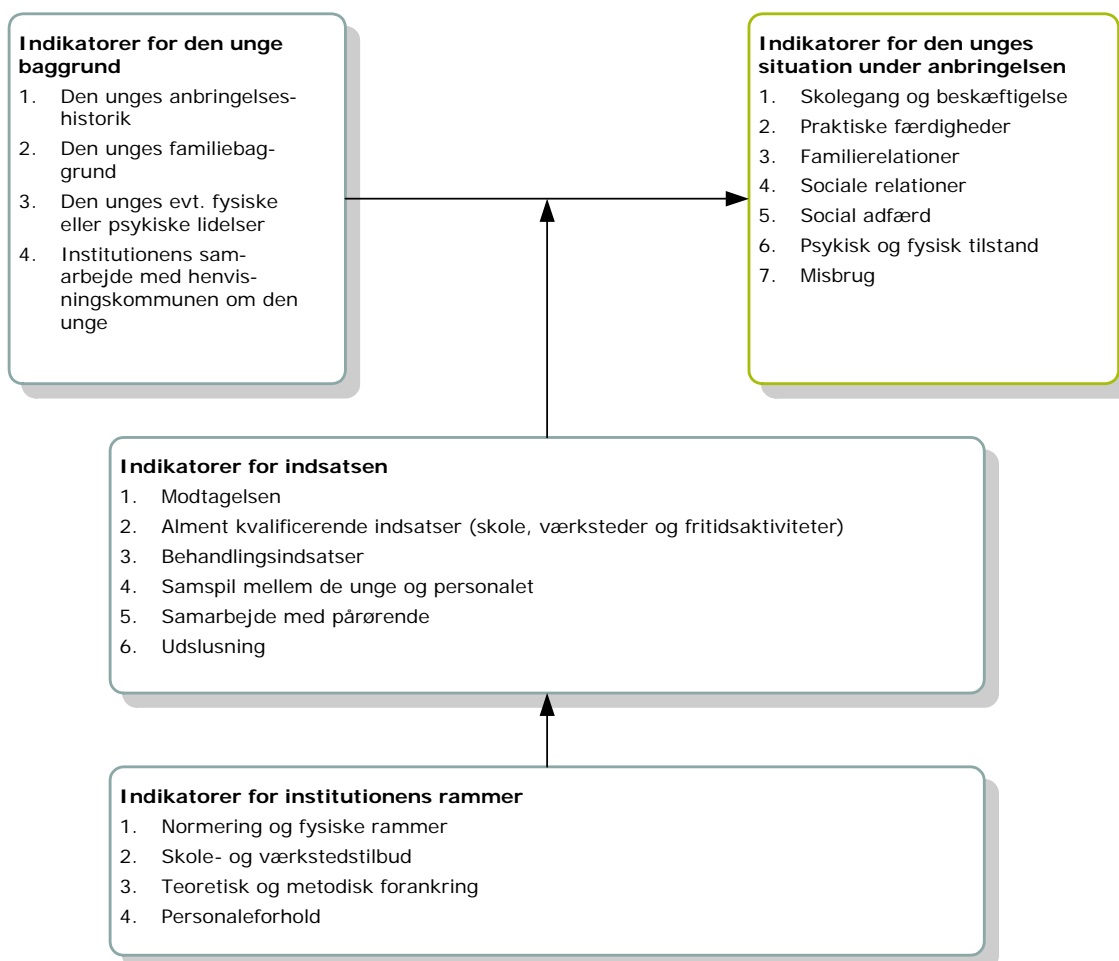
Nedenstående figur viser de indikatorer, som er udvalgt til SIP-sikret på baggrund af programteorien. Af programteorien fremgår de forskningsmæssige begrundelser for indikatorernes relevans²⁸.

²⁷ Se fx Pawson & Tilley 1997 og Kazi 2003

²⁸ Se Nissen 2006

Figur 88. Indikatorer, resultatmåling. SIP for sikrede institutioner.

Som det fremgår, er der valgt fire indikatorer på den unges baggrund. Udover disse fire registreres de unge også ved en række almindelige baggrundsfaktorer, såsom køn og alder. Der er valgt syv indikatorer til afdækning af den unges situation under anbringelsen. Disse indikatorer kan betegnes som SIP-sikrets *resultatindikatorer*, idet det er disse mål, som kan anvendes til at identificere den unges udvikling undervejs i anbringelsesforløbet.

Resultatindikatorerne skal, i henhold til SIP-sikrets målbeskrivelse, ikke opfattes sådan, at der nødvendigvis er indbygget en forventning om, at alle unge anbragt på sikrede institutioner skal udvikle sig positivt på samtlige syv indikatorer. I stedet skal målene snarere opfattes som de livsområder hos de unge, som i denne sammenhæng er interessante at følge over tid med henblik på en vurdering af, hvorvidt anbringelsesindsatsen har bidraget positivt (eller negativt) til en udvikling på disse områder.

Der er endvidere udvalgt seks indikatorer til beskrivelse af indsatsen på de sikrede institutioner. Disse indikatorer, som kaldes *procesindikatorer*, er naturligvis ikke dækkende for den samlede indsats, der foregår i løbet af en anbringelse, men udgør en række væsentlige fokusområder for medarbejdernes arbejde.

Endelig er der udvalgt fire indikatorer til beskrivelse af en række nøgleområder i de institutionelle betingelser for indsatsen på de sikrede institutioner. Disse *strukturindikatorer*

udgør sammen med en række forhold i det konkrete anbringelsesforløb de betingelser for indsatsen, som SIP-sikret medtager.

Samtlige indikatorer er operationaliseret i en række spørgeskemaer til brug for dataindsamlingen.

8.4. Auditkoncept

Auditforløbene i SIP-sikret tager afsæt i et panel bestående af fagfolk, som ud fra en række på forhånd udvalgte temaer og emner giver faglige fortolkninger og vurderinger. Et auditforløb har således til hensigt at skabe formelle rammer omkring en faglig diskussion. Udover at producere viden, vil SIP-sikrets audits også fungere som rum for kvalitetsudvikling og læring, hvor ansatte fra de sikrede institutioner vil kunne drage nytte af hinandens erfaringer og vurderinger af konkrete anbringelsesforløb. Gennem afviklingen af audits vil den statistiske vidensproduktion fra indikatormålingerne møde den praksisbaserede indsigt og på denne måde skabe nuancerede billeder af sammenhænge mellem indsatser og resultater på det sociale område. Disse processer vil endvidere også være med til at udvikle og kvalitetssikre SIP-sikrets kvantitative søjle.

Audit på denne rapport

Auditmødet om resultaterne i denne rapport blev afholdt onsdag den 14. november 2012, kl. 10.00 – 15.00.

Hver institution blev inviteret til at deltage med 1 – 2 repræsentanter. Kompasset, som først er åbnet 1. september i år og derfor ikke har haft mulighed for at bidrage med data til denne rapport, deltog med 3 personer og brugte mødet som mulighed for at få indblik i SIP.

Følgende repræsentanter fra de sikrede institutioner deltog i auditmødet:

STEVNSFORTET

Martin Ploug, tovholder på afdelingsplan, afd. Syd
Henrik Kousgaard, tovholder på organisationsplan

BAKKEGÅRDEN

Frank K. Kapland, pædagog
Niels Henriksen, skole- og værkstedsleder

KOMPASSET

Tina Maria Larsen, forstander
Rita Jensen, socialrådgiver
Mads Thomsen, pædagog

GRENEN

Michael Aakjær, souschef

KOGLEN

Mogens Raungaard, afdelingsleder

SØLAGER

Allan Vestergaard Nielsen, afdelingsleder

EGELY

Per Gantriis, udviklingskonsulent

SØNDERBRO

Ulla Jepsen

Desuden deltog konsulent fra Psykiatri og Social, Region Midtjylland Lone Sommer som observatør, og konsulent Anne-Mette K. Isager, konsulent Camilla Bak Kristensen og praktikant Rasmus Elgaard Petersen fra CFK Region Midtjylland, varetog funktionerne som mødeleder og referenter på mødet.

Forud for auditmødet udarbejdede CFK et skema med en beskrivelse af de mest signifikante sammenhænge og tendenser i resultaterne inden for de 7 resultatindikatorer. Deltagerne fik skemaet tilsendt forud for auditmødet og blev bedt om at forberede sig ved systematisk at gennemgå punkterne og notere de faglige overvejelser, resultaterne måtte give anledning til.

På auditmødet blev alle punkter i skemaet gennemgået hver for sig og drøftet efter følgende fremgangsmåde:

1. Først tages en runde, hvor **hver deltager kort præsenterer kort sine faglige overvejelser vedrørende det konkrete punkt**. Her får deltagerne hurtigt et overblik over de perspektiver, der er præsenteret i gruppen.
2. Dernæst lukkes op for **uddybelse af deltagernes overvejelser og en fælles faglige drøftelse**. Her udforskes og afklares perspektiver og sammenhænge mv. vedrørende det konkrete spørgsmål. Diskussionen kan også føre til mere generelle konklusioner.
3. Til sidst **samles op på den faglige drøftelse**. Der er ikke et krav, at deltagerne når til konsensus, men det præciseres, hvilke perspektiver og tilgange, gruppen repræsenterer.

Deltagerne fik drøftet, hvordan de som fagpersoner "læser" og kan bruge de konkrete sammenhænge og tendenser som SIP-resultaterne præsenterer fremadrettet.

Resultaterne fra auditmødet er efterfølgende skrevet ind i nærværende rapport, dels i rapportens sammenfatning, dels i sammenfatningerne på de enkelte resultatindikatorer.

8.5. Metode- og designovervejelser

Datakvalitet og mulige analyser²⁹

Kvaliteten af de indsamlede data kan siges at afhænge af tre overordnede faktorer, nemlig forhold vedrørende spørgsmålenes formulering og sammensætning, forhold i indsamlingssituationen og forhold vedrørende hvem der efterfølgende har adgang til data. Disse tre problematikker skal skitseres i det følgende.

Udformningen af spørgeskemaerne er sket i henhold til en stringent operationaliseringsguide udviklet på baggrund af programteorien. Herved er der altså taget højde for hvad der i praksis anses som værende relevante problemstillinger og temaer til afdækning, ligesom designet tager eksplicit udgangspunkt i målsætninger omkring hvad den enkelte unge gerne skal opnå under anbringelsen. Skemaerne skal efterfølgende pilot-testet med henblik på at sikre, at alle relevante aspekter – og svarkategorier – er blevet inkluderet i undersøgelsen. Endvidere er det gennem pilottesten sikret, at spørgsmålene er formuleret på en sådan måde, at de er forståelige; dette er særligt relevant i forhold til ungeskemaerne. Videre må det anses som centralt, at pilottestningen forholder sig til muligheden for, at forskellige medarbejdere kan forstå samme spørgsmål på forskellig vis. Dette kan søges afdækket ved at lade flere pædagoger besvare skemaer for den samme unge (jf. fremgangsmåden for intercoder reliabilitet, Neuman 2000: 165). Dog er der stadig en indbygget risiko for, at besvarelsene er farvet af en bestemt faglig optik. Det skal dog bemærkes, at denne faldgrube udelukkende relaterer sig til de forskningsmæssige fortolkninger af resultaterne. I det omfang oplysningerne bruges i institutionerne vil det typisk være inden for den samme fortolkningsmæssige ramme, som ligger til grund for besvarelsene.

Hvad angår selve indsamlingssituationen, er der ikke grundlag for at forvente at denne skulle være problematisk i forhold til medarbejdernes udfyldninger.

I forhold til de unge er der nogle modsatrettede interesser. På den ene side må det anerkendes, at mange af de unge har betydelige læsevanskeligheder og for en dels vedkommende måske også problemer omkring koncentration. Af denne grund er det tvivlsomt om man vil få ret mange brugbare svar, hvis de skal udfylde skemaerne alene. En oplagt løsning på dette – som er blevet taget i brug i pilottestningen af SIP-åben – er at lade medarbejderne hjælpe den unge, evt. så besvarelsen gennemføres som en slags interview. Dette løser problemerne omkring læsefærdigheder og koncentration, men betyder samtidig, at det er nødvendigt at være opmærksom på den mulige bias, der her introduceres.

Da der er tale om en gruppe unge, der i høj grad er vant til at italesætte forskellige problemer i deres liv og baggrundsforhold, må man forvente at problemerne med bias i mindre grad gør sig gældende omkring tabuiserede forhold, end det ville være tilfældet i forhold til mere "gennemsnitlige" unge. Og de største risici for bias må forventes at opstå i forbindelse med vurderingen af institutionen og de tilknyttede pædagoger. I særlig grad synes det problematisk, hvis den unge i evalueringen af forholdet til kontaktpædagogen skal besvare spørgsmål stillet af netop denne person.

²⁹ Afsnittet uddrager dele af Hanne Stevens Metode- og designovervejelser, som er at finde i Nissen 2007.

I forhold til spørgeskemaerne til medarbejderne må man overveje, hvilken betydning det har for undersøgelsen, at det ikke nødvendigvis er samme person, der udfylder den unges ind- og udskrivningsskemaer. Hvor en grundig validering af skemaerne burde sikre at skemaerne forstås ens af alle, er der derimod ikke sikkerhed for, at alle har den samme opfattelse af den enkelte unge. Derved er der risiko for, at den fremgang den unge har oplevet i løbet af anbringelsen enten overvurderes eller undervurderes pga. forskellige personer, der udfylder skemaet. Man kan henstille til, at det så vidt muligt er samme person, der udfylder begge skemaer, men det er ikke realistisk at forvente at dette er praktisk muligt i alle sammenhænge.

Videre må man særligt i forhold til skemaerne til medarbejderne grundigt overveje, hvilke implikationer det giver for validiteten at lade institutionerne have adgang til oplysninger i uaggregeret form. Det er klart, at der her er et modsætningsforhold mellem det forskningsmæssige ideal om anonymitet – også som en sikring af oprigtige svar – og institutionernes naturlige ønsker om at bruge de indsamlede oplysninger i det konkrete arbejde med den enkelte unge samt mere generelt til at lave interne forbedringer af praksis på institutionen. Man må overveje om – og i hvilket omfang – medarbejderne kan være motiveret til at "pynte" på besvarelsene (fx i angivelsen af, hvilke aktiviteter de har foretaget sammen med den unge eller i vurderinger af, hvor meget tid der er anvendt på forskellige aktiviteter) for at stille sig selv i et bedre lys overfor ledelsen. Videre må det også anses som centralt, at medarbejderne kan føle sig trygge ved, at skemaerne ikke bliver brugt imod dem.

Ved at se på opgørelser over antallet af anbringelser de seneste år, og disses længde, vil det være muligt at estimere hvor længe datamaterialet vil være om at modnes for forskellige typer analyser. Det står dog helt klart, at man vil være i stand til at foretage rent deskriptive opgørelser, længe inden man kan foretage analyser af sammenhænge, ligesom det vil være muligt at analysere på anbringelsesforløbene, længe inden man kan sige noget om langtidseffekterne af anbringelser.

Bivariate analyser er mulige, når der ikke er så meget data, mens anvendelsen af multivariate analyser vil afhænge af antallet af kategorier i de anvendte variable samt fordelingerne her indenfor. Her kan man med fordel anvende statistiske redskaber, der er udviklet specielt til små stikprøver (jf. Agresti og Finlay 1997: 220 ff.).

Hvor det altså på kort sigt er muligt at lave opgørelser over fx hvor mange, der har bestemte problemtyper ved anbringelsen, hvor mange der gennemgår specifikke behandlingstyper og hvor mange der oplever en forbedring eller forværring af deres situation i løbet af opholdet, vil det først på længere sigt være muligt at foretage analyser, der kombinerer disse forskellige typer af informationer.

9. Referencer

Agresti, A. og B. Finlay (1997) *Statistical Methods for the Social Sciences 3rd Ed.* Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Andreassen, T. (2003): *Behandling av ungdom I institusjoner. Hva sier forskningen?* Kommuneforlaget.

De Vaus, D. A. (1999) *Surveys in Social Research 4th Ed.* London: UCL Press.

Egelund, T. og A. Hestbæk (2003): *Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet – en forskningsoversigt.* Hans Reitzels Forlag.

Hansen, L. og K. Zobbe (2006) *Fokus på anvendelsen af de sikrede afdelinger.* Hillerød: Teori og Metodecenteret.

Krevi (2010): Gode indikatorer for den offentlige indsats. <http://krevi.dk/publikationer/rapporter>.

Kyvsgaard, B. (1998): *Den kriminelle karriere.* Jurist- og Økonomiforbundets Forlag.

Kyvsgaard, B. (2001): Bliver de mindre kriminelle af det? - effekten af tiltag overfor lov-overtrædere. I *Socialpolitik*, Socialpolitisk forening nr. 3, juni: 11-14.

Møller, S. Ø. og L. Mosegaard Søbjerg (2009): *Rapport for Det Sociale Indikatorprogram for sikrede institutioner 2008-2009 – et pilotstudie.* Center for Kvalitetsudvikling.

Neuman, W. L. (2000) *Social Research Methods.* Needham Heights, MA: Allyn og Bacon.

Nissen, M. A. (2007): *Programteori og indikatorer til evaluering af kvalitet og virkninger af indsatsen på sikrede institutioner: SIP-sikret.* Aalborg Universitet.

10. Bilag 1: SDQ

Med henblik på at beskrive de unges psykiske og sociale situation er anvendt et standardiseret instrument ved navn "Strengths and Difficulties Questionnaire" (SDQ)³⁰. Der er tale om en skala til måling af børn og unges emotionelle problemer, adfærdsproblemer, hyperaktivitet, kammeratskabsrelationer, prosocial adfærd samt et samlet mål for de unges sociale og psykiske vanskeligheder. Skalaen er udviklet til screening for psykopatologi i alderen 4-16 år.

Skalaen, som er udviklet i USA og oversat og valideret til danske forhold³¹, kan anvendes både til selvrapportering, til forældres bedømmelser af de unge, samt til læreres vurdering af de unge. I SIP erstatter medarbejdernes vurdering lærernes. Derudover anvendes SDQ i forbindelse med de unges egne besvarelser.

Hver af skalaens kategorier afdækkes gennem fem udsagn, hvortil medarbejderne og den unge har svaret enten "passer ikke", "passer delvist" eller "passer godt":

Emotionelle problemer:

- Klager ofte over hovedpine, ondt i maven eller kvalme
- Bekymrer sig om mange ting, virker ofte bekymret
- Er ofte ked af det, trist eller har let til gråd
- Er utryk og klæbende i nye situationer, bliver nemt usikker på sig selv
- Er bange for mange ting, er nem at skræmme

Adfærdsproblemer:

- Har ofte raserianfald eller bliver let hidsig
- Gør for det meste, hvad der bliver sagt
- Kommer ofte i slagsmål og mobber andre børn
- Lyver eller stjæler ofte
- Stjæler fra hjemmet, i skolen eller andre steder

Hyperaktivitet:

- Er rastløs, "overaktiv", har svært ved at holde sig i ro i længere tid
- Sidder konstant uroligt på stolen, har svært ved at holde arme og ben i ro
- Er nem at distrahere, mister let koncentrationen
- Tænder sig om, før han/hun handler
- Gør tingene færdige, er god til at koncentrere sig

Kammeratskabsproblemer:

- Er lidt af en enspænder, leger mest alene
- Har mindst én god ven
- Er generelt vellidt af andre unge³²
- Bliver mobbet eller drillet af andre unge
- Kommer bedre ud af det med voksne end med andre unge

³⁰ www.sdqinfo.com

³¹ Obel et. al. 2003

³² Den oprindelige formulering i SDQ er: "Er generelt vellidt af andre børn". Af hensyn til målgruppen på de sikrede institutioner, er "børn" i skemaerne i SIP erstattet af "unge" eller med "børn og unge".

Prosocial adfærd:

- Er hensynsfuld og betænksom overfor andre
- Er god til at dele med andre unge
- Prøver at hjælpe, hvis nogen slår sig, er kedede af det eller skidt tilpas
- Er god mod mindre børn og unge
- Tilbyder ofte af sig selv at hjælpe andre

Inden for hver kategori kan udregnes en score, der indikerer henholdsvis normal adfærd, adfærd uden for normalområdet eller et grænseområdet derimellem³³. Desuden kan udregnes en totalscore for de fire problemkategorier, men den anvendes ikke i denne rapport. Nedenstående tabel viser de normer, der er anvendt i rapporten til at udregne, i hvilken gruppe de unge ligger. Læg mærke til, at normerne er forskellige for kontaktpersonen (T= Teacher) og den unge (S = Self). Forældrenormen (P = Parent) anvendes ikke, da de unges forældre ikke skal besvare nogen spørgsmål i SIP-sikret.

Tabel 1. SDQ-normer.³⁴

Scale		Normal													Borderline			Abnormal																					
Total difficulties	P	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	....	40										
	T	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	....	40											
	S	0	2	4	6	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	...	40														
Emotional sympt.	P	0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	4		5		6		7		8		9		10				
	T	0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	5		6		7		8		9		10						
	S	0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	6		7		8		9		10								
Conduct problems	P	0				1				2				3				4				5				6				7			8			9			10
	T	0				1				2				3				4				5				6				7			8			9			10
	S	0				1				2				3				4				5				6				7			8			9			10
Hyperactivity	P	0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	6		7		8		9		10								
	T	0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	6		7		8		9		10								
	S	0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	6		7		8		9		10								
Peer problems	P	0				1				2				3				4				5				6				7			8			9			10
	T	0				1				2				3				4				5				6				7			8			9			10
	S	0				1				2				3				4				5				6				7			8			9			10
Prosocial behav.	P	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	5	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0																
	T	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	5	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0																
	S	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	5	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0																

Egelund, Hestbæk og Andersen, der anvender SDQ-skalaen i en forløbsundersøgelse af anbragte børn, gør opmærksom på en række begrænsninger i brugen af skalaen, som det er vigtigt at være opmærksom på. De fremhæver, at skalaen er et relativt groft screeningsinstrument, hvilket i klinisk sammenhæng indebærer en risiko for, at andelen af falske positive, dvs. personer, som bedømmes uden for normalområdet, men som ikke er det, eller falske negative, dvs. personer, der bedømmes som normale men i realiteten har væsentlige problemer, bliver høj.³⁵

³³ Scoren tager højde for, at nogle udsagn er formuleret positivt, andre negativt. Egelund et. al. 2004.

³⁴ Tabellen er taget fra det engelske SDQ-materiale.

³⁵ Egelund et. al. 2004; 201

Anbefalingen af SDQ's forfattere er som følge af denne problematik, at skalaen kun anvendes i klinisk øjemed, hvis man har flere informanter, og at scoren kun anses som et blandt flere instrumenter til at identificere unge, der potentielt er inde i en uhensigtsmæssig udvikling. I statistisk forskning og analyse af psykisk og social normalitet og afvigelse, er skalaen imidlertid så gennemprøvet, at den er et godt instrument til at indfange børn og unges problemer. Dog skal analyseresultaterne fortsat vurderes med forsigtighed.³⁶

Som nævnt ovenfor er SDQ udviklet til alderen 4-16 år. På de sikrede institutioner er alderen for de unge typisk 15-17 år, og de kan derfor vanskeligt betragtes som børn. Nogle spørgsmål, som fx spørgsmålet om den unge ofte bliver ked af det, trist eller har let til gråd eller spørgsmålet om den unge er utryk eller klæbende i nye situationer, kan forekomme mere relevante for børn end for unge. Dette kan være et problem i forhold til de unges selvudfyldelse, da de ikke anser sig selv som børn og derfor vil svare "passer ikke" til spørgsmål, som de selv fortolker som værende "under deres niveau".

Som nævnt stilles både medarbejderne på de sikrede institutioner og de unge de samme spørgsmål i SDQ. Medarbejderne vil ofte have større forudsætninger for at besvare spørgsmålet ud fra en bredere forståelse af det skrevne spørgsmål og derved kunne relatere spørgsmålet til de unges aktuelle alder uanset spørgsmålsformulering, hvilket kan føre til forskellige besvarelser af SDQ-skemaet mellem de unge og medarbejderne. Desuden påpegede auditpanelet (2009), at de unge formentlig er mere tilbøjelige til at besvare spørgsmålene efter deres sindstilstand i det øjeblik, de sidder med spørgeskemaet, mens medarbejderne er bedre til at se på den unges situation over et længere perspektiv. Dette kan give en skævvridning i de to besvarelser.

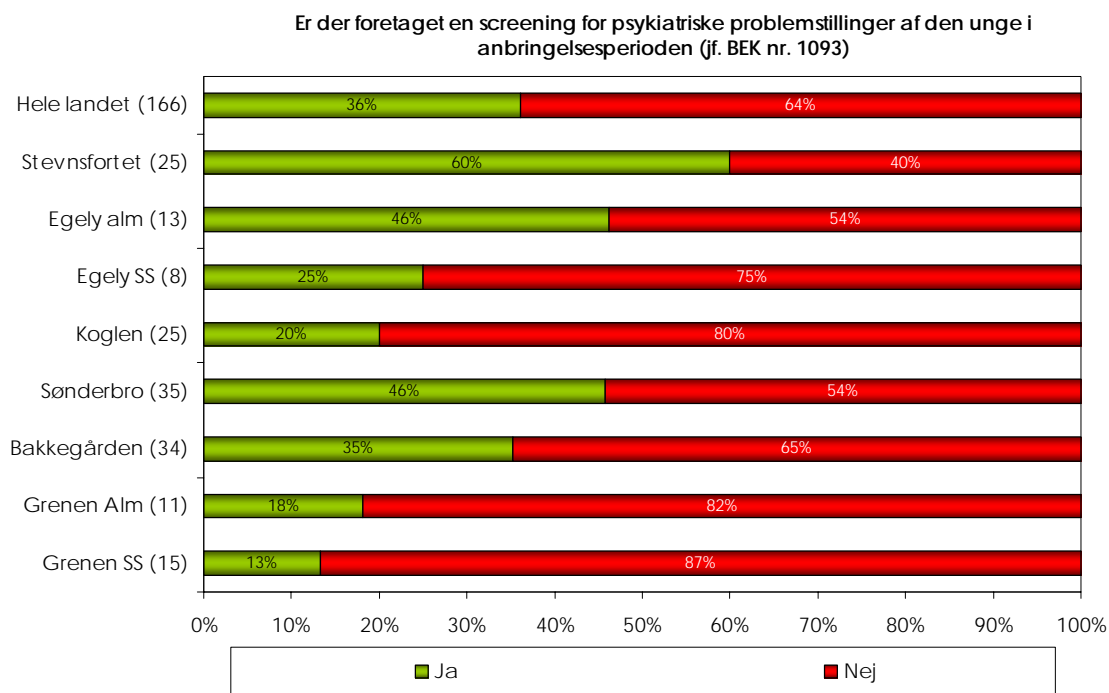
---

³⁶ Ibid.

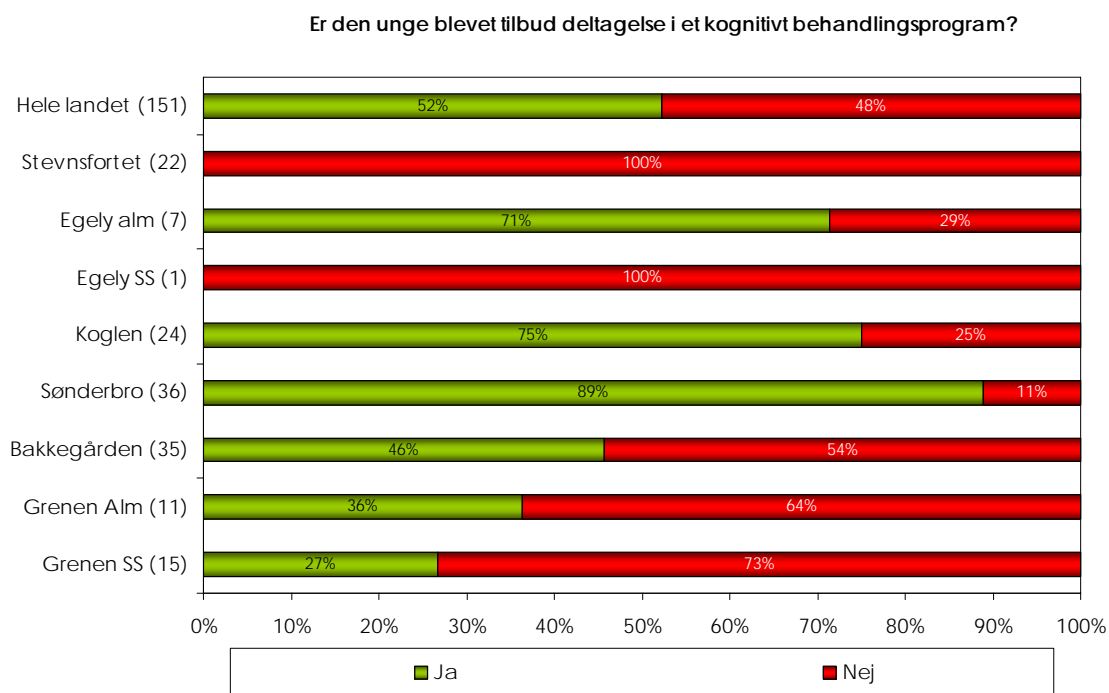
11. Bilag 2: Underopdelte resultater

De unges karakteristika og baggrund

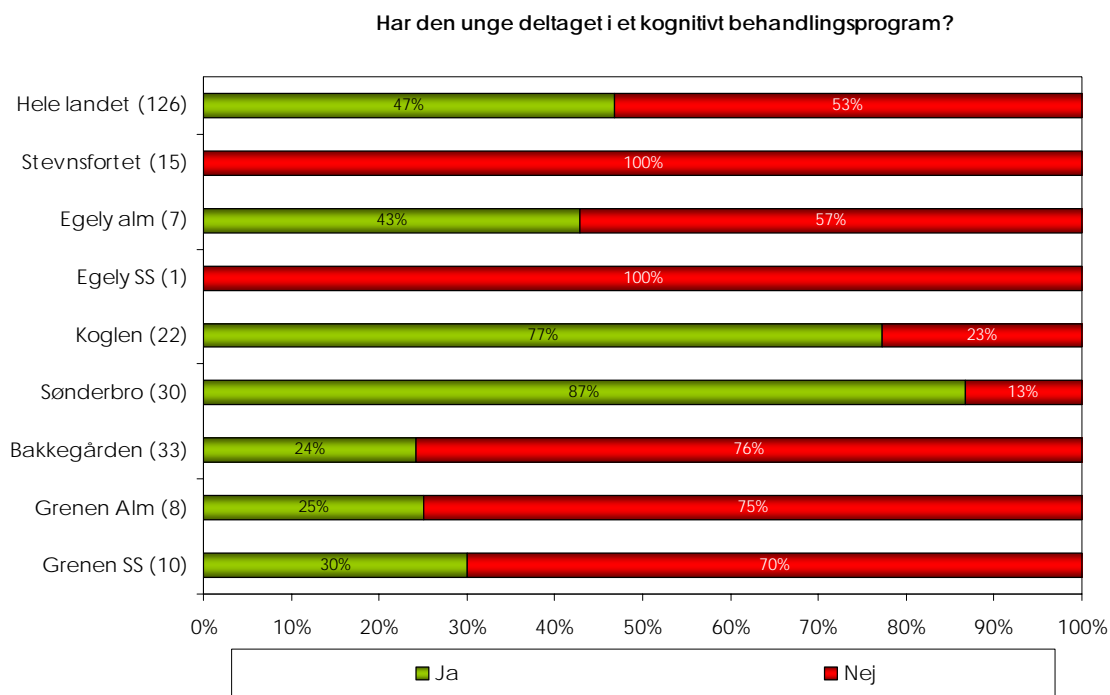
Figur 1

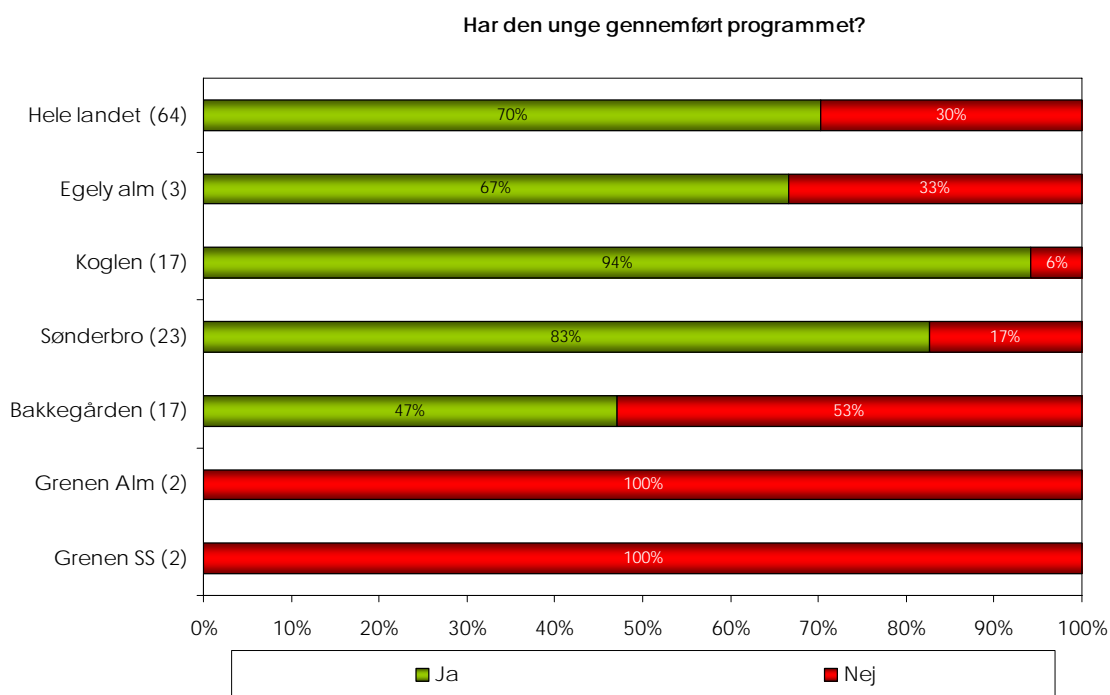
Figur 2

Figur 3

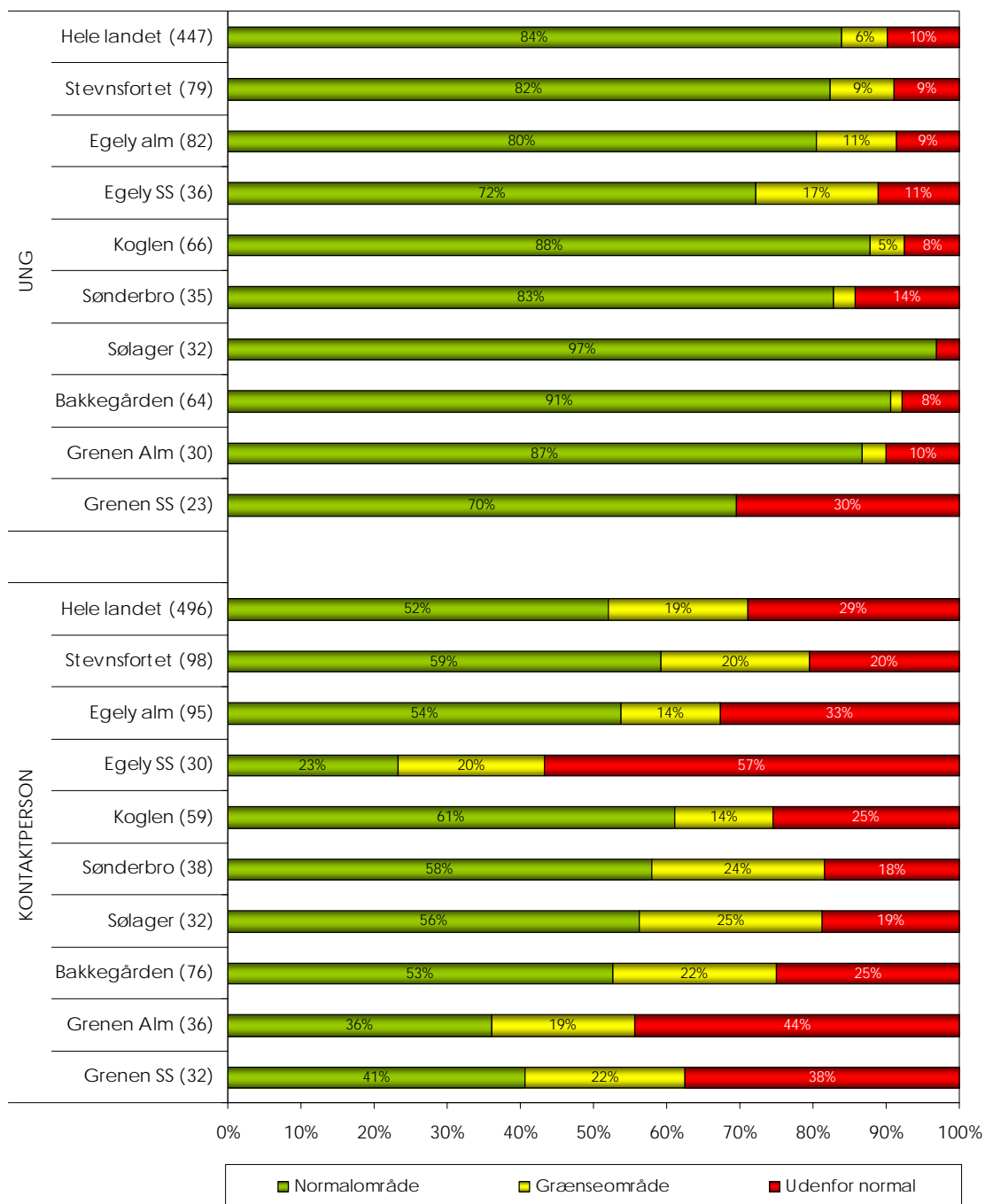
Figur 4

De unges situation ved indskrivning inden for Social adfærd og sociale ressourcer

Figur 5

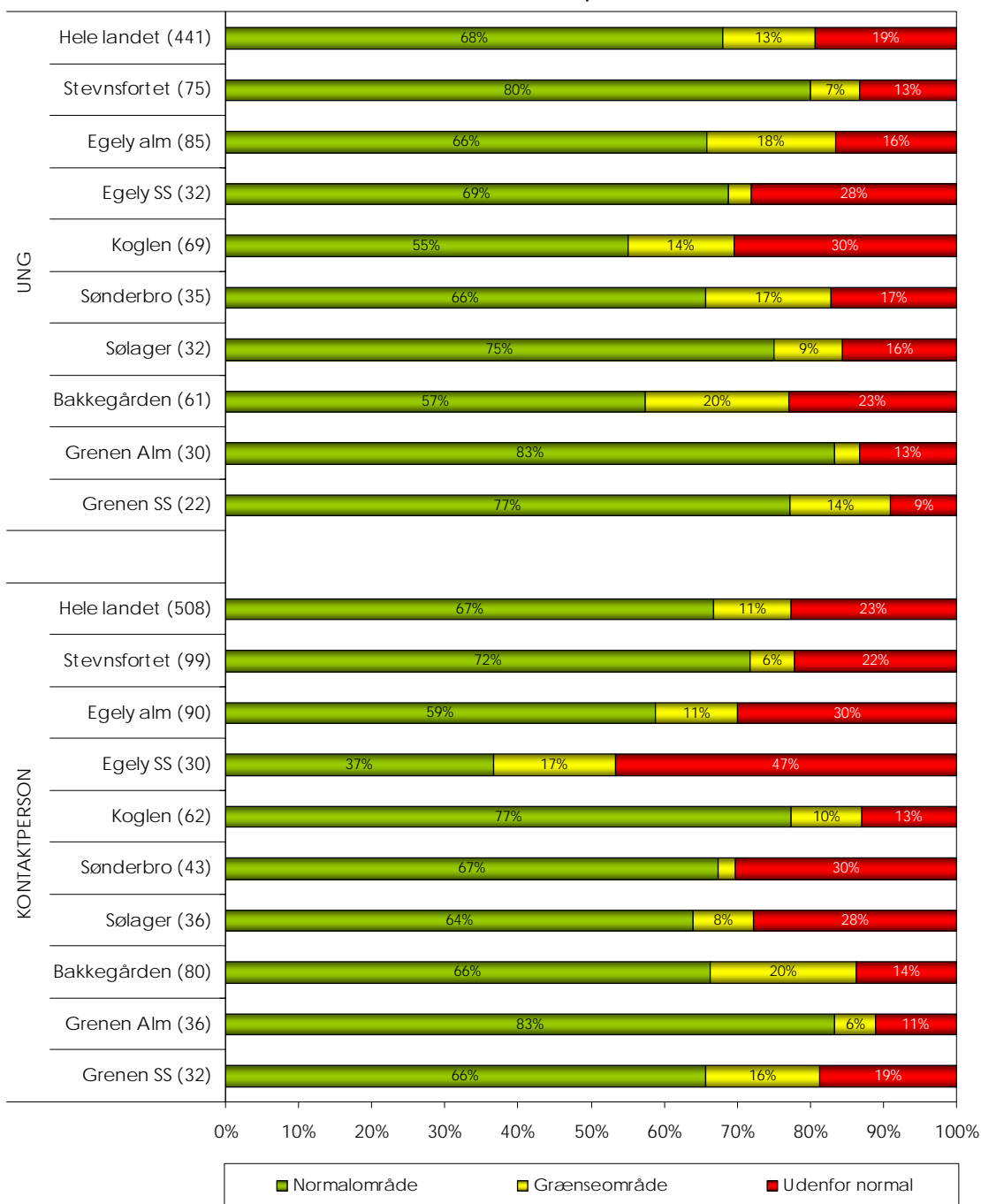
De unges prosociale adfærd (SDQ) ved indskrivning vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

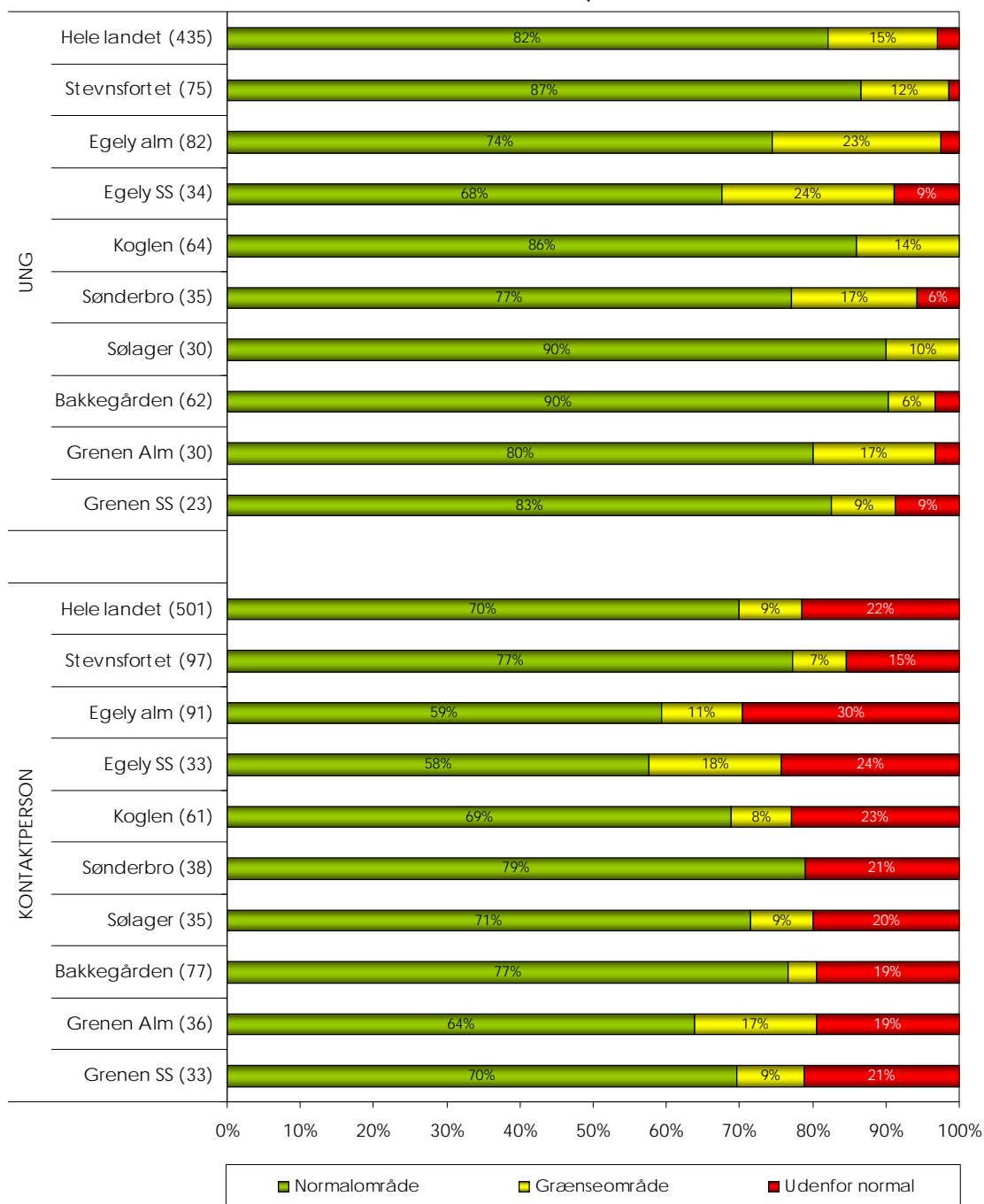
Figur 6

De unges adfærdsproblemer (SDQ) ved indskrivning vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

Figur 7

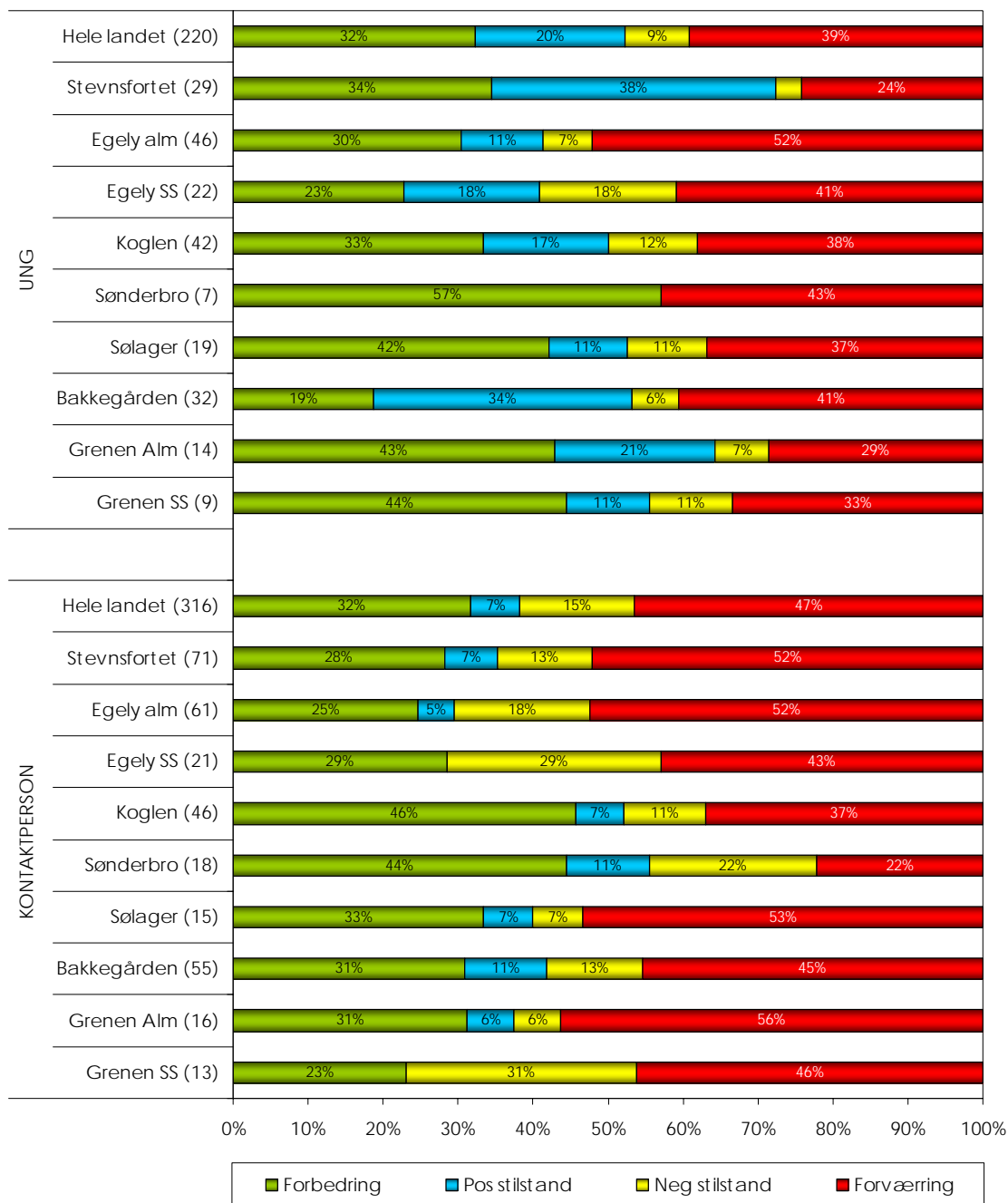
De unges kammeratskabsproblemer (SDQ) ved indskrivning vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

De unges udvikling inden for Social adfærd og sociale ressourcer

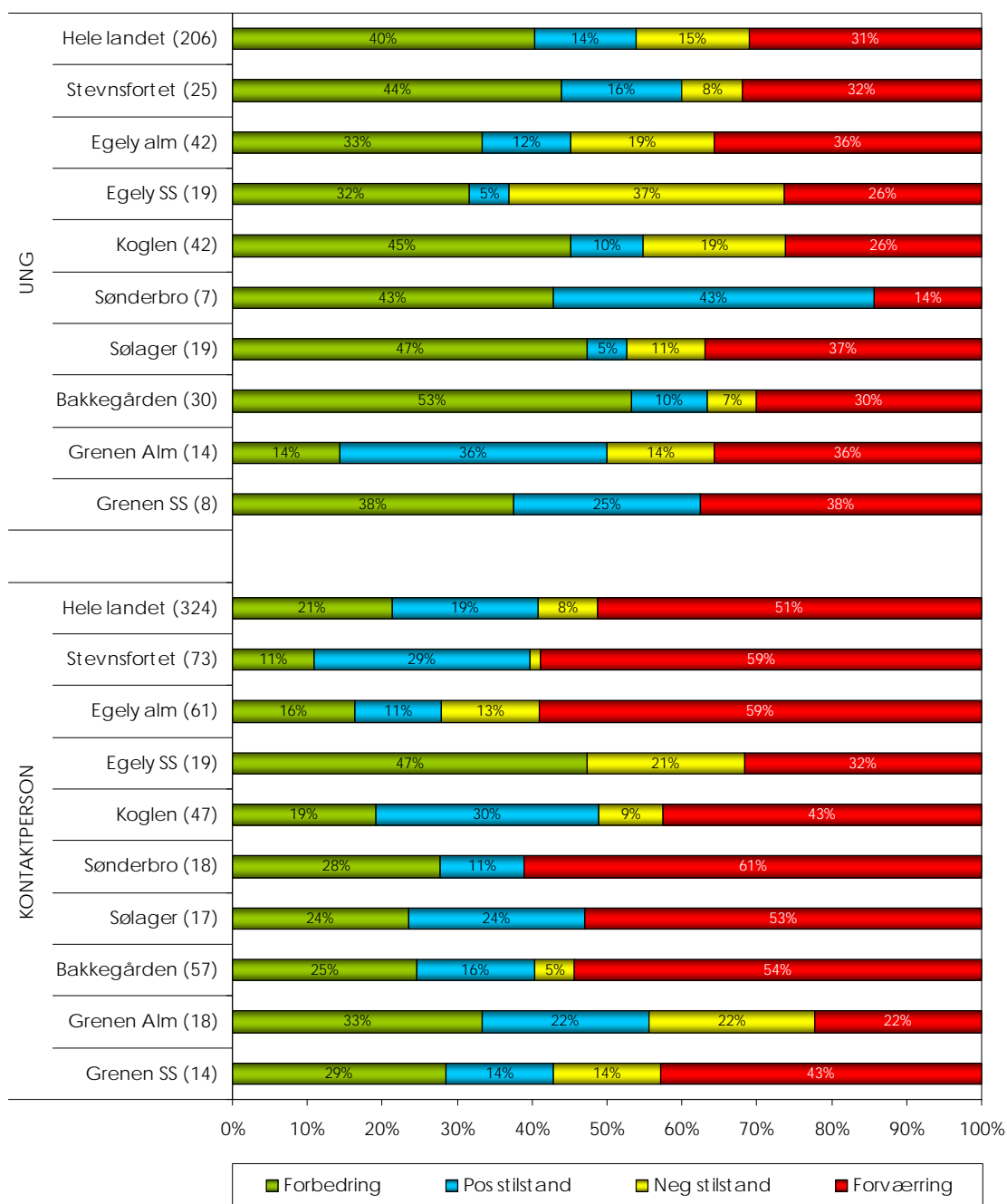
Figur 8

Udvikling i de unges prosociale adfærd (SDQ) vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

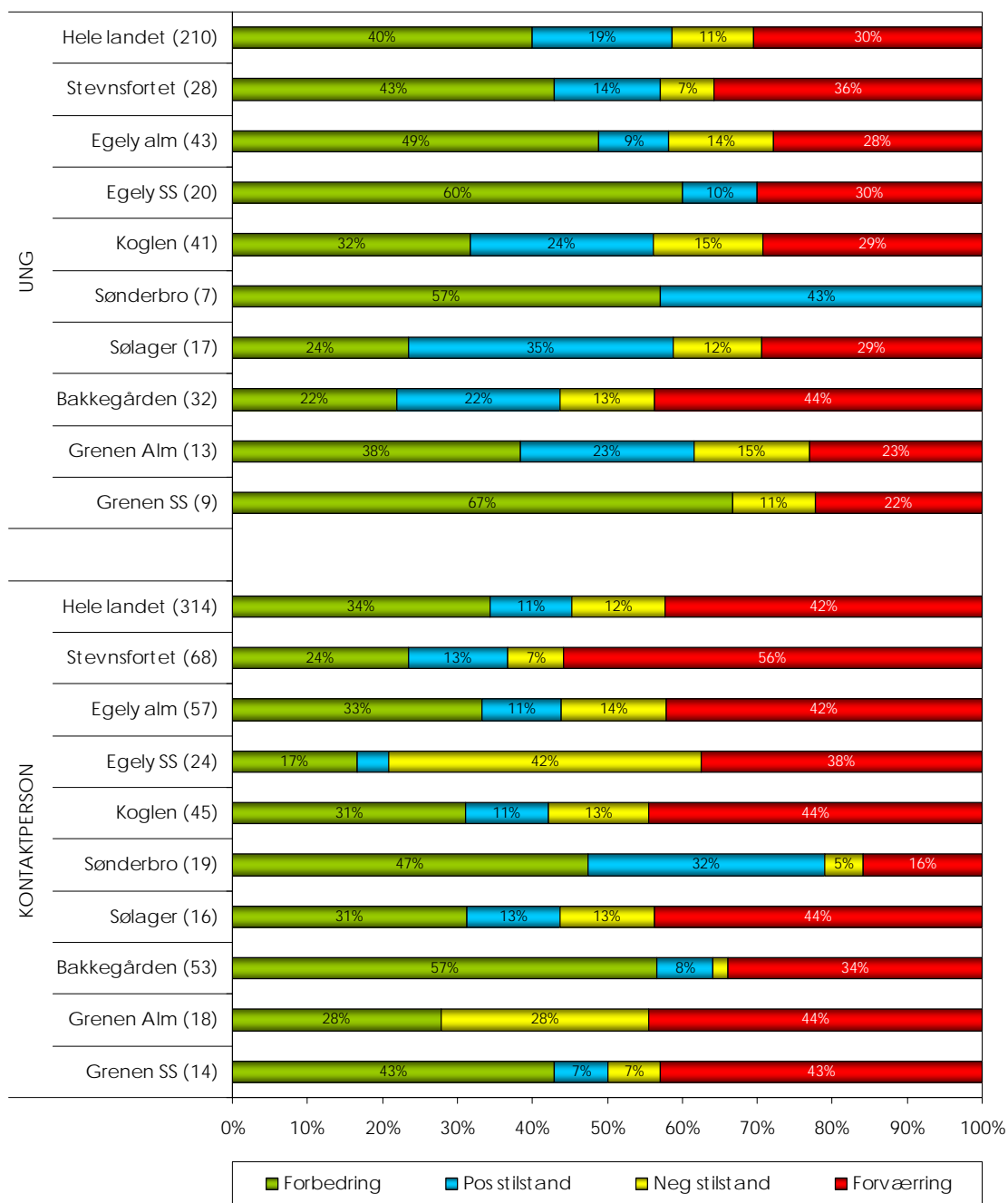
Figur 9

Udvikling i de unges adfærdsproblemer (SDQ) vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

Figur 10

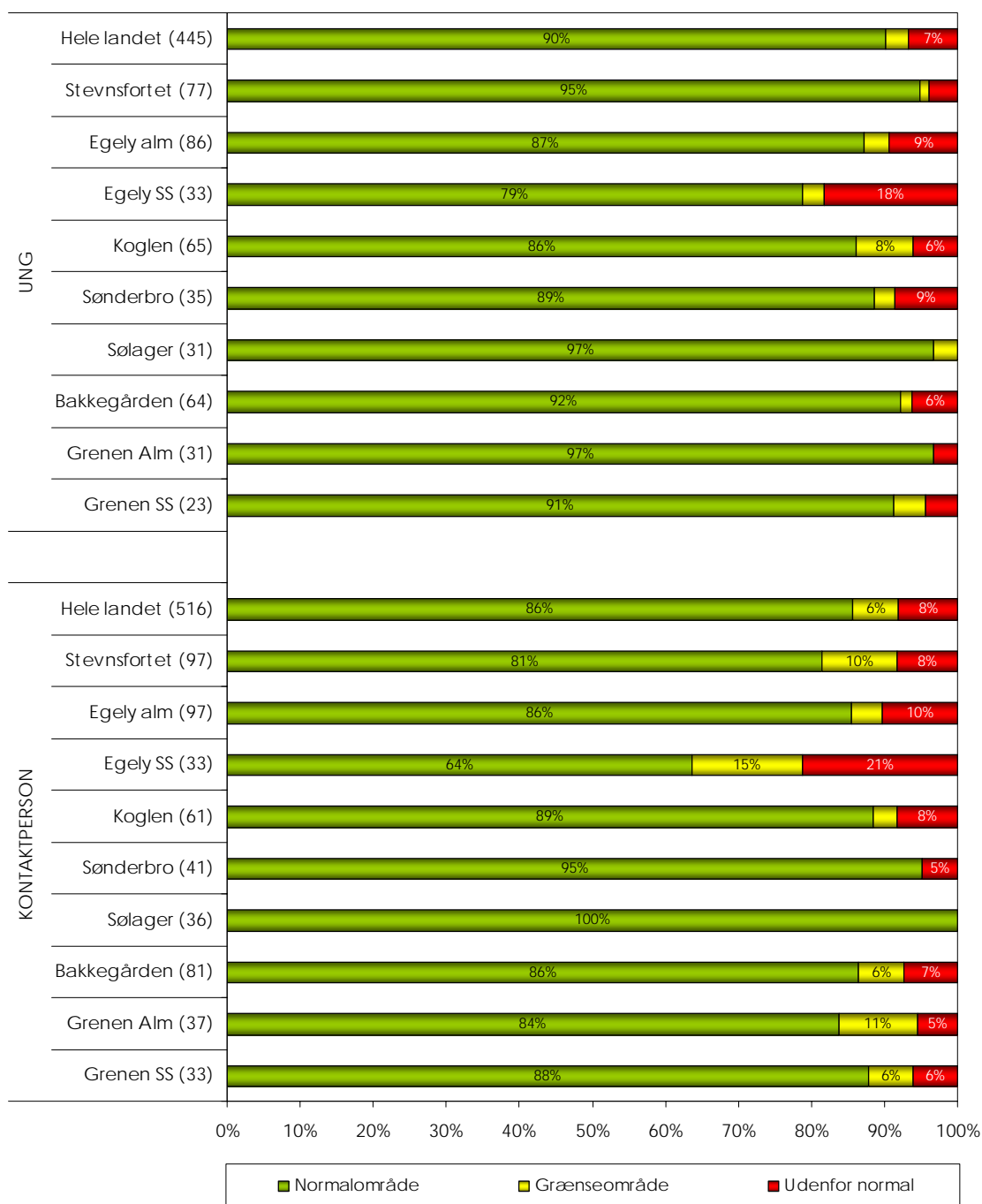
Udvikling i de unges kammeratskabsproblemer (SDQ) vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

De unges situation ved indskrivning inden for fysisk og psykisk trivsel

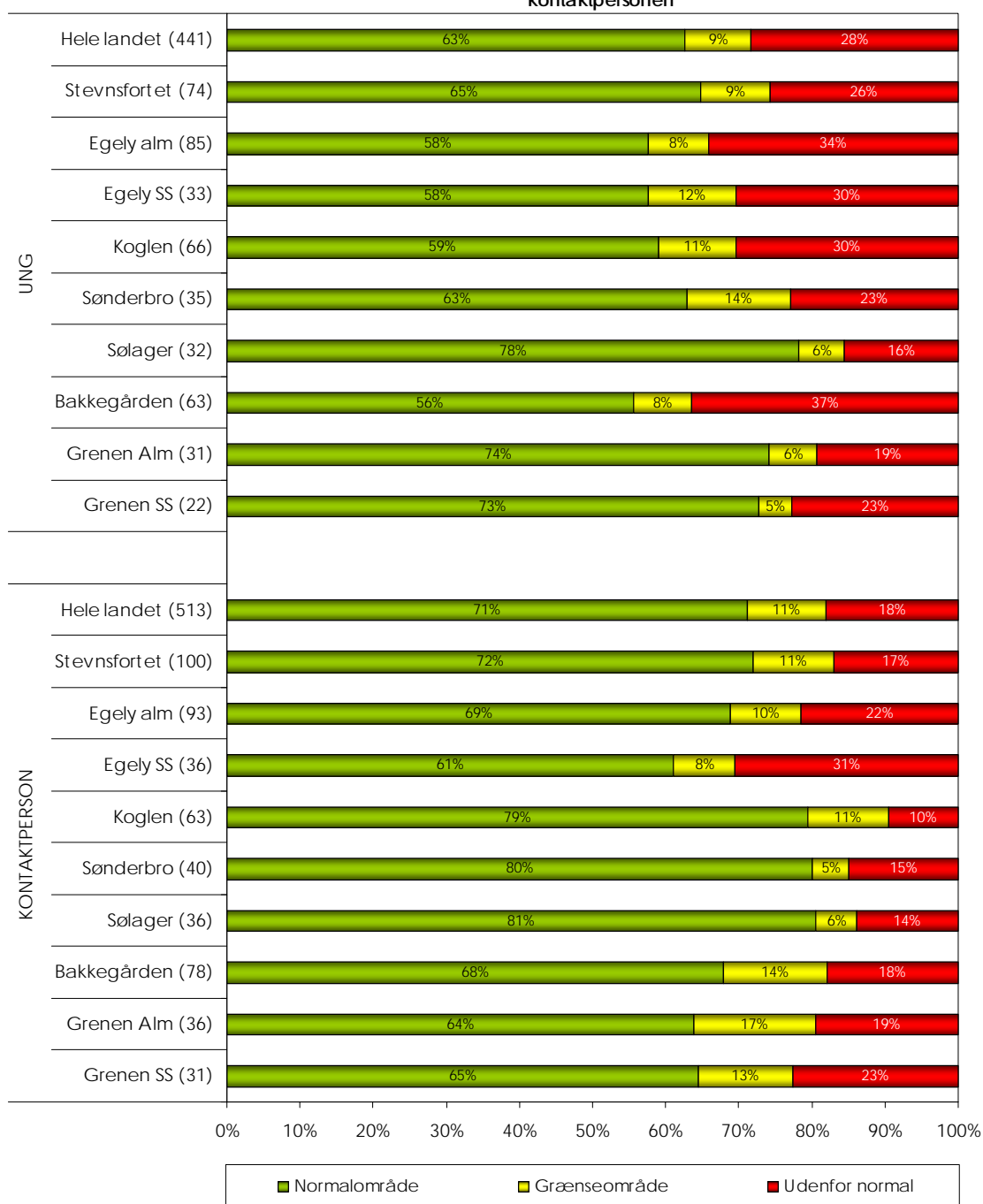
Figur 11

De unges emotionelle problemer (SDQ) ved indskrivning vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

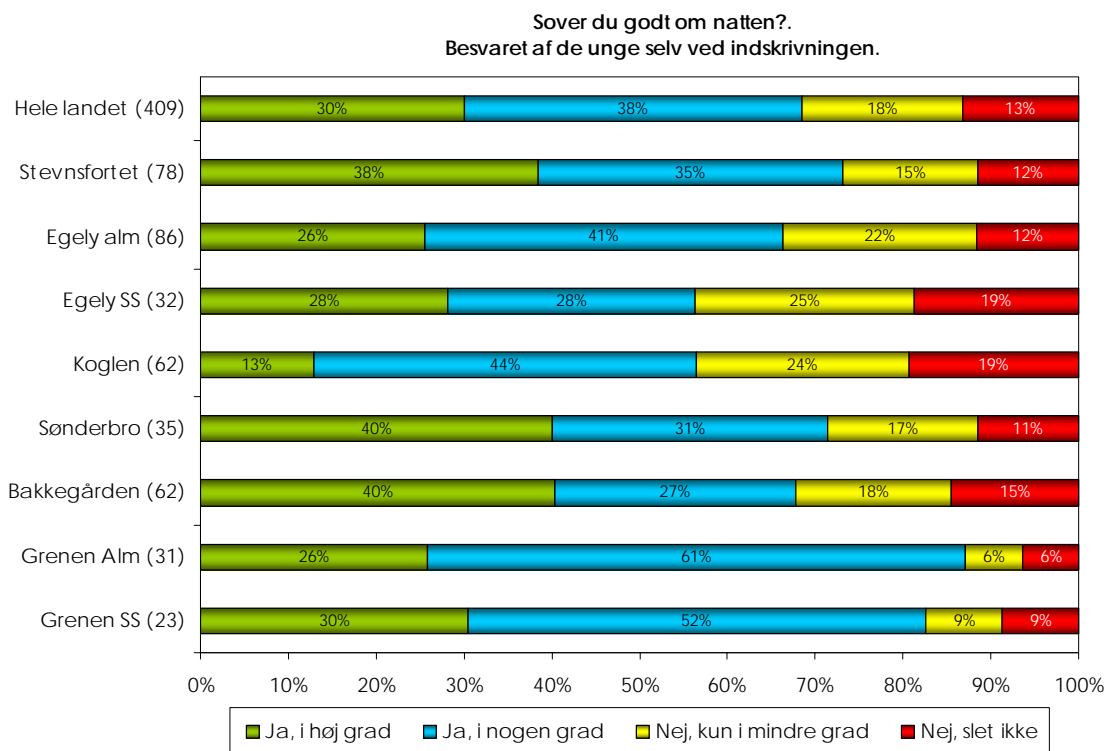

Figur 12

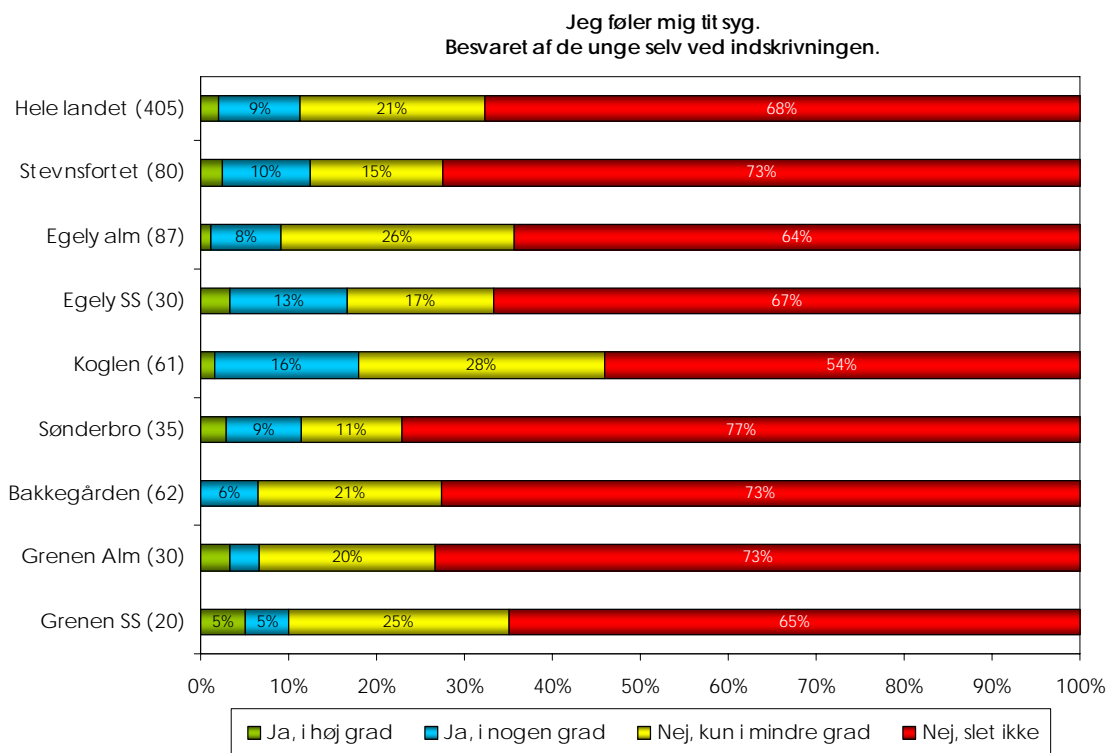
De unges hyperaktivitet (SDQ) ved indskrivning vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

Figur 13

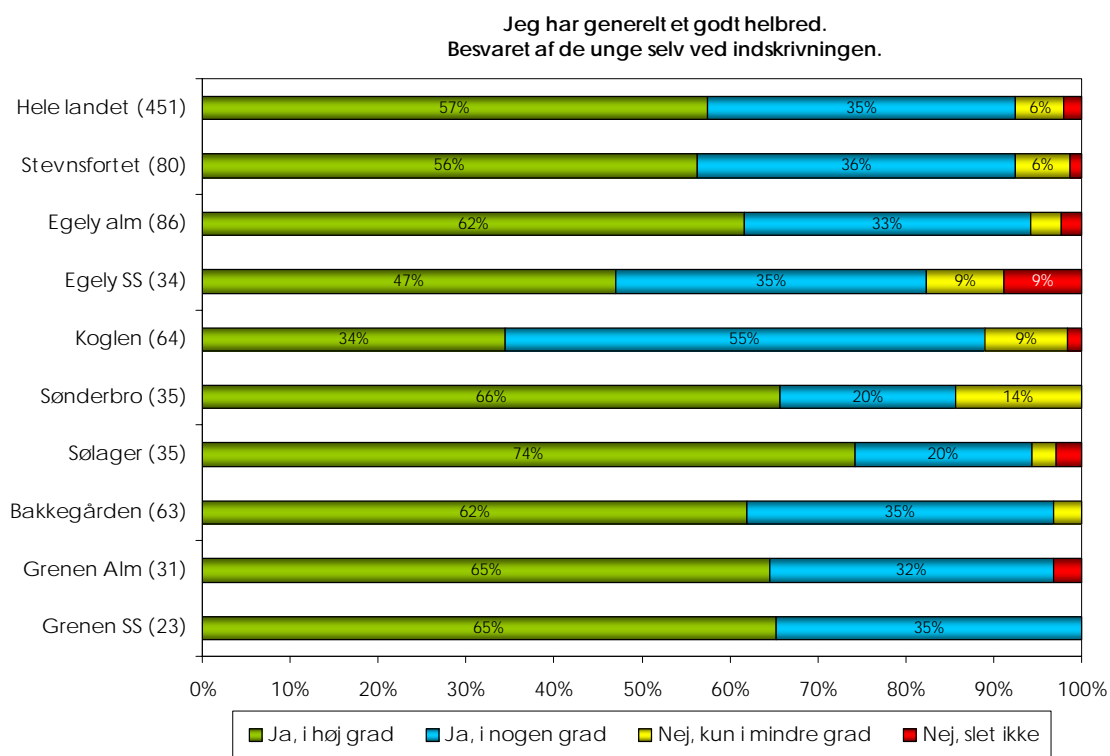

Figur 14

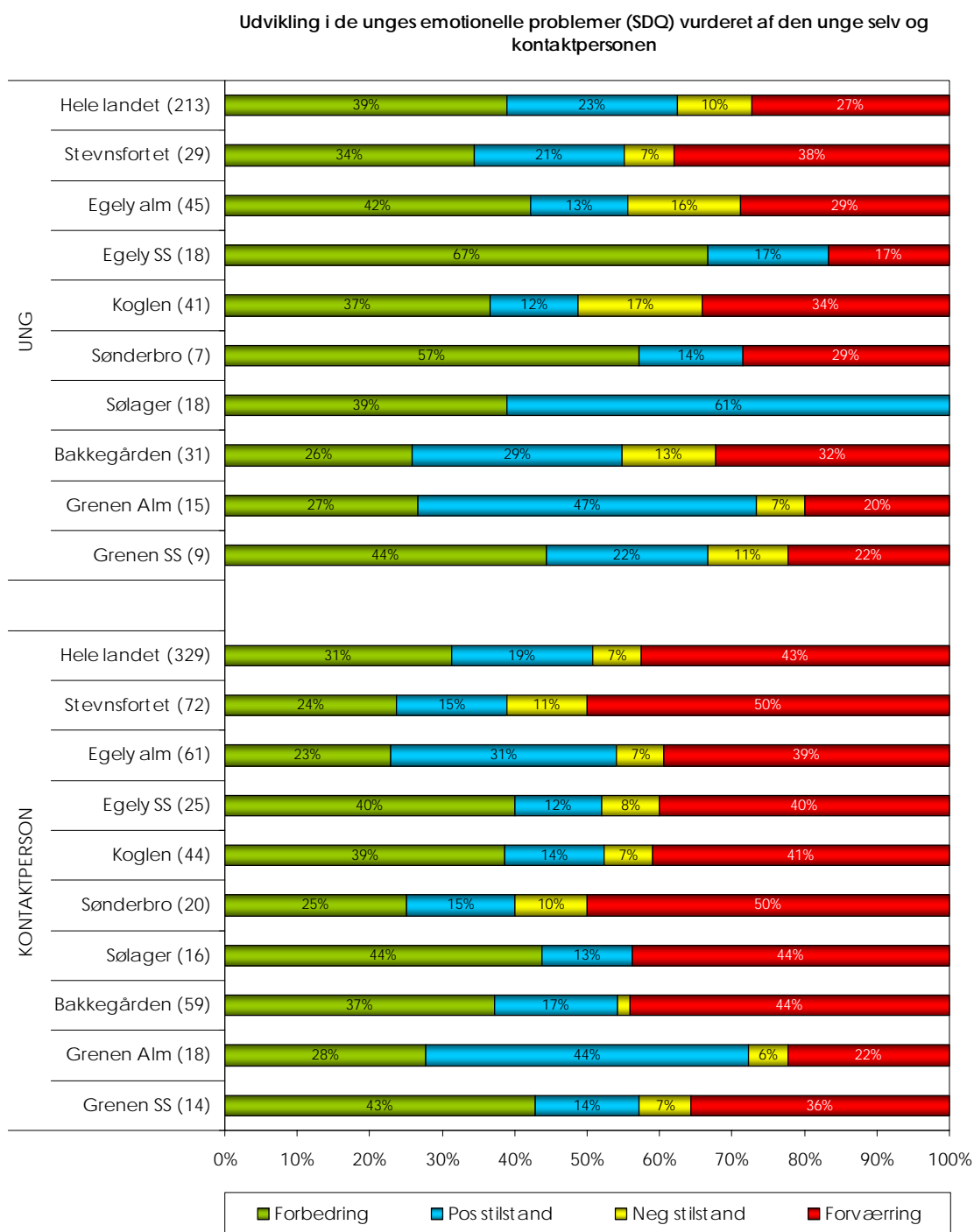

Figur 15

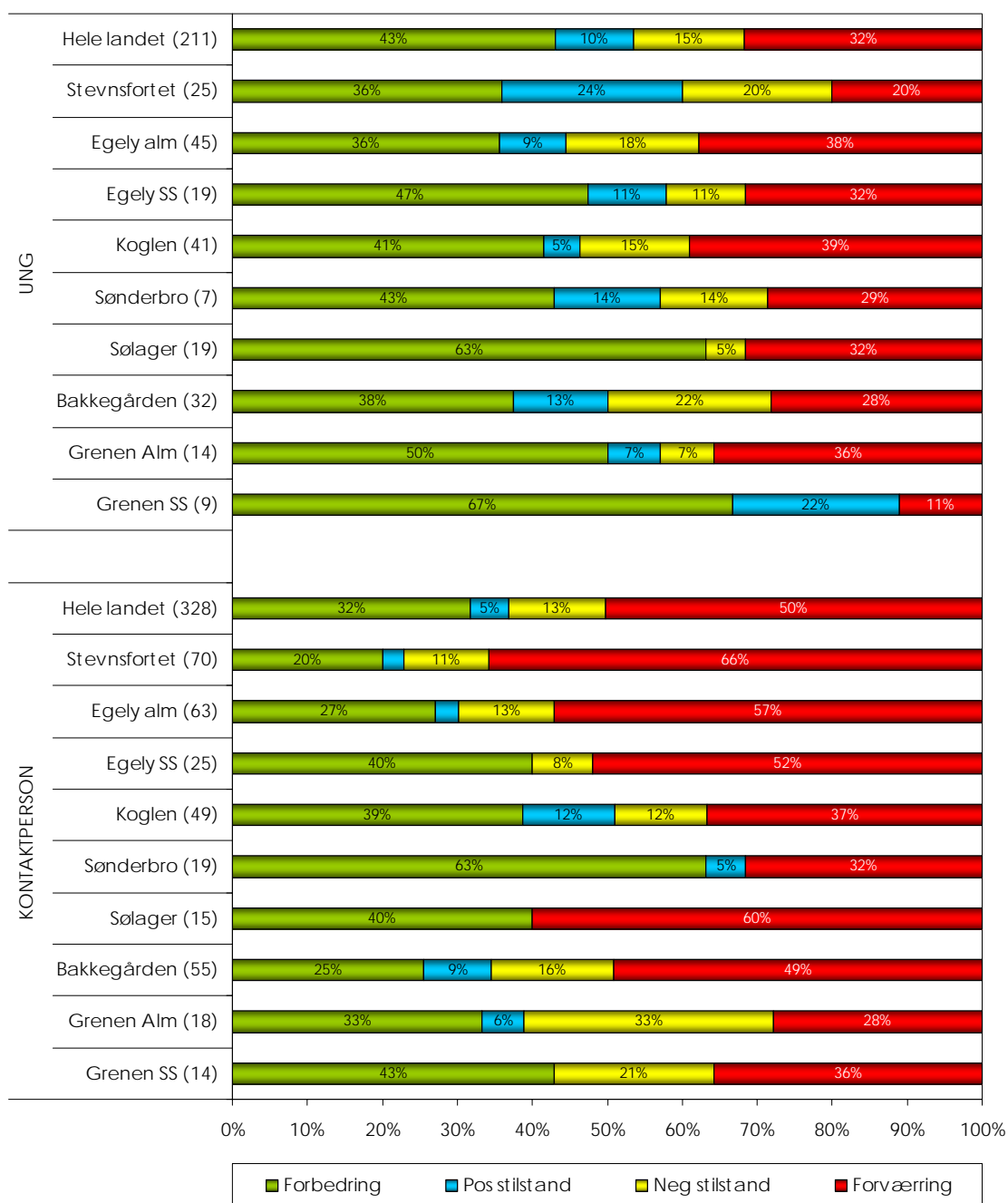
De unges udvikling inden for fysisk og psykisk trivsel

Figur 16

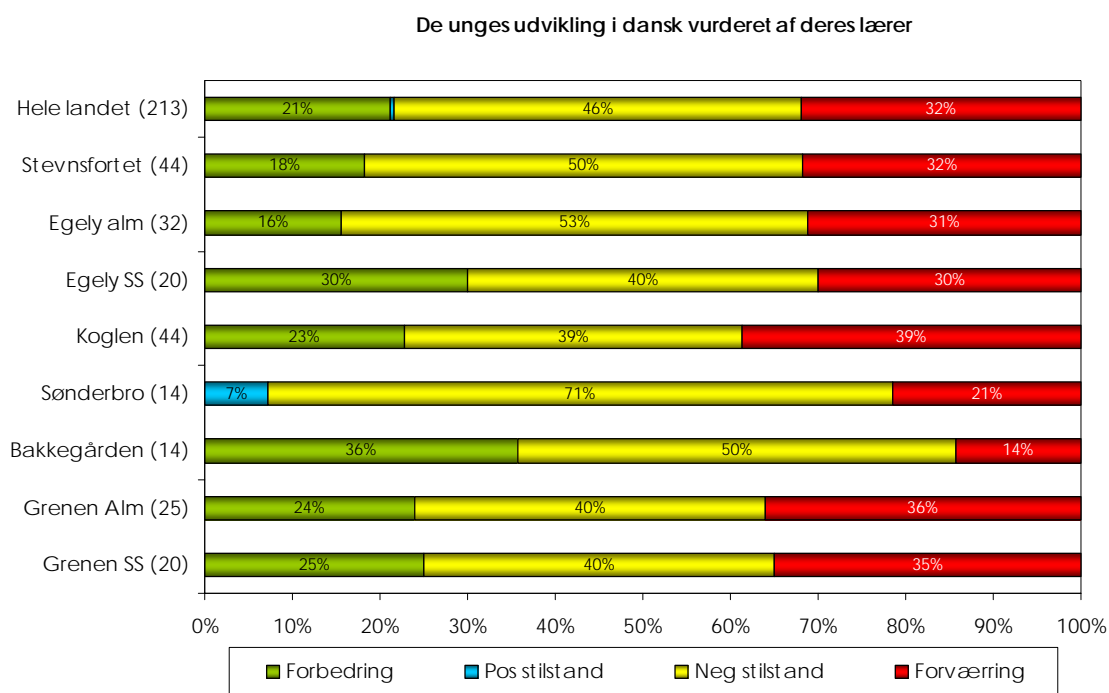
Figur 17

Udvikling i de unges hyperaktivitet (SDQ) vurderet af den unge selv og kontaktpersonen

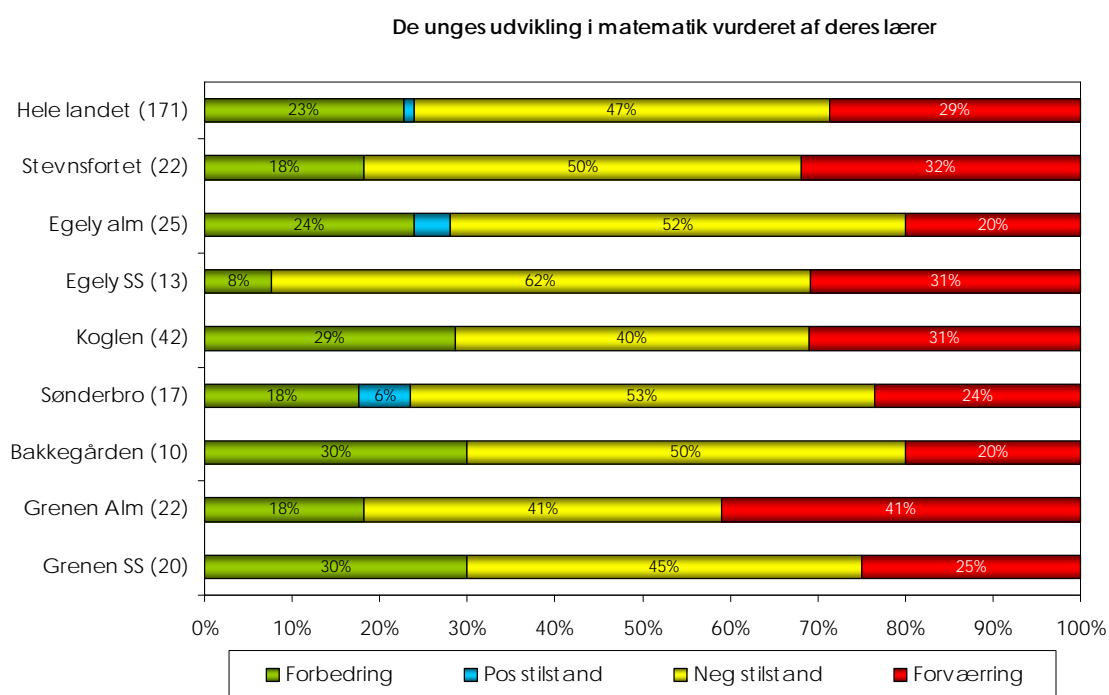

De unges udvikling inden for faglige kvalifikationer

Figur 18

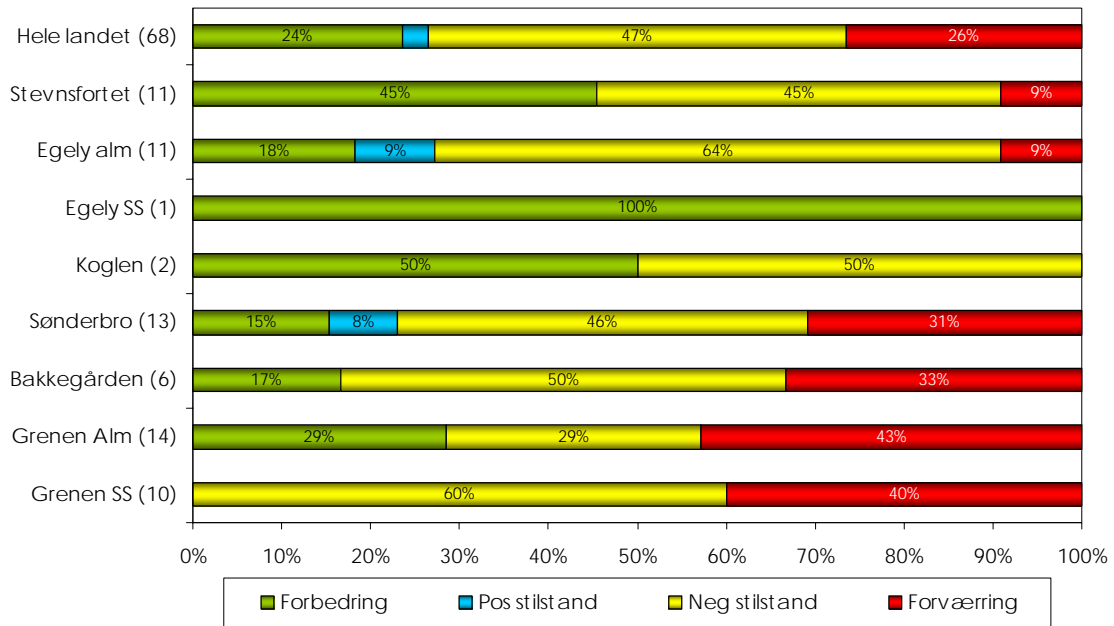

Figur 19

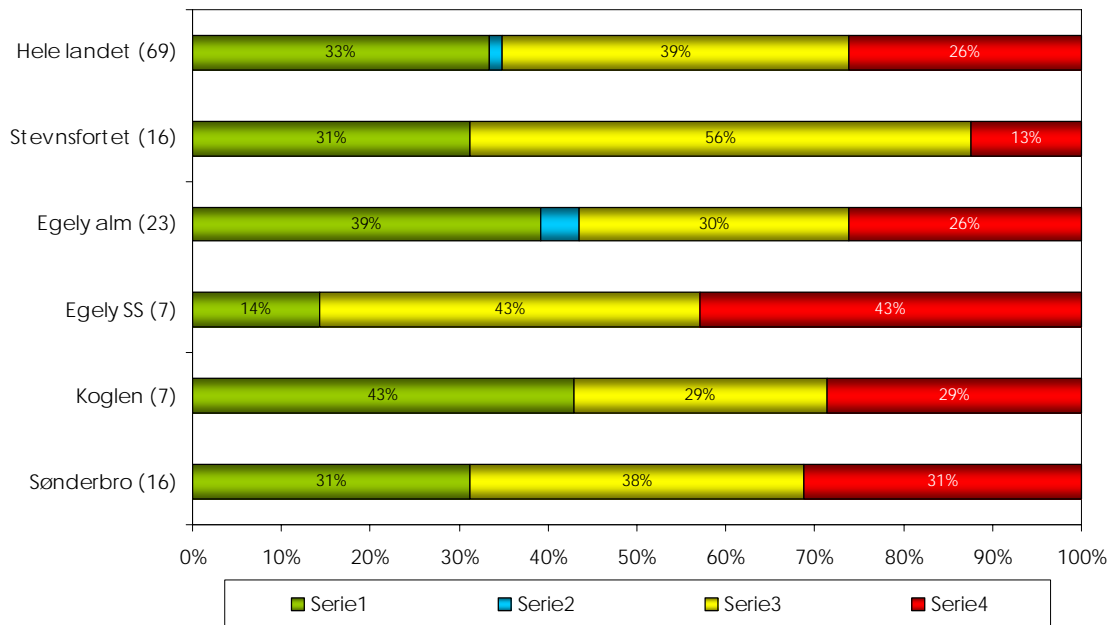
Figur 20

De unges udvikling i engelsk vurderet af deres lærer

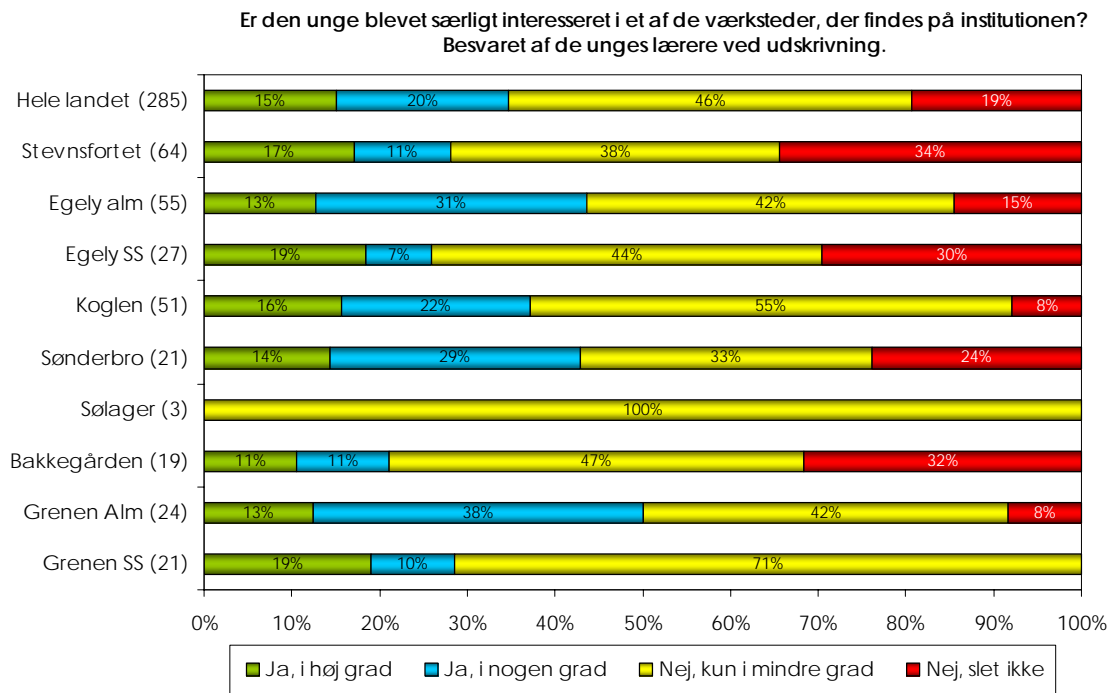

Figur 21

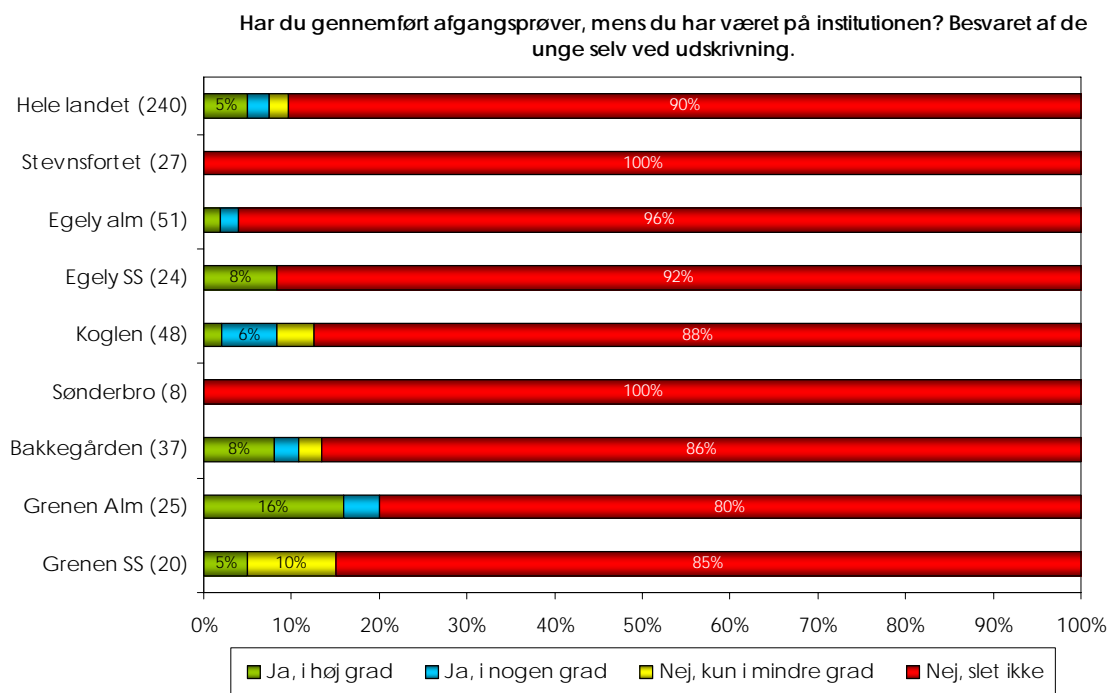
De unges udvikling i idræt vurderet af deres lærer

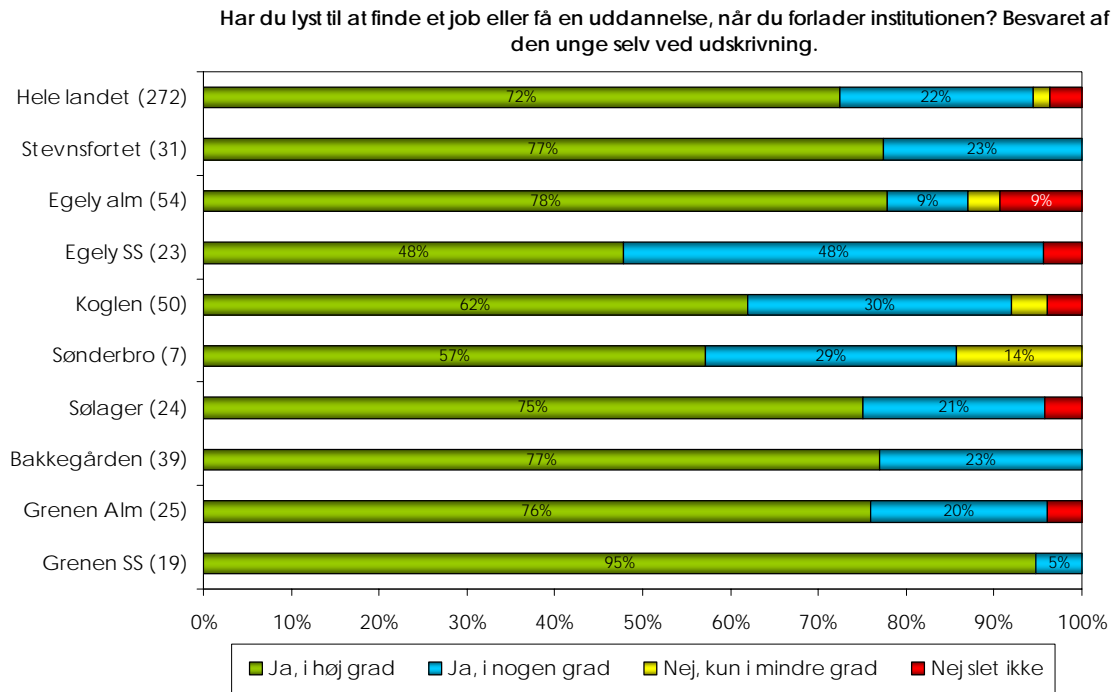
Figur 22

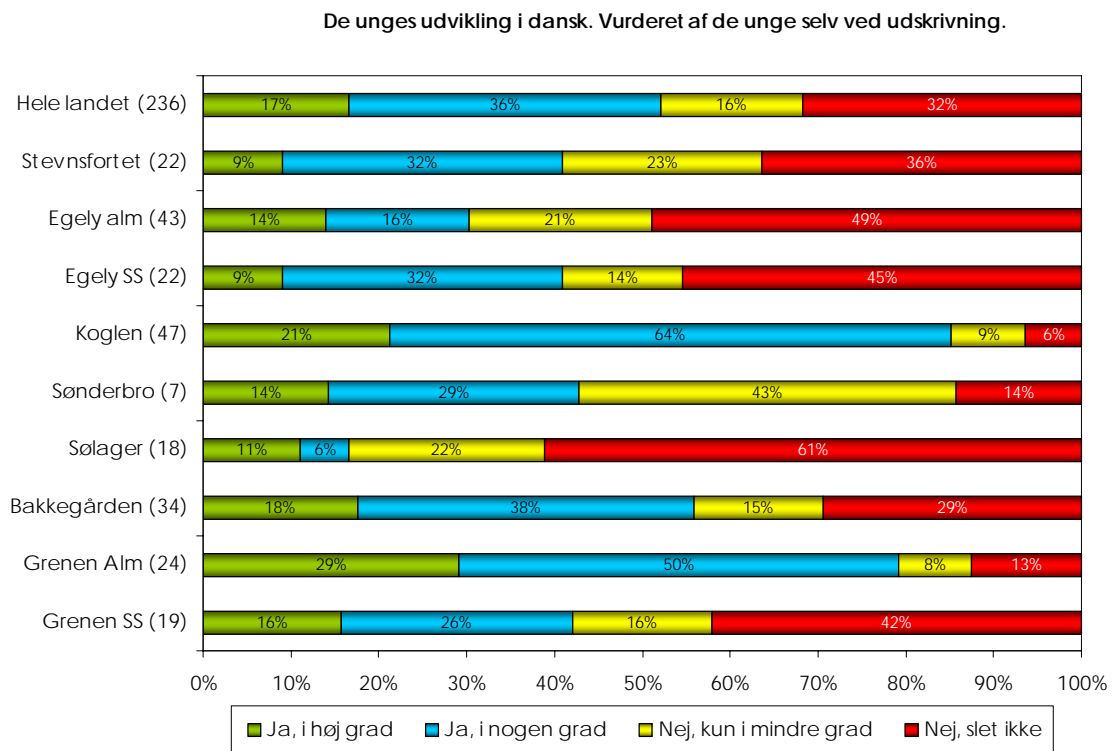
Figur 23

Figur 24

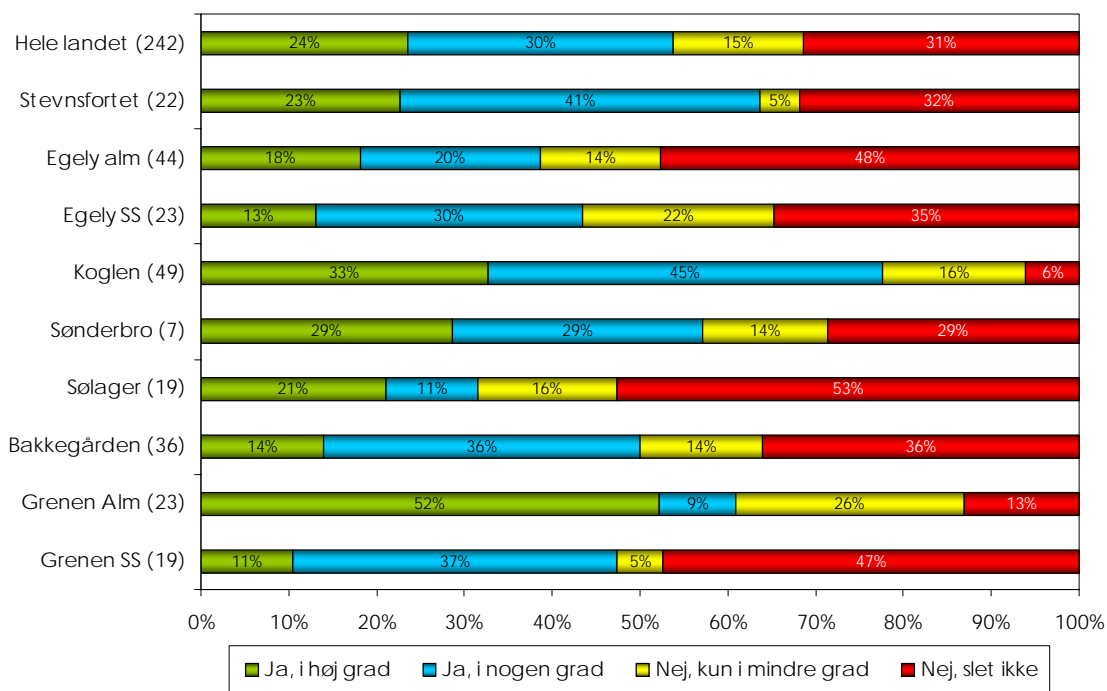

Figur 25

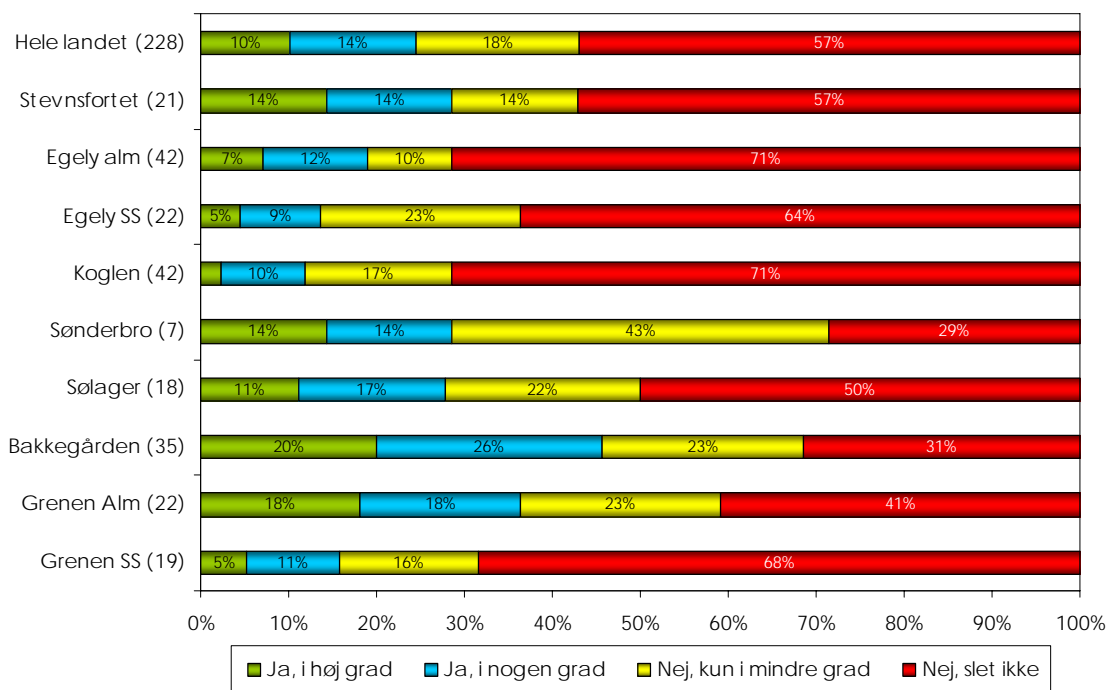
Figur 26

De unges udvikling i matematik. Vurderet af de unge selv ved udskrivning.

Figur 27

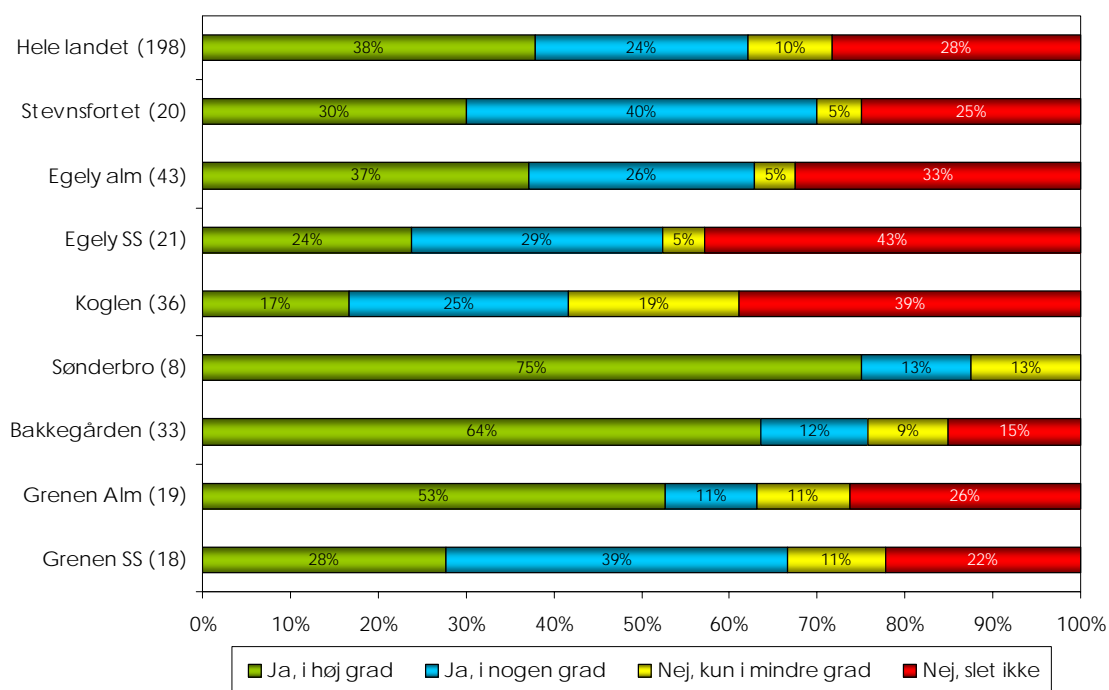
De unges udvikling i engelsk. Vurderet af de unge selv ved udskrivning.

Figur 28

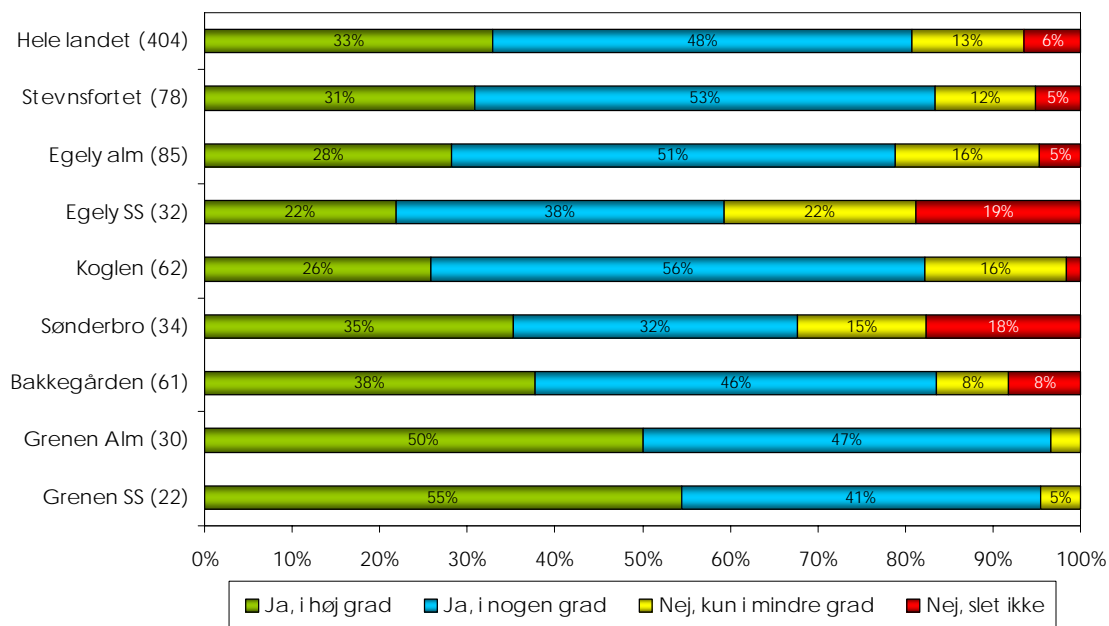
De unges udvikling i kreative fag Vurderet af de unge selv ved udskrivning.

De unges situation ved indskrivning inden for praktiske færdigheder

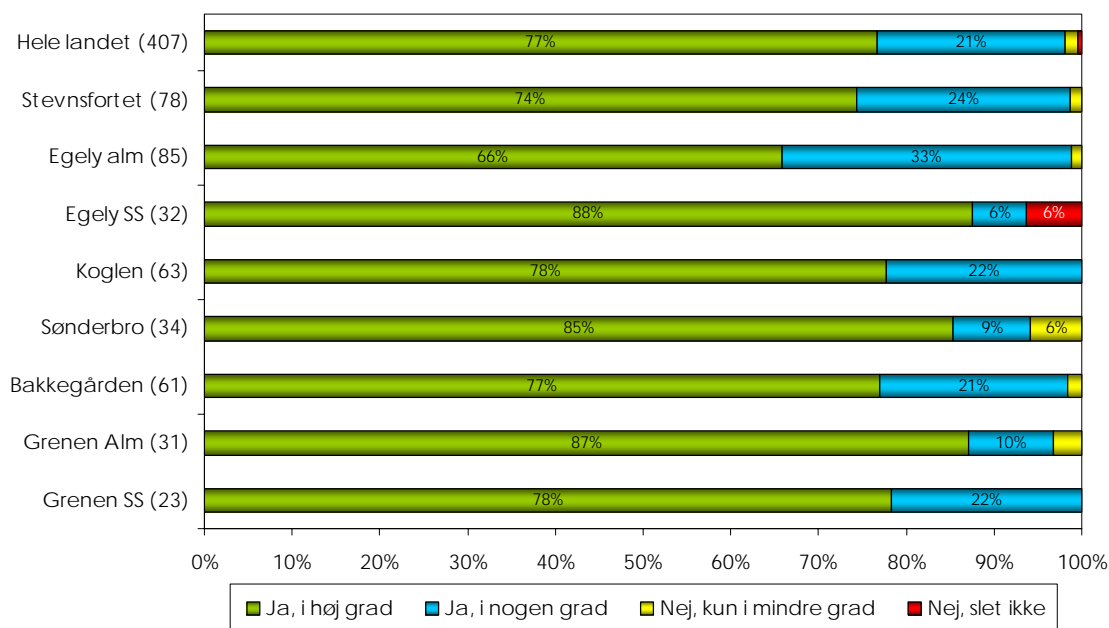
Figur 29

Interesserer du dig for din egen sundhed? Besvaret af de unge selv ved indskrivning.

Figur 30

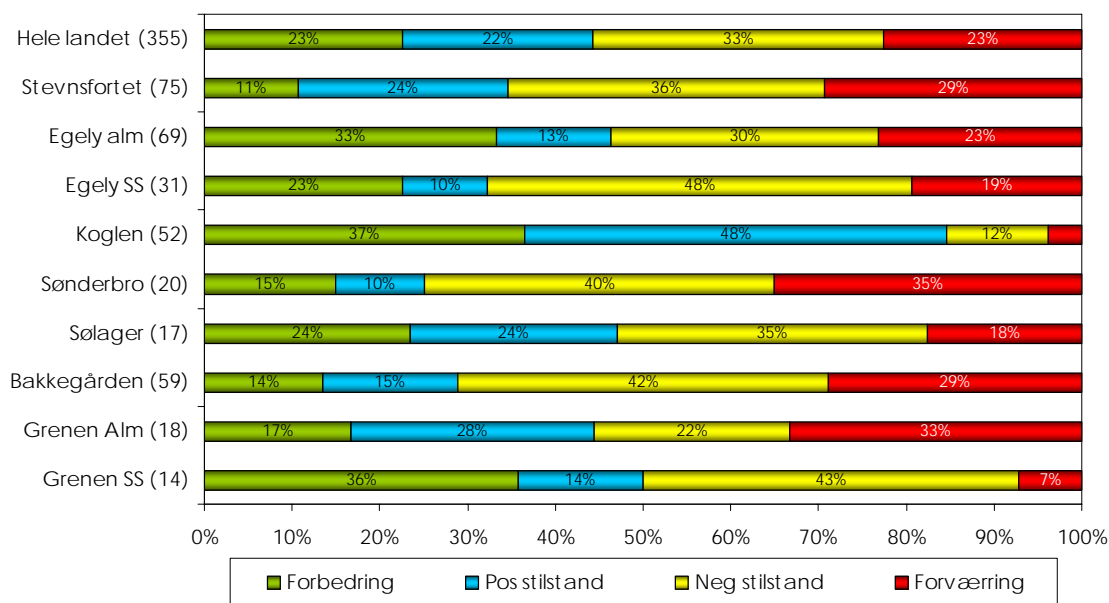
Interesserer du dig for din personlige hygiejne? Besvaret af de unge selv ved indskrivning

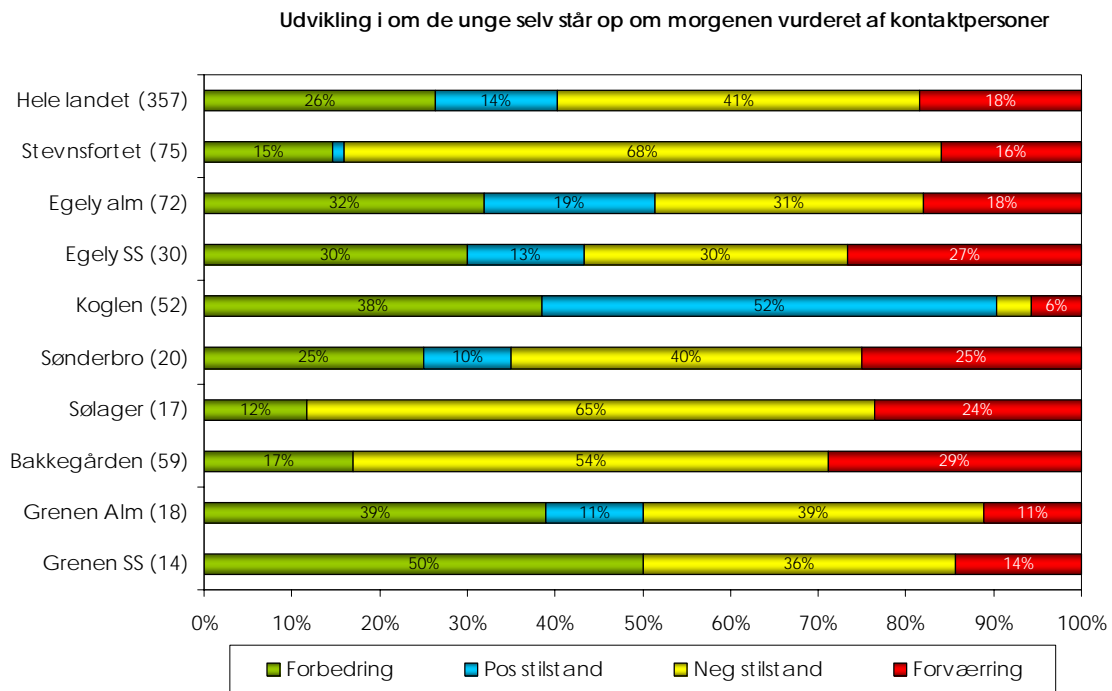
De unges udvikling inden for praktiske færdigheder

Figur 31

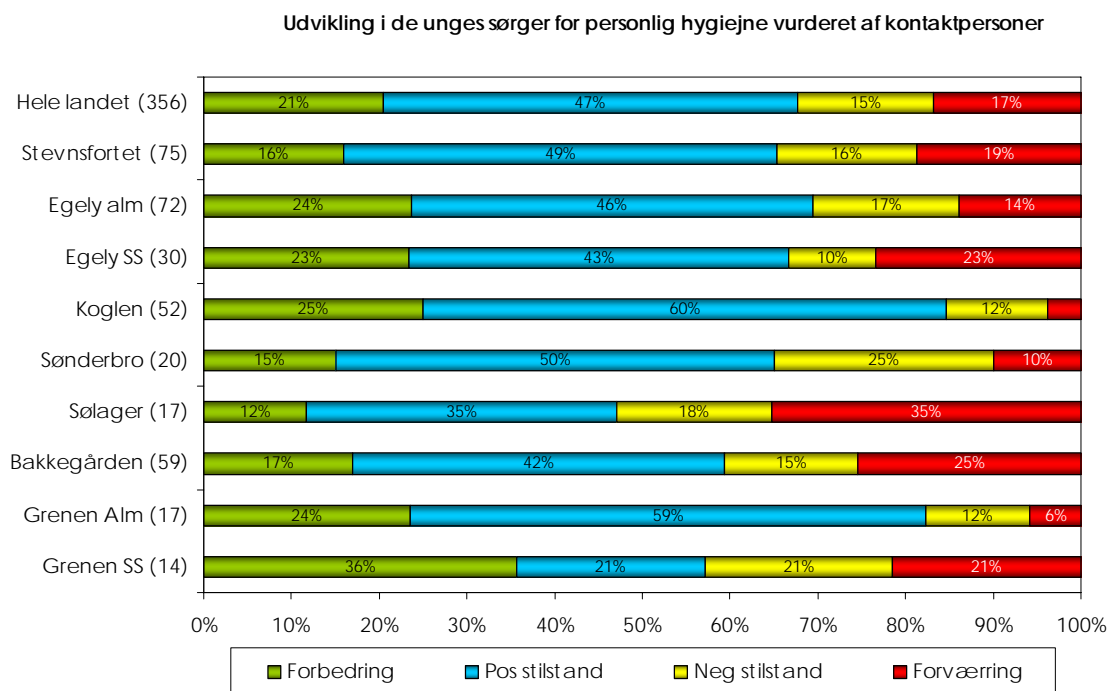
Udvikling i om de unge kan opretholde en normal døgnrytme vurderet af kontaktpersoner

Figur 32

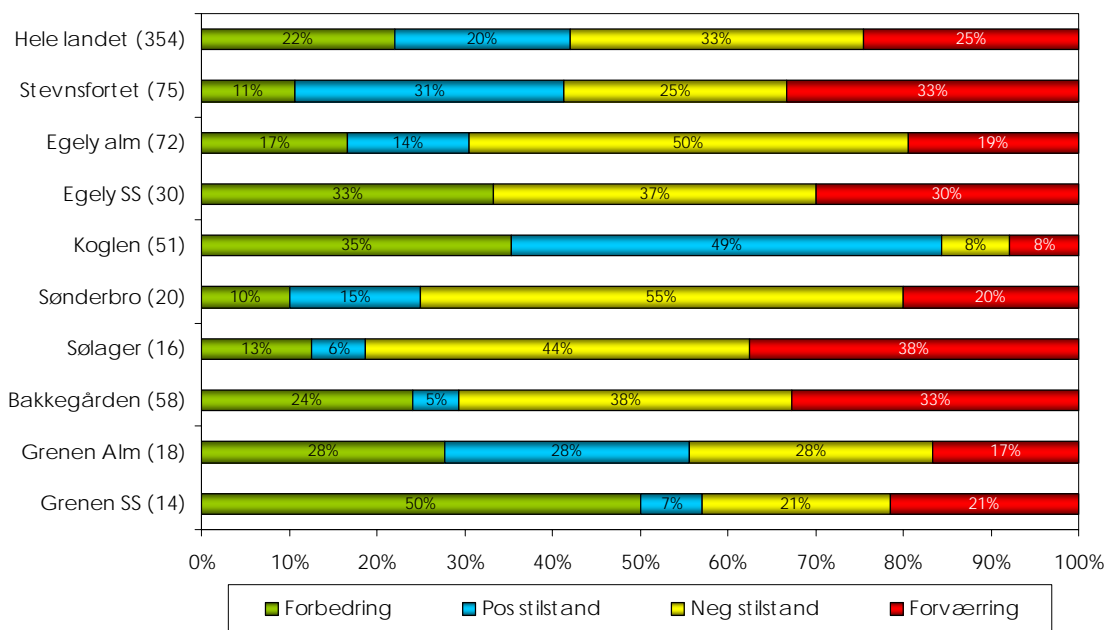

Figur 33

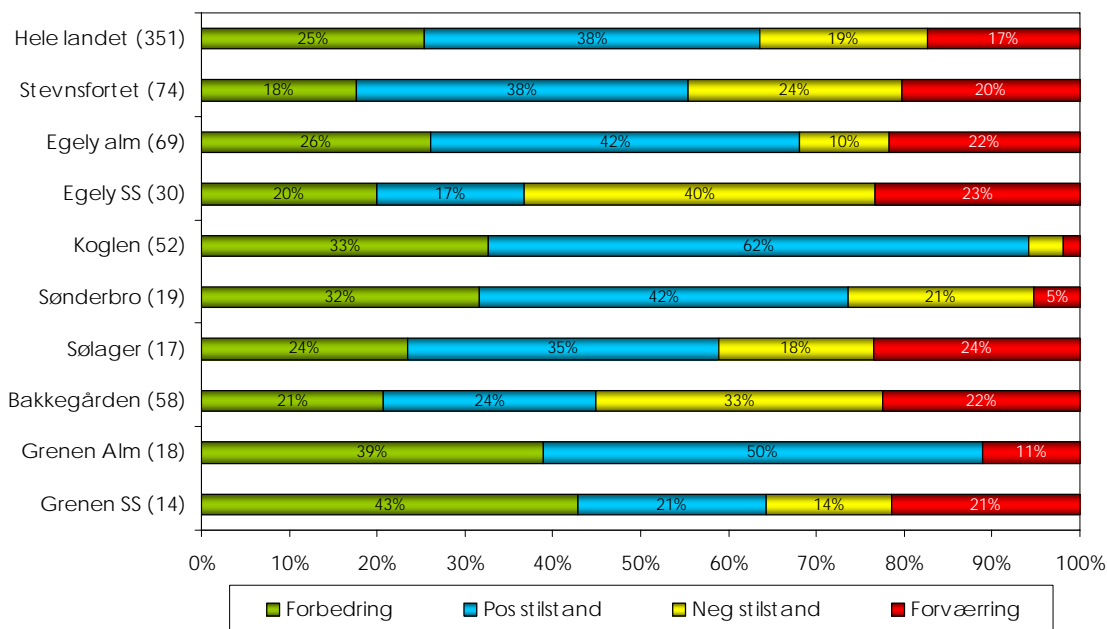
Figur 34

Udvikling i de om de unge overholder mødetidspunkter vurderet af kontaktpersoner

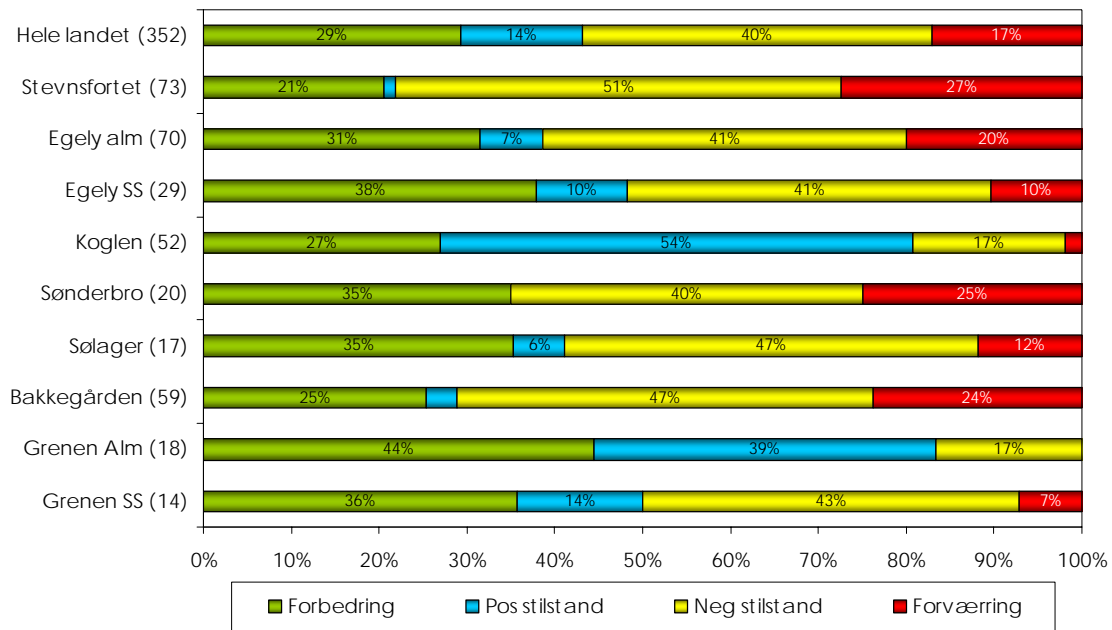
Figur 35

Udvikling i om de unge selv vasker og ordner tøj vurderet af kontaktpersoner

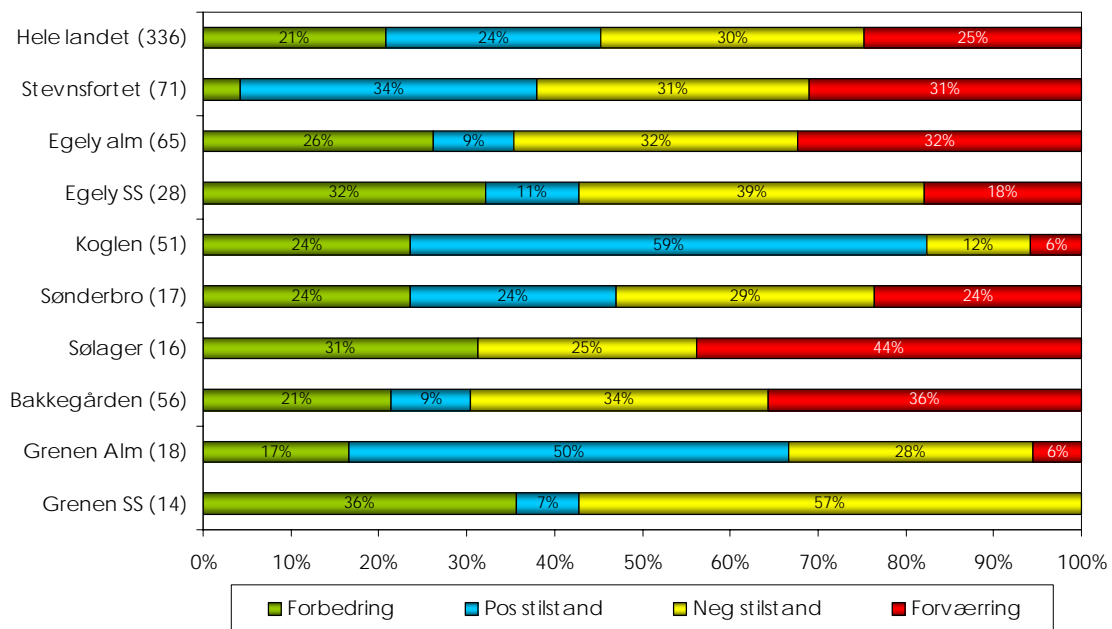
Figur 36

Udvikling i om de unge deltager i madlavning vurderet af kontaktpersoner

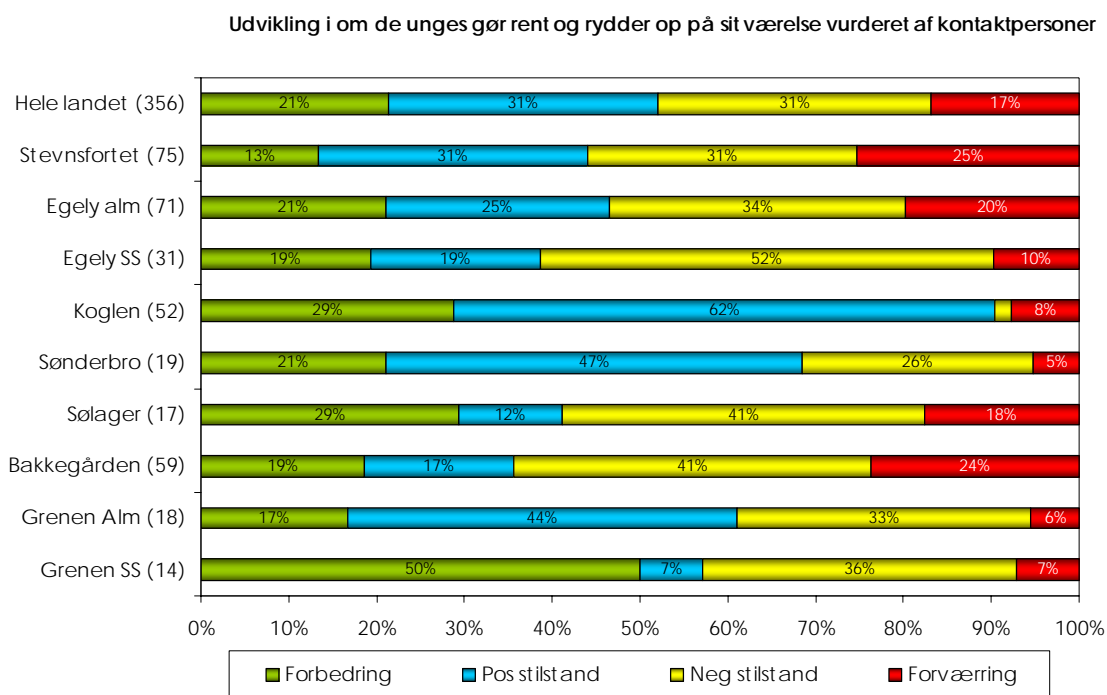

Figur 37

Udvikling for om de unge følger dagens program vurderet af kontaktpersoner

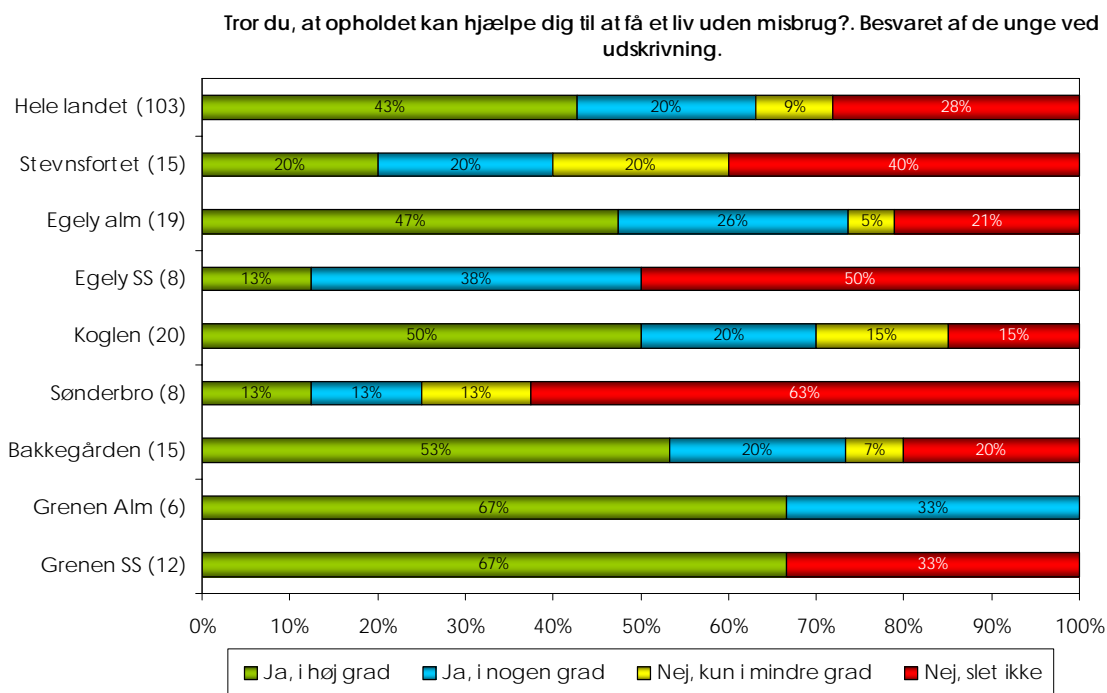

Figur 38

De unges udvikling inden for misbrugsproblemer

Figur 39

Kriminel adfærd

Figur 40

